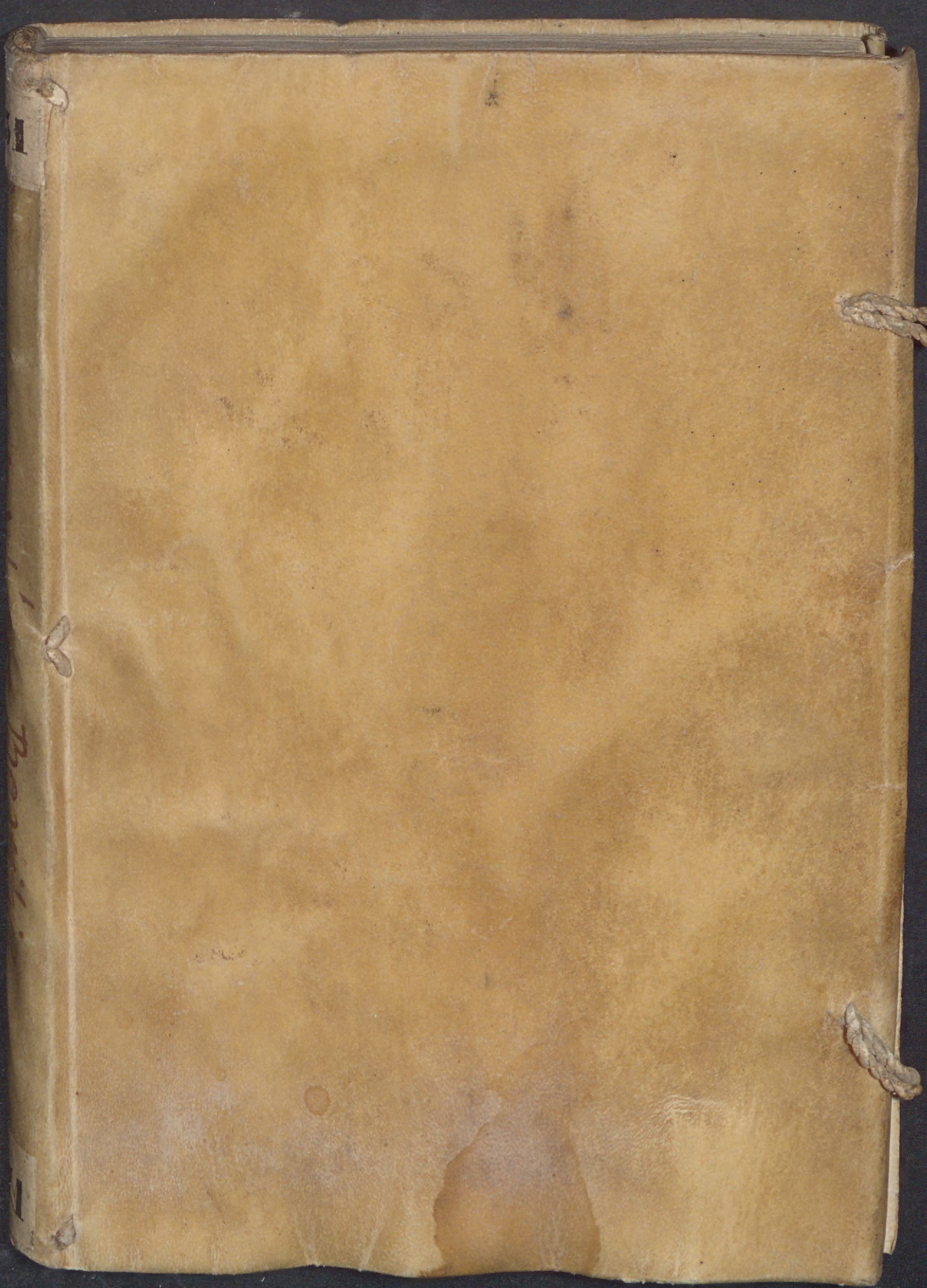
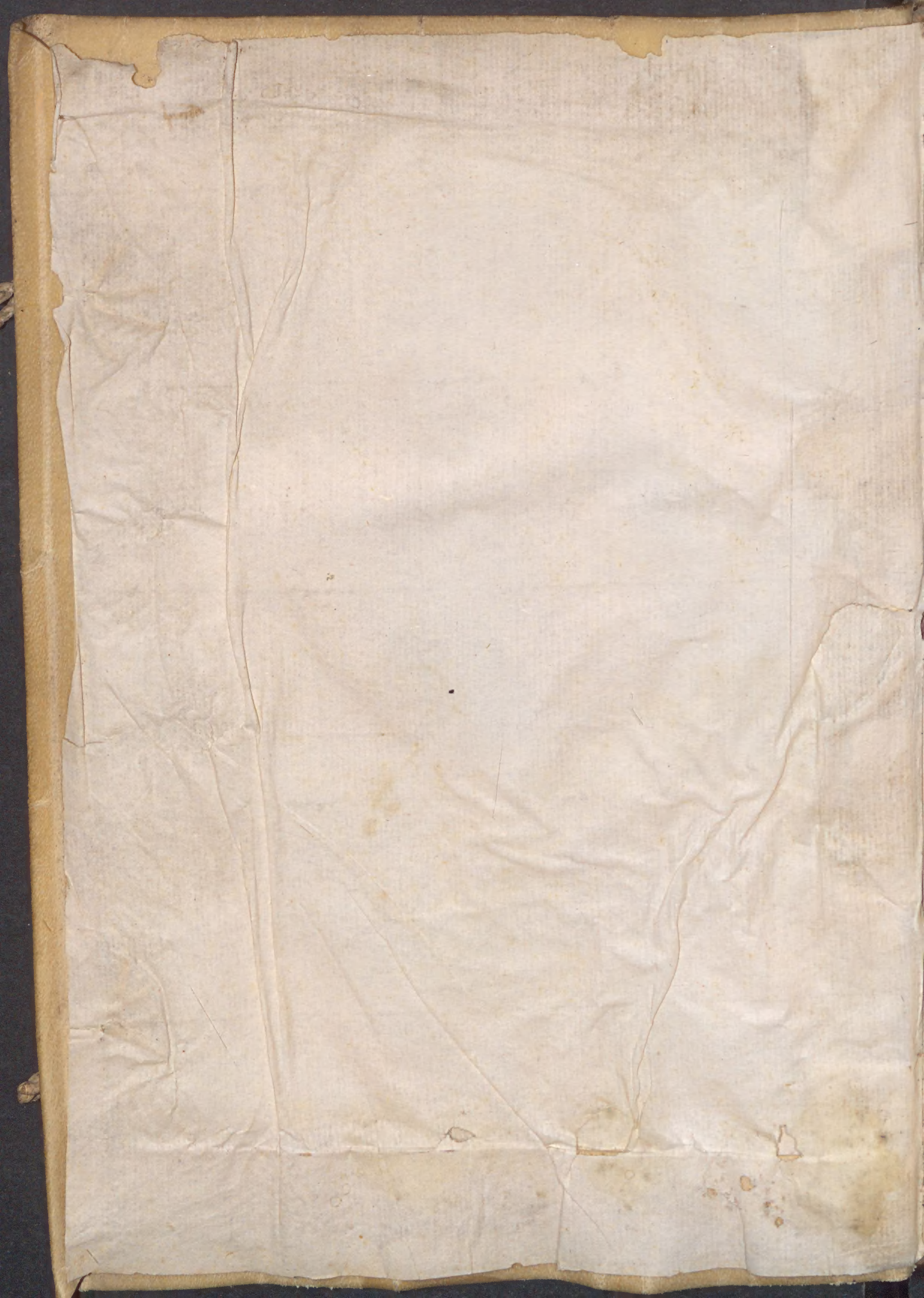

Copiose la portada.

MS. 4.° pergamino, sin foliar, completo, bien tratado.

R.= Gonzalez = de vita beatifica.

122 hojas

Commentarij
Ad q. 12 1æ partis S. Thomae
In qua
De Visione beatifica Disputavit
Angelicus Mag.

Autore Patre Joanne gonzalez
Societatis Jesu
Professore Vespertario in Collegio
Granatensi.

Anno. 1644. 2

Prœloquium.

Devisionem Beatificam, qua felices illi cœlestis urbis incolæ summæ divinitatis pulchritudinem obtutu firmo contemplantur et penitius scrutantur, elucubrationes istas aperamus, quæ quantum fuerit in nobis, incumbent sedulo ad rimandam veritatem ipsam per ex fontes naturæ huius visionis mirabilis, non vero ad obtinendum pruritum floridum novitatum, nec etiam ad devenustandam antiquitatis autoritatem ut plerique hac tempestate fuerunt; nobis. n. i.q. pridem probatum est, id, quod pulchre dictum legitur apud Silonem in libro de benedictionibus: omni opinione antiquior, omni existimatione potior est veritas. selegi ex aliis, hanc meis commentariis illustrandam, quæ licet aspectu 1° appareat facillima; ut pote quæ non occupatur in vestigandis abstrusioribus aliis, plausibilioribus pro Theologiæ Scholasticæ difficultatibus, si tamen nucleum illius eximamus et singula, quæ claudit theologico vivo cognoscenda, non oscitanter, aut supina negligentia disquiramus, aperiemus pro tecto ex difficultatibus, quas claudit, rite et exacte compensis non exiguum emolumentum posse redundare in auditores nostros. Et quod licet vulgari sensu levia reputentur illa, quæ totam commentatoris expostulant industriam; et in quorum enucleatione Theologorum primores rei magnitudine extimulati operam impendere non erubuere. dabimus et hæc omnia recenti compta inchoata, et aliquantulum aucta (quod sit a verbo factus omnis et argumentum) quæ adhuc possent fastigiari, in maiorem splendoris maiestatem nam ut vetule scripsit Ausonius; Alius alio plura invenire potest, nemo omnia.

Compendium doct.ae S. Thomae in Sac. q.ae 12.

Totam q.em duodecimam distribuit Divus Thomas in tredecim art.os, in quorum primo ponit quae spectant ad causam visionis Beatae, quae tenet in art.o 1.o rogat: v. aliquis intellectus creatus possit Deum videre per essentiam quod idem est ac si rogaret, an possit videri Deus ut est in se. et respondet, simpliciter dicendum esse, Beatos videre Deum per essentiam. In 2.o petit v. essentia Dei ab intellectu creato per aliquam similitudinem videatur. et duo statuit; 1.um est, ex parte virtutis intellectivae, requiri aliquam similitudinem participatam Dei; 2.um est ex parte obiecti, seu Dei visibilis, quod nulla similitudine creata Deus possit videri. In 3.o inquirit, v. essentia Dei possit videri oculis corporalibus. et respondet Deum non posse videri visu vel alia quavis potentia sensitiva. In 4 dubitat v. aliquis intellectus creatus per sua naturalia Deum per essentiam videre possit. Resolutio est negativa, et ratio desumitur ex modo subsistendi Dei et imperfectione intellectus.

Art.us 5.us insumitur in examinando an intellectus creatus ad videndum Dei essentiam indigeat aliquo lumine creato et Sanctus Thomas id affirmat. Art. 6 expendit, an videntium essentiam Dei unus alio perfectius videat et hoc dubium resolvit affirmative a Divo Thoma asserente id provenire ex ratione luminis perfectioris. in art. 7. expendit v. videntes Deum per essentiam ipsum comprehendant. et per negativam statuit, quoniam infinitas a creatura est unum ex praecipuis attributis divinis. in 8. disputat v. videntes Deum per essentiam omnia in ipso videant. et resolutio est Beatos non videri in Deo omnia, quae potest ipse facere, sed quanto perfectius cognoscunt plura

quo

quo effectivus vident Deum esse. In 9. rogat, an ea quae vident in Deo, a videntibus Deum esse videant aliquam sibilitatis creatam et quoad negativam respondit. In 10 discrit an videntes Deum per esse sal videant oia, quae in ipso vident, et rit affirmative. In 11 inquirit an aliquis in hac vita posit videre Deum per esse. et negat D. Dor de hoi puro, et lege ordinaria, affirmat vero et pos absque posse coicari visionem Dei in hac mortali vita. Duo posteriores articuli ordinant ad cognoscendum cogn. Dei per na et per grã. Asserit q. S. Dor per na non posse nos cognoscere totam Dei virtutem, per grã posse acquiri sublimiorem cogn. Dei. Haec i doctrina quam docet divus thomas in praedicta q. 12. et quam nos elucidamus in praesenti suscipimus.

Totius tractatus distributio delucida.

Ne methodi in concinnitas praesentis tractatus deveniret curavimus totum in 6. disputationes distribuere. 1a disputatio sedulo declarabit esse et proprietates ipsius visionis Beatificae. 2a disputabit de obto circa quod versat ipsa Dei visio. In 3. discernemus de principijs effectivis, et passivis quae se tenent ex parte pot. in 4a erit sermo de concursu qui praestat ab obto beatifico in ipsa visione. in 5. definiemus, ex quo essentia sumenda sit distinctio specifica et inaequalitas visionis beatae. in 6 et ultima dedica in comprehensibilitate tractabimus conabimur autem oia haec dignitate discutere et intra huius anni methas carcerare. =

Contro

Controv.ª 1.ª vestigans ess.ª et propriè-tates intrincas visionis Beatif.ᵉ

Disp. 1. et quasi prœludialis quæ brevi calamo exponit quid noie visionis in præsenti signet.

Plura hic solent intrudere M.ⁱ aliqui, quæ proprie pertinent ad Sum.ª animastica et glstale tranceribi, quis sint ex dictis à nobis in sua Phia., hoc io aio, slm hanc disps primitimus, ne ignorato obto, etc. quod futura e duersio, in incertum procedamus, eo tantum decebit indicanda ei, qua præfixo fini deserviant.

Et si rigorose ethimon huius vocis *Visio* rimeris invenies prædictas vocis ducere originem a verbo *Video* et proprie signare actum potentiæ visivæ, per quem formaliter percipit id quod e propositum ante oculos. Solet etiam minus proprie sumi 1.º pro re ipsa quæ videtur in quo sensu accipi dicitur quod dr de prophetis quod aliquam visionem viderint. 2.º quod extenditur ad actus aliorum sensuum; dicimus namque, ut bene notavit August. lib. 1.º Epist. 112. cap. 2 vide quomodo oleat, quid sapiat, quid sonet etc., quæ frases proprie denotant, nos debere aplicare aiam ad obta illa percipienda.

Si potentia visiva, et intiva habet int se analo-

gia

qui tales i ut noie visionis exprimant etiam proprie actus intus et
cogn intuitalis proprie compellet visio per qua signatione frande
Scrit luculenta verba ap Augustinus in Epist.a ea scitata q.
12. et passim id inculcat in Sacro textu. Ois qui actus
intus dr vio, ed adhuc iat illos reperit diversus aliquid
etiam in roe vionis, et actus obscurus et fidei appellat vio
nimis laxe, et n dr proprie qs videre in id, qd slr qui
fides, aut opinatione asequit: actus iij qui clare, et evidenter
cognoscit, obtum in alio, et per alienas spes, n dicet
vio summa proprietate; unde fit, illa cognoscit, quod clare,
dicte qui cognoscit obtum int in se ipso, et per spes proprias
illius, vionem proprissime nuncupari. Sequa acceptione
sumi det vio in psenti ma.

Illud autem e int Theologos valde diversum,
qui constituant cogn intuitiva et contentiva, fralit in
roe talis aliqui dicunt, illam esse cogn intuitiva, quae cog=
noscit oes fralites obti nulla facta pcisione int illas qui
fectes, qd si realit id. dicunt alij, vionem intuitiva esse
qua attingit obtum per spes proprias illius. arbitrant alij docti
esse cogn qd versat imte ca obtum ut existens per proprias illius
spes et adilla exigunt tres conditiones. 1a ut ferat ad obtum
attinga illud imte in se ipso et n in alio. 2a qd obtum
cognoscat ut existens in diffa temporis proprie. 3a qd fiat
per spes proprias obti hoc e, qd si requirat spes ad eliciendam
cogn, ut illa sit intuitiva, n pot esse spes aliena ex
alijs obtis apparata. De predictis opinionibus nullus fuit
e ex scriptoribus qui ad libros de aia n tractet legens

int. alios duo noviores P. D. et P. Ocio.

Quod attinet ad nrum institutum satis est in praesenti notare, noie visionis deinceps usurpandum esse a nobis illam simplicem cognitionem, qua Deus ipse intuitive et clare cognoscitur a Beatis in seipso, non autem in alio medio. Quod si in decursu huius materiae singulas diffes, erit facile colligere, quae sint proprietates Beatorum, seu singulari ex illis, quae solent attribui cognitioni intuitivae; unde facile etiam erit deducere, quomodo recte definiatur intuitiva cognitio, et in suas species dis. tribuatur. — Appellatur visio, de qua procedit nr sermo Beata seu Beatifica; aut quod est propria Beatorum aut quod reddit felices et beatos ipsos videntes, cum in illa consistat essentialis Beatitudo nra iuxta gravium theologorum opinionem,

Disp. 1.

An sit possibile quod creatura intellectualis videat Deum intuitive et ut est in se?

Cap. 1. Eiusmodi visionis possibilitas ex fide constat.

Dolendum sane est quod in ipsa Beatificae visionis illa veritate fide nonnulli crediderint; ut ausi sint affirmare non posse Deum videri clare et in sua essentia ab aliqua creatura intellectuali per cognitionem intuitivam Beatos quidem tantum videre splendorem et claritatem quandam a Deo procedentem, et in eiusmodi claritate videre Deum ipsum. In quorum errore ... Armenii alii Graeci ut refert Armeca

ramus lib. 14 qu. de illus c. 12. tribuit et alijs ut Pro
Abailardo et Arnaldo eius discipulo dissident et acrit
expositores in declarando an vere Abailardus predicto errori
adhesserit; quod quamvis negarj interes. illud tamen obstat
nuntio, fundatus fuit negative desumptus ex silentio divi
Bernardi infirmus apparet esse, nam ipse in epist.a 190 tis
tatur se non referre errores cunctos in quos Abailardo plagius
e. eidem ex errori videt assentire Conradus Borsedus Calvi.
in lib. de D. atrib. qui ut refert P. Becanus in manuali contro
libro 3. c. 1. q. 1.a in 3. eccio probat Deus non esse in essentia infinitus quod ab Angelis videri
quasi non recte possint, cogeren hec duo, videlicet quod substantia Dei esse infinita
et quod ab intellectu finito videri non quod nullus solus neque vires sed accedente
Dei supernaturali auxilio, sed hoc errore rejecto, —

Doctrina chatolica docet possibilem esse visionem creaturam,
qua quum deus possit videri clare et intuitive ut est in se. Prima
1.o hec veritas ex Sancta pagina cuius testimonijs apertis abundant
noviores commentarij, Villustriora sunt ista quae subjicimus
Mathei 5. dicitur: Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt.
et cap. 18.: Angeli eorum semper vident faciem Patris Mei qui
in celis est. Angeli et Beati faciem Patris id est illius naturam in
finitum intuentur in celis Joannis epist I. cap. 3: Cum apparuerit
similes ei erimus, quoniam videbimus eum sicuti est; non ignoro
predicta verba exponi a P.e Lorino et ab alijs de visione
humanitatis Christi domini; sed illa intelligenda esse de visione Dei
ut est in se, cum deus in altera vita manifestet Beatis, do
cent communiter expositores innixi Sanctorum Patrum auctoritati quos refert
Egidius Lusitanus tho. 2.o de Beatitudine libro 12. quaestione prima

et qd magni ponderis ē ad p̄dictā expositionē stabiliendā Eva-
ristus Papa in epistª 1. decretali ad Episcopos Africa-
nos quæ hēt tom. 1. Conciliorū, p̄fato testimonio p̄bat, Deū
esse ipse videri a Beatis. Legat etiā ccᵐ hunc locū iᵐ
Cardinalis Tholetus in adnotatᵉ 53.

Insuper divus Paulus in 1ª ad Corinthios
cap. 13. eandē veritatē decernit dū sic loquitur: Videmus nunc per
speculum in enigmathe, tunc autē facie ad faciem, nunc cog-
nosco ex parte tunc autē cognoscam sicut et cognitus sum: hunc
locū plurimi ex S. PP. explicant de visione intuitiva Dei. illius
legitima declaratio ut recte P. Cornelius observat eiusmodi
ē. Dū sumus, inquit Paulus, in hac mortali vita cognoscimus
Deū per Enigmatha, hoc ē obscure quasi et reflexe ex cognitione
entium creatorum; quando vero cœlestis Patriæ cives efficiamur, in-
tuebimur illum facie ad faciem et intuitive cognoscemus
Deum sicut ab eodē Deo cogniti sumus non quidem omnimoda æqualitate
in ipso modo cognoscendi quia hoc impossibile ē cum Deus comprehendat
nos sua cognitione in finita, nos autē illum nequeamus comprehendere,
sed particula sicut similitudinē dēt ex parte obiecti cogniti ita ut reddat hunc
sensum quod sicut nihil ē in nobis quod lateat divinā cognitionē ita nihil
ex illis quæ formaliter dantur in Deo, latebit cognitionē intuitivam Bea-
torum. Secundo autē in Scripturis frasis communis videndi Deum facie ad
faciem significat visionē intuitivam Dei, de qua modo loquimur
egregie declaratur a PP. Cornelio et Pedrio in cap. 32. Genᵉˢ
nᵒ 30. et a P. Suarez disputª 36. cap. 2. nº 4.

Probatur 2. ex decisione Florentini Concilij quod legitur
in

in ctto 4. conciliorum sessione ultima in literis unionis ita decernit: definimus etiam illas etiam quae post contractam maculam sunt purgatae, in caelum mox recipi et intueri clare ipsum Deum trinum et unum sicuti est. Francofordiense, quod legitur in tto 3. conciliorum, in epistola ad Episcopos Hispaniae sic ait: quod dicemus Deum verum et Verum et verum filium dei, ut ad eius Beatissimae visionis pervenire mereamur. In Extravaganti Benedicti 12. quae incipit: Benedictus deus in sanctis suis, et habetur in summa constitutionum Pontificiis constitutione 1a refert quod a P. Molina quod 12 idem omnino definitum est. accedit etiam tridentinum sessione 25 in decreto de invocatione Sanctorum ubi invenit eadem veritas.

Probatur 3. ex SS. PP. quorum verba fide relata legi possunt in P. Vaz. disputatione 37 cap. 5. et in aliis. Ad quae non sufficiet perducere pro ibus egregium testimonium Divi Anselmi super verba Pauli supra relata, sic enim eleganter scribit: tunc ad quem intuebimur eum aequo nunc sub tilitate intuemur: tunc cognoscam eum, sicut ab eo sum ego cognitus: id est prorsus cognoscam eum sicut et ipse me novit; quia tunc non per aliud videbimus eum, sed manifeste contemplabimur in illo ipso hoc quod ipse est; sicut ipse hoc, quod nos sumus perfecte cognoscit. Sic tunc cognoscam eum, ita sine ambiguitate in manifesta visione sicut olim, ante quam essem, cognitus sum ab eo in praedestinatione. nihil potuit rectius excogitari pro re proposita.

Probatur 4. rationibus duas proponit S. Thomas pro confirmanda veritate praedicta prima est, quia creatura rationalis habet appetitum in

Beatitudinis quae consistit in visione clara Dei, aut illa supponit independenter ipsa visio, quae est terminus illius appetitus, non potest non esse possibilis. Ratio est quia homini inest desiderium naturale videndi causam, visis effectibus ac proinde videndi Deum, visis creaturis; et cum aliunde non possit istud desiderium versari circa rem impossibilem sequitur possibilem esse visionem intuitivam Dei ut est in se. Quae facta duplici ratione nos in praesenti non ultimam, tum quia propria, in qua nititur structura praedictarum rationum longum postulant examen, et a nobis inferius expendenda sunt in disputationibus 4. et 5. tum etiam et potissimum quia, ut bene observarunt Dominus Meratius ubi 1. disputatione 5. sect. 1. et alii, utraque ratio S. Thomae non probat efficaciter contra ipsum errorem Armenorum nec inde colligitur possibilis intuitio Dei in se.

Cum non appetitus elicitus ferri possit in obiectum, quod sit repugnans et ex se ratione absoluta, sicut homo poterit quod illud apponatur ab intellectu ut possibile, ex eo quod detur appetitus alicuius obiecti non recte potest inferri, obiectum illud esse possibile sed tantum colligitur illud ut possibile appositum esse ab intellectu, remanet vero locus ulteriori inquisitioni faciendae, an vero intellectus erraverit in apprehensione illius obiecti, ut possibilis; tota haec doctrina fundatur in illo vulgari principio a veteribus probando, videlicet appetitum non ferri ad rem ipsam prout in se attinetur, sed ad illam prout participat ab intellectu. Et cum res in se absolute repugnans proponi possit tanquam possibilis, inde fit, appetitum versari posse circa illam sub ratione appositam. Idem etiam dicendum de appetitu naturali quem ad hoc, ex quo docuit P. Vasquez deduci possibilitatem visionis, non iste potest ex se etiam tendere circa rem impossibilem sed nimirum apponatur felicitas summa in obiecto in se impossibili et quod possibile censeatur ab eodem intellectu autem voluntas non poterit odio habere obiectum illud.

Melius quam probatur possibilitas veritas

ex cogit. nulla reluceat simplatio in Deo, qd per diug elevatus educat intus creatus eius mod cogs intuitius; qd abunde comprobabit ex solut.e argutorum quae possi in oppositum afferri. Prim.o spalit d.o Armenus. Utrum ille fulgor immentitius, qui ex ipsos est, qui videt a Beatis. vel esset subst.a vel accns. accns non pot esse; tum quia non pot non esse absurdissimum afferri nostrum essentialis Beatitus constitui in intuit.e accidentis; tum etiam quia vel illud accns esset in aliqua subst.a, aut in nulla, utrumque expositum est cum aliis impugnationibus quas omitto quia tale possi occurrere cuivis. Ergo. Insuper non pot esse subst.a quia si dicat esse finitus perfectionis constituit felicitates creatas in visione clara rei finitae: quae qd nullo mo posset infinita Beatitudine creas decorare; si dicat perfectionis infinitae, non posset etiam videri ab intu creato finito, quia esset eandem rem infinitudinis, qua dat ex parte Dei oggetti finitudinis qua dat ex parte intus mi. infirmand Armenij Deus ut est in se posse videri clare a Beatis..

Cap. 2. Diluunt fundamenta autoritatis quae opponunt Armenijs vel prout habere.

Arguitur. 1.o multiplicibus testimoniis depromptis ex S. pag. 1.m sumit ex Ioanis 1.o Deus nemo vidit unquam unigenitus qui est in sinu Patris ipse enarravit. vel ut legit Athanas. Deus nemo vidit unquam nisi unigenitus etc.a. Cui lectioni fabere videt idem quod hit in cap. 6. non quia Pater vidit quisquam nisi is, qui est a Deo; 2.m ex Paulo ad Thimoteum 1.o Regi seculorum immortali et invisibili. et clarius capite. 6.

quem nullus hominum vidit, sed nec videre potuit. 3º ex Exodo 33. non videbit me homo et vivet. et faciem meam videre non poteris. Petierat autem Moises a Deo ut illi ostenderet faciem suam. vel ut scribunt 70. ostende mihi te met ipsum. 4º ex 1ª Petri 1º. spiritu sancto misso de cælo in quem desiderant An-
geli prospicere. ergo non intuentur Angeli id quod intueri desiderant. 5.
ex Mathei 11; nemo novit filium, nisi Pater. neque Patrem quis novit
nisi filius et cui voluerit filius revelare. Alia plura testimo-
nia vide in articulis divi Thomæ.

Sed ex dictis testimonijs nihil concludit pro Armenorum erro-
re sed potius illorum legitima declaratio Catholicæ doctrinæ patrocinatur
Ad primum dicendum cum Patre Maldonato, in illis verbis tantum denotari
nullum ex illis hominibus, qui stetere ante mortem Christi Domini vidisse
clare Deum ante tempus illud, in quo Christus Dominus protulit illa verba.
Ad 2um dicendum, Deum apellari invisibilem quia solus non videtur. Ad 3 duo
nobis occurrunt dicenda. primum est, Moisem non postulasse visionem
immediatam ipsius Dei, sed visionem in aliqua specie quæ ipsum Deum ipsum
clarius exprimeret, quam exprimebat per alias species, in quibus non
raro Deus ipse solebat apparere. nec 2º dicit Suarez
Deus, id quod a Deo responsum est non illud visionis est, quod
oculi mortales non possunt tollerari quam illa quam Moises
ardenter petebat. 2um est dato etiam quod Moises petierit
visionem claram ipsius Dei recte quidem et veritatem ad postulatam
Deum respondit, id fieri non posse quia Christus leges ordinavit quod
visio Dei ut est in se nequit viatori concedi.

Ex 4. testimonio non colligitur, quod Angeli Deum
non intueantur. sed eiusmodi phrasi tantum denotat immensam
voluptatem quam perfundunt ex divina contemplatione, et inuit quam
plenam sint ob omnem fastidij impossibilitatem illius summi boni
cum inducant quasi mantes (?) anxie tenere id ipsum, quod

quem

visione Beatus tenent quod qualis est ut quis fastidiat id ipsum incuius assequutus viriliter angatur. In ultimo testimonio sermo est de misterio trinitatis asserit quod eiusmodi misterium solum esse notum trinitati ipsi, posse quod hominibus notificari, si vellit trinitas ipsa se illis revelare, aut obscure quod fides divina, aut clare visione Beata. quod quidem quod nobis est ex sequitur verit catholica.

Sbiil 2.o nobile agmen clarissimorum Ecclesie Patrum qui fabere vidensue errori relato. non referam illorum expressa verba, quod illa sunt omnia in commentatoribus, et expresse discussa sunt a Patribus. vasq., Herice, Meratio, et alijs. solum Patrum ipsos citabo et indicabo loca, in quibus de nolam videmus, Beatos non posse videre divinam essentiam. Patres sunt xrisost. Hom. 14 in cap. 1 Joannis. et tomo 5 hom. 4. et tomo 3. de incomprehensibili divina natura, Nissenus Varijs in locis apud P. Herice disp. 38 cap. 3. Theodoretus in Epist. 3 ad Corinthios cap. 13 et in Dialogo inmutabilis. Hiero. lib. 1 in Isaiam ad illa verba audite verbum domini Ambros. lib. 1 in cap. 1. Luc. de Angeli apparitione. Isidorus in Exodum cap. 42. Basilius lib. 1.o contra Eunomium. Cirillus Ierosolimitanus, et alter Alex. Epifanius heresi 70. Theofilactus et Eutimius ad Joannis 1.o Deum nemo vidit. Primasius in 1.a ad Chorintios cap. 13. et Eumenius in 1.a Joannis 3.o

Exarsit inter viri theologos dubitatio non fale dimidendo, an omnes memorati Patres vel eorum aliquis hanc in re senserint, et negaverint possibilitatem visionis Dei et quod in re P. vasq. disp. 37. cap. 1. et 3. ut erat vir acri ingenio instans propter dictorum Patrum testimonia simul et illorum verba vissit tandem scripsit Patres aliquos ex memoratis hujus temporis denegasse visionem claram Dei in se quod non dum veritas sic

erat exsplorata d.a sane mete P.is Vasq. terrexere Lorca Complutensis et Egidius Lusitanus, qui tetra assertiorum fuligine conati sunt obnubilare, fulgentissimum scholarum solem identidem proclamantes impiissimum esse Vasq., impudentem et temerarium qui asserit praedictum errorem Armenorum erroribus ecclesiae.

Sed nos ad hanc duicla Egidiana, et Lusitana dissimulamus omnino, ne par pari referre videamur illa non satis indicant affectum a b animo pio erga PP.es, sed impio d.a Vasq. quem hinc detractis verum asser-toribus frangere non possunt. Imo ut bene notavit P. Suarez duo isti tam iurati calumniatores Vasq. dum PP.es allegatos ab Armenis liberare, attribuunt illis in suo expositionum [illegible] testimonia alios non minus graves errores. Plures ex PP. his relatis cum Armenis sensisse docuerunt etiam P. Molina disp. 1a. P. Salas 1a. 2ae q. 3. trat. 2. disp. 4. sect. 1a. P. [illegible] de visionibus veteris testamenti, et P. Suarez disp. 36.

Caeterum cois et benigna religiosorum scholasticorum interpretatio, eo tendit semper, ut praedictos PP. eximat ab errore Armenorum. asserit quod nullum produci posse testimonium adeo urgens quod alteruter ex 4or modis subiiciendis congrue nequeat explicari. Quorum 1o. dici potest illos tantum esse locutos de visione clara dei in hac vita mortali et contra leges cois providentiae. 2o posse exponi de visione corporea. 3o. de visione clara Dei comparata cum solis nostris viribus. 4o de visione summe perfecta qualis est comprehensiva, et, ut bene notavit P. [illegible] solus cum aliis, haec ultima interpretatio de visione comprehensiva fermare potest aptari cuicumque testimonio, et ipsa frequentius tradi solet ab scholasticis.

Cap. 3. Evertuntur fundata erroris.

Rñcit 3. inordẽ n' pot pña attingere obiectum illud qd n' sit illi proportionatum: sd Deus ut ẽt in se n' est obiectum proportionatum respectu intus creati inordẽ ad cognoscendum intuitive: ergo maior pr.; minor prob. quia Deus ut ẽ in se ẽ quid infinitum, intus creatus ẽ quid finitum; infinitum vero n' dicit proportionem ad finitum: ergo Deus ut visibilis intuitive, n' habet proportionem cum intus creato cognoscente. Confirmat 1°. Magis distat Deus ab intu creato, qm distant Angelus et sonus a pña visiva quia Deus distat ab intu infinite, Angelus vero solum finite a pña visiva: sed Angelus nullo pot attingi a pña visiva: ergo Deus ut ẽ in se n' pot attingi ab intu. Confirmat 2°. Latinus Deus dr̃ invisibilis quatenus nullam habet proportionem cum intu creato, nam si posset diceret invisibilis per solas vires ne creatas defacto, n' disquerit ab unione hipostatica quae etiam attingi n' pot intuitive per solas nãe vires: Imo Angelus diceret invisibilis a pña corporea, per vires illius nãles n' tamen inquantum illa elevabilis esset per aliquod donum supernale.

Omitto hic solutiones Pris Arrubal, et aliorum Mrum quia n' nullis pt instantiis et antequam respondeam illis, quod licet, ẽ omissis, et quidem duo similiter notabilia. Lũ notabile ẽ, dupliciter posse aliquod obiectum dici improportionatum respectu potentiae. 1°, quia illud ẽ oio extra spheram talis potentiae, quia nullus ipsius actus pot tendere circa illud. 2°, quia omnis obiectum n' sit oio extra spheram potentiae quia solum illa pot elicere aliquos actus circa obiectum, n' tamen pot versari circa illud per solas suas vires, imo aliorum felicissimo ex 1a improportione querit qd nullo modo possit pña versari circa obiectum, id est oio extraneum illi. Ex 2a orit, qd si pña

desupre corroboret possit ellicere illum actum perfectum, quem
per suas precise vires ellicere non poterat declaravimus latius
supra. Pota visiva nullo pacto potest attingere modo An-
gelum, vel Deum quia improportio se tenet ex parte obti, quod est ali-
enum omnino a pota, et hec nullum actum quatenus imperfectum
elicit circa ejusmodi obtum. Si Deus corroboraret pot.
visivam Vespertilionis posset attingere lucem meridianam, quia
illa improportio non provenit ex parte obti, nam vespertilio lucem
languidam et mediocrem percipit. sed provenit ex defectu virium in
ipsa pota; qui defectus potest bene supleri divinitus. Differunt autem
iste due improportiones quia prima quia obtum est alienum, oritur ipsa res ex
intrinsecis predicatis ipsius; secunda quod vero non est alienum, sed deficiunt vires
in pota dumtaxat in pota naturali, que recte disponi potest ac corroborari
ut producat actum perfectiorem.
Ex notabili est Deus ut est in se precise vide-
ratur ex parte obti cadere posset sub cognitione naturali abstractiva et superna-
turali elicita ab intellectu creato. Demum dicens Petrus mihi obedie,
in specie visibili aparere et inter alia mihi referre Deum
esse trinum et unum, possem ego elicere cognitionem abstractivam circa
obtum illud Dei etiam si sit Deus non esse obtum omnino alienum ab
intellectu. Secundo nemo potest dubitare, quod intellectus naturalis possit
intuitive cognoscere plura obta, ut patet ex ima parte dum
sit obtum proporcionatum intui in ordine ad aliquam cognitionem abstractivam
ex alia etiam parte possit intellectus cognoscere intuitive plura
obta, recte ex his colligimus adque dumtaxat intellectus Dei tantum
obta, recte ex his colligimus adque dumtaxat intellectus Dei tantum
opus esse afferre intui robustiores Vires; que tollant
improportionem se tenentem ex parte pote, que viribus collatis sine
illa

alla tioy implicat adaeq intus et [illegible] intuit qm excerat
ceo plura obta realia et [illegible] defectus [illegible] deffinicis
n exercebat ceo dius [illegible] potis.

R ad argumy [illegible] mars: n post pro
atingere obty qd n sit [illegible] proportionaty proportione de
tinenti [illegible] obti quy [illegible] in eo [illegible] obty n sit ali
eny atali poa: [illegible] mars: proport[illegible] [illegible]
quy [illegible] in corp[illegible] [illegible] vires ut possint realit
elicere acty illy ceo [illegible] obty, nego mars: [illegible]
dist[illegible] [illegible], si recolat [illegible] duplicis notabilis praemisse
ad [illegible] [illegible] disquit [illegible] mar, magis distat Deus in
roe perfect[illegible] a quovis intu creato qm distat actus aspa
visiua [illegible] mars; in roe habitudinis ut possit atingi
[illegible] actus illary [illegible] nego mars. [illegible] dicta habitudo
dat int Deu et inty creaty, n [illegible] dat int Angely,
(id sua proport[illegible] diey de sono) et poa visiua; et haec
orit [illegible] diuersa hary [illegible] [illegible] deus [illegible] intrinsec
[illegible] distet infinite ab intu creato, et Angelus tanty
finite distet aspa corporea in roe [illegible] obti atingibilis
et poe potentis atingere minus distat ipse Deus ab
intu [illegible] Angelus aspa visiua, quia Deus [illegible] roe
entis veri quy i ro proporciata, [illegible] in illud porit tendere
intus, Angelus n [illegible] roe obti malis et sensibilis, [illegible]
e ro proporciata malis [illegible]; sic [illegible] oculi [illegible] minus
distat a se qm a luce, et tn post videri luce n [illegible]
[illegible] oculi.

Nec credimus futurum esse aliquem ita novitium in philosophia et Theologia qui de doctrina tradita dubitare possit, nemo enim est qui nesciat posse reperiri maxime proportionem in ordine ad aliquem effectum formalem inter aliqua extrema, quae magis distant inter se extremis esse reali, quam alia diversa, sicut materia et forma ignis sunt proportionata requisita in ordine ad unionem substantialem et inter se magis distant extremis effectus entitativum quam alia duo extrema ignis, quae sibi omnino incapaces eiusmodi unionis. Pari ratione quamvis Deus in esse reali distet infinite a creatura, potest tamen esse proportionatum requisita in ratione obiecti attingibilis intuitive ab eadem creatura et quasi unibilis intentionaliter sicut non obstante praedicta distantia infinita in ratione effectivi, hic Deus proportionatus, ut possit uniri physice cum aliquo creato. Si enim repugnaret intuitiva cognitio Dei, impossibilis sineret etiam ex eodem titulo unio hypostatica. Ad confirmationem dicitur, invisibilitatem, quae dicitur proprium Dei atributum, idem esse ac incomprehensibilitatem, et in hoc sensu, ita dicitur Deus invisibilis ut repugnet illum ab aliqua creatura videri, id est comprehendi, de quo fusius dicemus in dubitatione 6. tangendo in proprio sede.

Sed adhuc contra solutionem argumenti traditam urgebit aliquis 1.º non videtur satis firma tradita responsio, fundata in eo, quod possit potentia cognoscitiva elevari ad videndum obiectum quod potest per suas naturales vires abstractive saltem cognoscere, non, inquam, hoc firmum videtur, quia de potentia Dei absoluta non videtur implicans intellectus qui possit Deum cognoscere naturaliter, et adhuc incapax omnino sit ut elevetur ad videndum intuitive Deum ipsum. Respondeo omittendo in praesenti praedictum intellectum non repugnare eo facto quo possibilis esse deberet; fateor enim ingenue difficile posse demonstrari posse, cognitionem abstractivam obiecti ex sua conformitate

sine

dicere, unex [illegible] essalis eius cogn.e intuitiua eiusdem obti habitu saltem ex elevatione. Omissis politatis eiusmodi intus; quae politates omnis absolute defendat; nil infert d.o nra doctrinae; nam quod asserimus, intus posse elevari ad intuendum Dei supernaturaliter quod nalit possit cognoscere Deum abstractiue nullo pacto id statuimus quasi arbitraremur, ex eo prio probari debere politatem ipsius visionis, sed solum unaliter fuimus ea ratione obstendere nil dici d.a rationem nalem ex cognit. illa elevatio fiat, et intus non esse versaturus extra proprium obtum, ut contendebat 3.m argumentum; quia vere elicit aliquam cognitionem nalem circa diuinam substantiam.

Vrgebit alius 2.o dicta substantia est obtum vol.is et adhuc [illegible] non pot elevari ad cognitionem substantiae Dei ergo licet substantia Dei sit obtum intus creati, non poterit eius elevari ad videndum Dei substantiam. Pr. coa, quia sicut cognoscere naliter involuit modum tendendi diuersum ab illo modo quo nalis est volitio; ita videre naliter dicit modum tendendi diuersum a modo cognoscendi naliter abstractiue. Vbi [illegible] est fale posse signari discrimen inter utrumque. Vol.as circa nulla obta pot elicere naliter cognitionem, quare mirum non est, quod omnino incapax sit ut elevet ad cognitionem diuinae substantiae. At intus elicit re ipsa plures cognitiones circa obta quae hic est modus unalis intui versandi circa obta, et aliquas eius cognitiones elicit circa Deum, adque adeo pot elevari ad eliciendum visionem Dei quin illius natura inferat aliqua ratio [illegible].

Dicit 4. Deus non est intra obtum intus creati quantum ad productionem intuitiuam quia non est politas eiusmodi visio; quia ante impliciat quod intus supernaturaliter quantum ad ad hanc visionem, [illegible]

si posset divus illos producere &c. Prima maior si explicaret intellectus ab illa visione, diceret ad illam respectum naturalis, quia cum intellectus sit entitas quaedam naturalis, omnia illius dictiva deberent esse ordinis naturalis, sed eius modi respectus esset supernaturalis quia respiceret terminum supernaturalem. Minor etiam probatur, quia intellectus sicut quaelibet alia potentia, debet explicari ab omnibus suis actibus, quos elicere potest; vel dicendum intellectum futurum partim naturale, ex ordine ad actus naturales, et partim supernaturale ex ordine ad actus supernaturales.

Hoc argumentum late urgent contra Patres Albertus Serice et Alarcon, et ad illius solutionem plura solent tradi quae non vacat in praesenti examinare, sicut nec expendere quaestionem de dignitate, an potentia obedientialis immediate activa dicatur a priori cum actibus supernaturalibus de qua difficultate discurrit Pater Ripalda lib. 2 disp. 32. et nos in alio loco non nulla tradimus. Respondendo ergo ad argumentum, negando antecedens, ad probationem distincta maiori negatur minor cuius probatio non urget, quia intellectus etiam habet pro suo explicativo actus illos quos producere potest. Ergo species propria naturae cum solo diverso conceptu, quia hic est contrarius proprius quam desuper qui datur propria in re talis.

Instantabis cum Domino Serice standeus intellectus debere explicari per ordinem ad visionem claram Dei de facto intellectus creatis habet capacitatem ut accidente Deo elevante producat immediate visionem intuitivam Dei, sed posita fictione quod intellectus non haberet praefatam capacitatem sequitur quod non differret idem intellectus qui de facto datur. Ergo sequitur etiam quod intellectus qui de facto datur specificetur a visione clara Dei. Consequentia probatur quia hoc est infallibile signum apud Metaphysicos ad indagandam propria extrinseca specificativa rerum. Occurrendum est

instantie dicta mari et mori, neque eorum que nullo pacto infert ex illa forma arguendi. Et non. Verum sit quod insistit qua supponat intellectus creatus non posse elicere visionem Dei, existente ex parte ipsius visionis non repugnantia, ut producat, recte deducat intellectus creatus non esse idem, quod esse Deum, sed aliud esse diversum licere. hoc tamen non arguit intellectus ipsius desumere suam speciem et essentiam a visione supernaturali et illa mutatio que dedimus in initio, similiter provenit ex ipsa specie, non supponit ipsum impossibile intellectus qui de facto producere potest visionem illam supernaturalem non posse producere illam ex qualicumque elevatione, demum non est quod independenter a quavis extrinseca specificatione suppositio absoluta infirat diversum esse neque intellectus qui de facto dat.

Obiicit. 5. si possibilis esset huiusmodi visio intuitiva Dei illa foret simpliciter infinita quia apposite imitative et clare repraesentaret essentiam Dei infinitam, ab illa deberet visio desumere perfectionem simpliciter infinitam, quod omnino repugnat enti limitato et finito quale debet esse visio Dei intuitiva. Difficultas quidem est argumentum, et quod in variis theologiis locis theologis inculcat ut possit colligi ex aliqua speciali certo, quod ex toto sive obiecto, desumi debeat infinitudo simpliciter. quod hic nobis visum est specialem disputationem de ista difficultate instruere, quam in hac diversione late proponemus et exacte statuemus, et roborabimus principia solidiora ad expediendas similes difficultates. =

Disp. 3

V. Ratione naturali possit evidenter demonstrare possibilitatem visionis intuitive Dei?

Cp. 1. Punctum 2um Versio declarat. et Theologorum Placita Referuntur.

Ad majorem explicationem propositae difficultatis supponi debet 1°, ut aliquis dicatur habere notitiam demonstrativam circa obiectum aliquod non satis esse, quod cognoscat, praemissas ex quibus infertur 2°, recte dispositas esse; nam tunc in eiusmodi praemissis continetur id quod est medium aptum et proportionatum ad inferendum conclusionem, requirit ulterius, quod intus etiam cognoscat evidenter illas praemissas, nam si tantum cognosceret illas probabiliter et opinative non eliceret conclusionem evidentem, et demonstrativam, sed probabilem tantum et opinativam.

Supponi debet 2°. id ipsum quod notabamus in materia de Deo, duplicem esse demonstrationem, quarum potest quaedam conversio intellectus inservienti; alia est demonstratio physica et talis dicitur, quod non potest intellectus veritati propositae dissentiri nisi ducatur magno vel impulsu, et haec non potest impellere intellectum ad negandam praedictam veritatem nisi convictus aliquo, admissus ipsi vel; alia est demonstratio metaphysica, qua nullo ex capite potest intellectus non assentiri veritati. Supponi debet 3. quod in opinione opinetur P. Suarez, probabiliter posse suaderi possibilitatem visionis beatae, et rationes illas quas censent pluribus et gravibus Theologis demonstrativas, ad ostendendum non repugnare praedictam visionem, non debere ita inclusas existimari ut nec probabiliter ex illis suadeatur possibilitas visionis; et id quod ipse P. Suarez rationibus destituit non valide fundato, egregie cum aliis notavit P. Serra disp. 39 cap. 2 n. 11.

Supponi debet 4. non vocari in quaestionem conversionem existentiam visionis beatae an possit solo naturae lumine evidenter cognosci, quod illa conferatur a Deo; cum enim non possit existentia haec demonstrari nisi sub eo demonstretur, Deum ab aeterno habuisse decretum liberum quo libere decreverit conferri intellectui eiusmodi visionem creatis. et aliunde nullum detur principium in ipsa natura, quod possit ducere intellectum ut firmiter asserat, seclusa quavis extrinseca revelatione Deum habuisse hoc

hec s. illa potius decreta libera; colligitur a posteriori existentia visionis
beatae quae necessario pendet a decreto libero Dei non posse demons-
trari ab intellectu creato instructo solis naturalibus viribus. V. autem de
veritate praefatae suppositionis colligatur ex sacrae paginae testimoniis, disce-
ditur a quo modernos interpretes videat P. Arrubal hic. ad
nostrum propositum sufficit quod omnes Theologos supponere hic ut indu-
bitatum, propositionem quae continet de existentia et futuritione visionis beatae.

Supponendum dit. 5. possibilitatem visionis Dei ut trini
non posse solo naturae lumine demonstrari quia cum misterium trinitatis non
sit evidenter demonstrabile consequens est ut extra omnem evidentiam demonstrationis
sit visio intuitiva Dei ingenuity trinus est in possibilitatis. Cum ergo possibili-
tatem inquiri potest an ratione naturali demonstretur possibilitas visionis
Dei ut est in se praescindendo ab eo quod ipse Deus sit trinus vel
unus tantum, ut apprehendebant ab Ethnicis. Sit positio.

Ista difficultas praesentis disputationis in eo consistit ut
examinemus an ex propriis naturae cognosci possit demonstrative
physice quae cognitione abstractiva, et quo ad an est possibilitas visionis intuitivae
Dei in se. De qua difficultate D.D. Scholastici plura tradidere, et illos
tres abijsse sententias reperio. 1a docet ab eo lumine naturae demonstrari
posse non repugnantiam visionis intuitivae Dei. Ita Scotus in 4. dist.
49. q. 6. P. Arrubal disp. 15 cap. 1. Ant. Perez in aurea
Salmantina certam. 5. Scholast. dubio 3 n. 32 Nissus 2o
mitas disp. 3 cap. 4 sequitur S. Thomas, in 1a dist. [illegible]
de proposita difficultate quaestione non discernit.

Adducit etiam P. Vasq. 1a. p. disp. 42 cap. 2.
in 1o duo si quae persuadent, [illegible] dicta non stare P. Vasq.
Ipse quoque eo loco doctissimus P. tantum disputabat an sit demons-
trabile, quod certa ratione probari possit visionem claram Dei. Hec
autem difficultas nulla independet ab illa, quam in praesenti nos discutimus
an possit demonstrari possibilitas visionis intuitivae quam tractemus

roe nali n posse evident cognosci possibilitas visionis beatae dat locus dubitationi quam excitat P. Vasq an sit cognita per fidem divina possibilitate visionis beatae, possit ulterius ro nalis eo devenire discurrendo ut eliciat demonstratio, qua probet visionem, quam fides docet esse possibile, seu tanquam effectum proprium constituere hominem felicis ac beatus. Fatetur P. Vasq adducere pro sua sententia plures voces ex illis, quas proponunt Auctores qui tradunt in hanc opinionem, et inde fateri, ut ab illis refferat pro hac sententia. Quae ut in disp. 214 cap. 3 de Angelis asserit, illos n posse cognoscere naturaliter per cognitionem evidentem abstractivam misteria entitative supernalia, et cum visio beata sit intrinsece supernalis, ut omnes sententiae fatentur, colligitur D. Vasq opinari, visionis possibilitatem n posse demonstrari, alias n. incoherenter opinatus esset quod de Santo Theologo n suspicari nefas esset. Hoc ipsum ad doctrinam P. Vasq notatus est ante me a Patribus Suarez et Fannero.

Prima sententia negat esse demonstrationem de possibilitate visionis beatae, quae apparet ex illa necessaria facultate. Ita P. Aguirre disp. 3 de Deo n.° 8. P. Marcon. trac. 1. disp. 1.a cap. 1. n.° 5. P. Merolius tto. 1. disp. 5. n.° 7. P. Gran tract. 4. disp. 3 sect. 2. P. Ruiz de Montoya tto. 1. disp. 21. sect. 2. P. Arriaga tto. 1. in 1. p. tract. de visione disp. 4. sect. 1. n.° 9. Egidius Lusitanus, Lorca et alii plures apud citatos. Ex his Auctoribus aliqui et praecipue P. Arriaga, qui docent, seclusa fide divina proponente Dei visionem, in fine excitando in inchoando et insufficient apprehensione de cognoscenda visione, quae nullus haberet proprius, ut de illa dubitaremus. 3.a sententia media est inter duas extremas iam relatas et propugnat supposita fidei propositione, vel beatitudinem esse realis n in aliquo creato, sed in solo Deo collocandum esse, posse intellectum naturalem demonstrare possibilitatem visionis beatae. Ita P. Molina, P. Suarez, P. Fannerus, Albertus, Silvester et Caietanus citati a P. Ruiz de Montoya ubi supra. Pro hac sententia 3.a

Cap. 2

Q. 2. qq Amondus sit decernimus.

Pro dirimenda difficultate hac diversio sit 1a. 2a. suppositis principiis fidei, quae designant a Deo [illegible] non potest intellectus sua virtute naturali evidenter obtendere possibilitatem visionis intuitivae. Probatur assertio haec. Principia fidei quae supponenda possent evidenter demonstrari possibilitatem visionis beatae, esset hoc, ultimum beatitudinis in solo Deo, et in operatione perfectissima circa Deum ponendum esse; sed adhuc posito eiusmodi principio remanet indemonstrabilis evidenter intuitio Dei, quia ex eiusmodi principio nihil colligitur pro demonstratione illius visionis. Probo minorem huius discursus. quantumvis principium illud intus sit nobilissimum, dat locum, ut ille non temere sed prudenter incipiat dubitare an illa beatitudo esse fieri debeat per visionem intuitivam, sed potius per aliquam cognitionem inferiorem, a quo dubio non poterit intellectus liberari, si relinquatur proprie sibi naturae facultate illo principio fidei. Quod suppositionis principii non facit ut appareat evidenter possibilis intuitio Dei ut est in se, sicut ex eodem principio non deducitur beatitudinem esse debere collocari in cognitione intuitiva Dei, quae maxime est beatitudo quam videre Deum per se ipse intuitive; adde etiam, quod principium supponi debet possibilitatis visionis quam asserat, illam esse nostrae beatitudinis, sicut principium supponi deberet possibilitatem intuitionis Dei ut dicere, in illa consistere nostrae beatitudinis.

Sit 1a. 2a. quaelibet [illegible] natura intellectiva creata ducta solo naturae lumine non potest evidenter assequi possibilitatem visionis beatae. ante probationem [illegible] 2a. in qua [illegible] difficultati satis fit notari debent duo, ut in illa [illegible] procedamus. 1. est, ad visionem beatam sicut et ad alios effectus supernaturales, concurrere duplicis generis causas aliquas non esse supernaturales, ut lumen gloriae, reliqui quae

habitus supernales alii et naturales ut intus et alii dilis destra dimus quod. ex cognitione causarum naturalium non posse intus cognoscere evidenter possibilitatem intuitionis Dei. Nam est, duplex esse demonstrationis, alia apriori, quo per causam demonstrat effectum altera aposteriori quando per effectum causam demonstrat de utraque demonstratione procedit assertio statuta, et asserimus nec aposteriori, nec apriori esse demonstrabilem visionem Dei.

Probant aliqui DD., inter quos est P. Marchus 2a. p. libro et de attributis cap. 7. et libro 1. de Angelis cap. 29 di. 2 tradita ex eo, quod visio beata sit intrinsece supernaturalis, id autem quod est intrinsece supernaturale fugit omnem cognitionem evidentem, quae apparet per virtutem naturalem, adiutam gratia naturali. Sed praedicta ratio non arrisit P. Alarcon, et aliis pluribus, qui arbitrantur, ergo posse cognoscere per cognitionem abstractivam entia intrinsece supernalia et ad hoc obstandum accumulant exempla plura. Nobis etiam displicet praedicta ratio, sed ex alio capite, videlicet, quia recurrit ad principium hoc adeo alte, ut vix possint designari rationes magis speciales et ad rem praesentem spectantes; ex quo ille probari posset de tradita, licet dent alia plura entia supernalia, quae cadere possint sub demonstrative intus. Aliunde sed vestigio est indemonstrabilitas visionis per principia potius nalia.

Insufficiens est etiam argumentum aliud, quo non nulli tu intus et vigoroitus asserunt, Philosophos illos antiquiores non esse illa ratione assequutos visionem intuitivam Dei, et ex hac ignorancia colligunt praedictam visionem non posse ratione naturali demonstrari, nam si ratione vere demonstrabilis esset, non est credendum quod illa penitus latuerit eximios illos Philosophos. Miror tamen quod graves et eruditi Theologi tam futili ratione ducti sint ad negandum demonstrationem dictae visionis Dei, nam 1o nemo potest asserere certo hanc visionem a nullo Philosopho per discursum naturalem fuisse praeparatam; oppositum non est ad pronunciandum hoc assertum voluisse

Aristius

tibus antiquitatis scrinia et sedulo legisse, quae sane eruditis monimenta, quod quod non referre illi qui praedicta roc ducunt. 2.o demus illis hoc esse ignoratum a Philosophis adhuc tamen Visio obvia et prorsus ridenda est argutatio haec; aliqua veritas detracta latuit Philosophos antiquos, ergo non potest cuiusmodi veritas evidenter cognosci a solo intellectu. Nam licet plures dantur in Philosophia veritates quae latuere Philosophos illos, et naturalis sunt cognoscibiles a sola virtute intellectus. 3.o quia forsan nomine divinae contemplationis in qua Philosophi statuebant hominis beatitudinem, et quam lumine naturae sperarunt, significabant ab illis id, quod a nobis nunc exprimitur per visionem intuitivam Dei.

Non minus claudicat argumentum aliud, quod proponit ab aliis. Ubi non posse cognosci evidenter illum modum, per quem Deus re ipsa communicaret intellectui creato visionem sui intuitivam, sed modus communicandi visionem beatificam fugit proprius nostrae evidentem cognitionem nullo pacto poterit demonstrari visio ipsa, eius possibilitas, nam possibilitas visionis pendet a possibilitate medii quo debet communicari. Dixi claudicare argumentum hoc quia quod ad illud fatentur rebuunt, fatentur adversarii, posse cognosci evidenter possibilitatem visionis, quamvis non cognoscatur evidenter ille modus specialis, per quem Deus communicet hanc visionem etc.; satis non est cognoscere Deum habere infinitos modos, quae id efficere possit, quamvis illi in particulari, et detracte non possint demonstrari, medii quae communicanda est visio intuitiva.

Caput 3. Dico est. Assertio 2.a contra praecedenti tradita

Diximus in assert.e 2.a visionem beatam esse extra omnem demonstrationem tam a priori, quam a posteriori, quod esset probandum in insequenti. Et quidem quod attinet ad demonstrationem a posteriori hunc in modum ostendi potest. non est assignabilis effectus aliquis, qui conveniat a visione tanquam a causa, ex quo possit ipsa visio demonstrari. ergo non est demonstrabilis a posteriori. patet consequentia, quia demonstratio a posteriori est causae evidens cognitio, quae habetur ex cognitione effectus. ant. vero probatur: effectus proveniens a visione vel foret entitative supernaturalis, vel naturalis ex neutro potest demonstrari visio. nam si sit supernaturalis deberet evidenter cognosci aut immediate et quidditative in se ipso, quod repugnat intellectui creato; aut mediate per alium effectum evidenter cognitum; et de hoc effectu est procedit eadem difficultas quare si admitteretur esset infinitus processus in effectibus supernaturalibus quod est inconveniens, aut dicendum est, intellectum cognoscere immediate et quidditative in se ipso, et non in aliquo medio, effectum intrinsece supernaturalem quod quidem est dictum communiter sequendum asserentium obiectum intrinsece supernaturale non posse immediate cognosci in se ipso per cognitionem evidentem neque.

Si vero dicatur, effectum procedentem a visione esse naturalem, probatur urgentius ex cognitione eiusmodi effectus non posse demonstrari possibilitatem visionis beatae, quia cum effectus naturalis qua talis non exigat ex natura sua causam supernaturalem qua talem, ut cognoscat effectum ut naturalis, non potest ex illius cognitione evidenter colligi visio supernaturalis, quod sit illius causa in genere est alicuius supernaturale. Confirmatur hoc, et simul elucido. Agnimus omnipotentia Dei sit in sua entitate, et perfectione substantiali aliquid entitative supernaturale, non procedit, quod nos cognoscamus effectus creatos naturales, qui pendent essentialiter a potentia divina, cognoscemus quidem omnipotentiam, quae in se ipsa est perfectio supernaturalis, non vero cognoscemus illam in genere formaliter est principium productivum rerum supernaturalium quod sub hac formali ratione non petitur a nullo effectu naturali. Ita sbr

quod

dic̃ᵈʸ c̃ de essẽ nati qui ꝓflueret à visione ex illo, ñ posse cognosci visionẽ ipsã separatã.

Q' etiã nulla possit effici demonstratio a priori ad obtinendũ possibilitatẽ visionis beatæ, potest suaderi ñ minus effr. sic ꝓ dispono probationẽ. Si posset intellectus ꝑ suas vires assequi possibilitatẽ visionis beatæ, hinc hanc cognitionem ex cognitione trium priorũ quæ si evidentiã ipso lumine nã ī prima vᵒ si hæc: Deus ē ꝓditus oĩpotentiã infinita. Deus ē cognoscibilis intuitive. Crea ratis ē prius intelligendi. Atqui cognitio evidens horũ priorũ ñ sufficit ad inferendã cognitionẽ evidentẽ visionis beatæ ergo. Demaxi ... arbitror ñ posse esse dissidiũ, nã et ꝓ ꝑtibus adversæ plures efficere soleant rationes demonstrativas in casibus sed ... dissolvendas, illa melior oĩbus iudicatur quæ triplici prædicto prĩo suffulta ē. Modo ꝓ speciatim ꝓbari dr ꝑ singulas ꝑtes quas in se claudit.

Et in 1ᵃ nil colligitur pro visione ex eo, quod Deus sit oĩpotens. Nã et lumine nã nobis notũ sit Deus esse oĩpotentẽ et quod in verũ nã productũ ē, vel dependere a divina oĩpotentia sine Ꝭm, possumus evident deducere Deus esse ꝓditus virtute ad extra productiva talis ac tantæ ꝑfectionis, ut quidquid ex se nullũ involvit imperfectũ, producibile sit ab illa, quod quidē ē evident cognoscere oĩpotẽ esse universim et absolute productivũ entis ex se ñ repugnantis. Ut vᵒ cognosceret evident in particulari, oĩpotẽ esse singulr productivũ visionis intuitivæ creatæ, necesse ē ut constet evident, ipsã visionẽ beatã ñ repugnare; hoc vᵒ ñ potest obtineri ꝑ Ꝭm nã luminis, at proinde ex cognitione oĩpotẽ nil efficit pro demonstranda

possibilitate visionis beatae.

Deinde ex praecisa cognitione huius veritatis, Deus est intuitive cognoscibilis, non potest intellectus evidenter colligere Deum a creatura intuitive posse videri. requireret autem intellectus in illo assensu evidenter comprehendere haec duo; tum quod cognosceret ad veritatem illius propositionis evidenter cognitum sufficere quod ipse Deus intuitive contingeret seipsum, et in eius modum cognitionem plene acquiesceret. tum quod omnis oriret dubium an etiam sit intuitive cognoscibilis a creatura cum non possit evidenter cognoscere, visionem intuitivam ex sua natura tali quae debet esse beata, et possibilitatem repraesentatam obiecti infiniti, non esse essentialiter infinitam non posset intellectus evidenter affirmare Deum posse intuitive videri a creatura. Constat hoc pariter; posita cognitione evidenti, quod Deus sit perfectissime cognoscibilis non potest ex illa deducere intellectus, quod sit cognoscibilis perfectissime a creatura tum posita etiam cognitione evidenti quod sit intuitive cognoscibilis, non posset evidenter et directe inferre, quod possit intuitive a creatura cognosci, sed solum indirecte reddendo ad argumenta quae visio praedicta impugnant.

Denique ex cognitione intellectus creati non potest demonstrari praedicta visio. nam si loquamur de illa cognitione qua Angelus cognoscit hos iudicare seu discurrere, circa obiecta creata, non erit hoc defectus eius proprius ut possit deducere per cognitionem evidentem, Deum posse intuitive videri ab eodem intellectu creato. Ex cognitione etiam intuitiva non infert possibilitas visionis, nam cum haec sit minus perfecta, quam cognitio comprehensiva, et haec, ut mox dicemus, non sufficiat ad generandam evidentiam possibilitatis, non sufficiet etiam intuitiva cognitio. nec etiam id colligitur ex cognitione comprehensiva intellectus creati licet non Angelus comprehenderet intellectum creatum, et illius propriam naturam, adhuc non cognosceret evidenter possibilitatem esse visionis supernaturalis quod amplius elucidandum est in cap. 5.

Cap. 4. Nota doctrina constat ultrinque dissolvendo

certi

Celebriores demonstrat. quae fieri solent.

Non parum roboris accrescit doct. e traditae si ul-
terius obstendamus quod nec a demonstrat. cumulus eorum qui ad
versi Dei arbitrantur, possibilitatis visionis beatae demonstrari. —
Arguit 1. 1° subtilis D. ordinens. i. suadendo nec poq. perfectio
cr. ex illa perfectio quae duerit poq. insufficiori in aliquo genere
i. poa visiua est ignobilior i. intus, potest intuitive cognoscere
oia sua obta saltem ex elevat. ergo intus potest intuitive cognos-
cere oia sua obta, i. deus continetur intra obiectum intus, ergo potest
ex elevat. saltem cognoscere Deum intuitive. Haec ro. scoti n. i. de
monstratio, nam illius maior falsa ostenditur. 1° quia res perfectior
n. debet in se continere oes perfect. rei insufficioris; nam in
Leone perfectio e fortitudo qua pollet, et in avibus velocitas
in equo posse generari equum; nec propterea tribuit hoc. qui perfe-
ctiori Leone et avibus quod habeat illius fortitudinis et istorum
velocitatem, nec quod Angelus habeat poq. ad generandum substantiam cor-
poream i. equalis. Ergo quamvis intus sit perfectior poa visiua
n. quia haec posit intuitive percipere obta sequitur quod intus posit
intuitive cognoscere Deum.

2°, quia si maior illa esset vera probare intus
posse naliter intuitive videre Deum, Pr. perfectio, quae duerit na-
lis poq. insufficiori, debet nalis duenire perfectiori, i. poq. visiue
duenit intuit. nali percipere obta, ergo id debet duenire intui nalis
separat. Dei, quod e ingens absurdum. 3°. quia, ut bene observat
P. vas in 1. p. q. 12, ad summum erit vera propositio illa, quod obtum e
proportionatum rejice poq. superioris versantis circa illud, spiritali genere
actus. 4. denique, quia ut intus perfectior sit visu, n. consequitur
quod ille posit intueri oia sua propria obta spiritualia, i. sufficit
quod posit intueri quod quod intuet visus, et quod habeat multa alia

perfectiores cognoscendi, quamvis non possit intuitive cognoscere Deum.

Sequitur 2.º quod res aliqua continet intra sphaeram alicuius potentiae, potest potentia elicere circa illam actus eiusdem perfectionis ac sunt illi, qui versantur circa reliqua, quae continentur intra eandem potentiam; sed evidens est, Deum contineri intra potentiam intellectus: et etiam evidenter constat, posse cognoscere intuitive plura creata obiecta; ergo etiam erit evidens, illum posse cognoscere Deum intuitive. Hoc argumentum tantum distat a demonstratione ut illius propositio maior sit apertissime falsa, ut de qua non possit esse evidens; quod autem illa sit falsa demonstro efficaciter, faciendo eandem argumentationem circa cognitionem comprehensivam. Quando res clauditur intra sphaeram alicuius potentiae, potest haec exercere circa illam actus eius perfectionis, cuius sunt illi, qui versantur circa reliqua obiecta; sed Deus continetur intra sphaeram intellectus, et hic potest elicere actus comprehensivos circa alia obiecta, ergo poterit etiam comprehensive cognoscere Deum. Vide contrarius Scotus, quod infert ex illa maiori, si defendat illam esse veram, est quod apertissime falsa. Et ad minus non potest negari quin de illa possit intellectus dubitare prudenter quod licet Deus contineatur intra obiectum intellectus, et possit habere cognitionem imperfectam abstractivam, non inde colligitur evidens posse habere cognitionem intuitivam, sicut etiam non est evidens, posse habere cognitionem comprehensivam creatam et licet sit evidens intellectum creatum non prohiberi donec Deum cognoscat cognitione perfectiori sibi possibili, non fit evidens quod sit illi possibilis visio intuitiva, sicut nec cognitio comprehensiva.

Sequitur 3. idem D.or visio Dei intuitiva est minus bona quam summe perfecta naturalis; sed intellectus potest naturaliter cognoscere

subst

subst. natis, qui pot cognoscere visionem esse potis. In 1is
vero hec debiat a demonstrat.e quia falle pot instaurari in alia
ma in qua nil probar. Arguo sic: Lux e melior calore,
sed oculus pot videre Lucem, qui pot videre calorem. non bene hoc
infert in hac ma nec etiam in nro casu. Et vero in generali e
quod cognoscibilitas obi non pendet ab ipsa perfect.e obti, sed a
proportione quam het cum pota, et cum obtum supernale non heat
convenientiam cum pota nati, non e natur. ab illa cognoscibile.
Deinde, quia dubium valde e an aliqua ordinis gratie sint perfectiora
quacunque subst.a nati.

Arguit 4 P. Arrubal. Lumine nre
manifestum e, Deum posse amari a vol.e creata per amorem int. et perf
ipsum, qui manifestum etiam e Deum posse int.e et in seipso cognosci a
intu creato. Debilis e vero hec, ex qua nulla efficit demonstratio.
Nam si P. Arrubal intelligit per amorem int. Dei ut e in se illum a-
morem per quem feramur in Deum int.le et clare propositum per visionem
beatam et sic hoc intendat, negandum e ans, quia sicut non e evidens
possibilitas visionis, ex qua predictus amor infert, ita non e evidens
possibilitas illius amoris, et probare possibilitatem visionis ex possibilitate
huius mod. amoris perinde esset ac probaret saltem impossibilitate possibilitatis
visionis ex possibilitate ipsius visionis, quod supponit hoc ipso,
quod amor predictus adstruat non repugnantem. Cui modus arg.
viro Theologo indignissimus e ut ex ipsa met perse constat.

— intendit P. Arrubal significare amorem
int. Dei perf.e seipsum qui sciar ex viribus nre. Et adhuc
in hoc sensu vero facta in efficax e, quia si haberet efficaciam

probaret utiq3, intz posse naliter cognoscere Deu3 imte, &
ut e in se, sicut Volas pot. amare naliter Deu3 imte &
propter se qd dici n' pot. Omnis autz ans evidens esse
n' daret evidentia eoa cons. Et ro diff. consistit in eo, qd
esse rz amabilz imte e esse amabile propter se, tangen
propter fine, ut autz volas creata possit amare naliter Deu3 propter
se, satis e, qd illi proponat Deus ab intu. qui cogt abstrae
hug rz sic proponit mo propter creato, ut possit Volas tendere
eoa illu3 per aliquez amorz qui sit imtdus in sensu dicto.
Esse vo Deu3 imte, et in se cognoscibilz dicit, qd intus ex
capiat totz excelentia obti infiti; & sine intus prudentiss
dubitaret, an excederet limitatz ere. qui capere Deu3 imme
diatiss. et ut e in se applicatz.
Arguit 5. P. Vaz ex divo Thoma ex ipso
na dat in oibus hoibus apetitus videndi Deu3; P. hic appe
oibus n' pot fieri in aliq insole, qui ex predicto appetitu
colliq evident possibilitas visionis qm appetit. Confat hec
rõ Viso effu solet excitare volas videndi eam illius effus
v. de visis creatis [illegible] desideriu videndi [illegible] &
Authore; s hoc n' fieret, si n' esset possibilis visio clara Dei
9. Dancros n' esse demonstrativus phicus, s adsum
mus tantz moralit notarunt optime PPres Rigalda [illegible]
ralibus, & [illegible]; imo et Cait. referens illu ex divo
Thoma fatet stando roi nali propositz esse credibile.
[illegible] in sufficiencia [illegible] pot ex pluribus [illegible]. 1o, qd
falsu in oibus hoibus dari volunt illu, rz Atheiste
qui deu3 demedio tollunt visionz illius n' appetunt. vde
tantz fideles appetunt illu visionz, qa cognoscunt illu media
fide

fide diuâ. 2.º q. Sr incibus hõibus dare desideriũ elicitũ sendi visionẽ Dei n' pbat ex illo desiderio pôlitatẽ visionis, q illud ferri pôt in se cũ se repugnantẽ si pponat ab intu ut n' repugnans, in quo daret error intus. Si ũ pponitur ab intu ut pôlis visio Dei, q. foret in se impôlis, prudenter excitaret desideriũ illius, q. appetitus tantũ dirigit ab obto ut pposito ab intu, et n' ab illo ut ẽ in se.

3.º q. cuditiũ depôlitate visionis desumi ex revelatae pôlitatis illius n' autẽ orit ex ipsa na q. ante revelatẽ n' ẽ mediũ nale, q. pnat evidenter illius pôlitatẽ. 4.º q. si pfata rõ foret efficax, pbaret nos posse nalit' videre Deũ, q. nalit' hemus appetitũ videndi illũ, et n' pôt dari institutus nalis in rẽ, quẽ nalit' n' possit anobis obtineri. 5.º q. pbaret etiã ex illo appetitu pôlitẽ esse cõpscens creatũ Dei, q. tam nullus ẽ dõ, qui n' sciat desideriũ cogdi immensitatẽ suã, omnipotẽ, penetrandi qd. gellagiũ illud infinitũ effectũ diuinarũ nec pptea dixit aliquis ex isto desiderio colligi pôlitatẽ visionis cõpshensiuẽ creatẽ. Qd si dixeris ad hanc instantiã, eiusmodi desideriũ cõphendendi attributa diuâ tantũ esse cõditũ q. fert sub cõditione, q. esset pôlis illa cogº cõpsensiua. Idem tibi responsũ dabo circa nale desideriũ videndi Deũ, illud n' esset absolutũ s' cõditũ, sub cõdit.e vlt qd sit pôlis intuitio Dei. id qd addebat de appetitu videndi cã visis illius effectibus, n' urget, q. sltm excitat desideriũ cogdi cã saltẽ abstractiue, n' tn' videndi intuitiue sicut ex cõphensione crẽ, n' excitat in nobis desideriũ, cõphendendi cã ...t Deũ.

Arguet 6 aliꝰ. Lumine rõ pôt ex cogs creatu

demonstrari substantia divina, quae est perfectissima omnium; ergo lumine naturae potest demonstrari visio Dei possibilis. Et intrinsece supernaturalis est tamen longe ignobilior Deo. Respondeo tamen deesse vim rationi isti, 1°, quod ex illa probatur plus, quam potest intendi; probaretur enim posse cognosci lumine naturae, existentiam visionis intuitivae, sicut cognoscit ex creaturis existentiam Dei ut unus est. 2°, quod stante tota veritate in ante, falsum est consequens et ratio differentiae sic expono. Deus propter suam infinitam excelentiam est 1a causa, a qua dependet essentialiter quidquid in rerum natura habet vel esse sive naturale sive supernaturale et eius modi dependencia claudit essentialiter in necessitate cuiusvis creaturae; unde fit, quod cognito evidenter, quovis ente creato, cognoscat dependentiam a Deo et consequenter cognoscat Deum ipsum tamquam autorem naturae a quo cetera pendent. At visio Dei intuitiva nullum habet effectum naturalem essentialiter dependentem ab ipsa, atque adeo nil est in rerum natura, quod evidenter cognitum possit intellectum dirigere ad cognoscendum evidenter possibilitatem visionis intuitivae. Quamvis ergo excelentia divina postulet ut evidenter inferatur ex effectibus naturalibus, excelentia visionis beatae, quae est ens creatum postulat, ut non colligatur evidenter ex aliquo effectu naturali quoniam nullus est, qui naturali connexione pendeat ab illa =

Cap. 4. §. 5. Deteguntur defectus aliarum demonstrationum pro possibili.

Arguunt 1. Recentiores aliqui docti. id quod ex nullo capite dicit repugnanciam accedendi ad Deo, si ex ipsis principiis naturae demonstratur, non dicere repugnantiam quod Deus elevare possit intellectum crea

creatus ad visionem beatam, sed demonstrat, illam esse possibilem. maior est evidens. minoris evidentia sic patescit. Impossibilitas, ut elevaret intellectus ad intuitum obiecti perfectissimi, non posset oriri ex defectu virtutis in omnipotentia divina, quia evidentissimum est, posse a Deo fieri aliquam elevationem, in ordine ad effectum aliquem, si non repugnet elevatio ipsa ex parte sua. Et hoc prius an e mine, quod sciam, in dubium est revocatum. Similiter quod evenire posset impossibilitas ex parte incapacitatis intellectus ad illam visionem. Ostenditur autem modo, quod non repugnat ex eo capite, id quod triplicit suadebit.

1o, quia evidens est, Deus esse intra obiectum intellectus creati; et insuper evidens est, eo quod possit plura ex divina elevatione, ad quae per suas vires nativas non extendebat. 2o quia non ostendit, visionem intuitivam debere esse simpliciter infinitam ex eo, quod habeat obiectum infinitum, et rationes, quae probarent hanc infinitatem et contra intuitionis creatae repugnantiam, ut pote fallaces possent facile dissolvi ab Angelo qui ea visio ita se non repugnare. 3o quia demonstrat etiam evidenter eius modi visionem non debere esse simpliciter infinitam ut patet in hoc discursu. Conceptus intuitivus, et conceptus obiecti infiniti divini sive sumpti disiuncti, sive per diversas entitates non componunt actum simpliciter infinitum, ut est manifestum, sed quia duo conceptus divisive non cant aliquem effectum, evidens est quod nec simul sumpti cant illum, nisi detur aliqua ratio specialis quae saltem probabiliter oppositum suadeat, sed evidens est quod conceptus intuitivus, et obiecti infiniti concurrentes in eodem actu non cant infinitatem simpliciter quia nulla ratio specialis, id suadet.

In hac demonstratione fidunt plurimi Theologi advertendo oppositum ... illius in ... specialiter detegamus. Resp. maiorem esse ... luminis ... et minorem esse falsam nec refundi debet impossibilitas

elevat.is in ord.e ad illu visionem in ipsius Dei objectum ut bene notat in arguto et notatur late in generali ... in ma ... quia tota illa ... Veniamus ad probat. quae dicitur obstinanda non repugnare predictum elevatum ... intus ... dicimus illud ... et nihil probat. Probat non posse intus elevari ad comprehensionem dei. forma argumenti sub eisdem premissis. Evidens est Deum esse intra obiectum intus creati insuper evidens est ... posse plura ... elevatae ... ad quae ... naturas non extenditur. ... evidens est intus posse elevari ad comprehensionem Dei. omnis ... sit evidens Deum esse intra obiectum intus creati, non tamen est evidens esse intra obiectum illius apparatu ... actus; ... in ord.e ad comprehensionem creatam. ... non est evidens Deum esse intra obiectum intus in ord.e ad intuitum creatum ... ex prius assumpto.

Probatio ... non minoris est inefficacie, quam illa probat ... variae posse demonstrare ... assumptionem naturae creatae in unitatem suppositi ... Cuncta ... in ... opinioni ... nullius esse momenti, ... illa mysteria non sint ullo modo ... nat. ... Et ... dissolvere arguta quae ... visionem intuitivam repugnare non ideo ... appareret tanquam ... evidentiae ipsius visionis non repugnantia. ... sic ... aliud ... quod visio non implicet ... intrinseca predicata ... et aliud diversum est quod non appareat illius repugnantia. ... visio non implicet ... intrinseca predicata ... aliquid positivum ... predicata positiva ... non repugnat ... existendi. ... non appareat repugnantia ... carentia evidentiae ... repugnantia sit manifesta ... arguta quae ... repugnantia visionis ... evident. ... non apparere repugnantiam et ... huius entis nec evident de

sola.t

demonstrari illud esse impolē. Cæterum n̄ astrabit evident visio
nē esse poll̄, q̄ cū aliud sit rē esse poll̄, et aliud rē n̄ videri
impoll̄ a nā n̄ timeret dubitaret intus ille, an v̄e det alia
rō qm̄ ipse n̄ penetret ppt cognoscendi virtū limitatā
et quæ arguat repugnā in ipsa visione illa v̄o cognō quæ ꝓ
baret aptē n̄ obstind̄ evident impolitatē visionis, ḋaret
etiā evidentē impropriē et indirectē. De quā loquitur n̄ ē serma
ꝓsens, s̄ de alia ꝓpriæ et directa.

Pro maiori declaratione huiusce rei, adducere
possemus ꝑterea aptū exemplū ex Eucharistia. Intus creatus
dissolvere pot evident oēs rōes quæ adducerent ad ꝓbandū
lumine nē ibi n̄ existere subtā panis. v̄de tn̄ n̄ ī̄ ludde
re evident existere ibi subtā panis. Sīl ꝓmus angus
dissolvat rōes quæ ꝓ impolis visio Dei intuitiva n̄ ideo aspira
bit evident illā in se poll̄ esse q̄ ꝓrit dubitare ꝓvident
an det aliqua repugnā qm̄ ipse n̄ videat. Et sīl pot dicere
in hoc ente n̄ apparet ꝯtradictio, imo hoc iudicium et visio
nē beatā n̄ posse etiā abinde fieri ꝓbabile nē virtū opinatus
ē ꝑ. Ctr. ubi s̄ n. q q̄ rōes repugnantiæ quæ d̄a ꝓdita
visionē occurrunt in adeo efficaces ut coperent intus ꝑtitutum
alio ꝓrio fidei ad asserendū repugnare visionē intuitivā.

Dices. nil ē in scholis frequentius, qm̄ asse
rere, Deū posse hoc illudve ꝓducere, q̄ n̄ ostendit evident illud
repugnare, ꝑ si lumine nāe ꝓvit intus cognoscere, n̄ repug
nare evidenter visionē beatā, ꝓrit evident cognoscere, Deū
posse ꝓducere illā, et eand̄ eius mō visionē esse poll̄.
Rn̄ ꝑ hac, et ꝑ alijs maior simul n̄ timet occurrit instantiæ
hæc ꝓdictæ argumentationis, ut sit demonstrativa, hac rōe

frandum esse: Possibile est Deo quod non repugnat: sed tale statale ens non repugnat, ergo possibile est Deo. Dixi hanc esse demonstrationem de rei possibilitate si ipsum maior evidenter demonstraret. Alia est argumentatio quae fiat hoc pacto. Possibile est Deo quod non convincitur repugnare, sed non convincitur repugnare hoc, ergo illud ens, ergo illud possibile est Deo, sed Deo non debet denegari. Contra hoc argumentum non probat evidenter possibilitatem rei, sed tantum probat, non ostendi evidenter impossibilitatem rei, quod idem quod dico dicendum sit. Et quod a Theologis usurpatur non solet adduci tanquam demonstratio, sed tantum, ut colligatur ex illo equitas sententiae affirmativae, quam defendit et statuit, quod dictum ens a Deo posse produci cum non appareat illud ens repugnare in se, dignius et nobilius de Deo ipso sentimus asserentes, illius potentiam sine [illegible] ad illud producendum extendi quam sine negativam sustinemus. Ad 3. probationem dicitur, eodem argumento posse nos probare, ultimum actum creatum comprehensionis Dei. Neque enim argumentum Dei non arguit infinitatem in actu; nec etiam arguit illos gradus perfectionis comprehensionis, quia si dividerent illi duo gradus in eadem perfectionis entitate, non caderent in illa infinitate, quod praecisa divisione, ut talis, non potest causare illum effectum quem singuli gradus divisi sive non caderent. Sicut ergo hoc argumentum non valet respectu comprehensionis creatae, nec valebit etiam respectu intuitionis Dei. Respectu comprehensionis occurrunt mihi plures rationes quae suadeant esse eiusmodi comprehensionem Dei fore simpliciter infinitam in ordine vero ad intuitionem nulla ratio suadebit, illam fore simpliciter infinitam. Secunda est, quod in ordine ad hoc, quod non posse demonstrari evidenter visionem non debere esse simpliciter infinitam, dantur rationes non tantum apparentes, quae

s[ed] valde efficaces quae suadent illius visionis infinitatem, et desumunt ex eo quod illa visio futura sit clara, intuitiva et quidditativa cognitio Dei ut est in se.

Arguens. 8. cum alijs Magistris Angelus comprehendens naturam intellectus creati debet penetrare activitatem obedientialem illius, quia haec non distinguitur ab entitate intellectus. sed hoc ipso quod penetret activitatem obedientialem intellectus debet cognoscere in illo effectus supernaturales possibiles: ergo dat aliquod medium, in quo sit evidenter cognoscibilis visio beata. minor probatur quia effectus supernaturalis correspondens virtuti obedientiali intellectus non minus est in illa cognoscibilis, quam effectus naturalis in virtute naturali; nam sicut naturalis effectus habet connexionem cum potentia naturali, ita obedientialis cum supernaturali, ac proinde sicut propter hanc connexionem Angelus comprehendens potentiam naturalem cognoscit effectus naturales, ita propter eandem connexionem comprehendens potentiam obedientialem cognoscet etiam supernaturales, ac proinde possibilitatem visionis Beatae, quae est naturaliter demonstrabilis. plura claudit ratio opposita de quibus Theologi non unum et eundem sensum fecerunt; nil tamen in illa claudit ex quo possit ratio facta indemonstrationis asurgere. in primo negari potest maior quia, velit Angelus intuitive, et comprehensive cognoscere virtutem obedientialem intellectus creati. Et ex se traditum est a gravissimis Theologis, ut a P. Salas 1. 2. tract. 2° disp. 4. Cardinali Ioanne de Lugo disp. 19 de incarnatione s. 2 P. Meratio ubi s[upr]a n°. 7. P. Alarcon tract. 1. disp. 1 c. 2. n°. 10. P. Ar[riaga]. disp. 10 de anima sect. 4 et tom. de incarnatione disp. 8. sect. 3. et P. Arriaga tomo 1° disp. 4 sect. 1. ad finem et in 2° tomo in tract. de Angelis

dicent qq. p̄fati DD.ᵘ angelus cognoscentes se s. naturam humanam
sibi posse ostendere illam in ordine ad illos effectus, ad quos
illius virtus naturalis extendi potest, non posse tamen ostendere virtutem
obedientialem gratiae in ordine ad effectus supernaturales, quod sine ullo
fundamento efficaci accideret angelo ejusmodi virtus naturalis
ad ostendendum lumine neque potentiam obedientialem entis creati; quod
fortius magis urget si ponatur in quolibet ente, virtus
obedientialis utilis in ordine ad quoscumque effectus ut fit sã hac
tempestate communior inter Theologos. vel aliis vi
fieri posse in doctrinis scientiis, quae ad nostrum institutum satis
est obstendere, quam longe sit a demonstrativa, et videtur
tamen maior illa propositio, et quam solida solutio possit enervari
si dicatur, illa potentia, intus contentum bis essentialiter mixi eius
effectibus supernaturalis non continere ingenium refert in effectus super
naturales ad distinctionem naturalium sive ad supernaturales.

Deinde quomodo accideret maior propositio, negari
possit maior, ut, exceptione naturali potentia obedientialis dere cog
nosci in illa effectus supernaturales potentes, et communes ipsas
Visiones beatas. Nam 1º possumus angelici ... Suarez lib. 1. in 3. partem disp. 31 Sect. 6. ... de Sacramentis ingenere disp. 5. cap. 2 et aliorum, quos refert,
et seq. P. Rigalda lib. 2. de ente supernali disp.
32. Sect. 2. n. 6 qui docet, potentiam obedientialem quae dat
in creata, non dicere intrinsecam et rigorosam conceptionem cum
possibilitate absoluta effectus supernaturales, sed esse potentiam ad illos
sub conditione, quod ex parte sua non repugnent effectus, et Deus
elevit oio gratiosse potentiam ad productionem illorum. quae

dott.a ad sui express, et spiratis non modicam lucem mutuat ex illa celebri controversia de dono essentiali divinae potentiae, ob sua possibilitati creaturae, de qua nos ex professo disseruimus in materia de visione controversia 2.a Si hanc sententiam adhereamus dicendum, angelum non posse in virtute obedientiali intus cognoscere, visionem beatam esse possibilem, et ad hunc cognoscendum opus erat, quod intus essentialiter videret eam visionem supernaturalem, quod non datur iuxta sententiam, quam modo supposuimus et hinc etiam potest refutari P. Ral., qui cum aliunde defendat hanc eandem sententiam de in mixtione docuit ex rebus naturalibus posse deducere intus evidentem possibilitatem visionis supernaturalis.

2.o generalis cum aliis opinaremur, intus dicere dona essentialis cum effectibus supernaturalibus et communi cum visione ita ut si visio repugnaret in se sequatur et eloquentia intrinseca entitatis intus et repugnare, adhuc negari posset illo modo primo. Et ad illam recte possumus cum P. Sirice disp. 50 sect. 1. n.o 15, angelum qui comprehenderet virtutem obedientialem intus creati in penetrare illam cogere penetrationis quae natura est ut illius terminus attingat et ad hoc requirit apprehensio supernaturalis possumus etiam dicere cum P. Arrubal disp. 24. n.o 12 Angelum licet cognosceret in universum posse intus assumi a Deo ad effectum sive recipiendum quod quod non implicat generalis supernaturalis recipi ex qua generali et indistincta cognitione non posset angelum fundatum ut possit in particulari devenire ad cognoscendum visionem beatam esse producibilem ab intus et illius potentia obedientialis

Praeter has duas opinandi rationes ex qq

Colligi congrua solutio maioris ppiis invenio aliq modum discurrendi
nos quem secunt P. Seriq. disp. 30. et P. Mont.º tto. de
Scia disp. 9 sect. 4. asserentes ex eo quod intus non colligi
evidenter possibilitatem visionis quia haec non distinct in intus tanquam
in ca adequata cum requirat aliud concursus supernale ut illa visio
producat. Ut autem ex ca possit effectus demonstrari opus
est quod ca sit adequata respectu effectus ut fit in demonstratione propter quid
ex esse deducit passio, ut cum ostendimus hominem esse risibilem
quia rationalis ibi est adequata ca risibilitatis
Non reperio solidum fundamentum quo stabiliat
praedicta discurrendi ratio et ideo illum ut potius falsum reiicio.
Nam id quod est ca adequata respectu effectus potest esse medium appropriatum
ad effectum demonstrandum. exemplis rem declaro. Intellectio est
ca inadequata respectu intellectionis quia requirit concursum speciei, et adhuc
ex intellectu cognoscit intellectio naturalis. Quaevis ca creata indiget
concursu Dei tanquam principio partiali ad productionem effectus, et hoc non
obstat ut ex ca creata possit effectus demonstrari. habitus charitatis
indiget concursu speciei vitalis ad productionem actus charitatis, et
tamen ex habitu potest demonstrari possibilis ipse charitatis actus
et alia mille exempla produci possent ex quibus colligeret falsitas
huius 3ᵉ opinionis. Dicendum ergo est in universum ad hoc ut aliqua
res possit esse medium appropriatum ad afficiendum demonstrationem
nec requiri quod producat illam rem, quam demonstrat ut cernere
est in demonstratione a posteriori nec etiam requiri ut possit

officii demonstratio apriori quod illa sit virtus adequate effectus
sed satis erit quod illa dicat unionem essentialem cum alia re non
cognita hac ratione comprehensive comprehensive etiam si sit quod modus propius in
adequati cognosci debet tertius unionis. sed hoc plura dicemus
in ultima controversia. —

Disputatio 4. an creatura intellectualis habeat appetitum innatum naturalem respectu visionis Dei?

Quaestio 1. Certa premittuntur et theologorum opiniones circa difficultatem punctum recensentur.

Omnis de appetitu naturali sermonis insistenti
disponamus, et ideo dicunt inculcari nunc illa omnia quae insinuit de
huiusmodi appetitu disputare a philosophis, agimus quod nunc theologi
et solum demus permittere quae sunt extra quaestionem, et postea aliis
fiat tota disputatio. Suppono quod appetitus simpliciter et absolute sumptus esse
inclinationem suppositionis ad bonum quae sit alicui rei conveniens. Suppono
etiam appetitum alium esse innatum, alium elicitum, innatus dicitur ipsa
entitas rei quae quod sua essentia importat dicit habitudinem ad aliquid cum
quo obtenta, se recte habet, et quando amaret sic capax esset
eliciendi actum amoris, non ut bene notat expositor Pater Fonseca
50. metaphysicae cap. 1. quaestio 1. sect. 3. res quae alterum appetit quod
appetitu innato appeteret etiam illam si moveret appetitu rati

S. sentiente, qz huius appetitus aduiuy [illegible] legit in Aug.º lib. 11. de Ciuit.e cap. 28. his verbis. Si arbores esse mus nil quod sentiente motu amare possemus, Vt tamen id quasi appetere videremur quo feraces essemus vberius q fructuosi. Ett.º appetitus elicitus e actus pot. Cuius vis appetitiue, q qua res Dr amare id qd e sibi deuniens immediate S. m.

Suppono [illegible] vterque appetitus diuidi posse in nat. e supnat. appetitus innatus supnatis erit illa [illegible] q qua res in substa supnalis. ferat intrinsece ad actus qd e vere supnalis q[illegible] illius elicitus supnalis erit actus intrinsece supnalis elicitus a facultate appetitiua. Insuper appetitus innatus nalis erit inclinatio nae intrinseca [illegible] in illud bonu qd sit illi [illegible] intra eundes ordes nae. appetitus elicitus natis e actus pot. appetitiue q qua amant beuitu [illegible] is fect. qui si intra ords nate. [illegible] Scotus. inquirimus an in intu cr. ratis dect. appetitus innatus natis ad visiones beats ea ratione qua dat appetitus in Lapide ad motu deorsu.

Sa 1.ª [illegible] in crca rati [illegible] esse [illegible] fatu appetitu innatu respu visionis beate; defendunt illa Bassolis q. 6. ar. 2. Ovandus [illegible] Durandus q. 8. n.º 8. Dr. Valentia to. 2. disp. 1. q. 1. puncto 1. Dr. mon tria tto. de Vol.e disp. 1. Sect. 2. n.º 7. Paludanus Scotus Rada, Sosa e Fabir ap Scitatis [illegible] 2.ª Sa negat Ciis mod appetitu innatu nate. tuent illa Capreolus in 4.º dist. 49. q. 3. ar. 3. Palacios q. 1. Caietanus 1. 2. q.

q. 5. P. Molina 1a p. q. 12 art. 1. disp. 1. de 2o.
P. Vasq. 1a 2e disp. 2a c. 1. no 10 P. Suarez 2o to.
metaph. disp. 43. sect. 4. no 10. P. fonseca 1o metaph.
c. 1. q. 2. P. Merating tto 1o disp. 5. sect. 7. et alij
plures tam ex nris Authoribus, quam ex alienis quos fide
refert P. Ripal. lbo 1o disp. 9. 2.

3. sa cedit adhibita quadam dist. asserit
in crea. rati dari appetitus innatus natis visionis dei
qui sit absolutus et conditionatus ex obto quatus
crea dicat appetire visionem dei intuitivam sub conditione tri
eliciet ad illam eliciendam dicta ros discurrendo tradidit P. Salas
1a 2. disp. 2. 4 sa defendit creatis rati dicere innatus
appetitus natis ad videndum deum quatenus illa dicatur quae pot in dio
cognosci solo nati lumine ut est sapiens, dispons, etc.
n dari vo illum appetitum innatum ad deum quatenus illa dicatur quae
solo fidei lumine nobis nota sit ut est trinus et unus
hac sa referendus e Ferrara in 3. 2a gentes.

C. 2. Refutantur 1o duae sententiae postremae

Ut possimus ferre iudicium expeditum de duabus
1is opinionibus debemus prius declarare quod sentiendum sit de
postremis quae refutantur tanquam quae mediet inter alias duas
extrinsecas oppas 1us 1us dicat discurrendo sa P. Salas qui
excogitavit appetitum innatum natis conditionatum ex obto in
ordine ad visionem dei quam refuto 1o ipso quod et novis etat verbis
nil tri docet re ipsa quod a 1a sa n afferat. ostendo id facile

visione non posse participare supernalitatem intrinsecam nisi quatenus
cognoscat Deum ut autorem rerum supernalium, vel saltem qui videt
illum etiam pro dicata nota luminis ratione non cognoscit Deum tanquam
autorem rerum supernalium et consequenter ipsa non est intrinsece supernalis. non
posset imponi hoc vere forma per tale redarguimus posset falsitatis
et sic declaratur illius argumentum 2° illa impossibilitas quae dat in
intra visione visionis immediate et clare non fundatur in eo quod cog-
noscat Deum tanquam autor supernalis sed in eo quod obiectum sit essentialiter
infinitum, et visio sit immediate et intuitiva, sed etiam Deus quo illa
predicata viribus naturae nota est essentialiter infinitum et cognitio eorundem
predicatorum est immediata et clara quod dat tantam impossibilitatem quae non
possit aufferri nisi per elevationem supernalem ex qua arguatur super-
nalitas in ipsa visione Dei, in ordine etiam ad predicta predicata.

Si dicatur arguens. Deus ut autor naturae claudit intra
exigentiam ipsius naturae, ergo cognitio ipsius Dei ut autoris naturae continetur
intra eandem exigentiam et consequenter poterit trahere appetitum naturalem creaturae
distinguo antecedens, continetur intra exigentiam naturae tanquam terminus illius exigentiae
dado antecedens, continetur quo ad omnes diversos intuendi modos creaturae in ipso
Deo, nego antecedens exigentia enim physica et naturalis creaturae tantum postulat
Deum inquantum continetur effective naturaliter in ratione vel obiecti deus etiam ut
autor naturae cognitum clare et intuitive est maioris excellentiae et
dignitatis ac proinde non potest visio in adequata Dei ut authoris
naturae obtineri per solas naturae vires.

Ge.

Cp. 3. Iudicium fert de duabus 1is Sententijs et ex illo decidit tota dificultas.

Ubi 1o legi scholasticos modernos de predicta dif.e copiose disentes non potuit non probare Iudicium P.is Suarez, P.is Salas, et P.is Ripaldez qui recte notaverunt totam decertationem de vocibus esse et plura quae pertinent ad rem ipsam non posse negari sed in illis utriusque opinionis patrones debere convenire quod vrebit et stabit proponendo illa in quibus utrinque disputantes consentiunt et discrepant. In 1is ergo conveniunt intus creatum non posse elicere visionem Dei per suas vires naturales, sed indigere alijs auxilijs supernis. 2o fatentur etiam ipsam visionem beatam non esse nobis debitam nec violentam sed magnum bonum nostrum. Cum in predictis conveniant DD.s demum tota desentio reducitur ab illis ad solas voces, nam qui constituunt in creatura appetitum innatum illi signare volunt capacitatem naturae ipsius visionis sibi convenientis, sive illa sit consequibilis per vires naturales proprias sive per alienas. Qui vero denegant eiusmodi appetitum intelligunt per nomen appetitus facultatem inordinatam ad bonum quod sit consequibile solis naturae viribus. Cum tota discordia sit vocalis nos duplici assertione totam hanc litem dirimemus.

Dico 1o Sub dif.e appetitus possunt exponendi graves alie dif.es quae sine dubio pertinent inter theologos ad rem ipsam ut an intus physice concurrat ut causa passiva visionis beatae, an ut active concurrat egeat prius supremo elevante an appetitus innatus claudat in suo formali conceptu rigorosam

connexione cum re ad quam dicitur appetitus. An vero dicat candem connexionem cum visione ipsa beata? Visis appositis differentiis exponendi potest insinuanti quae sit certe res difficilis et in illis enodandis frustra esse laborarunt Theologi. Nos vero hanc discussionem omittimus in praesentia et in decursu huius materiae serio discutient illi qui praedictas iudicant et congruum non est ut a propriis et nativis sedibus illas avellamus.

Dico 1o. absolute loquendo sentiendum est cum sententia negativa et contra illam dicimus non dari in creatura appetitum insitum naturalem in ordine ad visionem beatam. Huic assertioni quoad ipsum modum loquendi suffragatur communis Theologorum sententia et traditur etiam a S. Thoma variis in locis sed praesertim 3. parte q. 9. ar. 2. ad 3. quatenus asserit visionem beatam esse contra naturam animae rationalis inquantum contra naturam est capax illius et esse etiam supra naturam inquantum non potest ad illam pervenire propriis viribus. Probatur insuper hac ratione, non datur naturalis inclinatio ad id quod est impossibile per solas naturae vires licet illud sit bonum respectu alterius, sed creatura rationalis nequit per solas naturae vires obtinere visionem beatam. Ergo non dicit appetitum naturalem ad illam. Maior probatur quia si natura inclinaret in visionem haberet naturaliter instrumenta ut illam consequeretur, quia sicut natura non elargitur superflua ita non denegat necessaria ad finem naturalem, maior et consequentia non indigent probatione.

Confirmatur 1. Si daretur in homine eiusmodi naturalis appetitus ad visionem fieret quod ille cognosceretur ab Angelo comprehendente naturam humanam, sed Angelus id non cognoscit ergo signum est illum non dari. Maior probatur quia cum ille appetitus sit pertinens ad ordinem naturalem cognosci deberet ab Angelo comprehendente perfecta

naturalia

nalia boni. Confirmatur 2. appetitus innatus non potest fundari in potentia obedientiali, sed intellectus noster habet potentiam obedientialem ad visionem beatam ergo non habet ad illam appetitum innatum. Maior patet quia si illa falsa esset dici posset aquam habere appetitum ad summum calorem, et quantitatem ad intensionem. Confirmatur 3. unio hypostatica est magna perfectio naturae humanae, et adhuc ista non dicitur inclinata naturaliter ad hypostaticam unionem. Et licet visio beata sit perfectio naturae rationalis hoc non sufficit ad innatum appetitum respectu eiusdem visionis. Manet quod naturalem rationem consequibilitatem requiri ad constituendum appetitum innatum sive tanquam conditio extrinseca ut denotatores sic propugnabunt, sive tanquam pars essentialis ut aliis melius placet et cum haec naturalis consequibilitas non detur in visione respectu intellectus, unde est in illo non dari naturalem appetitum ad visionem.

Cap. 4 diluuntur argumenta Scoti, quatenus doctrinam traditam oppugnare possunt.

Plura congerunt argumenta Doctores oppositae sententiae ut ostendant illam esse veritatem, non solum in ipsa re sed etiam in modo loquendi. Arguitur 1º ex S. Augustino libro 13 de trinitate cap. 8. sic asserente: ad appetendum beatitudinem natura compellit cui summe bonus et immortalis creator hoc indidit et libro 1. confessionum cap. 1. haec verba sunt: Fecisti nos domine ad te et inquietum est cor nostrum donec perveniamus ad te. Denique de praedestinatione sanctorum cap. 5 inquit posse habere fidem et charitatem naturae hominum esse quod re ipsa convenit eis

appetitus nalis in visionem beatam ex mente divi Augustini.

R. nihil colligi contra nos ex aut. Aug. ad 1um testimonium dico ibi S. Doctorem non loqui de appetitu innato sed de elicito de quo nos infra dicemus. hanc interpretationem Augustini non volentis ? legitimam esse fatetur durandus de hostibus unus. colligitur etiam ex duplici capite 1o quia S. Aug. non habet illa verba quae relata sunt sed ad appetendum beatitudinem, sed solum haec scilicet ad volendum beatitudinem quae diversa sunt. 2o quia paulo ante [illegible] incipit de loqui de appetitu elicito dixerat. non sic quomodo erit vana tam certa scientia, beatos esse omnes hoc velle sed ipsi qui ? beati sunt, beati esse neque volunt, neque nolunt. ad 2um dicetur ex illo tantum probari appetitum elicitum (Sig. [illegible]) non autem innatum quia hic non turbat, nec sentitur. neque enim turbatur, neque quia propter appetitum innatum, g conceditur nat[illegible] ad 3um formam omnis nisi velles dicere cum aliis in requiem creaturae secundum duplex est consideratam quae sic considerata sit esse in dei cognatione quam sibi supra vires nalis consequi. 3. non efficax quia Aug. non dixit appetitum esse [illegible] summum posse bene fides et charitas nalit quod vero possit illa habere supernalit non est contra nos.

Arguit 2o ex sexto quaevis natura nalit inclinat in id quod est bonum sibi conveniens sed visio beata est bonum conveniens naturae rationali. ergo natura rationalis inclinat in visionem beatam. confirmatur 1o natura rationalis habet natalem inclinationem ad suam beatitudinem quae est quoddam suae nalt et ipsa visio beata saltem partialiter. ergo. confirmatur 2. quaelibet res habet appetitum in id in quo nalit quiescit, sed natura rationalis nalit quiescit in ipsa visione dei ergo ad eam habet appetitum. Confirmatur 3. naturae rationali convenit capacitas nalis ad beatam visionem quia huiusmodi capacitas non pendet ab aliqua potestate. neque adhuc ad eam est nalis. ergo convenit illi innatus appetitus.

Hic

atque omnia facile diluuntur. Ad argumentum R. concedo maiorem, in id quod est bonum sibi conveniens et viribus naturae consequibile concedo maiorem, quod aliud est consequibile, nego maiorem, eadem distinctio debet applicari minori propositioni. Ad 2. concesso antecedente dico naturam licet naturaliter inclinatam ad felicitatem naturalem consequibilem per vires naturae, non autem ad felicitatem naturalem quae superat ipsas vires naturae. Id naturae sunt hoc, quicumque possit per innatum appetitum in bonis naturalibus quae consilia per vires naturales. Ad 3. dicitur capacitatem ad visionem beatam dici naturalem quatenus competit libero, et non dici naturalem quatenus competit [illegible] [illegible] et extraneo, appetitus per naturalis non datur [illegible] posteriorem [illegible] designationem [illegible] priorem.

Arguitur 3 natura licet naturaliter inclinatur ad illa quae non sunt naturaliter consequibilia. Ergo potest dari naturalis appetitus ad visionem beatam licet haec non sit consequibilis per vires naturae. Antecedens probatur. Corpus perfecte organizatum appetit animam, anima separata appetit unionem cum corpore, homo privatus vita appetit vitam amissam et alia sunt plura extra his similia. Ergo constat non posse afferri appetitum naturalem in aliquam rem quod illa non sit consequibilis per vires naturae. Respondeo omittendo quod in natura detur proclivitas innata ad omnia quae recensentur in argumento neque tamen est omnia quae in ordine ad illa opera afferri naturam exigere vires quoad substantiam quae illa producant aliquando at in ordine ad visionem beatam non potest natura iure postulare vires effic[ienti]ates quibus illa debet obtineri et consequenter non potest natura appetere naturaliter in visionem quae solum producibilis est per virtutem indebitam naturae quo ad substantiam. L.

Disp. 5. Anum crea[tur]a valid[a] possit habere aliquem appetitum elicitum nat[ura]lem ad Visionem Beatam?

Ex disp. praecedenti constat appetitum elicitum nuncupari actum illum quo facultas appetitiva tendit in id quod est bonum et conveniens, non solum ipsi potentiae sed etiam toti supposito in quo datur illa facultas; est enim proprium voluntatis elicere actus quos desideret illas actus qui sunt perfectiones aliarum potentiarum et ipsius suppositi cui subservit voluntas. Rogamus igitur an voluntas possit elicere appetitum aliquem naturalem quo desideret visionem beatam quae perfectio est facultatis intelligendi: et quia multiplices sunt actus voluntatis debemus prius specialiter inquirere ut omnibus notissimum est, opus est explicationis proponere differentes per varias disputationes ut illi specialiter discutiantur.

Inquirimus igitur in praesenti an seclusa revelatione de possibilitate visionis beatificae possit voluntas elicere aliquod naturale dessiderium illius, et inquirimus modo an illud debeat esse efficax vel inefficax, et de hoc est quaestio. Doctores specialis differentes partes affirmativam propugnat S. Bon. in 4. dist. 49. P. Suarez lib. 1. de ult. fine disp. 16. sect. ultima. P. Salas ibidem trat. 2. disp. 12. sect. 5. Dr. Fasolus 1a. 2ae. q. 12. ar. 2. dubio 1o. P. Granado 1. 2. controversia 1a. trat. 3. disp. 5. sect. 2. et alij quamplurimi. Negativam tuentur Caietanus 1a. p. q. 12. art. 1. Ferrara 3. contra gentes q. 51. Sotus libro 1. de natura et gratia q. 4. et in 4. Sententiarum dist. 49

p.ᵉ 2. o P. Vasq. 1.ᵃ 2.ᵉ disp. 22. c. 2. qui requirit auxilium
gratiae saltem ordinis naturalis.

Supposita dif.ᵉ subscribimus affirmative 3.ᵉ
et asserimus per illam actum naturalem voluntatis nostrae subsistentem posse
nos appetere ipsam Dei visionem supernaturalem saltem tamquam objectum
naturale. Pr. 1.º apriori. Seclusa divina revelatione potest intellectus
humanus elicere cognitionem naturalem qua cognoscat esse possibilem visionem
Dei potest voluntas elicere desiderium naturale quo appetat
eiusmodi visionem, et quod conveniat cognitionem illam naturalem praecedentem
cum potest aparitione rationis et iussu quo cognoscit possibilitatem illius rei, quae bona
est et conveniens nobis potest excitare amorem illius. Ante pr.
quia si vir litteratissimus proponeret alicui homini visionem Dei supernaturalem
naturaliter esse possibilem, posset ille homo elicere actum fidei humanae
quo attingeret visionem illam supernaturalem, quis homo audebit negare?
Nam autem probaremus illum actum fidei humanae elicitum ab illo
homine esse quoad substantiam entitatem naturalem, quod ostenditur ex eo, quod
licet aliqui negent per motivum supernaturale posse res supernaturales
attingi per actum naturalem, communiter theologi tamen id concedunt quoad res
supernaturales; ideo multi actus naturales eliciti per varia
motiva naturalia et manifestiori in haeretico attingere actus
naturales mysteria plura supernaturalia, id quod item potest in cognitione naturali
attingente existentiam Dei naturalem.

Pr. 2.º aposteriori visio beata potest appeti
affectu pravo scilicet per inordinatam curiositatem sive affectum in

ordinatus qui unque sit ille det esse nalis ut theologi grauis arbitrant quod visio diua pot appeti per affus nals. discursus e legitimus mor et coa n vident egere pbatae, mar pr apparitae aliarum rerum supnalium que possi affectu prauo desiderari sic n. Actorum 7. legimus simonem magum desiderasse facultatem supnalem conferendi spum s. Demones etiam inordinate appetiere excellentiam diuinitatis aut beatitudis supnalis. Heretici ut refert tridentinum sse. 6. 9. appetunt vana fiducia peccatorum remissionem. Sacerdotes sacrilegi desiderant absolutionem in fines plures malignos s. quod haec oia velata possi amari affu prauo quae ro pot adduci quare pbet id in visione beata contingere n posse.

Ex dictis refutari possit tres solutiones quas ferrara caietanus, et scotus doctus hactenus statutum conant enervare 1o inquit ferrara in nobis excitari appetitum videndi deum in quantum slm e 1a ca rerum nalium quare ro e obm naturale pro 2a e quod visio ~~beata~~ intuitiua Dei vt e ca 1a tum supnalis e in se, et tocius ne creatae difficilis, ac e visio adequata Dei vt authoris nalis et supnalis quod ille appetitum qui fferret ad illam visionem etiam inadequatam attingeret obm supnale et esset entiue nalis qui intendimus inferenti 1o. Ret scotus illud desiderium n esse elicitum s insitum. Refellit vero quod desiderium quod excitat in nobis cocos aliqua euenti n e insitum, s elicitum procedens quod ab aliquali pp obti, quia n euente illud nunquam eliceret.

3.° docet Caieth. illud desiderium videndi deum sim. dici naturale consequenter subiecti cui dr in esse quod est intuitive naturale. et si haec displicerent, addit Caieth. dici posset desiderium naturale respectu hominis non tamen se praecise consideranti, sed singulariter euecti ad opera supernaturalia, et suppositam revelationem divinam de possibilitate ipsius visionis. Sed utraque expositio frigida est 1.° reicitur expositio supponit ex illa gratia s. visionem beatam consequentia posse dici entia naturalia consequenter subiecti quod falsissimum est. 2.° reicitur quoniam cum ex eiusmodi desiderium ex citetur ex cognitione naturali procedenti desumpta ex effectibus naturalibus. l. ex testimonio alicuius hominis fidedigni non fundatur in aliqua supernaturalis elevatione. Ergo non potest dici desiderium naturale relate ad revelationem supernaturalem, sed illa prorsus exclusa. Scire potest a creatura.

Arguitur. Seclusa dei revelatione non potest operari cognitionem ulla visionis supernaturalis. Ergo non potest elici a voluntate desiderium naturale eiusdem illius. Confirmatur amor obiecti honesti neque fieri sine gratiae auxilio per solam facultatem naturalem sed amor visionis supernaturalis esset amor obiecti honesti ut patet. Ergo ille non potest fieri per solas vires naturae. R. ad argumentum licet natura possit per se sola comparare notitiam evidentem de possibilitate visionis supernaturalis ut probatum est an dubiis indivisis. posse tamen hic conceptus probabiles et fidei humanae naturales quae sufficiunt ad dispositionem naturale desiderium illius. Ad confirmationem constat ex dictis amorem illius visionis posse esse indifferentem aut malum adeoque non est necessarium auxilium quod speciale gratiae quod cateris requireretur, quatenus illi esset moraliter bonus non quia amor ut eius est.

Disp. 6 An possit visio beata appeti affectu absoluto, et efficaci.

§. 1. Aliqua praenotantur breviter.

Praenotandum est 1o. ex materia de actibus humanis affectum absolutum et efficacem bifariam posse considerari 1o in quantum est solum efficax intrinsece vel [illegible]. Est ingratis efficax intrinsece, et extrinsece, hoc est, non solum ex se, sed etiam ex [illegible] eorum quae requiruntur ex parte operis executioni mandandi. affectus intrinsece et ex se efficax est ille qui talis ex sua natura tendit in obiectum ut dum illud [illegible] servaverit non patiatur seu exponi odium efficax de eodem obiecto nec de omnibus illis quae necessaria sunt ad illius executionem et insuper inferret actualem positionem mediorum praerequisitorum si forent illa constituta in ipsius voluntatis potestate. Potest autem eiusmodi affectus privari executione operis amati non [illegible] aliquem defectum efficaciae intrinsecae sed [illegible] defectum mediorum efficaciae sibi positorum, et tum non executio operis stabit efficacia affectus, quia adeo ad modum efficientiae non est necessaria vis effectiva, sed tantum vis illativa prioris efficientiae operis, quod si haec prima aliunde subdita sit dominio voluntatis, [illegible] et deficiat vis effectiva conservabit in ipso actu vis et efficacia affectiva. Et hoc pacto [illegible] efficacia plura desideria quae deficiunt ab hominibus. v.g. subeundi mortis pro Christo aut hostem [illegible] et eiusmodi desideria affines desideratum non [illegible] aut ex defectu tyranni cruciantis aut ex magna fortitudine et resistentia hostis [illegible].

Affectus intrinsece et extrinsece efficax appellatur ille qui non solum afferit efficaciam intrinsecam ex se, [illegible], sed etiam positionem omnium mediorum quae necessaria sunt et eiusmodi mediorum dispositio totaliter constituta est in potestate voluntatis ipsius quae potest pro suo libito diversis illis mediis uti. Ex quo duo colliguntur [illegible] est differentia potius inter duos affectus designatos stante eorum [illegible]

et sibi ingerit possit^{te} medior. Unde ut bene observavit Scotus in 4. dist. 49. q. 10. §. dicendum duplex, contingere posse non raro ut equalis imo et major intrinseca efficatia conveniat illi actui, qui non exequitur opus desideratum ex defectu medii necessarii, quam est illa quae datur in alio qui reipsa ponit opus desideratum.

Prenotandum 3. appetitus electivus efficacis inordinate ad visionem Dei signari voluntatis intendentis ipsam visionem tanquam finem et moventis ad electionem mediorum quae requiruntur ad consequendum finis susceptum; non est clare liquido apud theologos quo pacto concurrat intentio efficax respectu electionis mediorum. plures putant concurrere effective taliter ut electio effluat efficienter a voluntate et ab actu intentionis. alii censent solum concurrere detrahative detrahendo voluntatem ad electionem si habeat in sua potestate quod est necessarium ad productionem electionis.

Prenotandum 4. ut certissimum intentionem naturalem respectu visionis Dei, esto dari possit in voluntate non esse sufficientem ex solo concursu voluntatis ad producendum electionem. Ratio est quia cum media quae debent eligi ad consequendum visionis beatae sint entitative supernaturalia ut actus fidei et charitatis non potest voluntas sola ex intentione naturali, etiam efficaci producere illas electiones supernaturales nisi aliunde habeat gratia supernaturali quae appretiata sint respectu effectus supernaturalis. Prenotandum 5. quodcunque de desiderio Dei supernaturalis sive conditionatum sive inefficax non posse fieri ex sola naturae facultate si sit conducens in ordine salutis, nam ut defendunt omnes doctores Catholici contra semipelagianos nullum opus ut institutum quod promoveat ad salutem fieri potest sine gratiae auxilio propter Christi merita quod expresse docetur a concilio arausicano 2. can. 5. et Moguntino to. 4. c. 6; et Sanctus Augustinus, et Prosperus, frequenter et unice in hac doctrina. Hijs notatis accedimus ad decisionem =

= Difficultas est inter theologos, an possit dari affectus naturalis, et efficax efficatia intrinseca inordinata visioni supernaturali, qui non sit conferens ad salutem

[illegible]

Lux, et habeatur per solam nat. facultatem negative sent. amplectentes sunt ... 2 disp. 29 membro 2, Ripa ... q. 12 dubio 1. Alb. disp. 24 ... 3. Navarrete, Medina, Macarius ... et alii ex nostris Pr. Fanner ... 2 disp. 2 q. 5 n. 25 P. Fasolus ... q. 12 art. 1 dub. 1, et gravis ... Parte affirmativa tenetur P. Herice d. 38 cap. 6. n. 45 P. Gra. ... 2 contra ... 1 tracta ... disp. 5 ... P. Ripa lib. 1 disp. 14 ... 3 ... tom. 1 disp. 6. ... 3 n. 16. referunt eand. Scoto Vasq. ... Perez ... Arrub. et defend. ...

Cap. 2 triplici assert. ... aperimus

Dico 1. affectus inefficax ... Visionis Dei ante omnem revelationem possibilitatis ... repugnat in Volunt. ... fore ... et exist. ... q. ... se repugnaret Visio Dei ... posset adhuc intell. creatus elicere apprehensionem, per quam repraesentaretur ista Visio; ad quam apprehensionem Vol. ... habebit cog. abstractivam ... desiderio ... et multiplex cog. intuitiva ... quae tendit in objecta creata. Itoque ... sufficiens fundam. ut Voluntas per affectus naturales, et simplices possit appetere Visionem supernaturalem ... non est assignabilis ... propter quam deberet in Volunt. denegari actus ejusmodi naturales, ... versentur circa obiecta ... supernaturalia =

= Dico 2. ante ... revelationem ... possibilitatis Visio ... potest dari Volitio efficax ex se per quam ... desideretur Visio Dei supernaturalis. ratio est, quia bene potest intell. creatus ex aliquibus ... posse ... judicare ... Visionem supernaturalem Dei, quae ... se ... judicare veram, quae ... falsa ... a priori poterit judicare ... possibilia, quae ... possibilia ... ejusmodi judicio ... Voluntas elicere desiderium efficax ... determinato ... Visionis ... desiderium naturaliter in Volunt. ... quod vere ... repugnat ejusmodi desiderium efficax ... regularetur judicium erro... ejusmodi ~~volunt~~ desiderium efficax ... exponemus in cap. 4 =

= Dico 3. ... de facto post elevationem nat. ad finem supernaturalem cognoscimus, non posse obtineri Visionem nisi supernaturaliter, ... Dei summa misericordia nobis ... media, quibus Visio ... posset obtineri; ... elicere naturale desiderium Visionis ex se quo ad ... efficax. hic est 3. resolutio difficilis, quam sic ... affectus in ... absolutus est ... talis ... tendit in ... ut nequeat ... ex se ... ad ... conducentis ad consequtionem obiecti, et ... efficax ... propterea habet ... concurrendi ... determinativa ad ... media ... imperio ... si ... ad exequtionem ... Volunt. ... quod ille ... ex se ... affectus naturalis ... Visionis beatae ... absolutus, et efficax ... probanda est.

Etiam

5

Et in 1.is qd ille affectus nalis ex se sit incompositibilis cum odio efficaci illius obti et illorum que naria sunt ad exist. obti, sic obstandi pot, caeterum oia hec dant in actibus nalibus, qui dicunt efficaces, et versant circa obta nalia, quatus obtum e quam suus bonitas summe diciti bus et dat in intu eorum probabilis difficultate obti, et de probabili assecutione illius. Sed respu visionis beatae dant sgeoia, quam illa e maximum bonum cr. ralis, et pot cognosci quam eorum probabilis tanquam summum bonum et illius assecutio ut possibilis quam pot visio beata amari per affectum nalem qui sit incompositibilis cum odio illius et cum odio eorum illorum quae requirunt ad assequut. eiusdem visionis, coint. ergo qui sit efficax ex se et absus.

Deinde pr eiusmodi affectus nalis posse concurrere ad elect. mediorum, si pota sint in potestate volunt.is oia pria requisita ad exercendum obtum volitum sed quia duae sunt opinanti roes in theologia circa actus intens.is ut sup. notabamus, demus in utraque id probari. Nam si opinemur cum plerisque actus intens.is effective concurrere ad elect., dicendum e, volunt. infinitum actum affectu nali efficaci posse concurrere efficient ad eliciendum elect. supnalem, quam eligat medium supnale requisitum ad visionis assecutionem quale pot esse actus fidei supnatis. Nam sicut optime pot stare vitalitas actus elect.is cum eius oia pria

effectiua n' sint vitalia ita posit stare supnalitas eius
quamuis oia pria n' sint fralit, et entiue supnatia ut
ergo predicta electio decit supnalitr intrinsece, satis esset
quod in volunt.e poneret, aliquod prin intrinsece supnale
quo prio posito, posit voluntas infrata intrins. nali
effectiue currere ad producend. elect.is entiue supnatis

Si V. cum alijs senciamus actus intrins.ce
tum currere dectatiue ad elect., n' repugnat etiam intrinsece
nalis dectare volunt.m ut producat elect. supnale, expto
hoc. Voluntas e' intitas nalis quae sine actu reflexo
potest dectare seipsam habitus supnales, et auxilium sup
nale adipiscend. supnalit. Ergo potest eadem vol.as per actum
reflexum nalem dectare seipsam, et reliqua pria supnalia
posita in potestate ipsius volunt.is ut producat electio sup
nalis. Confirmat 1. quamuis vol.as n' posit elicere elect.
medijs supnalis absque concursu eiusque, quo tamen hic e' posita
in volunt.is arbitrio, intensio nalis dr intrinsece efficax
respu elect.is, ergo licet quamuis n' posit produci electio supnalis absque
prio supnali, quia hoc e' in potest.e nalis volunt.is posit
intensio dici efficax lt dt entiue nalis. Confirmat 2.
quod actus nalis turpis, et sacrilegus, potest quis velle decurare
et obducere a peccatis quamuis illos effus n' prestet nalit
sed deliberatus ergo quod actus nalis potest quis velle producere
medius supnale quamuis n' producat hunc effum nalitr
sed supnalit.

§. 3 eadem doct° rationibus aliis communit.

Probari potest 1. prius illud oppositum in assert.e 3. ult., visionem beatam entitive supernatam posse excepti affectu nali ex se efficaci. Visio supernatalis potest proponi ab ab.e potentiis quam cognos natis, quia hac ratio prop.o sita posit excitare in volunt.e affectum absque intrinse efficacem. ans constat. Cons. sequitur: 1.° quod bonitas potentis obti opposita quam cognos sufficiens est ad excitandum affectum ex se efficacem. Prob. 2. quod illa bonitas visionis super= nalis non habet in se aliquid, quod impediat in actu nali efficaciam intrinsecam, quamvis modo proponamus quod illa sit bonitas supernatalis non minus debet alicere voluntatem, quam allicit bonitas natalis quia si hic trahit affectum natm intrinsece efficacem bonitas etiam supernatalis potest illum trahere.

Dices, ex eo non esse illum affectum nalem absque efficacem quod non dant vires natas quae nalis posit obtineri visio beata. Sed contra est 1.° quod efficacia intrinseca affectus non pendet a virt.e executiva finis voliti. 2.o est 2. quod defacto Scit circa natalis vires supernales quae posit si vellet obtinere visionem beatam et ille affectus non vult, quod abipso sic viribus natales obtineat visio sed solum intendit, quod fiat ab aia instructa viribus supernis, et hoc efficaciter vult. Sicut potest Princeps velle efficaciter aliquam rem quam ipsum non est executioni mandanda sed per alios administros eius pro subordinatis. 3a est 3. quod stat optime affectum natalem circa obiectum supernale esse intrinsece efficacem, quamvis

illi sint indeuiti vires requisiti ad obtum illud obtinendum, sicut pot stare bene efficacia intrinca affectus supernatis, quamuis vires executrices obti volliti non sint illi oio deuiti. doctrina fit clara hoc exemplo. actus religionis pot effi imperare actum Charitis demus, Deum denegare vires narias adpductum illius actus charitatis nulla tunc insiret violencia actui religionis effi imperanti, nec diminuet illius intrinca efficacia. ergo haec illesa persistet quamuis vires executrices operis vollitus sit indeuiti.

Pr. 3o pot dari affectus natis intrinsece efficax circa obtum nate, quamuis illius executio pendeat ab alterius virtute, ergo pot dari etiam circa obtum supernate. ans pr quo solemus effi desiderare amicitiam, quam nobis futuram imedo existimamus, magistratum aliquus in republica; non esse abiciendus a actus ig celebrati quos nobis exponi mus intuentum; haec autem oia non subiiciuntur nris viribus et adhuc circa illa pot versari efficacia intrinca affectus, quatenus, si consitueret in potestate nra executio horum oium, quae desideramus absque dubio virtute illius actus illa oia darent executioni ergo excodem titulo concedi det affectus efficax natis circa visionem beatam. Confirmatur. Pot esse in voluntate affectus conditionatus natis, et intrinsece efficax circa visionem supernalem sub conditione, quod productio illius visionis ponat in nra potestate. sed haec conditio defacto posita est quia productio donorum supernalium relicta est potestati et arbitrio nrae voluntatis ergo defacto affectus natis circa visionem pot esse intrinsece

efficax

efficax respiciens tanquam obiectum malè aliquod supernale.

Pr 4. non repugnat in volunt affectus naturalis tendens in obiectum supernale qui moveat ineffic. voluntatem ad eliciendum actum intrinsecè supernalem ergo non repugnat affectus naturalis in obiectum supernale scilicet visionem beatam, qui moveat eff. voluntatem, ut eliciat electionem intrinsecè supernalem. Consequentia videtur efficax apparitio rationis quia si qua arguta quod fieri possit da affectum naturalem intrinsecè efficacem possit etiam hic locus da affectum naturalem inefficacem. =

Cap. 4 argumentorum solutiones.

Arguitur 1o non potest natura eff. appetere id quod est illi impossibile, sed nunc ut se consideratam est impossibile assequi visionem Dei supernalem, ergo non potest illam appetere affectu absoluto et efficaci. R. ad obiectum impossibile dupliciter sumi posse; 1o pro illa re; quae ut sua praedicata dicit contrariorum implicanciam et circa hoc impossibile non potest elicere affectus efficacem et absolutum nisi iudicando detracta illud esse possibile et per aliqua media assequibile. 2o sumitur pro illa re quae ut sua praedicata nullum dicit contradictionem, est tamen impossibilis per circumstantias occurrentes, quia scilicet non dantur propria requisita ad executionem rei, quae quod si darentur, non diceret ulla ratio res illa impossibilis, et circa hoc impossibile potest versari affectus absolutus et efficax ex se, qui tendat in obiectum per intrinsecè efficaciam, casu quo ponantur in illius arbitrio propria requisita

ad executionem omnium, quia visio beata dicitur impossibilis in 1° sensu adhuc capax est tranandi actus absque et ex se efficaces in sensu explicato. quod constat evidenter ex eo, quia Xº cos Dei quidem vol(untat)es creata dicitur nunc actio praeparata gratia supernalia quae requirunt ad productionem effectus supernalis, quae gratia possunt detrahari, et applicari ad operandum quod actus naturalis efficaces et absque.

Arguitur 2. si posset dari actus naturalis efficax visionis beatae sequeretur quod ex nobis daretur quod solum vigore neque initium aliquod nostrae justificationis, nam daretur intensio naturalis visionis ex qua efflueret electio supernalis mediorum nempe fidei et Charitatis in hoc est 2a consilia et S. Patres, quod non potest fieri ex vigore neque actus naturalis absque concursu visionis supernalis. Aliqui moderni Mi. rent 1° ad hoc argumentum, illam intensionem naturalem esse ex gratia quod est ordinis naturalis et substantia quam simul admittunt illi affectus efficaces qui fiat ex auxilio naturali et gratia Christi vel nulla res sequitur ex vigore neque esse aliquod initium nostrae justificationis. Probabilis valde est solutio haec et qua sufficienter extinguit vis argumenti oppositi. Ad illud 2 solutionem exhibet P. Ripaldo asserit praedictus auctor, argumentum posse pari robore fieri 2a actus inefficaces quam Concilia et S. Patres indiscriminatim excludunt omnes actus salutis conducentes in ... salutis, cum actus inefficax moveat etiam et aliciat

ad opus volitum, pot hoc pacto conferre ad salutem sicut affectus efficax ad salutem conducit, quatenus movet et elicit, aut ergo per vires naturae non pot fieri affectus inefficax, aut non repugnat elici affectum ex se efficacem. Sic ergo intelligitur PP. et Concilia cum tantum negaverint propriis viribus liberi arbitrii initium justificationis nec ordinis meriti et interpretationis non tamen ordinis detrahentis vel affectus naturalis elicitus viribus nec non commovere hominem in salutem ordinis meriti, sed tantum detrahit ad elicitum, quod quidem non est ab ecclesia reprobatum.

Instabis 1. consequenter dictum salutem ille actus naturalis ordinis meriti concurreret cum ad salutem quia ille pot esse actus imperans actus fidei v.g. et meritum fidei, sicut et libertas, non in actu fidei imperato, sed in imperanti videtur esse, in illa intensione naturali reperiri tantum meritum fidei. Ad hanc instantiam poterit responderi dupliciter 1.o cum Scoto dici pot in actu imperato dari dictum ordinis meriti amisso actus imperantis quamvis nulla dicatur intrinseca libertas. 2.o dici pot meritum actus imperantis fidem non convenire intensioni naturali, sed affectui supernaturali piae affectionis qui semper ex se antecedit assensum supernaturalem fidei quia quatenus assensus fidei non elicit quamvis affectus naturalis ita fuerit illum elicere nisi adiungat affectus supernaturalis qui confert intrinsecam libertatem, et meritum assensui fidei supernaturali. Unde intensioni naturali non conveniret meritum fidei.

Instabis 2.o ille naturalis affectus pot imperare actum fidei et sub affectu supernaturali qui ex se antecedit fidem ergo ista ratio libertatis et meriti, quam dat in fide, deribatur

ab affu nali efficaci. 1° R. in predicto eventu quod tenere ad quidem dices ut cum actu reflexo nali qui sit imperans fidem et affectum supernatum conjungat alter affectus reflexus supernalis qui constituat libertatem et meritum illius duplicis actus supernalis. aut dicendum cum aliis DDbus actus imperatus habere dictum meritum ab imperantibus in qua dicendi ratione falle pot occurri instantiae.

Instabis 3 affectus nalis efficax vel movet ad fidem quod vel confert aliquid in salutem quod movere ad actum salutare est afferre aliquid in salutem. R. concesso ant. distinguendo conseq. vel confert aliquid in salutem quod physicae conducentiae secundo loco quod conducentiae moralis impetratoriae aut meritoriae nego conseq. Haec moralis conducentia impetratoria adstruebatur a Semipelagianis in affectibus nalibus et haec est quae reiecta est a SS. DDbus non tamen alia conducentia physica quae pot tribui absque scrupulo et periculo viribus naturae cum consortio auxiliorum supernalis.

Instabis 4. repugnat actibus nalibus quod libet conducentia etiam physica quod solutio tradita nulla est. ans. probatur quia non pot initium fidei tribui actibus nalibus eo pacto quo tribuitur auxiliis divinis; sed auxiliis S.Aug tribuit physicum initium salutis quatenus illustrant intm, et movent voluntatem non quia conducant impetratoriae aut meritoriae, ergo. R. dari discrimen inter actus nales et auxilia divina etiam quoad illam physicam conducentiam. nam auxilia requiruntur tamquam necessaria; et

cplius prij sufficiens in na ad actus supernales, ac actus nales q
deinde diungant auxilis et n̄ cplent ipsq facultatē nē
dlm̄ q desiruiunt ut falius expragi posit Vol.is asensus vel scientia
ab illis pria supnalia ostituant qd requirit q mos sufficientē
in ipsa na ad actus supnales exposuit late hanc solutē, q
pro illa dēt fieri satis arguta posito q mihi dgruentior uidet
alijs prijs, qd ab me pbabilissima reputant.

Arguitur 3. Si no'. dlm̄ Relinquat viribus
nalibus, et opponat illi visio intuitiua et qditatiua Dei
iudicaret illa potius esse impolē quam polē, sed in rē iudicatē
impolē n̄ pot fieri Volas q desideriū efficax p viris nalēs, q.
Rl. 1o ad argutū neg. maiorē, q tt ante om̄ reuelatē depolit.
visionis beatē, n̄ petit Angeli, nec hoies ornati multipli
ci scientiarū genere q venire ad cogd evidentē pslitatis visionis
Dei: ut ostendimus ex confesso indiget 3 superiori posum
tn̄ eliare pbabilē assensū illius visionis, hic aut pro
babilis existimatio de polilitate visionis satis ad eliciendē
affectū ferbentissimū illius ut quotidiana experiencia clamat
in hoibus fere hoibus.

Dices, seclusa reuelat. Dei n̄ pot viribus
nē effi. expeti visio beata, nisi det iuditiū pbabile de
pslitate illius p viris nē, sed hoc iuditiū n̄ pot elici in pura
na, ig n̄ pot elici desideriū efficax visionis. Propt
hanc instantē arbitrant n̄ nulli nariū esse iuditiū falsū
et erroneū de polilitate visionis viribus nē, ut ante re
uelatē posit Vol. effi. tendere in eandē visionē. Sed predicta

ultimatatio mihi n placet existo. n. ante os reuelatu dari
posse iudiciu ubi probabile qd intus probabilitr cognos
cat, n slm visiones ipse n repugnare s etiam n repugnare
gra infusa a Deo, medijs qb possimus illa obtinere; et
hoc sufficiens e ad hoc ut dari possit desiderium ardens, et
efficax visionis beatae, qd sit ex vi affus absu et efficax
q illud impellat ho ad oia, quae iudicauerit conducentia
ut ponat realiter executio mediorum.

Rñ rursus pot ad argutu 3 cu Pe Rispaldo
omissa mari pre et nega mors qu pot volunt. proponi
tanta comoditas in illo bono apprehenso, et tan ingens iucun
ditas in illius consequutione ut quamuis intus cognosceret bonum
illud esse sibi impossibile, adhuc volitas ardent expeteret potitatem
et consequutio illius n aliter ac odium Dei e efficax desiderium
de n esse Dei, quis licet impossibile sit, qd n sit Deus affus
ille talis e ex se, ut ex vi illius n esset deus, si hoc in
potestate eius constitutus esset. aplicatur solutio visioni beatae.
Pone casum, in quo iudicaret intus humanus s. angelicus
visiones predictam esse impossibilem. stante hoc iudicio in intu
posset apprehendere in ipso Deo uidendo tan ingentem iucunditatem, ut
ardenter desideraret politatem et consecutionem visionis qd si deus re
uelaret illi predictam visionem esse possibilem et optineri posse ab illo
dum modo haec s. illa obsequi existeret ex vi prioris desiderij
permanentis n posset cum illo conponere omissionem illorum operum et
hoc e qd affectus ille sit tam intensus efficax et absolutus quamuis
haec 1a solutio sit probabilis 2a facilior e et clarior ad argutum di
luendum. =

Disp.

Disp. 7ª

V. Visio beata nario debeat esse ens creatum.

§. 1. Recensent Theologorum placita.

Loquamus in disiunctione diff. posita quam ex theologis plerique aut tangunt nimis frustra omittunt ideo aut leui calamo de illa tractant, quam me in parvis hic diffis. si res expendenda sit intrinseca prius et stabit ex dissuendis. Rogamus utrum an illa visio, qua beati deum in se ipso contemplant intuitive nario debeat esse entitas creata, et producta ab intra beati, vel ab ipso deo; vel potius intelligi possit de facto, aut saltem absque dei potestate, res ita disponant ut creatura fiat constituat videns deum per eandem increatam visionem, qua deus ipse denominat se ipsum videns sicut natura humana in Xpo. b. denominat subsistens per increatam subsistentiam verbi divini.

Circa disp. positam 3es invenio res discurrendi.

1us docet de facto res ita dispositas esse, ut beati intueantur deum in se per eandem visionem increatam qua deus intuetur se ipso, et illo perfruunt per fruitionem qua deus se ipso fruitur. Hanc sententiam referunt Ripa, et Joannes de neapoli apud Capreolum in 3º dist. 14. q. 1 art. 2. Hugo Victorinus 3º tomo. l. de sapientia animae Xpi filio 37. litera b. f. ubi sic ait: cum animas sapientes dicimus istam increatam sapientiam cogitemus et ipsam solam esse credamus, qua sapiunt quaecumque rationes mentes intelligendo atque discernendo perceperant. eandem

doctr.a repetit in Summa Sacr. tract. 1 c. 15 litera N. O. et libro 1. de sacramentis §. 1. c. 6 litera L. M. S. B.B. in 3 dist. 14. art. 1. q. 1 refert eandem doctrinam suo tempore placuisse Theologis non nullis. Gregorius in 2 dist. 1. q. 2. testatur illam parisijs esse defensatam et denique eandem fovere videtur M. 1° dist. 17 litera F. quatenus asserit beatos de facto amare Deum per ipsius sanctum sive amorem increatum.

2.a docet indubitanter omnino beatos tam de facto quam de potentia, non posse constitui videntes formaliter Deum per visionem increatam, sed necessarium esse entitatem creatam receptam et ingredientem intrinsecam, per quam eiusmodi denominatio resultare possit. Pro qua ... refert specialiter Theologos assertores huius secundae q. ... primum L. alterum mox referendum. Aliqui omnes communi suffragio conspirant in hanc doctrinam et ex istis plerique oppositam sententiam arbitrantur sapere in ... haeresis L. saltem temeritatem ut refert P. Salas tomo 1.° in 1 2ae tract. 2. disp. 2. sect. 1.a Alij mitiorem incensuris ut tamen ostendunt illas recitandas esse quia extra ordinariam parva ... Deum ... videat P. Suarez ad 3 p. disp. 44 sect. 3. 3 opinio potest esse illorum qui sentiunt non repugnare de potentia absoluta ut intellectus creatus videat formaliter Deum per ipsius visionem increatam. Pro hac opinione referunt Curiel 1a 2ae q. 3 tract. de ultima beatitudinis q. sua 4. § 6, et Egidius lusitanus 1a 2ae tomo 1.° libro 4 q. 1. ar. 2. a § 1. qui ad finem § 3. fatetur ... se nescire convincere impossibilitatem huiusce rei. hanc eandem opinionem in publicis assertionibus propugnatam nos ipsi aliquando vidimus =

Ergo. 1.a proponitur assertio 1.a

Sit assertum 17. Themerarium et improbabile prorsus iudicamus asserere beatos defacto videre deum in celis per ipsam visionem increatam dei. hoc assertum princeps impugnat S. Thomas et alios antiquiores docentes defacto nos futuros beatos per visionem dei increatam et hec sententia sit temeraria deducitur ex principiis receptis apud theologos cum non in re gravissima qualis est praesens sine solido fundato quod possit facere vim deserere communis theologorum sententia. Cui supponunt oppositum tanquam certum non potest a temeritate liberari qui tam pro licito opinaretur. quod autem dicta pro se nullum possit rationem producere qua probabiliter se possit tueri constabit apertissime ex modo dicendis.

Deinde si res haec revocetur ad vera principia metaphysica certum est quod regulari debet huiusmodi dicendi probabilitatem illa clamant, esse falsissimum esse et improbabile constituere defacto beatos videntes deum formaliter per visionem increatam dei. declaro ex toto hoc discursu. non repugnat quod beati deum intueantur intuitione creata et ab eis deo producta. imo ipsum videre deum per intuitum creatum et productum est magis connaturale et ex ipsa natura rei debitum intui cum sit elevato supernaliter per gratiam potentie forte quod intus creatus possit divinitus intueri deum per intuitionem creatam, dictum esset certum vera principia beatos defacto videre deum per visionem creatam. Consequentia recta est mani- negari non potest modo ...

Etiam cum anima sit principium substantiale vitale operis actualis cum erit connaturaliter intelligens quod sit principium illius intellectionis qua intelligat. totum autem id quod anima consideratae ex ordine naturale postulat sibi, postulat etiam

abilla ut elebatq ad finq supernale tq grq in via gra
gloriq in patria qr eq in oi statu aia sit prinq subs
tale quo iuuimus etq ingenitq elebata det exige
re esse prinq elicitibq alicuius actus vitalis qui cnalit
fiat in illo statu elebat. rq ois actus 2q ex sua na det
exigere actq eq sibi cnale eq sq sit cnalius ut in
oi statu deus relinquat res creatas operari mo sibi
proprio, et cnali nullq e fundatq ad asserendq in statu
beatis de facto prinq esse a Deo ordi aliq sup. rq illius status
supernalis et impediri id, qd petebat nalit ab intra ut
etq elebato et hoc e producere visionq supernatq qua videat
in se ipso. Urgeat satis urgent inde grq rq si a Deo
dispositq tali rone ut aia producat suas oper. mo cnali
et proportiato illi statui, docet n. coit, aiq credere
et amare deq pq actq fidei et caritatis elicitq ab ipso
sq in statu gloq filis dispos. cedenda e ut beati cnalit operantes
eliciant visionq creatq qua deq intueant im. de fit qd sit
io oper. vitalis n conueniat ealit requiri eiusmoi productq ab intra
ut desuper posit de natio cognoscentis de quo infra dicemus. Dic
nit hi ex rone nalitatis inod adinsq beati dic deue a Deo statutq esse talq ord.
ut beati, qui visuri si Deq, eliciant visionq creatq superioris
ordis pq virq supernas qua visione contemplent deq in se ipso tam
n repugnaret videre deq pq ipsq increatq visionq Dei.
Arguit aliqs 1o pr relata sa dignq ex verbis
Joannis 17. Haec e vita eterna ut cognoscant te solum deq
verum s vita eterna n pot consistere in aliquo creato qr vita
eterna, e summq bonq, qd qd creatq e n hat rou summi
boni, pq. = Deinde arguit ex autorit. S. Augustini

nam S. D.nus videtur non semel insinuare de facto beatos ipsos
videre Deum per visionem increatam Dei. Nam l.o de trinitate
cap. ultimo asserit, vitam aeternam esse visionem, qua videmus
ipsum Deum, et post haec addit: nam illa visione Deus bonum
est, nam quam visionem Deus apparet mundis corde. Et l.o
5.o Genesin ad literam cap. 27 sic scribit: Deus per suam
substantiam loquitur Angelis. At si clarius dicerit
Deus per suam substantiam manifestare se ipsum Angelis, sequitur ex
mente divi Augustini beati Deum intuentur intuitione increata.
R. ad argumentum. testimonium allatum ex divo Ioanne
non posse fabere adversarios, nam ut egregie P. Maldonatus
ad eum locum observavit, nomine vitae aeternae non signat ibi
celestis illa visio, quae proprie dicitur beatitudo, sed quaedam inchoatio
illius beatitudinis quam habent in hac vita qui sunt haeredes
alterius quae expositio probatur ex eo, quod, ut colligitur ex ipso
cap. citato Christus dominus egit in illis verbis de illa
aeterna vita quam iam largitus fuerat suis discipulis
atqui non fuerat largitus illis illam celestem quam significa-
mus nomine visionis per se ipsum. Deus non est de hac visione lo-
cutus sed de altera cognitione quam in hac mortali vita de Deo
ipso habemus. Nec etiam S. Augustinus legitime potest adduci pro contrario
sic nam in l.o loco tantum asserit Deum esse bonum nobis
media illa visione qua intuebimur ipsum quo per illam vi-
sionem se nobis communicabit sine dubio non licet inferre Augustinum
sentire nos visuros Deum per visionem increatam nam per visionem creatam
potest se nobis Deus communicare tanquam maximum bonum nostrum

In 2° loco tantum dicit Aug. deum loqui cum angelis per seipsum, hoc est per seipsum immediate, et non mediante aliqua creatura, que loquatur Angelis. Sine autem quod non videatur nil per ipsa addi posse.

Arguet aliquis 2. si beati viderent deum visione creata, sicut 1°. neque beatitudo esse aviditas et consequenter non esse summum bonum: sicut 2° illa visio beata fore creata imago Dei et cum tendit ad objectum infinitum ipsa deberet esse perfectionis infinite simpliciter: Sed nullius ponderis est ratio hec. Ad 1. quod inferebat dicit non apparere inductionis aliquid in eo quod entitas actualis sit summum bonum neque forte et atque idem acceptio summi boni obtinuit. Et repugnet quod deus actuale possit esse summum bonum neque obtinuit et hoc 2 non repetit visioni create. *
Ex eo quod sit imago creata Dei et ex parte repraesentet illum de quo plura diximus in propria et spetiali disp.

* ad 2 ... non sequi visionem creatam pertinere simpliciter infinitam.

Arguet 3 deum defacto uniri intellectui beatorum in patria in ratione speciei intelligibilis; ergo eum defacto uniri illis in ratione potentie actualis. Probatur consequentia 1°, quia si tenearmus illam speciem, que docet nihil aliud esse formaliter intellectionem, quam quod intellectus recipiat speciem intelligibilem, cum intellectus beati quasi recipiat essentiam divinam, ad modum speciei intelligibilis sequitur, ipsam essentiam divinam esse formaliter visionem intellectui creato. 2° quia non est ratio maior ut divina essentia suppleat speciem intelligibilem creatam et non suppleat defacto speciem expressam creatam in quantum illa dicitur esse formaliter visio. Confirmatur: Deus est formaliter suum intelligere ergo non potest intime uniri intellectui creato quin uniat illi in quantum est formaliter intellectio. et consequenter quin reddat intellectum creatum formaliter intelligentem per ipsum intellectum in creatum.

In 1is

Ad 1.um ut argumento faciamus satis potest probabiliter negari antecedens, videlicet esse Deum exercere de facto vices speciei intelligibilis, et dicere quod de facto dari speciem intelligibilem creatam, quae deserviat ad videndum Deum et haec aut est lumen gloriae, ut P. Vasquez opinatur, aut est alia entitas creata, ut Aureolus asseruit; negato vero antecedenti patet haec propria probabilia licet prius contra probavi. Deinde licet subscribamus communi placito doctorum et asseramus, esse Deum de facto exercere vices speciei intelligibilis, consequentiam negare possumus loquendo. Et disparitas in eo consistit, quod intellectio postulat ex natura sua, ut productive modo sibi connaturali eliciatur et recipiatur in intellectu. Species vero intelligibilis ex natura sua non expetit produci ab intellectu nec illum informare per informationem realem et inde provenit, saltem de facto Deum posse esse speciem impressam ad visionem ipsius, non tamen posse esse speciem expressam quamvis hoc ex aliunde non repugnaret.

Ad 2.um probationem consequentiae Respondeo falsum omnino esse quod intellectio formaliter non sit aliud, quam ipsa receptio speciei intelligibilis ut asseruerunt nonnulli quos late refutant Doctores Complutenses de anima ... quaestione 4 art. 1.o et alij moderni interpretes. Ad confirmationem probationis Respondeo ex supra dictis disparem esse rationem inter speciem impressam et expressam quia non recte ob impressionem fiat argumentum ad expressam. Ad confirmationem secundo Deum non uniri intellectui beatorum inquantum est visio sui. Tum quia hoc absolute repugnat de quo ... ut ex ... videbimus; Tum quia non valet hoc ...

uniri intus nec movus naturalis intelligentis etiam pro statu status impediat qui distat in hoc quod effective durat ad eliciendam visionem quae formaliter intueatur essentiam dei immediate ut est in se.

§. 3 proponit assertum 2um

Assertum 2um sit si recte ponderantur fundamenta authoritatis quae communis theologorum sententia impugnat divum et repugnare quod intus beati reddat formaliter intelligentem per visionem increatam dei nisi adiungatur ut ex vi illorum impossibile et implicatorium appareat beatos non posse deum videre per visionem increatam ipsius dei ad probationem huius asserti solum debemus insistentes expendere vim et efficaciam autoritatum quae proponuntur pro sententia communi.

Primum fundamentum ab authoritate sumitur ex sacro textu, quod variis in locis expresse dicitur beatos non posse deum videre nisi per visionem creatam ab illis productam. Loca quae citantur sunt ex 1º Joannis 3º 14. et 17. ex 1ª ad Chorinthios 13. Aliisque locis ubi beatitudo dicitur vita aeterna. Sed hoc fundamentum non convincit intentum quia ex locis alegatis expresse colligitur id quod supponit, tanquam certissimum. videlicet beatos videre deum esse, non tamen ibidem exprimit illos non posse videre deum per visionem increatam et ad hoc necessario requiri et divinitus entitatem creatam visionis et quod beatitudo dicatur aeterna vita, non tamen est vita in actu 1º sed in actu 2º, ex qua non licet deducere illam necessario futuram operationem creatam

2um fundamentum eruitur ex dictis quae praedictam

ve

Verit[ate]s decernunt, q[uia] 1.o in 6 sinodo g[e]n[er]ali act.u 17 in confess[io]n[e] fidei definit[ur] d[ictu]m Macharij in Chr[ist]o d. reperiri duas oper[ationes] alteram n[atur]ae div[in]ae, et alteram n[atur]ae humanae. et ibid[em] asserit imp[ossi]b[i]le prorsus esse q[uod] dimiat n[atur]ae creatae operatio increata sicut n[on] p[ote]st dimi[ttere] n[atur]ae increatae quaevis operatio creata. 2.o in ead[em] sinodo act.e 4. et 8. Agato Papa sic scribit. ex testimonijs manquam cary quas hic Spiritus S. denumeravit nas ipsius natis libere, c unius assignari dicere volit: neque n[im]i[rum] potest angelica na[tur]a Dius here voluntas, aut humanae, neque humanae n[atur]ae voluntas Dei seu Angeli. Ubi Pontifex videt colligere ex diversitate n[atur]ae repugnantia in ead[em] operatio unius n[atur]ae posit deservire alteri. 3.o in concilio basiliensi sess. 22 damnant hanc prop[ositionem]. Anima Chr[ist]i tam clara et tam intense videt Deum, sicut verbum ipsum. Ex qua prop.e deducit[ur] q[uod] si beati Deum viderent per visionem increatam, viderent Deum tam clare et tam intense sicut verbum ipsum. 4.o concili. Viennense in Clementina ad n[ost]ram de haereticis definit. Beatum n[on] posse videre Deum nisi ipsius intus lumine gloriae roboratum. Si lumen requirit ad visionem increatam ex concilio, statuit imp[ossi]b[i]le esse visionem increatam per quam beati Deum videant.

Nec p[rae]dicta testim[oni]o sufficiunt ut p[ro] illis adstruat imp[ossi]b[i]litatis opp[ositi]a doct[rin]a, et q[uod] atinet ad 6.m sinodum intentum illius in 1.o loco aligato eo tend[i]t ut definiat haeresim esse denegare in Chr[ist]i a[n]i[m]a Chr[ist]i d. duas actus nat[ura]les intelligend[i]

& amand. n.° V. definit Sinodus hereticum esse docere aiam Christi D. veri actus natus ut res creatas & posse videre Deum visione increata Dei. In 1.° loco clare innuit ut liquet ex ipso text. impossib. esse in Christo D. unum & eandem operationem quae sit communis & connaturalis Deo & aiae Christi, nam inde fierit id quod Concilium deduxit tanquam absurdum nempe ipsius creaturae in diuinam essentiam induci & id quod est divinum, ad locum eius spectantem deprimi. hoc autem absurdum nullo modo sequitur ex eo quod dicatur operationem quae Deo est connaturalis & quam Deus intelligit naturaliter posse esse supernaturalem & gratuitam respectu eius quae per illam supernaturaliter intelligit, in quo sensu non potest obstendi a Concilio definitum esse, quod repugnat operatio quae dicatur communis Deo & creaturae sub diversa tamen ratione.

Ad verba quae referunt in 2.° loco ex Pontifice Agatone dicimus est in illis stantum loqui Pontificem de potentia ordinaria non de absoluta & extra ordinaria. quod autem haec expositio non sit violenta sed legitime congruat Pontificis menti duo inter alia eorum efficaciter suadent, primum est quod idem met Pontifex in eadem act.° dixerit loquens de Christo D. Nec humanam eius diuinam naturaliter habuisse vel esse credendum &c. Ubi scilicet verbum illud naturaliter ex eorum a naturaliter accipi at, in quo sensu debere sumi plures ex nris DD.us notarunt adhuc de facto Ponticifis non pugnat contra nos, nam ille contra hereticos similiter definit quod Christus D. ut homo non videat Deum naturaliter cum humanitate absolute, sed naturaliter ex humanitate ut unina Verbo. nihilominus humanitas Christi D. attenta tamen naturaliter secundum se, quamvis naturaliter ex unione ad Verbum non potest uti actibus divinis et increatis; hereticii non asserebant eadem omnino naturalit.

quo

quae humanitas Christi D. quae unita Verbo Deum videbat, videre te ipsa ipsum Deum per species increatas, quod quidem est omnino diversum ab hac re versia de sola potentia absoluta.

Nec est quod expresse opponit Pontifice de Angelo non potente fraliter cognoscere per intellectum humanum, probat etiam in illis Verbis non esse sermonem de potentia absoluta sed de ordinaria, ex quo expresse illud Sit vim et energiam. Quia aut in illis Verbis nil Pontifex definit de intellectu increato potentia ad potentiam absque, aut etiam definit non posse fieri per absque potentia quod homo fraliter intelligat per species productas ab Angelo et positas in intellectu humano, sed hoc non potest dici aliter dicendum esset damnari ab illo Pontifice tanquam errorem opinionis satis verisimilis et communis quae id docet in creatis intellectionibus. Quod dicendum est ibi non definiri autoritate Pontificio Beatos non posse etiam de potentia absoluta videre Deum per intellectionem increatam ipsius Dei.

Ad decimum Basiliense ut merito damnari opinionem illam, nam illius Autor adaequabat visionem creatam Christi Domini illi visioni qua Deus videt se ipsum, quod est falsissimum et prorsus diversum ab eo quod in presenti discutimus. Concilium Viennense quod postremo loco producitur, ad summum dicendum probat de facto necessario requiri lumen quod per illud debet intellectus proportionari ut producat visionem supernaturalem, qua videat Deum ipsum, asseri etiam potest lumen naturale esse

per modum dispositionis ut elevaret intellectum creatum ad eam visionem, media qua divina visio uniret illum per modum visionis. Sicut in sententia plurium theologorum defacto requirit lumen ut essentia divina uniat se intellectui per modum speciei intelligibilis: ecce qua ratione stat necessitas luminis posita a Concilio ad videndum Deum ex illo quod defacto tenendimus. 3. fundamentum deducit ex SS. PP.ibus qui citant a D. Salas. horum aliqui probant in diversa re non posse dari unum operationem. Alij tendunt nostram beatitudinem debere esse participationem beatitudinis increatae et divinae. Omnes ratio sentiunt impossibile prorsus esse quod per visionem increatam Deum creatura videat. Deinde dupliciter exponi possunt SS. PP. 1º quod illi loquantur secundum ea quae defacto contingunt in statu gloriae, ubi beati defacto vident Deum per visionem creatam quae sit participatio visionis increatae et denominatione creatae. 2º quod illi tantum defendant impossibile omnino esse quod in Christo domino sit connaturalis humanitati illa operatio quae connaturalis essentiae divinae, quod quidem ex diversitate naturarum recte demonstratur ab ipsis nunquam tamen dixere non posse fieri divinitus ut supernaturaliter et gratiose creatura videat Deum per visionem increatam Dei. —

Th.

Cap. 4. examinantur fundamenta rationis quae pro sententia contraria adduci solent.

Veniamus nunc ad examen efficaciae quae dixi inargutis ex contr. probari solet implicare tres in eo quod beatus formaliter possit videre Deum per visionem increatam Dei. Aliqui ex Theologis conantes designare unam rationem discriminis inter subsistentiam et cognitionem divinam, aserunt tr. repugnare quod beatus videat Deum per visionem increatam quod omnis supponat tanquam ob intelligere secundum suppositum formalem, non includere productum ipso tamen intellectio postulat ex se procedere ab ipso intelligente quod essentialiter est aliquid immanens, cum ex cognitione divina non possit adstrui per ejus naturam sua procedere a creatura. hinc est ergo non posse per illam formaliter intelligere.

Sed praedicta ratio non in efficacia, nam qui praedicta ratione utuntur aut opinantur cum P. Vasq. intellectum non posse esse per concursum Dei, prout nihil in illo subiecto agere producit; aut opinantur cum aliis Theologis intellectum a solo Deo productam et in Angelo collocatam posse denominare Angelum formaliter intelligentem. Si teneamus opinionem P. Vasq. fatebimur ingenue illa admissa facile posse reddi rationem quare divina intellectio non possit reddere angelum intelligentem, sed quod non est P. Vasq. opinio nihil praedicta ratio validioribus rationibus impugnat quas Theologi in alio loco producunt, oppugnat inefficax est praedicta ratio ad probandum repugnare id quod ab opposita sententia docet.

Si defendat 2us modus dicendi qui c[...] in scholis

dicitote quod ex illo poterit assignari discrimen inter subsistentiam

divinam et intellectum 1o quod sicut causa creata ex ratione sua postulat

procedere a subiecto in quo est, ita subsistentia creata petit dimanare

a natura cuius est subsistentia. Et sicut potest humanitas subsistere

per subsistentiam verbi quae non petit procedere a humanitate, ita

poterit intelligere per intellectum dei quae non petit procedere

ab ipsa humanitate. 2o quod motus ad nos actus vitalis

non requirit essentialiter quod sit motus physicus sed in physicus an

intencionalis, videlicet ex propria quae supponunt ab ista sententia

asserit communiter nos non posse denominare intelligens formaliter

per intellectum a solo Deo productum quod illa esset quod motus inten

cionalis in obiectum. Addendum etiam potest id quod P. Salas et post

illum alij theologi probabiliter disputant non repugnare

subsistentiam aliquam quae denominet cognoscens et volens

per actus vitales qui non petunt produci ab ipsa subsistentia de

nominata sed ab altero extrinseco agente nempe Deo. Per consequens

communis causa divina non petat produci a creatura poterit haec per illas

causas formaliter intelligere ex propria huius sententia quod illa esset

motus intencionalis in obiectum.

Probant alij 2o eandem repugnantiam ex hoc quod

denominatio, inquiunt, intelligentis necessario debet provenire ab

intellectu quae sit forma, sicut denominatio albi provenire

ab albedine quae sit forma. Ex autem causa divina non po

sit uniri alicui tanquam forma illius non potest etc. divinitas

reddere illa formalit cognoscentem, alit Se hab. denominatio subsistendi, quae non conuenit nario a subsistentia, quae sit forma requisita humanitati; si quae tantum sit terminus. unde fit quod absque ulla imperfectione potest subsistentia Verbi reddere naturam humanam subsistentem non tamen potest essentia diuina reddere intellectum beati intelligentem.

Sed re vera praedicta ratio non ostendit implicantiam et contra illam formo hunc discursum. Sicut intellectio creata est forma requisita subiecti, quod dicitur intelligens per illam, ita subsistentia creata est etiam forma requisita subiecti quod subsistit per illam, sed hoc non obstante subsistentia Verbi diuini quamuis non sit in se forma humanitatis potest communicari humanitati id ipsum quod recipere debebat humanitas a forma creata, quod quamuis essentia diuina non sit forma requisita intellectus beati poterit tamen communicare illi id quod recipere debebat a cognitione quae esset forma. quod si hic dixeris intelligere in communi claudere rem quae sit forma, non vero claudit in subsistere in communi. dicitur contra primo quod supponit tamquam principium id ipsum de quo dubitatur, an velit intelligere in communi claudat nario rem per modum formae. dicitur contra secundo, quod sicut subsistere in creatis non claudit formam, quamuis afferat illam subsistere creatum, ita poterit dici intelligere in creatis, id est per intellectum increatum non afferre nario formam quamuis afferat illam intelligens per intellectum creatum. Sicut subsistentia verbi diuini non denominat humanitatem intrinsece subsistentem per inde ac si esset forma eiusdem humanitatis ita diuina cognitio poterit quamuis ex illo capite denominare humanitatem

cognoscentis quod inde ac si esset forma eiusdem humanitatis in=
efficax quod est ratio pro dicta ut opus reddat impotens virtute
illius.

Probatur 3. ab alijs ex eo, quod sequeretur beatos comprehen-
suros esse deum si per visionem increatam deum viderent quod
est ingens absurdum in fide. Sequela vero probatur a suis auctoribus quia
diuina cognitio est in se vera comprehensio, qua deus comprehendit se ipsum
quod vnita eadem cognitio intuitiua beatis redderet illum comprehendentem
deum sicut denominaret illum intuentem deum, quod vnita esset intuitiua
entitas quae formaliter est visio dei. in eadem difficultate residet
aliorum ratio qui contra possibilitatem applicationis intellectionis increatae
ad intuitiuam beatitudinem argumentantur ex eo, quod omnes beati deberent esse
aequales in beatitudine, si deum viderent per visionem dei increatam
constat autem ex scriptura passim inter beatos inaequalitatem reperiri
iuxta illa verba Ioannis 14. in domo patris mei mansiones multae
sunt. et alia ex 1a ad Corintios 15. stella enim a stella
differt in claritate. hanc inaequalitatem aperte signant. sequela
vero huius rationis probatur eodem pacto ac probata est 1a sequela
quod dicitur est ut has illationes absurdas vitemus, implicare
contradictionem quod beati formaliter deum videant per visionem increatam
ipsius dei.

Sed non ita robusta est haec 3. probatio ut neque
probabiliter satis ab aduersis dissolui, nam ut egregie obseruat
Pater Hurtado in tractatu de incarnatione ex dei incomprehensibilitate nihil
efficaciter conuincitur. posset et in 1o versu ad hanc rationem quod diceret
respondendo quod beati comprehenderent deum ipsum

per visionem illam increatam probatur si sub opinaret circa ostibus
comprehensionis ad reqz comprehensionis satis esse cognoscere equalis
perfecte cum obiecto, quod plerique probabilit hac tempestate docet
nec in opinionibus recte producerint ecclesie PP^{es} quod illi tantum
describunt deum esse presens in comprehensibile acrea per cognoscere
creatum finitum perfecte nil tamen definiunt circa cognoscere increatum
unitam ipsi creaturae tunc enim non comprehenderet deum non esset aliquid creatum
sed solus deus et cum ipsa divina videns formaliter cognoscentis intus
ipsius creatum.

Sed quia posset aliquis nimis teneri hoc ipso quod
cedat creaturae per visionem increatam posse videre deum, posset 2° dici
ad argumentum, non sequi ex illo deum in illo casu comprehensum iri ab
beatis omnibus viderent deum intellectu divino ratio 1^a est quia omnis
tota visio uniretur intui sed non totaliter, forma autem non communicat suum
formalem effectum nisi ad eos applicatus et unionis quam habet
ad subiectum; et cum effectus formalis sit effectus causatus a propria ratione
propria causalitas, et haec est unitio et applicatio proportionata
forme ad subiectum, qua unione proportionata deficienti non re
sultabit effectus, omnes poneret forma cum alia diversa applica
tione. Elucido vero hoc exemplo: albedo postulat tamquam
causalitatem ad denotationem albi unionem informationis cum
subiecto, si albedo uniret cum pariete per unionem continuatis
non resultaret albus quia albedo non esset applicata modo debito et
proportionato ad causandum illum effectum. ad propositum. Visio increata Dei appli
caret intui per applicationem finitam et limitatam cuius tantum capax est

intus creatus et sine eo quod omnis praedicta visio in se sit comprehensio Dei non denotaret creaturam comprehendentem ipsum Deum quod non habet debita et proportionata applicatione, sed applicaretur intellectibus inaequali modo. Sicut n. esse Dei in ratione obiecti intelligibilis unit et applicat tota intui beatorum non tamen totaliter, sed finita et limitate, adeo ut uni intui magis repraesentat quam alteri, ita intellectio divina, propter diversam connexionem et applicationem faceret ipsos beatos inaequaliter cognoscere omnia quae sunt extra Deum cognoscibilia et nulli applicaretur tanquam adaequata et formalis expressio omnium obiectorum, ac proinde non fieret, ut Deus a beatis comprehenderetur.

Pr. 4. omnis cognitio est expressio determinati obiecti et in ordine ad potentiam determinatam, sed increata cognitio exprimit obiectum intui divino et non exprimit alteri, quia ex qua naturaliter soli deo potest manifestare obiectum, quia solus Deus potest denotari formaliter cognoscens per intellectum divinum. Confirmatur. Cognitio, quae tantum repraesentat unum obiectum, non potest transire ad repraesentandum duo, vel tria obiecta; ergo cognitio quae repraesentat uni intui, non potest alteri repraesentare. Probatur consequentia quia cognitio non minus essentialiter dicit respectum ad obiectum quod repraesentat, quam ad potentiam cui repraesentat.

Haec probatio adhuc non convincit ipsam Deum et quam procedit dubitatio quod ut distinctius clarescat, omitti possunt impertinenter absolute arguti, cognitionem creatam talis esse rationis, ut non possit manifestare obiectum, nisi illis potentiis quas ex sua natura formaliter eligat. Sicut non potest eadem cognitio creata repraesentare aliud obiectum ab illo, quod ipsa

tem

simul representat. Sinc autem nil sequitur, quod possit
nobis officere, quod loquimur de cognitione divina. Sicut
n. negari non potest, quod increata cognitio possit represen-
tare obiectum aliquid, quod modo non representat; ut quomodo potuit
representare viduo fruentem beatitudine, quem modo non repre-
sentat; cognitio vero creata non potest denuo representare
obiectum illud, quod semel non representauit. Ita similiter eadem
increata cognitio poterit manifestare obiecta intui illi cui
aliquid non manifestauit obiectum, quamvis ipsa cognitio creata
non sciat virtutem ad exercendum hoc munus. Ergo poterit
increata cognitio manifestare obiecta intui creato de nouo
obiecta si potest assignatum rem nulla dici alia specialis ratio
repugnans nec possit ita hoc attingere quam repugnantia in
representatione scrutamur.

Deinde dici potest ad eandem rem sine fundamento
sufficienti asseri, cognitionem etiam creatam non posse diuinitus
representare obiecta alicuius intui, quamvis illa non sit in-
differens ut plura obiecta denuo representet. Stat n.
bene quod non possit cognitio creata representare diuersa
obiecta possit non representare eadem obiecta diuersis intibus
et ratio discriminis in eo sita est quod cognitio representat obiecta singu-
lariter esse et [illegible] esse determinatum et finitum habet tantum repre-
sentare determinata et specialia obiecta absque ulla prorsus indifferentia
ut alia possit obiecta manifestare quibus haec indifferentia, videtur
propria cognitionis infinitae qualis est diuina; intui vero representat quod

cog. creata q. sua ellis indiget tn̄ unione dicta, ut illi
resistit. si q. dat ciusmodi unio Requisita in aliena
pōa, dabit totum id qd necessarium ē, ut altera pōa denoiet
Cognoscens q. eiusmodi cogn̄, qmuis ab ipsa n̄ producatur

§. 5. Expenduntur aliorum roes pro eadem ressponsione firmanda.

Probari solet 5 ab alijs eadem sa coīs expo qd ut qs q. actum percipiat obtum, oportet ē qd actus ille peculiari roē sit proprius ipsius percipientis. s. cognitio qua deus videt se ipsum, n̄ ē peculiariter propria beati q. q. illa n̄ pōt beatus deum formaliter videre. confirmatur possunt adversi expeditiū ab ista roē asserentes s. noīe actus proprij signari actum vitalem ipsius pōae, s. actum vel coīcatum pōae. si sumat actus proprius in 1o sensu falsum ē absē qd actus debeat esse illo pacto proprius, ut q. illum pōa possit percipere obtum; si sumat in 2o sensu, vel cogo divina dici potest propria in ordine ad intum creatum. id ē vel illi coīcata q. applicata sufficienter, ut possit denoari cognoscens, formaliter q. illam.

Pr. 6. qr sequeretur, dicendum esse inter Deum et ipsum beatum coīcationem idiomatum ex eo qd det unio inter intellectum divinum et intum creatum. Hoc autem falsum ē, qr n̄ quaquis unio sufficit, ut dari possit eiusmodi coīcatio idiomatum, s. necessaria ē unio hypostatica. Sequela maioris iis n̄ placent adversariis illi, qui predicta roē utuntur, nec ē ta fate probari pōt. Ad hanc roēm dicunt fautores oppositae p. is affirmative negando sequelam, qm idiomatum coīcatio, ut
de

docent theologi in ma de incarnat, potiss fundat in ro
unius psonæ, qua dicat subsistere in duplici na, hoc n.
ipso qd illa psona, quæ mundu condidit, sit ho, di ho
creasse mundu n qua ho, s qua deus; et q illa psona
quæ quaterus ho cruci affixa e, sit etiam deus, di qd deus passus
fuerit, n qua deus, sed qua ho, cum autem unio et coicatio
intellectus divini ad intus beati, n fiat unio in ipsa psona
sicut etiam n e unio in psona diuntio esse dei cum intu
creato in ro speciei intelligibilis n seq ullo mo coicatio
idiomatu int deus, et intus beati ut asserebat in argumento
q minime pbabat.

R. 7 ex alio prio Thio, qd ag frams
M.os firmus et validus Argumentat. docent pdicti, conseq
fralit consistere in qualitate quæ p se ipsa fralit, et essalit
pcedat, a prio viventi. asseriunt ptrea, deus vivere
et cognoscere in actu 2o p intellectus increatu, n quamvis
deus n pduicat phicu intellectu, et coint n dicat movere
se p motu phicu, movet tn se ipsu p motu intentionale
q libet ab intro, et a se p identitatem summa divini intellectus
quæ di motus intentionalis in obiectu. decrea asseriunt
n posse vivere in actu 2o sine act phicæ pductio intellect,
n quamvis hiret intellectu a Deo sibi a pductu, quæ esset motus
intentionalis, n viveret nec intelligeret, p cuius moi motus
q lt hiret illum intrinsece, et in se, n tn hiret illum,
ab intrinseco et a se, qd requirit nario ut fralit dic
denotatio intelligentis. Sic coint infirunt, n posse
intellectu increatu coicari beatoru intui, ut p illu fralit

videant Deum quod cum intelligere formaliter et essentialiter afferat
sine ab intrinseco motum physicum, aut motum intentionalem,
et beatus non possit sine ab intrinseco intellectu divino, quia
nec producere illum, nec identificari cum illa, fit inde beatum non
posse per illum formaliter se movere, vivere, nec intelligere.

Fateor, rationes istas satis ingeniose excogitatas
esse, et quod illa stare purpuratus auctor P. Ioannes de Lugo in
tractatu de incarnatione. adhuc tamen non convincit impossibilitatem huius opinionis. et
omisso, nunc, an hic discurrendi modus adsentiat veritati, quod sine
examine alterius loci est, non potest negare praedictus cardinalis
quod si ex illa possit probabiliter stabiliri, sed contra omnes [illegible] non
sed tamen eam efficaciam, ut reddat impossibilem hanc opinionem, quod in praesenti
potissimum sentimus, an scilicet per propria intrinseca merito reputetur
ut impossibilis et improbabilis illa, quae docuit, beatos posse
divinum videre Deum per visionem increatam quod autem ex praefata ratione
non evertatur probabilitas huius opinionis ostendi potest instaurando
nunc omnes illas rationes, quae impugnant intellectionem creatam afferentem
essentialiter actum physicum vitalem sui ipsius, sed hoc pacto non
procedemus quia refutatio alonge petita est, conabimur autem
ostendere quod admissis adhuc eiusmodi principiis non convincatur re-
pugnans intellectus creatus formaliter intelligens per cognitionem Dei illi di-
vinitus applicatam.

Posito per adversarios ratione ad praefatas rationes, ex illa
nullo modo sequi, quod beati negant cognoscere formaliter per visionem
increatam. Ideo quia sicut omnis creata subsistentia proprie movetur
et adhuc natura creata potest subsistere per subsistentiam increatam
quae proprie movens non est; ita si omnis cognitio creata esset essentialiter

q̃ de ipsa actio vitalis sui ipsius possit adhuc intus creatus cog noscere q̃ intellectus increatus, q̃ n esset actio vitalis sui ipsius.

2º, q̃ ꝟ. principia dicte que mo supponunt pot designari possibilis et sufficiens rõ discriminis, q̃ re n possit contingere, q̃d intus creatus intelligat q̃ alterius cogn̄ creatus alicuius et possit intelli gere q̃ cogn̄ divinus.

Discrimen autem exco sumerel, q̃d intus cognoscere n pot, nisi habeat sibi unitum intellectum. Insuper quevis cog. creata e essentialiter actio vitalis, sicut quevis subsistentia creata e essentialiter modus. Sicut q̃ n pot fieri, q̃d na propria subsistat q̃ subsistentia Michaelis q̃ hoc ipso q̃ dicta subsistentia Michaelis sit modus n pot esse subsistentia propria, nec etiam illi uniri; ita etiam n pot fieri, q̃d prius intelligat q̃ intellectum Michaelis, q̃ dicta Michaelis intellectio e q̃ de ipsa actio vi talis et consequenter modus actio autem unius intus nec pot esse actio alterius nec illi uniri, q̃ hoc possesse q̃ modus sit ut requirebatur nario ad rõ intelligentis. Ceterum cog. divina sicut totam rõ cog. absque ulla rõ actionis physice sicut divina subsistentia sicut totam rõ subsistentie absque ulla rõ modi, et sine e, q̃ possit contingere, ut cog. divina applicetur intui, redat q̃ illum intelligentem, sicut subsistentia unit rõ, reddit q̃ illum subsistentem.

Declaratur amplius discrimen assignatum; certissimum e, n posse resultare vim denominationis intelligentis, nisi detur insulto fra adequata talis denominationis. Deinde ꝟ. principia que mo supponimus, et supponunt in ista rõ, cog. Angelicas n habet rõ adequatam intellectionis sine aut rõ actionis predicamentalis quia producatur ab Angelo. Unde deducit, n posse hominem denominari intelligentem q̃ Angelicum intellectum nisi habeat in se unitam qualitatem et rõ actionis physice; hoc utrumque

n' pot in hoe dari, nz actio vitalis procedens ab Angelo n' pot procedere ab hoe, nec pot etiã unire cũ hoe, qr id repugnat complexui modi cũ Dz hõ negat in se seco totã illã perfectionẽ adæquã qua dr Angelus intelligens mirandũ sane n' ẽ qd negat hõ de nõari intelligens p intellectũ Angelicũ. at Corpus diuinũ n' ht illã imperfectũ actũs passiuũ, retinet p complexũ adæquatũ intellectũs sine altero complexu, sicut subsistentia Verbi retinet complexũ subsistentiæ sine complexu modi, ẽ perfectione n' perit et qui assignatur repugnare qd Corpus cõiũ intui, ut reddat illũ intelligentẽ, ẽ aliunde eruenda ẽ eiusmodi repugnãtia, si quæ dat.

Pr 2. repugnat unio p quã intellectus diuinus uniat intui creato ad effectũ denoãndi illũ intelligentẽ: Dz. Ans pr 1o qr illa unio nario deberet esse accidentalis qr alterũ extremũ, nempe intus, esset intellectus accidentalis: repugnat vero deo quæuis unio accidentalis: Dz repugnat unio pdicta. pr 2o qr illa unio deberet esse talis conditionis ut p illã intellectus diuinus informaret intũ creatũ ẽ unio p quã deus ita copulet alteri extremo ut dicat illud informare ẽ deo impossibilis ut ẽ evidentissimũ: Dz pdicta unio itẽ impossibilis ẽ.

Cæterũ pdicta ro n' premit aduersos tali roe ut n' permittat in aliquã probabilẽ solutionẽ abire, adillã posset quis recte respondere, dz ans illius 1æ probationi facile posset occurri, cũ sa probabiliori apud nostros, quæ defendũt, intũ n' esse p fectũ realiter dictũ absque subsistentia aiæ, ẽ quãuis sa cũ utrũque extremũ sit, dt deus, et intus esset p substantiale, unio inter utrumque n' accidentalis, ẽ substantialis deberet esse. ad 2ã probationẽ dicendũ est pdictã unionẽ n' debere esse talis roĩs ut p illã intellectus diuinus informaret intũ creatũ: ẽ talẽ ut p illã applicaret

m[ent]e sufficient[e], ad constituendu[m] int[ellectu]m [per] illu[m] intelligentem, secluso generaliter insufficit[ur], qui licet in decursu infirmando[s] sicut illi Doct[ores] qui ponunt unionem int[ellectu]s dei et intel[lectu]m creatu[m] in ro[n]e [spe]ci[ei] intelligibilis n[on] abstrahunt illu[m] talis ro[n]is, ut deus informet int[ellectu]m creatu[m] s[ub] tali, ut d[eu]s uniat[ur] intell[ectu]i [per] mo[dum] [spe]ci[e]i ad eliciendu[m] visione[m].

Dr. 9. si posset beatus videre deu[m] [per] visione[m] increatu[m] sequeret[ur] a[nim]a[m] X[hris]ti D[omini] n[on] s[ol]u[m] videre deu[m] [per] visione[m] creata[m] ad illa[m] p[ro]ducta[m] s[ed] etia[m] [per] visione[m] increata[m], s[ed] hoc est n[on] p[otes]t tueri dici: [er]go nec i[d] mai[or] p[robatu]r [qui]a quaelibet [per]fectio quae [possi]bilis absq[ue] concedat[ur] [p]olis a[nim]ae valide, dat[ur] decidi defacto a[nim]ae X[hris]ti D[omini] [pro]pter eccellenti[am] unionis hypost[atica]e et infinita[m] dignit[atem] [per]sonae divinae, in qua subsistit, mi[no]r et[iam] ostenditur p[otes]t ex eo [qui]a affirmare a[nim]a[m] X[hris]ti D[omini] de facto cognovisse deu[m] [per] intellect[um] creatu[m], et increatu[m] [op]posit[um] videt[ur] temeritatis nota[m]: [er]go tc.

In [pri]s solut[ion]e hui[us] ro[n]is negari posset se[quel]a maioris [pr]o[bati]o[n]is: q[uonia]m n[on] d[ebe]t decidi defacto a[nim]ae X[hris]ti D[omini] [pro]pter decidat[ur] [per]fectio a[nim]ae rationalis [per] [possi]bilis absq[ue] et ad [pro]bat[ionem] illius animi dicit[ur] c[on]t[ra] tit[ulo]s illos asignatos n[on] esse sufficientes. Secundo [con]cedi [potes]t maior, et illius sequela, nil temerarium asserendo: e[st] n[am] valde [pro]babilis illa s[ententi]a, quae defendit, a[nim]a[m] X[hris]ti D[omini] habuisse de facto [pro]pter illos duos tit[ul]os asignatos o[mn]e[s] illustrationes [per]fect[ion]is quae [p]olis illi e[ra]t deposita absq[ue], si n[on] c[on]stet [opposit]u[m] ex c[on]ciliorum decisione expressa aut SS. P[at]r[u]m doct[rin]a co[mmun]i. in hanc s[ententi]a[m] abiere P. Suarez. 3. p. t[om]o 1. disp. 22. sect. 1. §. Sed sis. et disp. 26. sect. 2. § in hac respons[ion]e. P. Tannerus 3. p. disp. 1. q. 5. dubio 4. n. 101. P. Gra[na]do ibid. 2. vers. 1. tit. 2. disp. 2. sect. 2. P. F[ernan]do de mindoça n. 2.

t. 1. disp. 148. §. 10. Cabrera Lorca et alios qui citati sunt assignatos. Quia non obstat tanquam impossibile, quod anima rationalis possit divinus beneficio sanare effectus videndi Deum per intellectum increatum et potius a viris doctis, ut solet id assequi et aliunde scimus sanitatem relatam animae Christi. Deinde beneficio beatorum qui illius effectus quae solis animis rationalis, sequitur dici posse magna probabilitate animam Christi defacto vidisse Deum, et per visionem creatam et per intellectum increatum. Praeterea rationes alias quae hic adrelatas reuocari possunt ex solutionibus exhibitis supra noui afferant deduci potest quare diluendae sint.

Cap. 6. Subditur dispositio difficultatis

Proposuimus superiorem accurate potuimus, rationes potissimos quas totius Theologi iudicant implicare contradictionem quod beati formaliter Deum videant increata visione et ad illas etiam profiximus probabiles solutiones quae satis sufficere videtur ut pars affirmativa possit defendi probabiliter. Quia vero nostrae sententiae communem consentientes controversiae saltem non interposuimus illius per depositiones, dicimus sic apperiemus.

Sit 1.^{a} dico. Doctores illi qui denegant in beatis verbum mentis quam opinionem Thomistae sequuntur tenere non potuerunt assignare rationem. Quod concessa sit naturalitas creata per quam ipsi beati videant Deum, ostendo, quod sane rationes evolvamus ut Thomistae animadvertant in quas angustias redigantur ex eo quod beatis denegent verbum

mentis

mentis. Illi qui passim docent visionem claram Dei in beatis nil aliud esse quam unionem naturae Dei in esse intelligibili cum ipso intellectu beati. Cum sic doceant, possunt rogari nunc quare necessario requiratur ad eiusmodi unionem aliqua qualitas creata, et quare non possit natura divina coniungi in esse intelligibili cum intellectu beati immediate sine ulla interveniente qualitate, sicut coniungitur naturae humanae suppositum Dei in ratione substantiantis sine aliqua qualitate. Ipsi non credunt non dari qualitatem aut modum distinctum unionis hypostaticae a supposito divino quod sit ipsius unio nec, ita docent Albertus de incarnatione disp. 12 Mella ibidem q. 2 art. 8 et alii. Nullam quam assignare possunt rationem in qua plane quaeratur cur necessaria sit entitas creata, ut Deus coniungatur cum intellectu in ratione intelligibilis.

Ergo visio angelorum res ista esse divinum cum se tam potens est ad illam unionem cum intellectu beati quam modus ipsius sicut suppositum est potens quam modus substantiantis humanam naturam. Ipsius modi est illa unio quae requiritur in esse in esse intelligibili, quam illa quae requiritur in supposito in esse substantiantis naturam quare si tota ratio visionis beatificae non sit Verbum, nec aliqua similitudo esset Dei producta, sed sola unio essentiae cum intellectu beati in esse intelligibili non erit necessaria aliqua qualitas creata sicut non est necessaria ut coniungatur suppositum cum natura ubi necessaria est maior unio, quam quae requiritur ad naturam Dei in esse intelligibili. Sine inspirant duo doctores Thomistae 1 p. q. 12 disp. quoad visionem beatificam non solum potuisse

reddi videntem deum ipsum sine creata intellectione ipsum de

facto non habuisse creatum intellectum beatum, et argumentum pro-

bat in praedicta sententia non requiri qualitatem aliquam creatam ad

passionem dei perceptam, nec ad dicentem requisitam in intellectu

beati. Ratione, falsam proinde esse locutionem illam, quae

dicet [illegible] intellectui beatorum operatio videndi deum.

Dico 2. quamvis non inveniamus nos aliquam

ex qua suadeatur esse implicatio in eo quod beatus possit

videre deum per visionem increatam ipsius dei, non recedimus

a communi sententia Theologorum quae supponere videtur id fieri non posse

id tamen asseveramus, huius sententiae [illegible] fundatis rationibus [illegible]

stantem certitudinem, ut opposita affirmativa merito notari possit

aliqua censura, nec ut improbabilis reiici, praesertim si

per intrinseca principia rationis expendatur ut diximus. possumus

autem probare conceptum [illegible] omnis [illegible] suam denominationem

subiecto postulando propriam suam applicationem, tanquam propriam

causalitatem, conceptus vero divina non potest habere respectu intellectus beati

id genus applicationis, quae requiritur ut resultet denominatio

intelligentis et cuius modi applicatio aut est identitas

cum subiecto denominato aut est unio informativa per quam conceptus

divina unitur intellectui, recipiatur in illo, et illum afficiat quae

omnia dicunt imperfectionem in conceptu divina ergo non potest fieri ut beatus cog-

noscat per conceptum divinum quia nec potest cum illa identificari nec potest illum

recipere per unionem informativam.

Hinc constat solutio ad fundamentum pro affirmativa.

proveat 2ria quia i. filii subsistentia divina dicitur e humanitatis subsistere quia divina subsistentia non est aliud quam trahi, supleri et perfici subsistentia, ad hoc autem non exigit, quod ipsa subsistentia identificetur cum humanitate, sed informet intrinsece illam, sed alia unio terminationis sufficit. at effectus formalis cognoscendi non resultat ex qualibet unione cognitionis cum intellectu, sed requirit aut identitas aut unio intrinseca informationis quod utrumque non potest reperiri in cognitione divina respectu intellectus creati

Deinde ad aliud fundatum ex filii perfici in personam. Cuius munus potest a Deo supleri in intellectu beati. Verum potest Deus non supplere munus illud perfici in persona per unionem ut cum intellectu creato, sed per extrinsecam asistentiam et per concursum quo perfectat ingenere obiecti ad visionem eliciendam, in quo nulla relucet formalis insufficio; caeterum ad supplendum vicem perfici expressam creatam requirit quod concurrat Deus aut per identitatem, aut per propriam unionem cum intellectu creato, quod utrumque repugnans est. Scio non deesse instantias contra has solutiones datas. sed exhibere tantum fuit id quod nos ingenue fatemur posse probabiliter defendi per aspectum attentis propriis intrinsecis quorum minutatim supra excusa sit, adeoque etiam per defendendum liberti diluimus fundata quae possent illam oppugnare.

Disp. 2.

An visio beata sit supernaturalis Cuiusvis naturalis creaturae de facto producte

Cap. 1 Ex diu[in]a fide constat visionem beatam esse entitatem supernaturalem.

Exposita dif[ficulta]te offerebat sese hic non in grata occasio disputandi de supernalit[at]e in com[muni]; quid sit illa sit et unde desumi debeat. res quidem in theologia implexa satis et in qua dilucidanda theologi ingeniosorum desudarunt et adhuc noviores non deterrent sudorem. De illa disputarunt exactissime P. Salas 1. 2. trat. 12 disp. 6. sect. 10. P. Lenin de moralit[at]e actuum disp. 4. dubio 1. P. Serna de visione disp. 48. q. 2 et 3. P. Ripalda lib. 1. de ente supernali disp. 1. 2a. 3a. 4. et 5a et nuperrime P. Christo[phorus] [illegible] 1. in prima parte trat. [illegible] ad matrem de visione nos in presentia nil tradimus de hac dif[ficulta]te, tum quia melius [illegible] in illa deberet insumi si [illegible] dignit[at]e discutienda foret non [illegible] sine dispendio aliarum difficultatum quae celebres et potissimae sunt in hac materia quas aut omnino omittere, aut cursim tractare cogeremur, tum etiam quia [illegible] dif[ficulta]tes hic alias [illegible] valeret in illis commodius [illegible] exponi, nos [illegible] ad visionem transferentes sermonem illius supernalitatem indagamus.

Fides Catholica

[illegible] a Deo posse videre deum [illegible] vires n[atura]les et indigere ad [illegible] visionem [illegible] Dei elevat[ion]e et auxilio [illegible]

visio ' abrc s.° vires natus mi intus cuiuslibet creati. Pd Pr hęc veritas 1.° ex S. pag.ª Mat. 11. Nemo novit filium nisi P.r neq Pr quis novit nisi filius et cui voluerit filius revelare. Ubi not. Xe constrinit dei supnatus et n. posse obtineri p. vires nales, sicus ad illus res nario. Spalis gra dei volentis revelare misteriu illud. Ad Romos. 6. vita eterna gra dei. quę verba ut recte cu alijs observat D.r Ripaldo possi explari in sensu frali et in sensu cauli. Si sumas in sensu frali, ita ut visio dei seu vita eterna sit gra n. post viribus nec creatur id pd gra ē. Si v.° summant in 2.° sensu id ex obstend.º post nec Si id pd cat ipsum vitam eternam ē gra ipsa ex vita eterna erit gra. mitto alia scriptę testimonia n. minus urgentia.

Ultimo 2.° ex S. PP. Cyril. Leros. Sic inq: An gelis ignorantibus Deum, eius propria virtus unicuique revelat, p. Spm S. filium; mito reliquos PP. ... videndos ap. Pd. Vasq. disp. 41. Ultimo 3. ex Concili. Vienensi et Clement. ad nos de hęreticis ubi inter alios errores quos Beguardi deffendebat recensetur iste qui dagnatus ē a Clemente 5. pd quęlibet intealis na in se ipsa sit beata nalit et n. indigeat lumine glorię ipsum elevante ad videndum deum.

Ultimo 4. ex iis quę Pahoninam ex statuta verit. unicum tantum servant in hoc puncto. pd ex fide palit pendet id 1.° sumit ab Exper. p. quę cuilibet notissimus ē intus in pnti vita nil posse cognoscere nisi ministerio sensus et p. spes desumptas ab ipsis sensibus quibus tantum versari poss. ec.° res mates ē aut si infra insp. ... res spuales poss clare, pat si in se cognosci p. ipsas res.

ralis et corporeas que subduntur sensibus corporis, et intus creaturas humanas et angelicas relicti suis viribus naturalibus non posse elicere visionem supernaturalem qua deus cognoscat clare sicut in se tamen, ipsa visio erit entitas supernaturalis

Dices: si deus non possit videri naturaliter a creatura intellectuali, dicendum est illum esse invisibilem omnino respectu illius naturae ...

Sequela probatur quia visio beata est actus vitalis, sed actus vitalis est naturalis requirens natura sua principium naturale ...
...

Cap. 2um. Refutantur aliquot dicendi modi qui sententiae dictae non adsonant =

Inprimis hic veniunt recensendi ...

2o. refutandus est Durandus in 4 dist. ...

...

Vir nec vir catholicus videatur decessisse a catholica doctrina aliis plerisque, e quibus Sanctus Scot. P. Valentia P. Vasq. P. Ste et P. Merati opinionem Durandi errorem in fide notant. illa pot. refutari ex sequela absurdissima quae deducitur ex illa — infertur enim, si vera esset opinio Durandi, demonstrari, et animas separatas cognoscere nunc clare Deum ipsum, remoto scilicet eo impedimento, quod illis proveniebat ex corporis consortio, et aliunde illae habeant vires naturales videndi Deum remoto eiusmodi impedimento. Sequitur enim ex eadem doctrina omnes animas beatos aequaliter et videre Deum, cum illis aequaliter est ablatum impedimentum ab omni re, et virtus intellectiva aequalis est, quod quidem sine heresi non potest affirmari — m. lib. de … .

// Dicet aliquis ut liberet Durandum a praefatis absurdis Deum de sua potentia absoluta ita disponere res ut daemones, animae damnatorum et quae torquentur igne purgatorii, non videant clare Deum, quin ad illum videndum habeant vires naturales. Deinde ex eadem dispositione et providentia evenit ut homo qui justior educat perfectiorem visionem quamvis habeat intellectum inaequalem in virtute naturali cognoscitiva. Sed haec facile possunt refutari 1° quia haec tamen in auditum homo intellectus physico afflare Deum fabricatum miraculo, nec damnatorum animas intueantur ipsum Deum clare et ut in se est potius e diverso ab ... operari miraculis, et elevatis intervenire in corporibus, animas justorum clare videant Deum ipsum. 2° quia cum alibi Durandus ipse inficiat omnem diversum modum Dei ad opera creaturarum non potest ab ipso recte exponi quo pacto possit efficere ut animae separatae non videant Deum cum supponat impedimentum ab illis omnino ablatum, nec qua ratione possit intellectus alicuius melioris Dei visionem in hoc perfectiorem, et sanctiorem. Non ergo Durandi sententia potest tolerari.

Nec etiam illius fundatur hic maior soliditas

quamvis n. deus optimus, sit ens summe intelligibile sicut lumen solis e maxime visibile hoc tantum probat, hanc summam intelligibilitatem exercere in ordine ad intellectum divinum non autem creatum qui debet naturaliter elevari per lumen supernaturale cum sit insufficiens vi nativa, intellectus ad hunc effectum eliciendum ex eo quod accepit appellatur luminis sive sit per modum habitus sive per modum actus quo videt deus visibilis, et oppinus quem non poterat intellectus attingere propter excellentiam objecti visibilis et propter exiguum virtutem intellectus nisi roboraret lumine elevante.

3 describendus e sedulus quoniam plerique ad quod per quem visionis supernaturalis revocat tantum ad principium effectivum; ita quod tantum dicat visio supernaturalis, quatenus procedit a principio effectivo superioris ordinis videtur n. sedulus opinari nullos esse actus entitative supernaturales in genere opinati propendent etiam plures ex antiquioribus. ut Durandus, Bassolis Vicanus, Gabriel alii et plures quos invenies fide scitatos in P. Vigalda lib. 3. disp. 44 sect. 1. at quos vidisti prius alii innumeri defendentes contra eos esse actus entitative supernaturales quorum plures in tractatu de visione beata docent esse supernaturalem entitative et haec e sententia omnis inter expositores divi Thome quos probari debet contra prima illa quae quilibet probabiliora iudicaverit ad expositionem supernaturalitatis entis.

4º in probandi si non nulli qui contendunt entitas

visionis beatæ esse nalē, et Slm̄ dici supnatē quoad
modū q̄ lumē gloriæ pducit in illa modū quendā sup
nalē gtrī. S. ille modus distus ē a visione beata. S.
n̄? Si 1.ū dicat sequit, q̄ ille supponat visionē fnalē
ostitutē in sua rōe fnali et coīnt hoē beatē p̄ suas vires natēs
q̄ qd ē 2ª Clementē alegatē in op. S. Si dicat 2ū seq̄, ipsā entitē
visionis ine supnalē cū ille modus realit cū ipsa identificatus
sit intrinse supnalis. ostrat d. impugno hoc. q̄ dictus modus
n̄ tribuit visioni esse tendentē et repsentatē obti ut ē inse
q̄ n̄ ē ille q̄ vitale et de gñe repsentativo et esse tendentē
vitalē hēt visio p̄ suā pdiata intrinca. Insup n̄ tribuit
illi esse cogē clarē et intuitivē obti inse, q̄ si visio
n̄ hēret hoc munus p̄ se ipsā independent ab illo mō, qmvis
illi denuo adderet modus, eo mō p̄sisteret entitas intrinca
visionis deret esse cogē intrice obscurans et tantū abs
trativa. Deniq nec tribuit illi visioni rōē aliqm sup
nalitatis gnicē S. specifice, q̄ visio hēt supnalitē p̄
suā entitē spalē, p̄ qm supiare dr̄ oēs ef. q̄ ni.
ostrat 2. cius modi modus qui ptingeret ut
visioni superadditus deret deri prius aliquo effectibus suis ipsius
S hoc nec pōt esse lumē. Ipso nec ipsa intuitiva visio nec
illius vires p̄ pdictus modus absq fundato fictitius ē. q̄bo
mors delumine ipso q̄ si pduceret ab isto lumine fieret
ut lumē n̄ ovegeret virtus ad visionē dei q̄ n̄ pōt asseri
ꝯ̄ pria fidei. Si dicat illum moy resultare ex ipsa entit
visionis seq̄ urgent illā in se supnalē esse, q̄ ex

entit. nati n. potest resultare modus ille supernalis; nec e finis propter quem illum resultare dicatur; Nec dicere e 3us quod a Deo solo producatur, nam hoc sine fundamento diceretur ad producendum naturalis entius in visione... supernaturalis... est ad elevandum... sufficiens ad producendum... cum intuitu visionem quae sit entitive supernaturalis sicut abstrahit sufficiens ad producendum modum in se supernaturalem. Maneat ergo intuitionem Dei futuram entitive supernaturalem --

Disp. 9 an persona Dei absque repugnantia aliqua creaturalis cui possit esse naturalis visio clara Dei?

§. 1. Scopus controversiae et placita theologorum.

Haec gravissima disputatio quam pro dignitate discutiendam proponimus, ... ad scholasticis, cum subalterna inscriptione frequentiori disquirunt an possit produci substantia ... aliqua substantialis quae sit entitive ~~naturalis~~ supernaturalis. Huiusmodi disputatio hac ratione proposita, ut recte theologi graves observare solent, ... in sola ... inveniendo, cum ... hoc ... plura significata sortiatur, ... modo naturalitatis rei substantialis ... constituentis ... compositum, aliaque plura significare solet, ... inter theologos fixum, quod intelligi debeat nomine ..., supernaturale ... esse ... entitive supernaturalis, ... ergo ut evadat ... nostra disputatio ... illis ...

qui presidentes a qo de solo nomine, quantum diversis realis dilucide manifestabunt.

Resp. 3. Quaeritur an sicut dr naturalis intuitionis divinae et angelicae cognitio intuitiva (alioquin obtinens quoties ad eliciendam eam cognitionem non indiget aliquo principio supernaturali concurrente, sed sufficit eius virtus nativa intimis concursus cois ordinariis providentiae, et concursus eius speciei, si non possit obiectum per se intellectum concurrere, ita dicitur non repugnet produci a Deo rationalis substantia talis actuante perfectionis intuitiue, ut ad videndum Deum intuitiue non egeat principio supernaturali elevante, sed solo Dei concursu generali, et influxu speciei impressae. Si hec naturalis sit ad videndum Deum sive predicta substantia dicatur supernaturalis, sive naturalis, quod nisi fallor adhuc de nomine proprie continet in qua proinde non debemus immorari cum circa res ipsas scamus plura examine dignissima, et unum independenter ab alio discutiendum est.

Hic in ipso limine dis. oportuit annotasse quod non defuere aliqui Mi. qui docuerint ut notat P. Arriaga in tract. primo ad visionem Dei, substantiam rationalem, cui foret naturalis visio Dei, nario futuram entitatem supernaturalem, nam predicti Mi. definiunt substantiam naturalem esse illam, quae non potest propriis viribus intueri Deum et supernaturalem esse illam quae propriis viribus potest hunc effectum praestare. Et hec ita explicata sint nihil nobis dicendum est in presenti de supernaturalitate huiusmodi substantiae nec eis ferendum est nobis judicium de predicta opinione, quam tamen illam falsissimam iudicat frequentius et independenter omnino est ab ea distinctione quam proponimus quae tantum destinat ad desiderandum possibilitatem aut repugnantiam substantiae naturalis petentis Deum intueri per suas vires naturales, et absque principio elevante quomodocumque supernaturali substantiae intrinsece supernaturalis.

Circa propositam dictionem, ut a nobis inscripta est, prior sententia docet non repugnare substantiam intuitiue cui sit naturalis

visio Dei intuitiva; sic opinati sunt ex Antiquis complures illar
in 4. dist. 49 q. 4. Durandus ibid. q. 2. ex theologis recentibus
inclinant in eandem partem, quod aliqui illi juniores in oppositum dicant
P. Molina 1a parte q. 12. art. 5. disp. 2. et in secunda q.
14 art. 13 disp. 38 obiect. 4. ubi illam non improbabilem appellat
P. Valentia 1a parte disp. 1. q. 12. puncto 3. § hic autem dicit. P.
Becanus 1a parte cap. de visione q. 5. n. 4. P. Albertinus principio 2o
physico q. 1a theolog. dubio 8 ad 3. P. Coninck 3. parte q. 16 ar. 9 n.
118. P. Suarez disp. 48. n. 6 B P. Rigalda libro 1o de intellectu
supernali disp. 23 P. Alarcon tract. disp. 2. cap. 8. n. 9. P. Hdo
in tract. manu scripto de visione disp. 6. et plures ex recentibus illustr.
professoribus theologiae in variis provinciis quicquid omnes fateantur diffi
cillime designare posset simplicitatem eiusmodi subtilitatem.

2o. Sententia impugnat absque repugnare praedictam subst.
intentionalem. est communis sententia haec inter Scriptores quos copiosius refert P. Rig.
ubi 8o apud quos illi videri possunt et apud alios etiam eximiis interpretibus
Modernis. Incerta existimat sententiam hanc ab illius Patronis, ut
in priorem sententiam rigidas censuras detorqueant illi etiam viri, qui mitissimi
sunt. Plurimi illam temerariam; alii periculosam in fide; alii falsitatem
et a theologico lineo excludendam proclamant; alii vero qui sapien
tiores et modestiores infirmata censura se gerunt eamque hanc
sententiam appellant tantum probabiliorem, et oppositam non excludunt ex classe
probabilitatis =

Cap. 2. quomodo tenendum sit ex vi fundamenti
Doctrinae Aut. Thomistarum
statuit.

Assord. 1. e ut ijs accedamus, ad praefatae diff. expositi aggr. fundata contraria aut.is, quae desumunt ex gravibus et ingeniosis Scholasticis quibus doctis aliquis propugnat defendendus esse, repugnare subst. intualis cui possit esse nalis ipsa visio clara Dei. ro huius assert.is ex ipsis his contraria e, qd n pot ullo pacto negari, quin n.ri DDs ex ijs denegantis n repugg. eiusmoi substl. supperare plurimos alios Sat graves Theologos, qui defendunt illius n=repugg., n qd plano, et aperto suffragio, s cum formidine et dubitatione. vde sit, qd si procedamus ab aliis fundatis quae desumunt ex rationibus, et tantum nitamur extrinsecae aut.i tenenda sit sa negativa, quae munit ut diximus, illustrioribus Patronis.

Assord. e 2o. hoi fundatis extrinsecis aut., qd potiori roe datur in sa negante, n esse adeo efficax et urgens ut aggr. illud deat notari ut temerarius, et in fide periculosus, qui oppugnaret sa afrantis, qa iudicio ec cesise in Censuris plures ex illis Theologis qui rigide notarunt sa afrantis: Pro hac assert. qm consistit traditione n nulli sa afrantis, et a qua tantum ego obsequi possum det stare quicumque qui v. Theologus fuerit opio hanc arguit. injuste notaret ut temeraria illa sa, cui 2a dicunt sola autoritas Theologorum sa afranti n repugnare subst. intualis cui possit esse nalis visio clara Dei, tlm opinio autoritas

Theologis RR. PP. ergo injuste fit illa damnari ut temeraria cum legitime deducitur. major certior debet esse, minor tamen indiget probatione et illa continens probatur hac ratione probatur.

Et in primis non conjunxit sententiae afirmanti Auctoritas Doctorum ecclesiae quoniam in illis locis, quae sine delectu colligunt ab adversariis, solum disputabant de substantijs quae continent ad hanc seriem verum naturis et numquam illi in dixisse vocabulare subtilitatis istius scolasticae, quae caepit a modernis theologis agitari. Deinde ex theologis vestustioribus in eandem sententiam afirmantem propendent qui sunt sapientiores, et nominales a nullis Auctoribus adducuntur, probatur hac sententia. restat ergo solos noviores theologos illi repugnare et ergo magis constat probatur rationes est non omnes modernos theologos illi refragari, sed plures et in theologia spectabiles sunt illi quos retulimus in cap. 1°. Adde insuper, nec omnes alios qui fabent sententiae neganti, ferire censura theologica sententiam afirmantem, sed prudentiores ut diximus, a censuris propriis abstinent. Injuste ergo Naçarius et Cabrera in suis scriptis vociferati sunt sententiam afirmativam non esse repugnantem in Catholicis scolis quoniam temeraria periculosa et improbabilis cum potius illa sit probabilis et sine scrupulo defendi possit

Dices illa sententia temeraria dicitur quae repugnat auctoritati SS. PP. et communi illorum intelligentiae traditae ab omnibus Theologis tam antiquis quam modernis. sic se habet sententia afirmans ergo illa temeraria dicenda est. de majori et consequentia nil dicendum, quia constant omnes. minor probatur sed illa substantia intuitiva cui fieret naturalis visio Dei esset supernaturalis

na

na impeccabilis, a fortiori mentis S. DD. et rog intelligi omnium Theologorum repugnat creatura substantialis impeccabilis, nam ipsi ecclesiae PP. et Theologi docent, Solum Deum debere constitui substantiam naturaliter impeccabilem, ergo de 1.º ad ultimum asserere, aliquam substantiam esse possibilem est asserere aliquid contra PP.um ecclesiae et frequentium Theologorum intelligentiae, dicendi et communem sententiam non potest evitare notam Themeritatis. Gravis equidem est difficultas quae tangitur in hac obiectione circa impeccabilitatem illius substantiae, quam in praesenti non expono quia de illa in frimis plura dicturi sumus, et sat defensuri, non sequi, quod illa substantia naturalis foret impeccabilis ab intrinseco, et satis est ostendisse, quam immerito notet censura Theologica sententiam affirmativam, quae est probabilis est et huic iudicio nostro non poterit non subscribere ille, qui evolverit eruditum illum librum, qui votum Platonis nuncupatur, de justo doctrinarum examine, et de illarum probabilitate, quem librum in publicam lucem transmisit doctor Ioannes Antonius de Sauro compilatum ut ipse fatetur ingenue, ex variis opusculis editis ãldane Dassjon Stobiae in quo nomine Liber est anagramma si inversum et delitescit sub illis verbis nostris eruditissimi Viri ex prima Societate orbis ... scripta notissimi qui verus autor est illius eruditi libri.

Ex. 3. Quid sit dicendum de spiritu intrinsece propria et fundata ratione.

Asser[tio] 3. Si standum sit princip[i]is intrinsecis et fundatis creatis ex rone, non potest facile demonstrari aliqua repugn[anti]a ex qua illius implicet absolute substantia creata, cui sit natis visio Dei. Huic assert[ioni] favent P. Molina P. Val[enti]a P. Arria P. Rigalda P. [illegible] et alij. Probari pot[est] 1.o assertio hec ex eo quod nulla produci possit ro ab [illegible] negative, qui quin obstendat esse repugnare ejusmodi substantiam [illegible] quod quoad esse manifestum fiet [illegible] responderimus ad argumenta que illam oppugnant [illegible] dicta substantia non [illegible] existimari repugnare [illegible] singulis. [illegible] autem probatio hec quod de negativa sufficienter ad stabiliendum non repugn[antiam] et probabilitatem illius substantie de qua precedit dispositio quod frequens est apud theologos repugnare non repugnantiam pluribus entibus [illegible] absque eo quod ex eo [illegible] [illegible] quod nulle dentur roes que suadeant esse illorum repugn[antiam] ad [illegible] ostiat [illegible] posumus et arguere [illegible] fundato potius rois quod efficax visum est P. Moline alijsque theologis et in hanc formam digestum exponendum est.

Visio beata de facto dicitur natis illi complexo quod surgit ex intu[itu] creato, et lumine glorie. [illegible] non repugnat substantia creata que nobilior sit aut saltem eque nobilis cum toto illo complexo, [illegible] non repugnat substantia creata cui possit esse natis visio Dei. Discursus iste rite [illegible] est. maior [illegible] certa videtur, [illegible] intui ipsi [illegible] non possit esse natis visio beata [illegible] tamen complexo ex intu[itu] et lumine [illegible] luminis in illo inclusi dici pot[est] natis. Minor [illegible] complexum ex intu[itu] creato [illegible] et lumine glorie [illegible] claudit [illegible] in se simpliciter [illegible] adhuc infinite distat a

a Deo; quod non repugnat aliqua subst.a quae per sua intr.ca
individua claudat perfect.es eccedentes aut saltem equivalentes
predicto complexo, quin posita extrahat a rde entis creati
et limitati, sicut hic tota, eiusmodi complexum ingenti [illegible]
per totum claudit perfect.es finitas; ergo ut aliqua subst.a apprehendat
seu perfect.es eccedentes aut equivalentes illi toti ut tali, non opus
est quod claudat perfect.em infinitam sed finitam sufficit [illegible] ad superandum
perfect.es finitas non debet superari (supradd.) nario perfectio infinita, sed alio forma
sufficiet, ergo non repugnat subst.a quae superet vel equivaleat huic comple
xo; et adhuc forma sit =

Confir. 1.o ut visio naturaliter deneatur huic complexo, ex intra, et
lumine gloriae non debet claudere perfectiones infinitas, ergo ut illa deneatur
subst.ae superanti complexum idem non debet claudere perfectiones
simpliciter infinitas. Confir. 2.o animus rationalis per [illegible] limitatas
perfect.es potest exercere quod exercent a perfect. vegetandi, et sent.
quae distinguuntur in [illegible] ergo non repugnat subst.a quae per intr.ca perfect.is
finitas habeat quod hic complexum ex perfectionibus finitis intrs creati et luminis
[illegible] sed huic complexo est nat.lis visio Dei ratione luminis, quod includit, ergo et
illi subst.ae posset esse natalis ratione suarum perfect.is equivalentis perfect. lu
minis.

Sed predictis rationibus viri adversi subscideruit, multi [illegible]
solut.e [illegible] illi ocurrere. 1.o sunt aliqui negari non posse, quin
complexum ex intru creato et lumine gloriae claudat finitas perfect.es cui sit
natalis visio Dei; eiusmodi tamen perfect.es finitas non posse equari, ne
dum superari, ab ulla subst.a posit., quod perfectio illa licet finita
constituta est in quodam gradu superiori quem attingere non potest subst.a
creata, quantumvis perfectiss.a constituatur. Sed solutio haec reiicit,
quod supponit idipsum, de quo dubium procedit, quod idem opus est

asserere lumen esse in quodam eminenti gradu quem non potest atin-
gere quaevis substantia possibilis ac dicere, lumen ex proprio conceptu
rei quod est statim esse quid superans rationem cuiuscumque creatae substantiae
verae. sicut ex argumento a nobis facto probatur esto lumen ex suo conti-
mo conceptu non esse supra rationem cuiuscumque substantiae possibilis, ita ex eodem
probatur illud non esse in gradu adeo eminenti, ut nulla substantia
creari possit quae sit in eodem gradu et minus in altero exce-
llentiori.

Dicunt alii praefata ratione tantum probari, non esse re-
pugnans complexum aliud quod sit nobilius illo complexo, quod coa-
lescit ex intellectu humano vel Angelico, et lumine gloriae, nam
vere non repugnat aliqua substantia excellentior animo rationali, et
Angelis de facto creatis. complexum autem resultans ex illa
substantia possibili et lumine gloriae perfectius esset illo complexo, quod
modo resultat ex animo, vel Angelo et ex lumine. quod vero
non repugnet substantia creata et finita, quae in eadem indivisibili perfectione clau-
dat quidquid perfectionis reperit in complexo resultante ex Angelo vel anima
et lumine gloriae non probatur ratione opposita. Verum hoc refutari potest facili
negocio, nam utrumque vero probatur ex argumento facto cuius tota energia
hoc continetur circumscriptis ... : exigere naturaliter visionem
beatam non est perfectio incommunicabilis ex entitate finita animali ergo non
est perfectio incommunicabilis ex entitate finita substantiali. ergo potest
entitas substantialis indivisibilis et finita esse naturaliter visionem sicut
illa habet lumen gloriae cui equivalet in sua perfectione

Dicunt alii 3o non posse dari substantiam quae
superiat perfectionem luminis quod fieret ut lumen esset superante

& n'esse; erit qd supernale q illud e sup. og subst. creats n'erit etz q n'erit sup. illa subst., que superaret, aut equivaleret ipsi lumini. 2 vero Sane responsionis e 1o qd in illa supponat id deque procedit qo supponit n. lumg fore sup nale respu cuiuslibet subst. possibilis eg tn hoc inquiramus an illud posit esse nale respu alicuius substa. 2do e 2o q ex eodz argto quo suadet ab oibus fere DD.us negativa pte n esse possg creatg omis creat perfectiss. ultra qm n posit deus producere alterg perfectiorg suadet etz p institutio pntis lumg gloe n debere supponi perfectissi respu ois creat possibilis, & compit nulli nale. argutg autg, quo suadet illud 1g sic fit. quevis crea que signet distat infinite a Deo possit produci sup. qmlibet signatz alia crea perfectior & coinit dat implicatio terig, iz eo qd quevis crea p infinitz distantig disiungat a Deo & qd illa dicat perfectiss., que n admitat ecessg alterius creg pro nunc id argutg. Perfectio luminis distat a Deo p infinitz distantig p ite implicantia ri in eo, qd infinite distit & perfectiss. sit ois creg possibilis, & negat admitere ecessg entit. substalis, que se illa sit perfectior entitate luminis gloe.

Rebit alius 4. modus arguendi pro posita illa subst. posti n'esse efficacg q sic ille procedit. perfectiones que dant in illo diunto ex aio rali, & lumine sunt limitatg & itz p n repugnat qd ille obtineant in entite indivisibili alicuius substa. perfecte. Vt argut in effic. facte posset

declararé adductis multis exemplis tum ex natura quam ex intellectu

constanter opinionem, quod nos conatus facit. quamvis illae perfectiones

quas dicunt entia substantialia et accidentalia, sint finitae et

limitatae ut nemo potest ambigere non possunt recte sine contradictione

in eadem entitate concurrere formalitates utriusque rationis substantiae et acci

dentis physici. Ergo etiam, quamvis perfectiones importatae ab anima

rationali et lumine gloriae, sint finitae et limitatae non inde

recte deducitur, illas perfectiones posse contineri in aliqua perfectione

indivisibili, cui dicatur naturalis visio beata. etc.

Ceterum haec solutio non exhiberetur ab adversariis

si bene penetrata esset argumentatio cum facta est a persona afferente

quae quidem dilucide exstare potest ex ipsissima doctrina, quam

claudit in data responsione. Arguit enim sic tunc solum

potest iudicari ut impossibilis entitas equivalens diversis per

fectionibus finitis et per varias entitates dispersis quando illae

ad invicem separatae exercent inter se contradictionem mutuam

primam, et una formaliter dicit exclusionem alterius ut esse accidens,

et substantiae, esse motum et [illegible]: aut quando dicunt in ali

qua entitate, arguit illam futuram infinitam perfectionis et esse rem

quamvis ex se esse independentem ab omni alio principio etc. sed quod

aliqua substantia claudat in se perfectionem equivalentem perfectionibus

inclusis in complexo ex anima et lumine gloriae non affert per

fectiones quae mutuam repugnantiam involvant aut quae inde

cant infinitatem simpliciter exigentem eam ab esse finito et

limitato; ergo recte fiat argumentum ex perfectionibus finitis dispersis

per entitates diversas ad illarum coniunctionem ex alia parte

in aliqua indivili entit^e.

Confirmat hec discurrendi ro ex alio firmo prio, cui plures ex DDbus adversis assentiunt. q^d duo effect^{us} divisive sumpti ita se hent ut n^{on} causent infinitudinem simpl^r, nec etiam causabunt illam ex copulative in aliqua. Dentitate, diungant nisi det^{ur} spalis ro que exbit ab ex illis effectibus sul iunctis exbinire infinitudinem essentiale; o ppt^{ea} dr^{ie} x^o meliores sunt, ... ex pptis, o ... i^{n} m^{te} esse substantialis iungi posse in eadem indivili entit^e causa q^a nulla ro e que exbit ex ... eius divitione effect^{us} utriusque extra limites esse causa a ro ex fitate o limitate ... effect^s que reperiant in Angelo o in homine, ... n^{on} cant ... infinitudines essentiales, n^{on} causabunt etiam illas, quamvis in alia entit^e substantiali diungant, nisi deseque efficax ro que exbit illa entitas futura simpl^r infinita. eius ... n^{on} dat ut ostendi pot eiusque dissoluant obiect^s ... n^{on} repugnat illa intitas ... in se ... illos effect^s qui sul heat ... entitis creati o finiti =

Cap. 4. Respondent Sectoris argum^{ts}

Opponi pot 1° ... dicto ... Creatura ... liter heat ut ... illi ... omnium ... mo ventes illius Creaturi, sed Crea ... Dei ... libere ... ideo ... Creatura ... libere ... alicui Crea ... species

fini

Sic rebus. q n pote visio

q nos est nalis illi speciei Dei. q dq. 3 implicat.

Rei pote u maxie ee falsas, nam sicut illius Creatus informatus lumine glie sine perfectione infinita

... Dei destrantis objectibile ad visionem,

et angelus postulat ... servantes ... ange

lus, ita posset ee substa intellectualis ... perfectio

ribus finis entis Creati. et luminis, et ... suo ... Deus

... ad ... visionem. et sine ad

... nec inveniens ... subst ... nalis species ∴

∴ De Dio, sicut ... lumini nale ... illo ... na ... et debeat ... species ... ut ipse ... objectabile. —

R. 2° n ... eius modi substa posset videre nalit

Deum, deus ipse tenu ad ... illi ... sui ipsius, q

visio n ... substa debita ... plura possumus ...

nalit ... n debent. posset substa illa

videre nalit Deum ... n ... visio ... illi

debita.

Opponit ... aut illa substa potius nalit

videre Deum posset ... visionem medio lumine glie

realit ab ipsa disto aut medio lumine n disto ...

prio substali intuiti utrumque prorsus repugnat

Pg. ... ad singulas ... in 1° n posset

videre Deum p lumen glie distum ab ipsa substa

n ... ex sua na destinat ad supplendam incapacitatem

intus in orde ad visionem Dei ... que incapacitas n daretur

in illa ... visionis beatae. Deinde, nec

posset videre Deum p lumen identificatum cum ipsa

nec inde sequeretur visionem beatam Xpi D. fore ignobiliorem visionibus conditis ab illa substantia, nam cum visiones habeant maiorem perfectionem ex maiori perfectione reluscente in propriis effectivis et prius visionis in Xpo D. sit perfectio actualis et in illa substantia potius esset perfectio substantialis, haec inaequalitas perfectionis quae se tenet ex parte priorum refunderet inaequalitatem perfectionis in ipsas visiones elicitas, quod implicat. Ergo.

Respondeo ad argumentum utroque modo posse rem evenire et quod praedicta substantia videret de eius lumine distincto ab ipsa et etiam sine lumine distincto. Unde negatur maior argumenti. Ad probationem dicimus quod omnis lumen saltem nunc existens ex natura sua sit debitum intus, posse esse aliud diversae conditionis quod habeat supplere substantiae intuitivas, et illuminate sit quod receptus luminis pendeat ab alio quod debeat vel non debeat. Eiusmodi enim lumen constitui potest distinctum ab illa substantia, et non ab illius intus. Si hic ponatur ut facultas realiter a substantia distincta; potest etiam constitui distinctum ab intus, nam substantia esset potius videre propriis viribus et potius etiam ex natura rei existere spoliata visione, sicut aqua spoliatur aliquando frigiditate quae connaturalis illi est.

Ad probationem ergo dicimus perfectionem luminis identificari posse cum tali substantia. Ad id quod inferebatur de ignobilitate visionis Xpi D. possumus respondere multipliciter. 1° non esse rem a Theologis certo definitam visionem beatam Xpi D. nobilissimam esse omnium visionum possibilium. 2° si sequamur opinionem illorum qui dicunt

Add. qui iudicant subsistentiam esse conditionem ex parte principij
operantis ad exercitium operis; aut si Christi D. et creata
visio beata procedens a natura humana, postularent sub-
sistentiam Verbi divini tanquam complementum ex parte principij; ex
quo Christi sine dubio perfectior esset visio beata Christi D.
quam qualis alia visione potentiae quae postularet complementum subsi-
stentiae ex parte principij.

3.o dici potest, visionem illius substantiae
de qua modo agimus, futuram esse nobiliorem nobilitate
physica quae desumitur comparatione ad principium nobilius supe-
raret autem a visione Christi D. in modo clariori cognos-
cendi, et ex pluribus obiectis creatis cognitis adeo adeo
in ratione perfectionis appreciative et morali, quae desu-
mitur per ordinem ad beatitudinem ex modo respiciendi obiectum, et maxi-
me creatum cognito visio enim magis clara, et ad plura
obiecta se extendens in extimatione morali perfectior et
nobilior iudicatur.

Opponitur 3. quaelibet substantia creata produceret
plures creaturas [illegible] obiecta creata inferiores visione
beatam quae creaturas appreciarent virtutem illius productivam
quam nulli substantiae potest esse appreciata naturalis intuitio Dei
ergo. Confirmatur. ea substantia possibilis haberet infra visionem beatam creaturas aliis
[illegible] ipsius Dei quae sese non apprecionarent quia non posset illi
esse naturalis intuitio Dei quo tota eius perfectio constanta esset illa creaturis
abstractiva Dei. Hoc argumentum magni fit a pluribus sed mihi
non apparet urgens, quia non respondeat ex ullo titulo ut eius substantia

intue sint appreciata vris cog^s inequales in sua perfect^e; sic n: ut alia ptream explicat clarus, comprehensio hois et comprehensio Angeli inequales sit respectu intus Angelini et tn coit asserit utranque comprehensionem esse appreciatam illi intui. Ergo illi subst^ae proti appreciata foret cog intuitiva obiecti inferioris vel cog abstractiva Dei, posset etiam esse illi appreciata intuitio eiusdem Dei et tria illius ergo n esset distincta cog^e tantum abstractiva Dei.

Opponit. 2. si daretur posis intualis crea quae posset nalit intueri Deum, admittenda etiam essent tanquam posses alie plures cre quae coit impossibles reputantur, 1° esset posis crea quae per suas vires nales posset miracula patrare creando aliqua, suscitando mortuos etc. 2° n repugnaret alia, cui deberet ex na sua unio hipostatica. 3 n repugnaret alia quae peteret tribus subsistentijs, essetque inde triplex impersonis et simplex in subst^a. L. na que oia n poss admitti ergo nec pot admitti tanquam posis illa subst^a de qua modo disputamus.

R tamen nego sequelam quia licet in subst^a intuente nalit Deum nulla reperiatur implicatio in illis tamen quae designatis et in alijs similibus videtur dari implicatio. de prima subst^a dicimus miraculum posse dupliciter sumi ut bene notat P. Ripalda, 1° pro effectu raro qui sit s^m vires causarum etiam supernalium et hac ratione dari implicatio in adiecto quod sit illa subst^a sit na sua operativa effectus et quod ille sit mira

celosus proprie loquendo. Secundo potest sumi pro effectu raro qui debitus sit secundum vires exigentiae substantiae, et in hoc sensu non repugnat substantia, quae viribus proprijs efficere posit effectus secundum exigentiam substantiae, qui quidem effectus possint provocare homines in admirationem, nam sicut modo habitus producunt effectus supernaturales, qui si a sensibus reconditi, ita potest dari substantia, quae producat effectus raros, qui percipiant per sensus et gerant admirationem.

Contra 3 substantiam possumus implicare substantiam quae petat unionem hypostaticam, nam si illa substantia peteret subsistentiam divinam tanquam propriam ipsius, sicut tanquam sibi alienum. Si dicatur illam substantiam fore simpliciter infinitam quae peteret proprietatem infinitam, quod omnino repugnat. Nec proprietas infinita potest peti a substantia finita. Ergo proprietas non debet esse nobilior illa substantia cuius terminativa. Si vero sit, iam non erit debita illi subsistentia divina, cum non posset esse substantia postulans natura sua illam subsistentiam, ut astruebatur in argumento. Contra 4 dicitur esse repugnare esse unitatem cum multiplicitate personarum, quod hoc tantum est proprietatem naturae divinae quae propter suam infinitatem et eminentiam potest componere unitatem naturae cum pluralitate personarum, et ad hanc infinitatem recurrunt omnes theologi, cum patribus ecclesiae, quod de Trinitatis misterio disserunt, ut quod eleganter asserit a divo Anselmo de incarnatione Verbi capite 2. sic scribente; unum est ibi tria et tria unum in esse tamen tria de invicem dicuntur. Nec incredibile debet esse in natura quae super omnia, et omnibus alijs

distitis e vasse aliqd, cuius gepty in alijs rebus n. valeat perfecte in omni. n. ergo illa subst.a potens nalit. videre deum deberet esse vna in tribus personis, nec hinc alias perfect.es proprias n.ae diuinae, ut falso sumit arguens.

Opponit. 5. Repugnat crea potens elicere proprijs viribus amorem Dei sup. oia eiusdem perfect.is, ac e ille amor quo defacto iustificamur; ergo repugnat crea potens elicere proprijs viribus intuitionem dei. ans pr. repugnat crea, quae per suas vires iustificet si peccet; sed crea potens elicere proprijs viribus illum amorem Dei sup. oia esset potens iustificare se per suas vires, ergo etc. hoc ar gutum triplici solut.e diluit. 1.o e qua simulto tradunt qui opinant n. repugnare creae impeccabilem quae cum n. possit elicere peccatum n. posset etiam hinc actum per quem iustificari posset proprijs viribus, sed 2.o haec solutio fundat in sent.a n. ita coit. recepta pot 2.o veri n. posse illam creae amare deum libere per amorem aequalem amori nro quo iustificamur. 3. dici pot cum grauibus theologis amorem dei sup. oia n. iustificare cum n.a sua in qua opinione, n. sequeret, illam creae ius tificaturum se ipsam, quantumuis eliceret illum amorem, quia Deus n. teneret acceptare amorem illum in ord.e ad iustificat.em ipsius creae.

Opponit. 6. cuius modi subst.a esset filius natis dei, vel n. esset, si hoc asste dicit terminum implicantiae per etiam dicit illam p. dicta subst.a. Mar. pr. in 1.it illa esset filius

nalis q° per suā rō heret hereditā q̄toq et n° per adoptionē extraneā deinde n° esset filius natis q° per illa p̄ dona diuā pot acquirere filiationē dei nati. occasione huius argumenti possent hic trac-tari plura quę declararent dispositā f̄ratis adoptionis de qā theologi coīt disputant in m̄a de gra et in m̄a de incarnā v. diui. P q° solutio argumenti oppositi n° exigit tam alijs huiusce rei tractationē sed tradimus ea que argumento fit satis.

Et per illius ppd. mar et adoptatē di. dici diciē substā nullo pacto futurā filiā dei natā q° filius dei natis ē qui ex sua natiuitate ē eiusdē rē cum et procedit ab illo per propriā diuntā in similitudinē rē. et de per illa substā diceret per suā rē heres ē toq n° esset filius natis dei, q° n° esset phīcē diuncta cum Deo per identitatē alicuius per fis. strig. coīs sicut diunctē ex aia et gra n° dr° propter eandē rōs heri phiuatē natē et illi debeat per suā eiē regnū et hereditas dei esset per f illa filius adoptiuus, nā n° reperit mediū int̄ filiū natē et adoptiuū. et ē in illa n° esse adopti-uū filiū per illā spēs adoptis qua nos adoptiui sumus s per aliā diuersā rōis diceret autē illa adoptio, et hereditas adoptiua natis illi substā ingentē natē opponit per natis n° v. ut opponit adoptiuo. V. autē illa fra quę di just. s. beat expressio rio dispositā adnexā rōs filiationis dei s. potius requirat nobis fabor et indulgencia

ut ho' justificatus admittat in filius Dei et consortes aeterne hereditatis disputat a theologis in ma de gra.

Opponit. 7. n' repugnant aliqua accia quae resp. suos formales effectus deceptus sint supernalia respectu cuius sub substantia creata potis. s' eiusmodi accia debent esse praecipue gra santificans, visio beata et similia. Ergo hae respectu propios formales effectus n' posi esse natia respectu alicuius substantiae. mar pr. n' ad perfectis Dei qui pos continet ut deus possit offerre creaturae plura beneficia quam possit ipsa naturalis here resp. proprias vires. mor est ostendit quo cum visio beata sit accidens nobilissimus debet esse eius n' ut ex supremo decepta sit super ou substantias creatas quod asserte signat asst. D. dum contendunt ros supernalit is in visione beata.

Respondeo omitt. do mare et neg. morem q'o n' sit ostendi' roibus, visionem beatam ex supremo depta esse accidens supernale cuilibet substantiae creabili et possumus hoc mo argumentum retorquere. n' repugnant accia: quae resp. se respiciant indifferent plura substa ita ut aliis sint supernalia et aliis natia, s' huiusce roi esse visionem beatam tanquam probabile nunc ex roibus ostendit, quia nulla posit adduci ex quibus eam esse eius roi, Ergo.

Cap. 5. diluit 2^m argumentum fratris ex

l 0. quod Visio Beata non esset entitas absolute supernaturalis =

Opponit 2. ut passim clamant Script. S., PP. et scribae. Visio beata et lumen gloriae dicuntur entia simpliciter et absolute supernaturalia, sed non essent huiusce rationis, si possent esse naturalia alicui creaturae possibili, ergo non est possibilis eiusmodi creaturalis, cui praedicta dona sint naturalia. Mor. probatur. Sicut enim id quod est naturale respectu omnius rei non potest dici simpliciter et absolute supernaturale, ex eo quod aliis rebus naturale non sit, sed tantum dici potest supernaturale respective quoad eas, ita nulli substantiae creatae potest naturale convenire, dici supernaturale simpliciter et absolute. Sicut non omnis cognitio dici potest supernaturalis respectu superioris, non tamen in se dici absolute supernaturalis, sed solum naturalis, ut debet intui quia naturalis est; ergo si dicatur, visionem beatam esse naturalem respectu alicuius intellectus possibilis dicetur quoque illam in se non esse supernaturalem simpliciter contra id quod statuit a S. PP. de visione qua videatur Deus clare ut in se est.

Ad extinguendum argumentum istud duplex nobis in praesenti solutio occurrit satis probabilis. 1.a solutio potest esse, lumen gloriae, et visionem beatam de facto existentia esse entia supernaturalia omni creaturae possibili, ut eiusmodi entia ex propria ratione specifica dicuntur esse elevativa intellectus in quo supponatur in proportio ad aliquid naturalis intuitiva Dei et esse formas substantiae quae recipiat illas per potentiam obedientialem ut ex aliis opinatur P. Hurtado disp. 4. 8. n.o 2. Hoc et ita sint adhuc possibilis

erit subst.a alia cui sit natis visio beata, n. quod hec
specifica que defacto dat. s. alia diversa in spe, que sane
n. repugnat; et hoc sufficit ut appareat probabilis
opinio que docet, n. repugnare tales subst., cui sit
natis visio beata, lt sit quiusmod lumen, et visio
defacto existentia n. admittant natiam. Contra hanc solut.
respu aliquius subst. Atq illius que dr potius videre
deus nalit n. seq ullo mo id quod intendebat argum.
sit eiusmod dona n. esse supernalia simpliciter et abs.
quare dcsa mari argumentis neq. e mor. Contra hanc solut.
de alio lumine et de alia visione et probatio que
adducebat, n. e efficax quam hec specifica visio n. admit natis
aliam subst. prolis.
2.a solutio e asserere cum P. Arriaga in
sect. s eiusmod visiones specifica prove dici supernales respectu intellectus
humani et angelici, et nats respectu illius subst. possibilis q.
n. apparet repugnancia in hoc, quod hec ratio visionis
spectat adeo diversa substa. altera hens. capacitates nats. et al
tera hens obedialem. probabilitas solutionis huius probat 1.o suaderi
ex ipsa ratione visionis que ponit indifferens respectu se ad hos, et
ad varias species angelorum qui quidem constituunt substa diversa.
Et heant capacitates obediales ad eiusmod visiones suaderi
probat 2.o ex sa satis coi que docet posse divinitus educi
card. intellectus in ligno et in alio quovis subiecto in
animi que intellectio postulat natis altera subiectum viuidum
que sa coi, quamvis iuxta prima, quam nos ducimus

falsissima sit, tamen intelligibilis et ad comprobandum satis solutionem aptissima; non ostendimus, id cuique posse respicere indifferenter duo subiecta alterum quod proportionatum et alterum quod obedientiale et nos, qui negamus posse divinitus recipi intellectum in ligno nullo pacto recurrimus ad diversitatem ut unius subiecti, sed ad aliud eius vel ad incapacitatem recipiendi effectum formalem intellectus non ad recipiendum formam quam opinamur requiri in subiecto capacitatem ad effectum formalem eiusdem formae de quo plura diximus in physica nostra et aliqua obiter insinuabimus in materia de divina opinione controversia 1ª disputatione 1.

Sine ad argumentum venimus Scilicet et Doctores nunquam dixisse visionem beatam ita simpliciter et absolute supernaturalem esse ut nulli substantiae possibili possit esse naturalis tantum non conati sunt adstruere respectivam supernaturalitatem visionis in ordine ad creaturas intellectuales de facto existentes ut inde demonstrarent et extollerent misericordiam et liberalitatem Dei erga homines et Angelos quos evexit ipse Deus ad finem supernaturalem et haec autem Dei liberalitas erga homines eodem pacto debet extolli, sive visio possit esse naturalis alteri substantiae possibili sive non possit. et possunt hoc comprobari pluribus exemplis in humanis: non non crescit ratio gratiae et liberalitatis in aliquo dono respectu alicuius ex eo quod illud non possit esse alteri naturale non hoc percipere quod illud sit mihi indebitum splendet liberalitas largitoris in illo dono communicando. quod sit quod illa expplendeat aut non expplendeat respectu alterius hominis

hois cui donũ illud debeat.

Replicabis 1.º ex eo visio beata ē sup
nat.is intui humano et Angelico q.a dat int. hęc extre
ma, et ipsũ Deũ infinita distantia; s. etiã int. qualibet
creã. possĩ. et Deũ dat. infinita dista. t. respu. cuius
q. creã. possibilis debet esse visio supnalis. R. dist. quę
dat. int. Deũ et hoẽ n. esse titulũ adeq. ut respu. illius sit
illi supnalis visio beata ē. n. supnalis q. potis hois
perfectio pertinet ad talẽ gradũ perfect. dtate, ultra quẽ
cresceret perfectio illius substl. respu. cuius esset nalis. Sicut
complexo ex intu et lumine. n. ideo supnalis visio beata. licet
a Deo distet infinite; ita neq. esset supnalis illi substl.
quę equivaleret quo ad perfectũ toti illi complexo. Lt dat
infinita distantia int. Deũ et illã substã possĩ.

Replicabis 2. si visio specifica quę
defacto dat, posset esse nalis respu. illius substl. possĩbilis
q. Deus defacto n. producit illã substã inferret violentiã
aliquam ipsi visioni, n. privaret illã subito nali [illegible]
inta illius substl. nec q. hoc asserat dicẽ ẽ. hanc
speciẽ visionẽ nulli substl. posse ẽ. nalẽ. R. nullã
violentiã inferendã huic specifice visioni, q. illa
propria [illegible] solutionis in quo mõ procedimus tamẽ exigit
intus humanos et Angelicos qm intus predict. substl.
et tota differentia dat ex perfectione ipsorum intuũ, et illa consisteret
in cognit. intus ille cui foret visio nalis nalis posset

illa here; intus 1° humanus et Angelicus de facto producti non possint illa here nisi accedente gratiae elevatione =

§ 6. Quod argutus ex repugnantia substantiae quae ex natura sua dicatur beata.

Opponitur 9. hoc ipso quod non repugnaret substantia quae natura sua virtute posset videre Deum, illa esset per se et ex natura sua beata, sed implicat Deo creatura per se et ex natura sua beata, ergo repugnat creatura quae ex natura sua posset videre Deum intuitive. maior et consequentia constant. minor probatur 1° ex Sacro textu Ioannis 1° Deum nemo vidit unquam, hoc est per se et ex natura sua. 1a ad Thimotheum 6. quem nullus hominum vidit sed nec videre potest. ...to testimonio ex eo si efficacissimo quod exponantur ab Epistola nio Sereni 7. ...tiosio sive 1° Augustino Epistola 112. Gregorio et alijs Patribus in sensu obiectionis proposita id est nullam creaturam posse Deum videre per suas facultates naturales remota qualicumque elevatione.

Probatur 2° eadem minor pro rationi discursus ex sanctis Patribus et in 1° s. Augustini libro 12 de Civitate cap. 1° statuit non posse creaturam esse beatam ex se sed ex Deo et probat hanc suam mentem ratione quadam, quae ad omnes creaturas potest extendi sic enim scribit S. Doctor: dicimus itaque immutabile bonum nisi unum verum Deum beatum ea vero quae fecit, bona quidem esse, quod ab illo, verum tamen mutabilia quia non de illo

s. de nihilo facta sit. Deinde S. Ambrosius lib. meditat. orat. 7. ad rem sic eleganter loquitur: creaturæ cui est aliud viuere, et aliud beate viuere, non est quod uiuit, et quod beate viuit, nisi gratiæ tuæ. Deniq. rem confirmat S. Prosper inquiens: creaturæ rationalis, s. intellectualis bonum, quo beata sit, non est nisi Deus, quod esse non potest ipsa quæ ex nihilo creata est, sed ex illo a quo creata. notent obsecro recentiores quæ S. Patres affirmant creaturam rationalem non posse sine Deo futuram esse beatam.

Notarunt aliqui Theologi prædictis argumentis solum posse urgere de subst. illa, quæ per suam propriam virtutem posset elicere visionem, non autem de illa subst. quæ per suam potentiam intrinsecam requireret tantum visionem. Sic n. Granadus M. qui cum D. Zuniga de Trinit. disp. 1. dubio 7. n. 4. et dubio 8. n. 2. docent non repugnare subst. intelligentem et volentem quæ non sit libera nec ab intrinseco agat sed intelligat et vellit per actus a solo Deo productos in ipsa. nos vero aliis solutionibus universalioribus et quæ abstrahant ab eiusmodi opinione disponemus in argumenti responsione prius vero debimus proponere et explicare diuersos sensus in quibus accipi potest hic propositio, subst. creata et propria sua beata repugnat, ut ex illorum explicatione liqueat, quanti ponderis sit in argumento positio ut ex illo inferatur impossibilis subst. de qua sermo est.

In primis in propositione assignata potest denotari

subst.o cui debeat videri Deus ex tit. connaturalitatis sicut asserit deberi subst. nati lux obti natis divisione, cum hoc tn stare bene ut q̄d Deus committeret, se videri a praefata subst., dicere offerre illi gratiam et beneficium et q̄ id negaret nihil efficeret implicatorium. siquidem itaque ut in dicto casu actualis ipsa visio posset cadere sub meritis illius subst. Usi, tn, quod tunc eius nomen subst. si loquamur in toto rigore non diceret beata ex natura sua sed ex gratia Dei, cum eius esset beatus per ipsius visionem actualem Dei, et insuper esset ipsa Dei beneficium quod Deus permitteret se actualiter videndum ab illa subst. de qua eius nomen subst. futurum esse beatum ex beneficio Dei. in hoc 1o sensu non repugnare subst. quae dicat per se suam natura beatam tanquam res probabilis, defendit a Theologis ingeniosis.

2.o pot in illa poni designari subst., cui conveniat necessario actualis visio Dei, ita ut inter eius nomen subst. et visionem Dei actualem dicat intercedere id quod necessario connexionis quae de facto adstruit inter lumen gloriae et ipsius visionem actualem. Pro 1o si connexio luminis cum visione eius esse talis dicat ut posito lumine in intra Deus inferret visionem ipsi lumini, si denegaret actualem concursum ad visionem beatam dicendum est, posita praedicta subst.o in verum na, inferendum illi idoneum sine actio hoc ipso negaret concursum ut actualem visionem producat. si vero connexio luminis cum visione eius talis sit ut negato concursu Dei ad visionem, nulla fieret visio

intui collustrato lumine glo. Dic. str. nullg ex violencia inferendg illi subst. si posita illa negaret adhuc ursus ad visiong actualg: in hoc sensu n. repugnare ratis subst. que dicat beata, ut ng sug docent plures ex Recentibus ut P. Rigaldi ubi s.

Et si qs obit roget p dictos M. Lachionos huius subst. an illa possit mereri visiong beatg. Rnt p dicti dubij resolut pendere ex discussione alterius diff. que solet a theologis examinari in tract. de merito et beatg. et si defendat placitg plurig theologg qui repugnant statg felicissimg beatitudinis n exc ludere pot admerendg ex sua na intrinseca status, sed slm ex extrinseco decro et volunt. Dei posset ipse Deus efficere, ut illa subst. possit, retenta aliqua visione beata, mereri altera visiong, que vel spe. vel intensiong nobilior esset; et admitemus natli ostitutioni statg subst. deberi aligm visiong actualg esse possit alia visio perfectior aut specifice aut intensive, qua visiong possint bene remunerari obsequia facta ab illa subst. Et hac rae n admitit ut possit aliqua subst. ratis, qm Deus n posset afficere pmio. Si vo diceret cum alijs, beatit ex ipsa na status beatifici excludere prorsus os capacitat ad merity, dic. esset eiusmodi subst. ex na sua beata, quamvis colleret Deus pluribus et eximijs obsequijs, nil beatit meritura, in quo qd nulla datur specialior diff. qm in hominibus et angelis beatis qui nil de facto mereri possunt [illegible] hanc opin. vig.

3. pot signari altera substantia

q sit realit actualis visio Dei, ita ut sit praedicatus realiter cum illa identificatus esse actualis visionis Dei, et subst.a dicta extra praesentis diversitas est, et illius non repugnantia expendi solet a Theologis adque 54. 1 p.tis S. Thomae q.o disputant de Angelicis substantiis, ubi rogat an repugnet subst.a, quae sit realiter idem cum intellectione saltem sui ipsius de quo videri potest D.r Vasq. in disp. 198. Et in hoc 3.o sensu non potest accipi praedicta propositio. 4.o potest signari altera subst.a, quae dicat beata per suam naturam, hoc est per se ipsam, tanquam per objectum possessum ita ut bonitas creata ipsius esse bearet ipsam et omnes illius appetitus satiaret. et in hoc 4. sensu repugnat omnino creabilis quae possit appellari beata per possessionem suimet bonitatis quin tibi deberet elevari a Deo ut produceret possessionem formalem suae bonitatis creatae.

5.o sumi potest illa praedicta subst.a quae fierit beatus independenter a Deo et in praedicto sensu repugnat creatura quae sit beata per suam naturam, et solus Deus dicitur in hoc sensu natura sua beatus, sicut dicitur natura sua bonus et incorruptibilis quia bonus est beatus et incorruptibilis a se ipso et ab illo sunt alia naturae creatae quae dicuntur bonae beatae et incorruptibiles ut recte explicat S. Dionisius de divinis nominibus c. 4. §. 1.o

6.o denique sumitur praedicta subst.a quae per suas vires nativas absque elevatione posit elicere Dei visionem prescindendo an ex praedictis sumptis illa deberet esse in actuali visione Dei. S. posset aliquo sine

tali

tali visione natu[rali] competere, circa quod nil nunc statuimus.

Ex predictis 6 assertionibus inquam universaliter probat[ur] dicta propositio; constat itaque, quo pacto diluendum sit argumentum oppositum, probat[ur] admittendo maiorem propositionem in 6°, et postremo sensu quia possibile sufficit ut dici possit illa visio natu[ralis] praedicti subiecti. Et in eodem sensu negari debet propositio minor, quatenus illi opponi videtur. Ad 1[am] probationem minoris, quae sumpta est ex testimoniis allegatis scripturae, et expositionibus sanctorum doctorum dicendum est. Sanctos PP. non adversari nobis, nam tantum destituerunt creaturam de facto productam impotentem natu[raliter] ad videndum Deum, circa nil contra creaturam possibilem decrevere. Ad 2[am] probationem duo possunt dici. 1[um] est PP. allegatos tantum voluisse simpliciter repugnare creaturam, cui debeatur natu[ralis] ipsa beatitudo et summa independentia a Deo, quod quidem verissimum est, et nobis non adversatur, ut constat ex dictis antea. 2[um] est illos tantum decernere, non esse possibilem aliquam creaturam, quae possit obtinere beare seipsam per possessionem fruitivam suae bonitatis creatae quod nobis etiam, et reliquis bene sentientibus debet apparere ut impossibile. Non tamen inficiant illi PP. possibilem esse creaturam quae possit beari seipsam effective, quatenus propria virtute natura sua possit eliciare fruitivam possessionem bonitatis Dei per quam possessionem constituat ipsam summe felicem et beatam.

Hanc 2[am] expositionem secundi argumenti praedicto ex hibernicus quod illa eruta est ex mente Divi Augustini qui citatus est supra, et colligitur ex aliis verbis, quae habentur in illo libro 12. de civitate Dei cap. 1. ante illa verba quae relata sunt ex eodem s. Doctore in § 2. huius capituli. Audiatur Augustinus sic augustissime traditam veritatem illustrans: non est creatura rationalis vel intellectualis, tamen

quo beata sit Deus. itaq̃ omnis n̄ oīs beata necessario sit esse crea, neq. n. hoc mereus adipiscunt et capiunt fere saxa, ligna, et siq̃ ē huius moī, et tñ q̃ pōt n̄ esse ipsa pōt, q̃ ex nihilo creata ē ī ex illo a quo creata ē. hoc n. adepto beata ē quo amisso misera ē. Conferanō obsecro int se 1ᵒ et ultimū s. Augi. pᵒ et statuit ex eius moī collatione oēm exclud ab eo s. Dᵉ tanqm potē cui q̃ posit obtive beare se ipsaz per possionē oēt sue finit creat. 9 a nobis eē excludit tanqm impote. =

Cap. 7. Decimus argutus ex diversitate ordinis int Deū visū et illā subst natit videntē Deū.

Opponit 10. Deus ut ē in se n̄ pōt esse obtū proportiatū et adnate reipu visti natit intuitivē 9 repugnat oīo substᵒ que posit Deū natit intueri. probant pᵒ obti natis in ordē ad visiē natē intuitivā desumit ex eo, quod tale obtū q̃m visiō natis intuitiva sint in equali gradu simplicitatis et immaterialitatis, ut fert tritiss. phorū pronunciatū: modus natis eē debet comitari modū natē essendi. Tᵈ omnis excepat quo affectū creaturalis nunqm posit attingere immalitatē et simplicitē eiusdē ut manifestū ē. Ergo nulla potest dari creatura ita affecta cui Deus ipse sit obtū natē et proportiatū in ordē ad intuitionē natē ipsius Conclusio g. eē intuitiva Dī neq erit indebita neq cuiuslibet substē creatē eē potis. Confirmat. ex eo Deus ē improportiatus in rōe obti

cognoscibilis, intuitus naturalis assistenciis productis defecto quo ille distant infinite a Deo ratione immaterialitatis et simplicitatis: sed quaelibet substantia possibilis, quantumvis in se perfectissima, distat a Deo infinite ratione immaterialitatis et simplicitatis, ergo quaelibet erit improporciata ut possit naturaliter intueri Deum.

Hoc argumentum quod ex divo Thoma hic art.º 3. et 4. et ex 3.º contra Gentes desumptum est, proponi solent in hac materia sub aliis terminis obscurioribus ut videre est in interpretibus et a doctis Theologis efficax reputatum est ut probet, implicare eiusmodi substantiam potentem naturaliter intueri Deum. Et illo ex ipse utitur inter alios plurimos Sforcia Pallavicinus in compendio universae Theologiae lib. 1. c. 20. Sed ut clarius loquamur, illo utitur noster Cardinalis de Lugo cuius credit esse tota doctrina illa, quae continet in illis publicis assertis Theologicis. Illud vero revera infirmum est et falsum prius assumptum, scilicet obiectum naturaliter cognitum et potentia cognoscentis naturaliter illud debere constitui in gradu aequalis immaterialitatis et simplicitatis. Quod quidem convinci potest tanquam falsum his exemplis. 1.º anima rationalis etiam de parabola dicit ordinem intrinsecum ad constituendum hominem, tanquam pars illius, et tamen in illo statu cognoscit Angelum, qui simplicior est absque ipso aio ut pote qui non ordinatur natura sua ad aliquam compositionem essentialem.

2.º docti Theologi ex recentioribus in ea sunt existimatione, ut asserant non repugnare substantiam materialem quae proprie possit aliquod obiectum spirituale, de qua distinctio nos inferius trademus aliqua in diversis 3. disp. 1. = 3.º quia ex illo prio fieret, si veritas illud nititur non posse Deum etiam abstractive cognosci a nobis naturaliter, quia etiam requirit proporcio inter obiectum naturaliter cognitum abstractive et ipsum intellectum cognoscentem; quae sequela non potest admitti ut

repugnat com̃uni sensui theologorum. 4. quia intus illius tractus luminis gloriae diceretur adhuc improportionatus ad videndum intuitive Deum etiam post ipsam infusionem luminis quod etiam est inmersus potencialitate meri intus inter oppositorum distans a Deo et in ordine inferiori unde nec divinus posset intus Deum cognoscere intuitive, quod est hereticum est. 5.o nec per visionem supernaturalem possemus cognoscere Deum quia cum illa sit accidens et infinite distet a Deo non potest esse in eodem ordine cum ipso Deo ac proinde nec potest esse eius et illius repraesentatio. nec illi qui opponunt praefatum argumentum poterunt assignare discrimen quod ipsa intuitio debeat esse in ordine eodem cum Deo, ut illa possit dici propria natura intuitionis Dei. et ipsa intuitio non requirat eandem equalitatem cum Deo ut ex se habeat clare repraesentare Deum ipsum.

Ex dictis etiam constat, axioma illud com̃une per operant intus esse ab Auctoribus eius argumenti illud non tantum potest verificari in eo sensu, quod modus cognoscendi conformetur cum ipso modo essendi, quatenus cognitum sit in se per creatum, si proprium cognoscens etiam creatum sit. et sensus si cognoscens sit capax compositionis cognitum erit etiam capax compositionis quia sicut proprium cognoscens dicitur facere compositum cum cognito ita etiam cognitum dicetur facere compositum cum ipso proprio. et hanc illam proportionem non nulli volunt excidere, ut verificetur praedictum axioma. notarunt autem bene aliqui Doctores adhuc in praedicto sensu negari posse axioma illud quia non est manifestum ex ipsis terminis et potest fieri instantia in Angelo, cuius esse est substantiale et modus cognoscendi est accidentalis. nihil per colligitur ex illo de creatum intuitionem Dei, quae diceretur naturalis illi substantiae. unde patet solutio ad argumentum.

Et ad illius praefatum dicendum est intus humanos

& Angelicos requirere de facto prius elevans, ad producendum vis:
beatam non sufficere quia si quod actu distans infinite a Deo, tamen
ipsimet ut illustrati sunt lumine gloriae infinite distant a Deo, &
ipsum lumen gloriae; Et sit supernaturale est tamen ens creatum, infinite
distans a Deo & non posset elicere visionem quod est absurdum
Sancti autem requirunt praedicta pot. prius elevationem, quia sphera
naturalis virtutis harum facultatum non extendit ad illum effectum eliciendum
& hoc potius illius ex defectu conditionis asserimus ut secundo videbimus
nulla substantia creata ex productis in hoc ordine rerum posse sua virtute
naturali videre clare Deum cum autem illa substantia, quae dessendit ut potius
obtineret effectum equivalenter effectus reperite in coniuncto ex intra
et lumine gloriae, cui iuncto debetur naturalis visio beata, sed illi substantiae
posse etiam esse naturalis intuitum Dei, quamvis infinite distet ab eodem Deo =

Cap. 2. Videmus argumentum ex eo quod

Opponit 1° cum Sphorcia palav. ubi supra. creatura
ingenitus talis, sed rogo servi respectu Dei, sed servus non potest esse amicus
vel filius adoptivus domini ex proprio iure sed tantum ex elevatione
et favore, ergo nulla creatura potest naturaliter esse capax amicitiae cum Deo, ergo
nec illi creaturae potest esse naturalis intuitio Dei. Et hic cum, quia visio est in-
tuitio Dei videtur beneficii qualem amicitia Dei. Probari potest 1° per auctorita-
te ex Arist. qui in 8 Politicorum c. 6. asserit inter dominum et
servum non posse reperiri amicitiam, tum quia servus ingenitus talis potest
alio modo famulari a suo domino, tum etiam quia servus semper a domino
refertur in suum bonum. Probari potest 2° ex illis verbis Christi Domini. ego
non dicam vos servos, sed amicos. Ergo servus ingenitus talis non est
capax amicitiae cum domino nec etiam capax visionis videndi naturaliter Deum

ipsi. =

Plura accumulat P.r Arist.o in disp. 5. sect. 6 ad ostendat in efficaciã quæ latet in præfato ro.e. Et 1.o ostruat egregie n. valere argutũ ex in capacit.e nali ad amicitiã ad incapacit.ẽ nat.e in ord.e ad intuitionẽ q.m ille, qui servus ẽ quamvis dicat incapax amicitiæ rigorosæ cũ suo domino, n. tñ ẽ incapax, ut nalit illũ intueat. Ergo una incapacitas, n. hẽt connexõ cũ altera.

2.o instaurari pot. efficacit. idẽ argutũ in illo diuinto surgente ex subst.a creata, et iust.us ẽ. præfictũ diuntũ in quolibet tale vel ẽ crea. ac proinde servus Dei et adhuc illud exigit nalit amicitiã divinã, ergo ro amicitiæ divinæ nalit. pertinentis. Jam pot. cũ ro.e servi. Et si veniat ad hanc 2.m instantiã, in prædicto diunto includi faborẽ et liberalitatẽ ipsius domini quæ supponat nalit. amicitia debit.

Urgeri pot. hæc responsio, q.a fabor ille vel n. extrahit creã a ro.e servi, imo post grãz, et faborẽ illũ d.r ho manere servus Dei simplicis; ergo si illa subst.a ex se n. ẽ incapax amicitiæ cũ Domino. Si dic.s ẽ, ergo eiusmodi faborẽ n. fieri capacẽ amicitiæ cũ post illũ faborẽ n. extrahat extra roẽ servitutis, sed potius illi addat titulus novus servitutis.

3.o quod ho nalit. ẽ capax alicuius amicitiæ cũ Deo, ac proinde sapientiũ amicitiæ n. videt talis ro.is, ut excedat natẽ capacitatẽ subst.ẽ creatæ. nec satis ẽ ro.e ad hoc subst.ẽ creatẽ tantũ esse capacẽ amicitiæ supñalis, n. inquam hoc sufficit, quod induunt ipsi prius de quo præcedit altercatio, hoc. n. vestigamus, an amicitia cũ Deo 2.s prius supponitur amicitiæ debeat esse nario supñalis si ex eius defectu possit esse nalis adde p. appellare ẽtiam amicitiã

illa, quae supernalis est, nemo non videt, itaque quod revocari ad nomina. Quod solum appellatur ab dictis doctoribus amicitia amor ille, qui solum fuerit supernalis, quod quidem non potest aliqua ratione solida frari.

Hinc facile patet ad argumenti solutio cuius maior ... conceditur et minor negatur est ... dicta in supernalibus ... Ad 1um illius confirmationem dicitur, ... tantum ... esse de servis illis, ... et reputantur ab hominibus ... despici solent, et ... nihili ... fieri. Quod quidem in Deo non reperitur. ... Et ille ... dictus homines iustos illos tamen diligit amore amicitiae. Ad 2um confirmationem ... in verbis ... Christi ... solum excludit servitutem illam, qualis ab hominibus est ... in eo quod domini dedignantur aspicere suos servos ... tamen ... aliis locis ... ad significandum magnum honorem Apostolos Christi, nuncupari servos et idem est de aliis iustis ut potest legi ad cap. 49 Isaiae in illis verbis: Servus meus es tu Israel etc. et Matthaei 25: Euge serve bone et fidelis etc.

... argumentum 12 ex eo quod praedicta substantia ... essentialiter et natura sua impeccabilis.

... 12: repugnat esse substantia creatis quae sit essentialiter et natura sua impeccabilis. ... illa substantia quae capax esset naturaliter videndi Deum, esset necessario substantia ... et natura sua impeccabilis ... repugnat substantia capax intuendi naturaliter Deum. ... idem argumentum ... substantia entium supernalis sub ... quod illa ... a Theologis, an admissa ... substantiae supernalis inferatur ... illationem admittendo esse ... essentialiter impeccabilem ... difficile sit, ... illud ... substantia ...

in qua dignit.e hec diff.as discuiet.

Disp. 10.

An exti. capacit.is nalis que admitat in subst.o jolli respu. visionis Dei deducat ynarie illat. huiusmoi subst. futuras impeccabilis.

S. 1.

Parti negati subscribimus et illa probamus.

Non defuere Al. graves et docti qui cum P. Scrice disp.a 48 n.o 51 arbitrati sint, hoc ipso quod admittat subst.m capax videndi nalit. deum dicat esse illa ex predicto titulo nario futuram impeccabilem na sua. P.e in hac ste tota sua dis.ne dicens eo dirigunt ut ostendant probabile esse quod illa, que p.t negant n repugnare subst.a creata impeccabilis na sua. nos cum Doctoribus Arigalda Arriga et alijs doctis ex nostris opinamur posse esse creat., que sit capax nalit. videndi deum et tal. sit ex se et na sua peccabilis; quare, si certa esset repugn.a cre impeccabilis ex na sua n idcirco conceri deberet repugnans alia crea ratis que posset proprijs viribus intueri deum. Pr autem in sane modum utrumque duplex adinuicem separabile esse.

Duplex vero capacis videndi nalit. deum n dicit essalem conexionem cum essali impeccabilitate eiusdem cre, ergo pot.

dari crea quae posset intueri naliter Deum, et quae non sit natio impeccabilis. Unde non quod ut salvet desertus crea potentis naliter intueri Deum, non opus est quod illa crea petat essaliter habere semper ab instanti suae productionis visionem actualem Dei, sicut non nos dicimus posse habere naliter visionem parietis, quamvis non sit de ratione esse habere illam ab instanti suae productionis; ita subito illa dicere potens videre naliter Deum quamvis non esset de illius esse habere semper illa visione ab instanti suae creationis. In suo, illa posset Deus spoliare illa visione et haberet illa, quod toto illo tempore, in quo non det visio beata, in eius modi crea posset peccata committere, sed non posset illa patrare in sensu composito diuisi, dum consisteret in illa actualis visio Dei.

Contra est hoc argumentum: Crea quae diceret quod simpliciter justa et impeccabilis, esset illa quae dotata esset ex natura propria ad amandum solum obiecta honesta, ita ut non posset amari delectabilia nec sine actu consensionis sed quod haberet intellectus potius sic negativum impotentem proponere ut in honesta. Sed non est talis ex quo dicatur ex fundato solido, hic omnia attributa continentia ad desertus hac impeccabilitatis essaliter exigi a desertu crea potentis intueri clare quae suas vires Dei in se ipso ex vi durans illis, qui spolari a Deo, in illo ordine rerum, in quo produceret eius modi subito quae desertus potens videndi Deum naliter, non conveniret essaliter ei desertu impeccabilitatis intrinsece, quod eius modi desertus videndi Deum viribus nalibus non petit ex se semper iungi cum ipsa Dei actuali visione.

Arguitur 2°: potentia intuitiva est potentia naria, ac proinde, positis omnibus requisitis ad intuitionem Dei, non potest non intueri Deum; et Deus semper esset praesentissimus intuitu potentiae subito quod semper illa esset in actuali intuitu Dei, et consequenter illa semper esset impeccabilis; consequentia, nunquam potentia potest impediri ab actu suo obiecti praesentis ut videre est in potentia visiva. Sed si aliqua potentia esset impedienda

n esset intuitio Dei, s alia eorum diversi obti. R 1. ad argutum recte dici posse, quod praefata substa ut intueatur Deum, requirat aliquam dictam qualitatem natm, quam n debet illi nario infundi, quamvis possit naliter obtineri ab illa substa, sicut Angelus n het nario ots illas spes quas pot nalit here.

R 2o. illam substm posse bene n intueri Deum et here spes narias ad visionem illius quia posset distrahi ad alias res diversas ex qua diversione eveniret quod n eliceret visionem sic nobis aliquando accidit ut n audiamus sonum psentem quia distracti sumus ad alia diversa. et facto vo stingit visionem beatam esse prorsus nariam quia lumen gloriae elevat intellectum independenter oio a va libertate nec pot repraesentari aliqua ro dmodi in cessatione a visione Dei in illo vo casu cum praedicta substa here spes natles ad illam visionem posset illas applicare huic obto determinato et divertere eas ab illo applicando eas ad aliud obtm quae cum sint limitate, n possunt ad tot, et diversa obta simul attendere. ad confirmationem R in pona visiva id quod stingere quia spes illius sunt intentiones quae reliquorum obtorum quae stimulent ad alias poas, ac proinde rapiunt eos in coprum.

Arguitur 2o. cuiusmodi substa equivaleret illi complexo quod resultat ex una intuali et gra habituali. Sed cuiusmodi complexum e incapax peccati, ergo praefata substa n posset peccare. R 1o ad argutum dist maiorem; equivaleret illi complexo quoad rom quae dicit ius vificandi, nego maiorem. quoad rom quae dicit, ut sit illi nalis visio beata concedo maiorem et hoc cum sine 1o reperiri pot. R 2o cuiusmodi substm posse talem stitui ut debeat here prius aliud complementum nale ipsi[illegible]talis natis, ut possit postea nalit elicere intuitionem Dei, de cuiusmodi vo complemento nali, dicitur e n deberi nario, sicut n debent nobis nario oia illa quae possumus nalit here.

Arguens 3. visio beata repugnat ex se peccato quia dicta subst.a erit nobilior ciusmodi visione, et posset naliter hre visionem ergo quia dicta subst.a ipsa ergo erit repugnans cuilibet peccato. infra prius e obiecto hec, et id argutum fran. pot in alia simile ubi nil deludit. Arguo sic. Calor ut 8.o repugnat na sua frigiditati ut 8.o na 1.o e capax hendi naliter Calorem ut 8.o ergo na 2.o e na sua repugnans frigiditati ut 8. sicut ergo n valet argutum in hac ma. ita n hic vim in ea in qua nc sumus et ro generalis huiusce doctrine quae ad varios casus extendit, ea pot esse, quod subta possit na sua esse indiffa ad hendas varias et diversas fras ex suffi.tia. qui in se heant sufficientiam aliquam frm n possunt recipere actualiter frm aliam quia fra denuo recipienda dicit sufficientiam repugnans cum alia fra iam recepta. Sed quod stinguet in ista subst.a quae posset na sua hre peccatum pota ut visione beata n posset illud hre nec obstat dictis id quod in arguto dicebatur visionem fore innobiliorem quia dicta subst.a et est hic actus natis nollo peccare e intrinse imperfectior, subst.a ais ratis, et adhuc actus iste repugnat peccato, n ut repugnat illi aia ratis et ro e quia ipsa dicta repugnans peccato n ligat nario mari perfectioni intrinsece, et sim adnectit sufficienti perfectioni talis debide ne.

C. 2.

Ex dicto supernatur. intrince si hec ponat in subst.e potente videre Deum natur. n

intert.º nario illa subst.ª fore intrinsece impe-
cabilem.

Quoniam doct.i aliqui theologi in casu opin.e
ut arbitrent.r subst.ª potentia nalit. intueri Dey futura
nario entiue supernalis, & sub aliunde sentiant subst.ª in-
trinsece supernalis debere esse nario ab intrinseco impeccabilis
ideo quod absurdus impeccabilit.is intrinsece quae sueniret illi
eaque conant obstendere, quantum ab ea recedant DD.es qui repug-
nant n. repugnans subst.a supernalis intrinsece et alterius etiam
quae possit nalit. Dey intueri ut e in se. quod dicta vita
e nobis in hoc presenti quod obstindere ex ipso opposit.o supernalit.atis
intrinsece si ponat ha in illa subst.a n. repugnanti ei colligi
nario intrinsece impeccabilit.s quod e dicere uno verbo haec duo
poni posse & quod subst.a sit supernalis in sua entitate
et quod ex propria na possit esse peccabilis & qui haetenus
prop.t intrinsece impeccabilit.s inferendi ex entit.e supernali
subst.ali inficiati si n. repugnans subst.a entiue supernalis si-
mius aliud & salentius fundatus dent excogitare ut po-
sint suadere repugnans iusmodi subst.a supernalis n. admissa
ut possit subst.a supernalis posse & debere negari quod illa nario
sit subst.a qua sua impeccabilis asserunt posse P.r Suar.
lib. 7. de gra q.e 20. n.º 21. P.r Salas tto.
in 1.2.ae q.e 6. tract. 11. disp.e 6. n.º 106. P.r Torres
P.r Albertinus Vas & Rigalda disp. 23 sect. 8 idque dicendi
e ab illis qui defendunt de facto posse reddi gratuos actus
supernales quos Alb.es refert P.r Rigalda in disp.e 50.

Reliquas:

Quibus etiam probare possumus esse ex libito supernalitatis
intrinsece non deduci rationem intrinsecam impeccabilitatis. Ad hanc rationem probatur 1o. et
aliqua substantia esset intrinsece supernaturalis non deberet habere rationem impeccabilitatis
intrinsecam, quia et in expositione conceptus formalis supernalitatis entitativae expeccabilitatis
explicate sint ab Scholasticis diversi opinandi modi qui circumferuntur
in scholis; nemo tamen quos ego sciam, describit unum conceptum
supernalitatis formalissimum conceptum impeccabilitatis nec per diversum comparat
cum impeccabilitate et si dicto tradere hoc pacto facile posset
impugnari, et reiici ut potest sibi opposita [illegible] diversum inter
supernalitatem et impeccabilitatem intrinsecam; cum non deceat esse ad omnes fixum
et certum, dissensum verum tradendum esse per illa principia quae defendant
suboi opinione et relinquant locum quantum fieri possit, ut opinionem
defendant per alia diversa principia. Sed bene potest salvari in aliqua
substantia integer conceptus supernalitatis intrinsecae, et cuiusmodi substantia
militaret non sua [illegible] peccandi.

Probatur 2o. non potest assignari causa ex quo repugnaret
substantia supernaturalis et intrinsece peccabilis. Si hi duo conceptus viungi
possint in eadem entitate. Ans. probatur quia repugnaret expeccabilitas, quia substantia
supernaturalis non posset esse causa efficiens, nec receptiva peccati aut expeccabilitas, quia
in effectu producto non posset exponi supernalitas cum malicia moralitatis.
Utrumque libito insufficiens est et alius non potest assignari. Incipiamus
per apriori libito et eius inefficaciam ostendamus. Illa substantia
quae esset supernaturalis poterit voluntate libera quae posset habere
duplices cogitationes et per unam retraheret ab effectu peccaminoso
et per alteram quasi invitaret ad illum. Insecus cuiusmodi cogitatio
quae aliciret in effectu exhibitum potest esse supernaturalis, et efficax
licet conceptus supernalitatis non est conceptus determinativus ad bonum

nec ex illo habet complexum, sed potius est dupliciter ex se indifferens ut diungi possit ex ratione praedeterminatiua ad bonitatem et malitiam et ex ratione in casu praedeterminandi ut videre est in ubi supernaturali. Et maius quod praedicatum supernaturalitatis diungi possit ex duplici praedeterminatiuo ad bonum, non est unde repugnet, illud diungi ex praedicato cogitationis efficientis alicuius ad actum prohibitum.

Deinde quoad textum 2. nil etiam deducit quod diungi in aliquo esse qui accedent ab illa substantia duplicis supernaturalitatis ex duplici malitiae moralis, nil aliud est quam quod ille actus qui ex plurimis est supernaturalis procedat libere a voluntate secundum duplicem intentionem malus illius omissione hoc autem nullam affert complexam repugnantiam, quia sicut ratio speciei quae datur in actu voluntatis extinet ad entitatem perfectam actus compositi potest ex malitia morali in eodem actu ita ratio supernaturalitatis quae extinet etiam ad perfectam entitatem ipsius actus compositi potest ex in honestate morali in eodem actu. Praeterea duplex intrinsecae supernaturalitatis non est formaliter duplex bonitatis moralis generice vel specifice, nec duplex amicitiae diuinae, nec etiam infert necessario aliquid ex praedictis duplicibus quod potest diungi ex duplici malitiae moralis.

Pr. 3. probabile est actus supernaturales defacto existentes pendere pari malicia morali ut secundo notauimus ac proinde ex supernaturalitate actus ex hanc quod non repugnat diungi malitiae moralis nunc arguo sic. Defacto potest peccare substantia rationalis quae perdiderat complexum virtutis supernaturalis, sed substantia rationalis quae foret intrinsece supernaturalis haberet perfectum equivalentem illi efficientiam quae surgeret ex anima rationali defacto existenti et ut elevato per habitus supernaturales virtutis infusos

5

q° effectus subst[anti]æ supernaturalis ex hoc præcise [illegible] n° sequitur
q. sint peccaminosi. q° supernaturalitas in subst[anti]a recte potest com-
poni cum peccabilitate, et consequenter essentialiter n° dicit impeccabilitatem in-
trinsecam, et absolutam =

Cap. 3.um P.r 4.o eadem Doctrina

Ut ostendamus, efficatiter id intrinsece supernaturale in substantia alte-
ferri necessario intrinsecam impeccabilitatem. Præter rationes quibus in capite præ-
cedenti hanc Doct. stabilivimus, possumus aliam producere, qua denuo con-
firmetur eadem doctrina, damus nunc aliquibus theologis id, q. nobis falsissi-
mum videtur, et constat ex dictis in cap. 2° videlicet conceptum creaturæ
potentis per suas vires naturales intueri clare Deum essentialiter connecti
cum conceptu creaturæ ab intrinseco impeccabilis, itaut prior supponat
[illegible], productio subst.m naturaliter sufficientem ad intuitum Divinitatis, quin
ista sit ab intrinseco impeccabilis. q.m vis q° dentur hæc, quæ fatebis
apud nos, possumus adhuc probare conceptum supernaturalitatis intrinsecæ,
q. n° connecti essentialiter cum conceptu intrinsecæ impeccabilitatis, q. n°
connecteretur essentialiter cum altero conceptu potentis intueri naturaliter
Deum, in quo ponitur nunc connexio cum intrinseca impeccabilitate, quare potest
dari subst.a entitative supernaturalis, et naturaliter insufficiens ad visionem in-
tuitivam Dei. arguo igitur sic 2.o =

Ex eo posset subst.a supernaturalis solum mediate essentia-
liter connecti cum intrinseca impeccabilitate, quatenus connecteretur essentia-
liter immediate cum conceptu virtutis naturaliter sufficientis ad intuitum
Dei, in quo conceptu damus nunc adversariis disputandi veritatis gra-
tia includi essentialem connexionem cum altero conceptu impeccabilitatis intrin-
secæ; s.d conceptus subst.æ supernaturalis n° exigit essentialiter coniun-
gi cum conceptu virtutis sufficientis ad intuitum naturalem Dei. q° subst.a
supernaturalis ex tali conceptu nec mediate petit essentialiter coniungi
cum impeccabilitate. consequentia ex vi forma legitime infertur. minor nega-
ri nequit in suppositione facta, iuxta q.m procedimus. nam nos tractamus con-
ceptus subst.æ supernaturalis, potest optime intelligi, et explicari sine
virtute naturali ad intuendum Deum, q.a licet prædictus conceptus subst.æ
supernaturalis exigeret connexionem cum virtute naturali ad efficiendos
aliquos actus supernaturales recte hoc salvaretur ex eo q. naturaliter posset
elicere cognitionem supernaturalem abstractivam Dei, aut per fidem
infusam, aut per divinam revelationem. cum n° teneretur divina fides. q° [illegible]
e.d necesse afferendi subst.m posse naturaliter elicere cognitionem intuitivam Dei =

P.r

Pr. 2°. de facto dantur Substae intellectivae naturales, et summe perfectae, in quarum
ys, quae in eo praecise, quod sint naturales, petunt naturaliter posse elicere quem
libet actum intelligendi. 2°. inter Substas. supernaturales, si haec admittan-
tur ut possibiles, posset reperiri eadem ac qualitas imperfecta. ergo non quaelibet Substa.
esset Supernaturalis deberet essentialiter connecti cum Virte. natali ad eliciendum
quemlibet actum Supernaturalem, et multo minus ad eliciendam intuitionem Dei, quae est
celsissima Cogne. Pr. 3°. habitus fidei, et Spes infusae est principium
accidentale Supernaturale, et adhuc est determinatum ad actus Speciales con-
naturaliter producendos, quin extendi possit ad alios diversos, ergo principi-
um Substantiale Supernaturale potest esse determinatum esse ad producendum natu-
raliter aliquos Speciales actus Supernaturales, quin petat ex conceptu
Supernaturalitatis posse naturaliter producere quoscunque actus. Pr. 4. Subs
tantia intellectiva naturalis solum posset cognoscere Deum naturaliter abstracti-
ve ex effectibus naturalibus, ergo Substa. posset esse Supernaturalis cum po-
tentia natali ad cognoscendum Deum abstractive ex effectibus Super
naturalibus; quin eo ipso, quod sit Supernaturalis deberet habere necessa-
rio proportionem natalem ad intuitum Dei =

Ex praecedenti doctrina opponitur 2°. ex 20. quod
intellectus humanus, et Angelicus non includuntur in Virtute natali
ad videndum Deum intuitive, quia sunt intrinsece naturales ergo si essent
intrinsece Supernaturales connecterentur essentialiter cum Vir-
tute natali ad intuitum Dei ergo in conceptu Supernaturalitatis
entitativae fundatur connexio essentialis cum Virte. natali
ad intuendum Deum. Rr. ad argumentum quod licet esset necessaria ali-
qua Supernaturalitas intrinseca in Substa. quae posset naturaliter
intueri Deum, quod nobis non videtur ex nullo capite necessarium ad
hoc argumentum non urgeret, quia licet omittamus in praesenti intellectus de fac-
to productos, non posse naturaliter videre Deum, quia non habent
ipsi Supernaturalitatem, non tamen valet ab affirmatione cuiuscum-
que Supernaturalitatis potentiae intellectivae ad potentiam intuendi natu-
raliter Deum; sicut non valet a Supernaturalitate, quae reperitur in
habitu fidei vg ad potentiam natalem eliciendi visionem Dei, et
in praesenti non examinamus, an conceptus Supernaturalita-
tis intrinsecae coniungi possit cum conceptu potentiae natalis ad
intuendum Deum. Nam hic 2us conceptus exigat essentialiter

in-

includiturq alterius; d' an conceptus supernaturalitatis, qua talis e
precissé, et ut condistinctus à conceptu naturalitatis, intrinsece,
essentialiter connectatur cum Visione naturali ad intuitionem Dei, et
unus non possit ab alio separari =

// opponitur 2º Visio Beata e' naturalis
conjuncto, ex intra, et lumine gloriæ, quia eius modi conjunc
tio ut tale e', continet ipsam vitalitatem, et supernaturalitatem Vi
sionis, d' substantia supernaturalis equivaleret necessario illi con
iuncto. et consequenter contineret ipsam vitalitatem, et perfec
tionem supernaturalitatis, q' illa substantia esset necessario naturalis
Visio Dei. R. omissa maiori, quae quoad 2um 8um. exponi de
bet per distinctionem si rigorosé sumenda sit, et neg. min. nam
illa substantia quae esset supernaturalis non equivaleret necessario
in ipsa virtute producendi conjuncto resultanti ex intra
et lumine gloriæ, d' posset esse equivalens alteri complexo ex
intra, et habitu supernaturali fidei. Unde sicut intellectus instruc
tus habitu supernaturali fidei non e' naturaliter perceptibilis
ne cognitionis intuitivæ Dei, d' ad hanc indiget nova elevatione
quamvis continetur in illo complexo vitalitas, et super
naturalitas visionis, q. haec propter suam excellentiam exigit
nobiliores causas supernaturales, ita similiter illa substantia,
quamvis posset naturaliter elicere actum fidei non tamen posset ne
cessario elicere naturaliter visionem Dei, d' indigeret lu
mine gloriæ supplente imperfectionem illius ad eliciendum eius
modi cognitionem =

// urgebis, quaevis substantia supernaturalis excederet
quae supernaturalis e' ipsam supernaturalitatem luminis gloriæ
d' supernaturalitas luminis necessario exigit producere na
turaliter visionem beatam. q' praedicta substantia q.a supernaturalis
posset naturaliter producere intuitionem Dei. Minor prob. q.

quaelibet

quælibet subst.ª supernaturalis contineret plures perfectiones supernaturales, quæ continent lumen gloriæ independendum a meo modo meo. Cuius probatio non urget, quia licet

nihil deest

Ut substantia supernaturalis possit efficere plures creaturas supernaturales, quam lumen gloriæ, id quod spectat ad effectum extensivum, non vero intensivum, inde tamen non probatur supernaturalitatis substantialis ... illa ... quæ dat in lumine gloriæ, ut possit naturaliter producere visionem Dei, haec ... supernaturalitatem ... in lumine gloriæ non debet necessario attribui substantiæ ex eo ... quod constituat supernaturalis.

C. 4.

Occurrit argumentis contra doctrinam traditam in cap. 2.

Obiicies 1.° contra doctrinam quam statuimus in cap. 2. effectus vitiosus substantiæ supernaturalis esset intrinsece supernaturalis: sed nequit esse intrinsece supernaturalis, quia non potest componi supernaturalitas cum ... malitiæ moralis. Maior certa est. Minor probatur, quia Deus non potest esse principium et autor alicuius operis inhonesti. Sed aliunde Deus debet esse principium et autor cuiuslibet effectus supernaturalis, quia ... opus inhonestum non potest ... cum intrinseca supernaturalitate. Confirmatur, actus supernaturales, qui defacto dantur infusa a Deo, non possunt esse principium operis inhonesti, ergo substantia supernaturalis, quæ ... dantur in illa hypotesi quam ...

n̄ potest esse prius operis inhonesti. ut con̄, ꝫ consequens mo-
rifundi deberet in Deum peccatum illud quod patratum ab eius modi subst.ª
supernali.

Non est una sed duplex solutio, qua potest sufficienter
infringi hoc argumentum. ad illud potest responderi 1.º effectus vitiosos qui
procederent ab illa supernali substantia, posse esse puras omissiones
quam esse posse propugnant Theologi doctissimi; eius modi autem effectus
pure omissionis n̄ erunt intrinsece supernalis; tum quia carentia
actus non est ante operis intus ut asserunt Meliores metaphisici
tum quia quamvis dicamus illam habere ante intus aliquam entitatem
quam appellant M.ri RR.s entitatem negativam, ut haec contenta sit
intra solas vires nec potest prohibere, ne fiat actus supernalis
qui recipiat a Deo ... facta potentia ... est maior argumenti n. n.
effectus illius substantiae deberet esse supernalis intrinsece et dicimus esse ...
modus pure omissionis male. et quamvis diceremus effectus etiam vi-
tiosos omissionis produci posse ab illa subst.º supernali, potest esse
tum eius modi effectus intrinsece naturalis; et possumus applicari ... illam
quae defendit effectus vitiosos ex sua natura esse qualitates indifferentes ut
procedant a subst.º supernali s. mere naturali fiat visio beata hominis
indifferens constituit applicibus ut procedant ab Angelo s. ab homine.

Sed ne insultent adversarii et irrisi victoriae sa-
nos tamen velint imputare quod coegerint nos accurrere ad opi-
niones quae n̄ nullis peregrinae videre possunt ut argumentum propositum
diluremus. Ad illud rursus potest r. concedendo effectus peccaminosos
posse esse physice supernales quia deberet praedicatum intrinsecum
supernalitatis quamvis illud sit non tantum esse supernalis theologice

q. n. adduceret ille effectus ad aeternam salutem ut est manifestum in quo sensu dicendum debet mar. et negari mor. ad illius probationem dico deus in illo casu non esse dicendum causam per se illius peccati quia tunc deus concurreret ad peccata illius substantiae sicut modo concurrit ad peccata creaturae rationalis non per se sed permissive sicut enim modo deus offert concursum indifferentem et intendit creaturam libere obtemperare mandatis divinis et de facto ab illa concurrit ad actus qui fiunt contra legem Dei, ita pariter in illo casu deus offerret illi substantiae concursum indifferentem et intenderet quod peccatum non fiat de facto tamen ab illa illius substantiae concurreret ad actus peccaminosos, et tota differentia daretur in hoc, quod modo concurrit ad peccatum a potentia elicitiva naturali, tunc vero concurreret ad peccatum a potentia elicitiva supernaturali. unde fit talem posse deum causam per se et authorem dici effectus theologici supernaturalis, non vero effectus physici tantum supernaturalis.

Ad probationem secundo contra antecedentem non est eadem ratio discriminis, quia dona gratiae, quae nobis accedunt a Deo de facto sunt destinata ab ipso Deo, tanquam principia particularia et de facto destinata ad producendum recta opera et supernaturalia, si enim modo dona inclinarent illum ad aliquod opus in honestum, tota illius in honestas divina opera attribueretur. at vero illa substantia rationalis posset non procederet a Deo talis, ac procedit Angelus, sed creatura rationalis est, esset principium capax libertatis generalitatis, et indifferens ad bonum, et malum; atque adeo quod illa committeret peccatum non tribueretur ipsi Deo ex aliquo capite talis illius; sicut nec tribuitur ipsi peccatum illud, quod committit de facto creatura rationali nunc existenti.

Instabis 1. illa subst.a supernatis esset princip. adeqtu peccati, et eo supernale n. pot. esse princip. adeqtu actionis
Turhonestae
eq. illa subst.a n. pot. esse capax peccandi. Mav. stat, et mor.
... in qua docet posse dari ... supernales existentes de facto dicendu. dari etiam aliqd princip. natale
illius effectus pravi ... creatus, qui male utitur habitu super-
nali ... signu e requisiti princip. natle creatus, ut euadat
viciosus actus supernatis. ... causa mavi, qui mons, ad
illius probatu dicendu e n. exigi ... ad actus supernatus viciosus
... dicat occurrere semper princip. aliqd natle, ... ille fiat vitiosus ...
liber ... assignari princip. aliqd qd influat indifferenter in illu actu
eu actus princip. supernale ... adeo nobilis n. sit princip. indifferens ad bonu
... na sua determinatus ad illud ... ipsa ... occurrere ut constituat in
differentia requisita
esset indifferens ad bonu et ad malu, ac proinde posset elicere peccatu
sine concursu alterius princ. natis ... hoc n. e necessariu, ut effectus intrinsece
supernalis vadat viciosus.

Instabis 2. n. posset cuiusmodi subst.a dici peccabilis
nisi posset elicere duas cognes alteram ... quae invitet ad peccatu, et al-
teram quae retrahat ab illo; ... n. posset elicere has duas cognes
... n. posset esse peccabilis. Mav. certa e et mor. qd illa subst.a esset equi-
valens opo ad suae ... sufficientiu illi ... qd desurgit ex virtute
et lumine ... : ... sicut lumen ... ex sua peculiari na e
princip. tantu determinatu ad cognes quae cognoscat ... divina, et
ad cognes etiam quae cognoscant ... prioris cognitionis ... subst.a
supernatis equivalens illi sim. esset princip. determinatu ad elicitum
visionem Dei et ex vi visionis Dei cognes alias obti...

q[uo]d n[on] conduceret ille actus ad aeternam salutem ut est manifestum in quo
sensu sed dicit mar. et negari mor ad illius debet dici Deus
in illo casu n[on] esse dicendus causa p[er] se illius peccati, q[ui]a tunc Deus concu-
rreret ad peccata illius substantiae sicut modo concurrit ad peccata
creaturis rationalis n[on] p[er] se s[ed] p[er]mittitur sicut n[on] modo Deus offert concursum
indifferentem et intendit creatura libere obtemperet mandatis
divinis et detractis actualiter concurrit ad actus qui fiunt contra leges
Dei sic etiam in illo casu Deus offerret illi substantiae concursum
indifferentem et intenderet q[uo]d peccatum n[on] fiat detractis v[er]o actualiter
illius substantiae, concurrerit ad actus peccaminosos, et tunc differentia
daretur in hoc, q[uo]d modo concurrit ad peccatum creaturis entibus complexis rationalibus
tunc vero concurreret ad peccatum corporis entibus supernaturalis. et sit
solum posset Deus causa p[er] se et authoris dici actus theologicos
supernaturalis, n[on] v[er]o actus illius tantum supernaturalis.
Ad secundum pro... antiquam secunda. ordo
discriminis est, q[uo]d omnia p[raecepta], quae nobis accedunt a Deo de
facto sunt consulta ab eodem Deo, tamquam gratia particularia
et detractae destinata ad ipsius recta opera et ipso, si eius
modi dona inclinarent illos ad aliquod opus in honestum, tunc
illius in honestas Deo esset attribueretur. at vero illa substantia
rationalis possibilis n[on] procederet a Deo dicit, ac procedit Angelus, Licet
cum rationalis esset, p[ro]prius capax libertatis generalis, et indifferens
ad bonum, et malum, atque adeo q[uo]d illa committeret peccatum n[on]
attribueretur ipsi Deo ex aliquo defectu habitus; sicut nec tribuitur
ipsi peccatum illud, q[uo]d committit de facto creatura rationali nunc existenti.

Instabis 1. illa subst[anti]a supernat[ura]lis esset princ[ipium] adeq[uatum] pecati q[uo]d ens supernale n[on] p[ote]st esse princ[ipium] adeq[uatum] actionis inhoneste e[rgo] illa subst[anti]a n[on] pot[est] esse capax pecandi. Ma[ior] c[on]stat, et mi[no]r p[ro]b[atu]r ex [illegible] in qua docet posse dicere [illegible] supernales existentes de facto dic[end]u[m] dari et aliq[uo]d princ[ipium] na[tura]le illius effectus gravi q[uo]d [est] volu[ntas] creata, que male utit[ur] habitu supernali [illegible] signum e[st] requiri princ[ipium] na[tura]le creatum, ut euadat viciosus actus supernalis. Sed sola ma[io]ri, neg[an]do mi[no]r[em], ad illius p[ro]bat[ionem] dic[endu]m e[st] n[on] exigi concursum vol[untat]is ad actum supernat[ura]lem viciosum q[uo]d na[tura]liter debeat concurrere sine princ[ipio] aliq[uo] na[tura]li s[ed] q[uo]d ut ille fiat viciosus [illegible] debet assignari princ[ipium] aliq[uo]d q[uo]d influat indifferenter in illum actum et actum princ[ipium] supernale q[uo]d adeo nobis dat n[on] sit princ[ipium] indifferens ad bonum q[uo]d na[tur]a sua determinatum ad illud debet ipsa vol[untat]es concurrere ut consistat in [illegible] requisita esset indifferens ad bonum et ad malum ac proinde posset elicere pecatum sine concursu alterius princ[ipii] na[tura]lis q[uo]d hoc n[on] e[st] necessarium, ut effectus intrinsece supernalis vadat viciosus.

Instabis 2. n[on] posset huiusmodi subst[anti]a dici pecabilis nisi posset elicere duas cogit[ation]es alteram q[uae] invitet ad pecatum, et alteram qua retrahat ab illo; s[ed] n[on] posset elicere has duas cogit[ation]es e[rgo] n[on] posset esse pecabilis. Ma[ior] certa e[st], et mi[no]r p[ro]b[atu]r q[uia] illa subst[anti]a esset equivalens ob[iec]to ad suum consistentium illi [illegible] q[uo]d assurgit ex instinctu et lumine gl[ori]e: p[ro]b[atu]r sicut lumen gl[ori]e ex sua peculiari na[tur]a e[st] princ[ipium] tantum determinatum ad cog[nitione]m qua cognoscat [illegible] divina, et ad cog[nition]es etiam q[ua]s cognoscant [illegible] prioris cog[nitio]nis ergo; ita subst[anti]a supernatis equivalens illi s[imi]l[ite]r esset princ[ipium] determinatum ad elic[iendu]m visionem Dei et ex vi visionis Dei cog[nitio]nes alius obi[ecti]. R[espondeo]

ex vi visionis Dei n. posset elicere actus qui impediret ad peccatum et quae necessario requirit ad peccandum. Respondeo supra mari neque morem ad probationem dicendum substantiam supernaturalem etiam posse Dei equivalenter complexo ex intellectu et lumine gloriae, in corpore sicut illud complexum ratione luminis potest naturaliter producere visionem Dei, ita substantia illa posset naturaliter producere eandem visionem in aliis vel praedicatis non equivaleret illi Consequentia quia ex illa substantia esset principium magis alte quam ipsum lumen gloriae posset elicere plures alios actus, et claret illa quae requirit ad peccandum.

Tertio quia illa substantia supernaturalis in omnibus supernaturalis est necessario esset grata et sancta, aut quod ipsa formaliter esset sanctitas et iustitia aut quod deberet illi connaturaliter sanctitas et iustitia. Quod praedicta substantia necessario esset ab intrinseco impeccabilis. Praedictis solutis his argumentis plura congerit Pater Ripalda s. sectione ex quibus selectiora proponam. Asserit 1º posse responderi ad argumentum illam substantiam supernaturalem constitutam gratia habituali posse quod peccare venialiter, quia eiusmodi potentia non pugnat cum supernaturalitate substantiae, nec cum gratia habituali debita substantiae et alliunde solus Deus dicitur absolute impeccabilis, quia nec venialiter delinquere potest. Et si opinionis non repugnare gratiam habitualem quae peccatum et etiam veniale excludat, asserit adhuc esse peccabilem eiusmodi substantiam quia bene posset Deus ab illa tollere praedictum habitum et illo prorsus ablato remaneret peccabilis.

Asserit 2. illi substantiae supernaturali posse dici connaturales ... ditatem ab ipsa substantia. Non posse eiusmodi substantiam carere gratia quia ...

pot remitti peccatum quo desinat iustus formalis sicut hoc male ē
sicut habitus scientificus quo pot nalit carere et illo ablato pot
here plures errores n tn appellaret ille habitus formalis pro dicto
subiecto eo genere malitatis natae qua formalis ē passio illi
nisi ex qua natio nascitur v.g. frigiditas ex subiecto aquae item
aut ille diceret matis quatus pota existentia illius subiecti
supernalis dicere deus here aliquos affectus singulis ecc existentis
habitus gratiae sicut pota existentia hominis, deus habet affectus singulis
ccc existentis habitus scientifici qui dicit hoi formalis et totus v.
spatius temporis in quo deus n haberet affectus efficaces conferendi
conditis subiecti habitus gratiae posset illa subiecta peccare gra
ueit et leuit, quia nil esset in illa quod traheret affectus supernaturales
amicitiae dei. Assert. 3. quod et asserat substantia supernalis
exigere habitus iustitiae tanquam gratiae et rigorose passionem
ad hue nesse illa fore formalis sancta et iusta quod de ipsa
suppliciter oi habitu gratiae quae formalissima ro sanctitatis n ē
charitas ius ad sanctitatem nec ipsa exigis sanctitatis sicut ius ad
beatitudo n ē formalis ipsa beatitudo: nemo .n. dixit aiq dei
dicitur esse formalis beatorum si haberet gratiam et lumen gloriae n n
eliciunt visionem claram dei ex supna dispositione eiusdem dei
gratiae in ipsa gratia et lumine fundet ius ad formalem beatitudinem. ita
dicitur esset de illa substantia gratiae illa dicit ex se ius ad sanctitatem
que ē habitus gratiae et dum n conferret, peccare pot et illo etiam collato
reddi pot ab illa quod peccatum, unde substantia supernalis pot esse
peccatrix omissionis et commissionis venialiter et mortaliter.

Asserit 4. dici ex posse qd subst.a supnalis esset infinita ex gra habituali & qd illa peccabilis esset, n[on] posset dari gra ex na sui sine effectu frali iustificandi mo hic postulat ad resultandum & entitas grae & sibi carentia peccati, gra pro indiget novo fabore Dei ut expellat peccatum, & illud n[on] expellit per solam introductionem grae, sed qd accedit novus fabor & praedictus modus discernendi, inqt, iste Dr. n[on] est fictus aut natus contra nra ps. hic n. nobiles Patronos quales sunt nonnulli Scotistae, Thomistae & ex nris Theologi praestantes P. Salas P. Lenim P. Lesio & alij.

Asserit 5. quamvis gra sanctificans defacto praedicta ex na sua frali expellat peccata qd sic bene pponendant PPdes & scilicet expresse adstruunt repugnantiam natam inter grm & peccatum. nilominus si sermo sit de alia gra posset dici posse n[on] repugnare alteri grae quae posit ex na sua permittere peccatum in aia. Nec esset laboriosum assignare unde hauriret qualitas illa praedicta grae iustificantis posset n. dici illa esse sufficiens radicem habitum supnalis fundare dignitatem ad grm & absente peccato tamen repleri &c. Ex his inferunt duo. 1. qd substantia supnalis posse dici identificata ex gra sanctificanti qd sic sua eius aequivaleret dicta qualitati posset & posset ex admittere peccatum. 2. qd sanctitas habitualis illius substantiae supnalis in rone excludendi peccatum esse inferior ex sanctit.e habituali defacto existenti esset tamen absolute nobilior propter aliquas maiores perfectiones quas in se clauderet. —

Haec omnia quae relata sunt ex P. Aug. quamvis ingeniose excogitata sint, nituntur principiis non nullis, quae nec probant omnibus, nec possunt a nobis in praesenti serio expendi, ut illorum discussio spectatis pertinet ad alias mas theologicas

... ad solutionem argumenti propositi non cogimur recurrere ad principia quorum probabilitas sub iudice adhuc sit. Quare fatte remus ad illud ex nullo fundamento solido deduci supernalitatem intrinsecam in substantia concretionario ex ratione sanctitatis formalis, sicut non concretionario ex dictamine eliciturae naturalis visionis Dei, quod non eo ipso quod intelligatur substantia supernalis intrinsece debet desiderari ornatam viribus talibus ad quosvis supernales effectus producendos. Etc.

Disp. II.

An visio beata sit species expressa imago intentionalis et verbum mentis?

§. I. Proponitur iudicia theologorum.

Supposita disputatione duas continet difficultates agendas, e diversis quamvis assertionibus indiscriminatis expendamus. 1a difficultas inquirit an visio beata sit ex actio, seu potius sit qualitas quae per modum expressae similitudinis, imaginis et speciei intentionalis repraesentet formaliter obiectum per conceptione. De qua differentia sententia 1a quae defendit a Thomistis, statuit, repugnare omnino quod visio sit imago seu formalis similitudo substantiae divinae, itaque quod visionis solum consistere in quadam

tind.ae actuali depredicamenti act.is ita docent Caietan. Capreol. Ferr. Vañes Albelda e alij quos refert et seq.ur Ilicestriuz in trat. 1. disp. 1. dubio 9. debet autem hic no tari int ipsos et Thomistas dari diversos discurrendi modos, ? plu res ?edunt speciem expressam quod obiectum e absens, alij admittunt actus ?hicq cognoscitivus ? illo ?ato ? ipsos e alij dericq ? collo cant modum cogn. in act.u asserunt ? ? productus ? eius mo.i act.us esse ? expressam.

1.a sa extreme opposita acriter ? de Tho mistis defendit visionem intuit. Dei ex specie expressam et formaliter repraesentativam essentiae divinae. probabile sent.m ? nunt Scotistae cum Scoto in quodlibeto 14 et 15 dist. ? ? 1.o ?.e sancti Bonaventurae dubio 3.o Bassolis 3.o dist.e 14 q.e 1.a ar ticulo 1.o § illa igitur Pitigiani 4 dist.e 49 art 3 ? ad 2.m 43 ? ? opinionem, quam defendit ut probabilem Arrubal. ? 7 in quodlibet 1.o dubio ar 1.a ? et centum ? dist. 2 et 3 ? societ. omnes scriptores in eandem formandam incumbunt. theologi hoc probant ad articulum 2.m ? ? ? ? philosoph late hoc respondent ad lib. de anima ubi tractatur ? ? in ? in communi =

= 2.a difficultas e. an Beati per visionem claram et intuitivam Dei forment verbum. de hac difficult.e duplex a? viget sent.a 1.a negans, et hanc tenent ? ? thomistae, qui asserunt impossibilem esse visionem Dei, quae sit expressa in ? ? repraesen tatio, ? ? ? ? ? qui admittunt in visione ? spe ciei, et similitudinis formalis. ut Scotus. Trigosus, et Bassolis quae ad ? verbi requirunt tamquam condit.em essentialem, quod pro cedat ex memoria obiecti, de naturaliter, et cum visio libere pro cedat respectu Dei, ? ? adhaerent eidem ut Capreolus, ? victoria ? ? ?, et alij; ex nostris ? ? ?, qui conce

dat

dat visionem verum similitudinis formis, et donget verum verbi =

Ergo 2m. exponitur 1a. sententia per duplex assertum

Asserimus 1o. visio Beata est expressio expressa Dei formis imago, et intentionalis similitudo illius. hanc doctrinam egregie confirmant SS. PP. Anselmus in monologio. cap. 31 Bernardus sermo 31 in cant. Gregorius tom. 2 in Ezechiel. quorum testimonia referuntur a PP. allegatis, et presertim a P. Vazq. 3 aud. Ludovicus est S. Aug. 14 de trinit. cap. 17 ubi loquens de visione Beata sic inquit: in hac quippe imagine tunc perfecta erit Dei similitudo, quando perfecta erit visio Dei. de qua Joannes dicit, cum apparuerit, similes ei erimus, quia videbimus eum sicuti est. idem expresse affirmat in lib. 9 de trinit. cap. 11 et lib. 15 de trinit. c. 16. S. Thomas huic etiam doctrinae suffragatur aperte in 1a. p. q. 27 articulo 1 contra gentes 4 de verit. art 2, et in 4 dist. 27 q. 2 art 2 expositiones autem, quae predictis locis exhibentur praesertim a theologis discalceatis, evertunt totam dicti Thomae mentem, ut facile judicabit, qui videt testimonia; quae testimonia sancti Thomae sunt adeo aperta, ut apud huius Thomas Princeps in 4 dist. 49 q. 3 articulo 3 ad argumentum 2 dicti, ingenue fateatur. sanctum Thomam videri tenere, ut sic. et Scotus in 4 dist. 49 q. 2a. art 3 sententiam sit dictum potissimum concedit sanctum Thomam ea huius dicti patronus. ut l. tunc doctoris junio res thomistas aliis antiquioribus insignibus suffragari in exponendamente sancti Thomae =

// Ratio 1a. assertum est quia videre obiectum, sinesipse ipa ecate apprehendantur nihil aliud est, quam concipere similitudinem formis, et illius expressis, quae manifestatur obiectum principio precipiendi. sicut enim non potest subiectum reddi formiter calidum, nisi recipiat in se qualitatem, quae sit formiter calor, ita non potest reddi formiter videns obiectum nisi habeat qualitatem, quae sit ipse formis expressio obiecti, et qua dicatur formiter videre; omnia, quae sunt iacentia quod negari non potest, quin ergo sit similitudo intentionalis. et expressio obiecti cogniti. Ergo 2o. visio non potest ut formaliter

acceleri

actionum, quae naturam suam producat: Sicut enim cognitio debet esse alicuius obiecti, et relatio respicit terminum, necessario habet extrema, quae vniat, ita actio debet producere aliquid. Deinde non potest assignari, quod producatur per eiusmodi actionem, nisi quaedam species, quae sit proprie imago Dei etc.

Minor breuius discutitur. Probatur: Sic imprimis per illam actionem non potest produci modus aliquis, quo potentia vniatur Deo in ratione intelligibilis, quia licet intrinsece vniretur hoc non sufficeret, ut ipsa diceretur videre Deum, quia non dicuntur cognosci obiecta eo praecise, quod vniantur potentiis, sed quod in potentiis dentur similitudines formales obiectorum, ut nauta supra est. Deinde nec potest produci modus, qui sit vnio extra imaginem, quia in illo modo militat eadem ratio, quae militat in modo intrinseco, tum etiam quia si diceretur esse vnionem extrinsecam representatiuam, per quam Deus fiat intuitiue praesens, tandem quam tanquam per suam similitudinem expressam, solum erit dissensio in eo, quod appellatur modus, quod a nobis ponitur per modum qualitatis absolutae, quae adstruimus esse similitudinem expressam obiecti, et per quam cognoscitur intuitiue formaliter intelligens, quae denominationem non potest participare ab actione, in quantum ipsam formaliter est actio.

Asseramus 2m. Beati per visionem, qua Deum vident formant verbum, in patrocinium cuius aperte adducto Augustinum et Thomam, qui in lib. 15 de trinitate cap. 16. sic scribit, tunc quoque etiam fatendum est, quod cum similes ei erimus, quando videbimus eum sicuti est, tunc quidem verbum nostrum non erit falsum, quia neque mentiemur, neque fallemur. Et in 1a q. 27 art. 1 corp. hoc verbo habet, quicumque intelligit, ex hoc ipso, quod intelligit procedit aliquid intra ipsum, quod est conceptus rei intellectae ex vi eius proueniens et ex eius notitia procedens, quam quidem conceptionem vox significat, et dicitur verbum cordis.

Prima ratio verbum est rei similitudo

fr

fortis producta effective ab ibsa, d. Visio Beata et Similitu=
do Dei fortis producta effective ab ibsa beatis, ergo ita Ver=
bum est maior concedatur ab aliis Ordinis Theologis. Minor
Continet duas partes. Prima quoad rem fortis Similitudinis proba=
ta manet in aperto. 2a quoad rem productionis tale pro=
banda erit, quae de principiis effectivis physicis beati ipse
ranay, in contra. 3. Pr. 2o ex eo quod non formarent Verbum
quia perfectius visionis intuitivae aliquando formatur ob starent
quia hoc est primum eius falsum, quia per agens Pater aeternus intui=
tione perfectissime cognoscit, et tamen format Verbum quod forma=
re Verbum non repugnat rationi cognitionis intuitivae =

Si autem Verbum est eius
modi. Sive et speciis expressae ut sit medium prius cognitum
in quo quasi in speculo manifestetur objectum, tale solet pro=
bari ab philosophis ad lib. de anima. Vide Sanchez ag. disp.
8. et alios nominatos supra de hac re tractantes, ex quibus hoc
principia ss. observanda de repugnatione sententiae thomis=
tarum, Nos, ut ipsa testatur experientia clarius cognosci=
mus res absentes, de quibus cogitamus, quas cognoscimus, et Ver=
bum circa eas formamus, si autem Verbum esset medium quo
res absentes, sicut melius cognoscuntur et clarius Creaturae in
quibus nunquam in medium cognoscitur ipse Deus. Insuper in illo
lumine non datur aliqua forma, quae sit primo objectum intelle=
ctum et ratio intelligendi alterius, quod nec intus datur aliqua forma
quae sit prius objectum cognitum, et ratio cognoscendi al=
terius. Denique quia Deus non videretur ipse de in alio lumine ter=
tium. Denique quia Deus non videretur ipse de in alio
ipsi in eius terminis et cognoscendi intuitive de de absque
tione =

Caput 3m Diluuntur obiecta

Obiicies 1o. Divum thomam, qui sepe doctrinam oppositam
tradidisse videtur, quatenus asserit, Similitudinem ex

pressam

Propono describere, ut in illa Deus videatur, nam in 1° contra gentes, cap. 53 cognitum appellat intentionem intellectam, et in 4 cap. 11 ait verbum internum esse id, quod concipitur, hoc est cognoscitur, et q. 4 de pot. art. 5 corp. de verbo mentis haec habet homo 1° et per se intendit de ipso concipit de re intellecta, in quo Sanctus Thomas agnoscit etiam rationem similitudinis expressae praeter illam, in qua prius cognita cognoscatur obiectum =

= Variis hinc oritur dissensio inter interpretes D. Thomae in exponendo quod sentiunt apud Angelicum praeceptorem intentio intellecta, verbum conceptum, similitudo apprehensa, et aliae similes phrases. Ex multis aliis, qui tuentur nostram sententiam, affirmant per intentionem intellectam solum declarari cognitionem, quae hic cum sit ratio formalis cognoscendi cognoscit seipsam, ut ipso. Alii exponunt, tunc appellari cognitionem intentionem intellectam quando sententia illam reflectit in eius actu distincto; sed hi me judice non recte commentarunt mentem S. Thomae, quoniam ille in 4 contra gentes c. 11 expresse docet aliud esse intentionem intellectam, et aliud intelligere ipsam intentionem intellectam. Alii volunt intellectionem dici [illegible] intellectam non realiter, sed intentionaliter, et repraesentative in actu 2°, in quantum ex ipsa intellectione habet obiectum in luce esse actualiter intellectum, et repraesentatum, sicut species impressa appellatur intelligibilis, in quantum ipsa facit esse intelligibile, quia per ipsam habet obiectum in intellectu posse obiective intelligi. Denique alii exponunt intentionem intellectam per intentionem productam ab intellectu, et in ipso expressam, et aliunde immanentem, firmantque hanc expositionem ex eodem sancto doctore, qui in locis adductis explanans seipsum, per intentionem intellectam conceptum intelligit genitum, et productum ab intellectu. Duae posteriores expositiones magis mihi placent =

obiicies 2

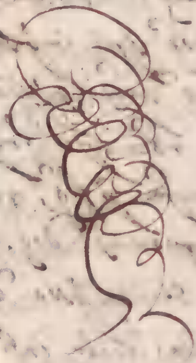
Obiicies 2º ex Caietano. Ex eo ponitur Verbum respectu obiecti creati quia obiectum ipsum propter suam limitationem non est per se satis intelligibile, neque intime praesens illi: Deus est summe praesens, et summe intelligibilis respectu intellectus creati, ergo non potest dari Verbum, nec expressa similitudo in ordine ad ipsum Deum. Maior probatur quia propterea Deus non producit Verbum per intellectionem essentialem sui ipsius, quia est summe praesens sibi et intelligibilis. Resp. negando Maiorem esse falsam, quamvis enim substantia Angeli sit proportionata, et intime praesens proprio intellectui, ponitur tamen actualiter aliquod creatum quod sit ratio formalis, et similitudo expressa ipsius Angeli, qua quidem intelligit seipsum, et similiter ratione, ut videatur Deus, ponitur aliquod quod sit ratio formalis, per quam Deus ipse videatur, nec dicit imperfectionem in Deo, quod creatus non possit cognoscere videns per ipsam entitatem Dei, sicut nullam dicit imperfectionem quod non cognoscatur lumine aliquo per entitatem ipsius Dei. Ad probationem minoris dicitur, non ex eo Deus non producit Verbum per intellectionem essentialem, quod sit obiectum summe praesens, sed quia Deus est suum intelligere indistinctum ab ipso. Unde quia Pater aeternus ratione propriae personalitatis distinguitur a Verbo, quamvis habeat actum propterea producit Verbum ex fecunditate infinita, dicitur quod intelligendo producit Verbum, nec satis est respondere ad hoc cum Theologi communiter docent intellectionem personalem Dei Patris non solum esse intellectionem dicentem, intellectionem vero intelligibilem esse solum intellectionem, non sufficit hoc dicere quia hoc est quod inquiritur, quare Patris intellectio sit dicens, et productio Verbi: non obstante maxima praesentia, et quare Visio Dei in Beatis non sit dicens qua formetur Verbum de Deo, cum multo minor sit praesentia, etc intimum [illegible]

Obiicies 3º

// obiic. 3° Deus est per suam naturam suam esse cognitum quod non potest esse cognitum per aliud, quia sit illius representativo formali. Ergo Deus non potest reddi intelligibilis per aliud quam est per suam naturam suam principium intelligibile, dico esse per suam naturam suam esse cognitum quod non potest reddi cognitum per aliud. occurritur argumento distinguendo duplex est cognitum in Deo: primum est id quod est, quod est obiectum materiale, et terminativum, et hoc quidem est respectu intellectus divini, et beati, quamdiu divinis cognitionibus attingatur ab utroque intellectu. 2um est esse cognitum formaliter, idest, quod offert medium per quod formaliter cognitum redditur; hoc autem esse cognitum forte, est Deus per suam naturam in ordine ad intellectum divinum. cum distinguatur obiecto essentialis intellectus: non tamen est cognitum per suam naturam respectu intellectus creati, sed per cognitionem distinctam. ad confirmationem ipso anno, quod in ipso inspiciet aut difficultas de specie impressa, de qua dicemus inferius negative concepta; et ratio difficultatis est quia cum tota ratio ponendi species impressas fundetur in eo, quod ita deceat supplere improportionem obiecti. si obiectum non possit habere ullam improportionem, nec poterit etiam produci species impressa, ceterum species expressa, et verbum cum impressa, unitum ipsa cognitione actuali confirmatur formaliter cognoscentis obiectum per cognitionem actualem realiter obiectum distinctam =

— obiicies 4° implicat quod aliquis.

Nihil deest

Obiicies 4. implicat quod aliquid creatum possit supplere vices Dei in ratione speciei impressae ad visionem Beatam, quia natura Dei concurrit ad eliciendum visionem in ratione speciei impressae. Sed implicat, quod in visione beata ponatur ratio speciei expressae quae suppleat ipsius speciei impressae. hoc argumentum est ex dictis [illegible] inefficax et in 1. caret omni robore sicut multis Theologis docuerunt esse Deum non exercere rationem speciei impressae, sed hoc munus praestari ab entitate creata, quae sit species impressa. in hac dicendi ratione nullum esset inconveniens, quod species expressa creata suppleret speciem impressam etiam creatam. Deinde quamvis defendatur Doctor sanctus, quae constituit rationem speciei impressae in sola divina essentia non [illegible] argumento quod species expressa creata non supplet ipsius divinae essentiae in ratione speciei impressae sed tantum deserviret, ut [illegible] illum, tanquam [illegible], redderet potentia cognoscitiva creata finaliter cognoscens Deum.

Obiicies 5. expressa Dei similitudo debet esse eiusdem naturae cum illo sed nulla creata entitas potest esse eiusdem naturae cum Deo, ut manifestum est. Sed nulla entitas creata potest esse expressa Dei similitudo. Confirmatur. ex eo Verbum Divinum est eiusdem naturae cum Deo quod est expressa illius similitudo: Sed non potest aliquid [illegible] rationem similitudinis expressae Dei nisi sit eiusdem naturae cum Deo. Hoc argumentum sub [illegible] affirmatur [illegible] speciem expressam naturae Dei debere fundari in unitate naturae non in [illegible] speciei expressae intentionalem qualis est [illegible], sic non [illegible] creatis [illegible] equalis et aequalis, quamvis [illegible] sit [illegible] satis non est [illegible] similitudinis

qd exprimat ipsum obtum. Vnde Verbum divinum non habet esse eiusdem rationis cum Verbo creato, quia non est ut cumque similitudo illius, sed quasi similitudo naturalis.

Obiicies 6. intellectus producit verbum intelligendo ergo intellectio non est verbum; sed terminus intellectionis erit verbum; quod divinus autem intellectus producit verbum intelligendo. Si intelligendo sumatur pro actione qua intellectus se physice exercet in ordine ad qualitatem intellectionis, quae verbum est, et terminus actionis, concedo antecedens, si sumatur pro formali repraesentatione, cuius terminus sit verbum, nego antecedens: nam qualitas, quae verbum est, constituit formaliter intellectum intelligentem, et verbum solum est terminus intellectionis efficienter sumptae, id est actionis procedentis a principio intelligente. formaliter non tamen est terminus repraesentationis intencionalis, quod formaliter est ipsa met repraesentatio effective producta.

Expressa illud licebit colligere discrimen maximum inter divinum et creatum intellectum in ratione producendi verbum quia non aeternus Deus non producat verbum ex eo quod indigeat illo ad intelligendum sed ex fecunditate infinita intellectus fit quod verbum divinum supponat intellectum divinum actu cognoscentem obiectum infinitum. Ceterum cum creatus intellectus producat verbum ex eo quod indigeat illo ad intelligendum nam per verbum ille redditur formaliter intelligens, fit quod verbum creatum non supponat ipsum potentiam inactuali ratione cognoscendi constitutam, sed illam de ipsum constituit in eius denominatione continet et non distinguit ab ipsa ratione formalis intellectionis et similitudinis intencionalis quae physice convenire potest cognitione creatae.

Obiicies 3. si visio foret comprehensiva illud esset infinitum: hoc est impossibile. Resp. maior est com: comprehensio timeret obiectum simpliciter infinitum, et haec obiectio parum absoluta retorqueri potest in adversarios quia cum admittant visionem beatam possunt in illa formari argumentum, quamvis non sit eiunctum cum ratione Verbi. Etenim visio beata tendit in obiectum simpliciter infinitum sicut tenderet verbum, si hoc dari posset, sicut et neque intelligi verbum infinitum repraesentans esse infinitum, nec potest et intelligi visio finita obiecti simpliciter infinita. Resp. quod verbum non debere participare omnes conditiones obiecti, neque enim quia illud sit substantia esse debet esse substantialis, nec infinitum quia illud sit infinitum. Item non oportet esse infinitum quia adaequet paene cognoscibilitatem obiecti simpliciter infiniti.

Finis 1ae Controversiae

Controversia 2a

Controv. 2.

Expendens obiectum circa quod tendit visio beatifica.

Disp. 1.

An Beati videant intuitive essentiam divinam et omnia quae sunt formaliter in Deo.

§. 1.

Premittuntur illa quae minus difficultatis sunt.

Supponi debet 1º praesentem disputationem non posse habere locum in illa sententia quae repugnaret omnes divinas perfectiones esse unicam et eandem perfectionem intellectus, non solum re, sed etiam praecisione mentis; non enim tunc quaereretur an omnia quae sunt formaliter in Deo, sint ipsa metessentia [illegible] divina realiter, et formaliter, cognosci debent formaliter, id est cognita illa formali perfectione quam dicunt, quoniam isto modo formaliter essentia cognoscatur, nec aliud intelligi potest. Ut ergo possit institui haec disputatio debemus nunc admittere inter perfectiones divinas, aut distinctionem virtualem aut distinctionem rationis, praescindentes ex hoc an obiectivae plures obiectivas perfectiones [illegible] quae praesentes sunt dat locum dubitationi, An beati videant omnes omnino perfectiones divinas admissa inter divinas perfectiones aliqua distinctione aut virtuali aut obiective praecisiva.

Supponit debet 2º beatos videre clare ipsam essentiam divinam. Constat haec suppositio 1. ex Benedicto 12 in extravaganti. Benedictus Deus. ubi dicitur post

ex pr. sup. animae, quae tamen, quae nihil iam habent purgandum, vident, et videbant divinam essentiam immediate, clare, et aperte ostendentem. Supponitur 3° videri etiam a Beatis clare eius perfectiones relativas; colligitur ex Eugenio 4 in Concilio Florentino in literis unionis, ubi definitur animas supporum statim at nihil habent purgandum, recipi in caelum, et intueri Deum clare trinum et unum, sicuti est ipse. Plura Patrum testimonia congerit pro hac veritate Pet. Gram. tractatum 5 disp. 3 sect. 2.

Supponitur deinde 4 ex communi Sententia Beatos videre etiam clare perfectiones attributales absolutas, sapientiam, aeternitatem &c. quia licet ex pluribus non fit mentio de huiusmodi perfectionibus in Concilio Florentino. Mens tamen Concilii fuit illas comprehendere. Duo S. etiam, quae fulciunt hanc communem Suppositionem. Primum est paritas desumpta ex personis, et relationibus. Secundum est, quia Beati cognoscunt clare Verbum et Filium, et non Spiritum Sanctum, immo produci per intellectionem, et non per volitionem. Supponitur iam ut si licet Sententia quae admittat distinctionem virtualem inter essentiam et perfectiones, tam absolutas, quam relativas, dicendum est, Beatos videri illas, ut virtualiter distinctas, quia cum illae videantur clare ut sunt in se, et illae per se ipsas sint in se virtualiter distinctae, sequitur a Beatis illas videri, ut virtualiter distinctas.

Doctrina tradita in quatuor praecipue Suppositionibus C superioribus potest duplici via theologica valde communiri. Primo sic disponitur. Sacra Scriptura, et ecclesia SS. frequenter asserunt Beatos videre Deum sicuti est in se; sed id videatur proprie sicuti est in se, quod videtur clare secundum omnia

quae

quæ formaliter continentur in illo, et pertinent ad eius Congruentiam, seu fortem integritatem, quod dicendum est beatos hoc pacto Deum esse clare visuros. Ibi ut SS. sensibus respondentur in altero sensu nimis proprio; deinceps ad suum obiectum virginis functus; atqui hoc functum producere non potest quod ratio sit. Beati debent intueri clare in Patria id ipsum quod in Via cognoscere obscure, et per fidem quia videtur rationi conforme, ut correspondeat fidei minor claritas ea divinas perfectiones quam visioni beatificæ, nam per fidem attinguntur essentia divina, personalitates, et attributa scientiæ, volitiones etc. quæ hæc omnia per visionem clare etiam attingi debent, et præfata ratio desumpta est ex divo Augustino lib. 20 de civitate c. 22. Ubi inter alia ita loquitur: quid videbimus nisi Deum, et omnia illa, quæ nunc non videmus credentes =

= Urgebis 1º attributa, quæ formaliter sunt in Deo sunt infinita secundum auctores communiter, quod beatus non videt hæc omnia infinitè in se ipso, quia visio cognosceret simul obiecta infinita essent infinitæ perfectiones. Sicut esset maioris perfectionis visio, quæ videret duo obiecta, quam quæ unum tantum cognosceret. Respondeo dici potest 1º negando antecedens, quamvis falsum est, attributa adæquate sumpta sunt proprie tantum formaliter infinita secundum nostrum conceptum. Respondeo dici potest 2º, omisso antecedente, et negando consequentiam quoniam non deducitur infinita perfectio in actu ex infinitis obiectis repræsentatis; nec eius modi calculatio sufficiens est. Sicut nec in aliis probat cognitionis perfectiones debere crescere unione per numerum perfectionum proportionem eius obiecti repræsentati =

= Urgebis 2º visio beati non potest comprehendere Deum, quod visio clare videns omnes perfectiones

quæ

quae sunt formaliter in ipso Deo comprehenderet. Verum Deus [illegible] videre omnia quae sunt formaliter in ipso Deo. Probatur minor. Comprehendere Deum, est ita clare Deum ipsum cognoscere, ut nihil lateat ipsius cognitionem. Ergo hoc ipso, quod omnia attributa clare cognoscantur a beatis nihil lateret eiusmodi cognitionem, quae proinde diceretur comprehensiva Dei. ~~cognoscere omnia quae formaliter sunt in ipso Deo~~ Respondeo concessa maiori, et negata minori ad probationem dicere est, non sufficere ad comprehensionem Dei cognoscere omnia quae formaliter dantur in ipso Deo, sed oportet esse, quod cognoscantur etiam illa quae continentur eminenter, et non ut cumque, sed speciali genere cognitionis, de qua late dicemus suamus in controversia ultima huius materiae, de conceptu formali comprehensionis explicanda.

Caput 2um an videantur clare a beatis omnes illae formalitates divinae in quas praecindi solent attributa adaequate

1 Statuimus in capite praecedenti attributa divina adaequate videri intuitive a beatis, quod ita certum est, ut oppositum temerarium sit, et in fide periculosum: nunc perpendimus inquisitionem, et vestigamus an vere videant etiam illas perfectiones inadaequatas, ex quibus nunc suspensimus quod alicere ipsa attributa. Quod quidem ut distinctius intelligeretur, simumentum adducatur, illud scilicet quod hac tempestate inter iuniores praecipue valde commendatur, et quod distinguit in omni quodam plures formalitates divinas, et quae dicuntur absolutae eminenter omnes, et taliter dispositae sunt, ut quaelibet correspondeat suo [illegible], et omnes perfectiones quadrant omnibus [illegible] gradibus ab ipsa divina [illegible], ex quibus perfectionibus dicitur adaequate conflari attributum omnipotentiae, appellantur etiam eiusmodi perfectiones virtutes secundariae, sed [illegible] pertinentes ad constitutionem eiusmodi attributi proprie dicti, quamquam de hoc curandum est [illegible] pertineat ad solas [illegible] Itaque difficultas an eiusmodi perfectiones, quae iuxta praedictam sententiam dantur formaliter in Deo, possint intuitive a beatis cognosci.

1.ª sentª defendit eiusmodi effectus
sive dicant modi atributorum sive effectus liberi sive respectus
habitudinis non posse a beatis cognosci clare et dicte ita tenent
Ferrara libro 3. contra gentes c. 56. sub finem Paludanus
in 4. dist. 49 q. 2. n. 8. Argentinas 3. dist. 14 q. unica
ar. 3. ad 34 contra 1. 2.ª Egidius 1. 2.ª dist. 1. dist.
q. 2. ar. 2. §. 5. et Dr. Salas 1. 2.ª tract. 2 disp.
4 sect. 2. a n.º 10. qui eadem sententia plures alios refert notat
autem Dr. Suarez disp. 50 c. 1. n.º 4. predictos auctores debere explicari
non quod asserverint ... obiecta non cognosci a beatis modos illos
... formaliter quos reperiunt formaliter in Deo ... cognoscerent
non cognoscant eo ... quae varia ... ut cognoscerent
dicta ... illi ad quos referunt ipsi effectus. ... certe ob
... dicta quam addit Dr. Suarez, arbitrantur predicti Doctores
posse defendi ... hanc.

2.ª sentª oppugnat beatos non solum videre
clare atributa dei, ... modos eorum, aut effectus in ad extra
cuiuslibet atributi. ita Dr. Suarez ubi supra n.º 15. quem ...
... sequuntur. Alii theologi ... qui distinguunt ...
... in duplici statu. 1.us status est ... quo ad sufficientiam
in quo statu nullam dicit connexionem cum creaturis. 2.us status
est ... quo ad efficaciam, quatenus dicit decretum ... productionis
rei decretae ... ... Et hoc posito addunt, ... clare
cognosci a beatis quo ad sufficientiam, ... quo ad efficaciam
cognosci non clare illos effectus ..., quare ... clare
cognoscunt. ... an predicti theologi ... differant
a 1.ª et 2.ª sentª non est in presenti examinare ...

parui momenti ē. nos ad resolut. difficult.

Asserimus 2.º h. predicti M.ri qui constituunt in diuina ver. diuersas formalitates obiectiuas in ord.e ad tres diuersos conceptus aliunde n. posse uideri oēs creaturas potius ex vi visionis Dei, quam predicta visio debeat asserere in comprehens. Dei, hoc ipso, quod adoes creas terminet arbitramur, praefatos M.ros teneri defendere cum P.e Salas n. uideri a Beatis oēs illas perfect.s inadequatas, quas dant formalit. in diuina ad probat. huius assert.is reuoluenda sit illa oīa que late tradidimus in ma. de diua diuina diuersio 1.a disp.e 6 q. 4. ubi probantes eff. indiuisibilitatem formalitatis diuinorum &c. reliquorum atributorum in plures perfect.es obiectiuas inadequatas, urgebamos predictos M.ros rationibus magis efficacibus ut si noticiam dederunt libenter diuinam esse perfect. insuptibile et partem mentis f. ut amplectirent. sententiam P.is Salas 2.a quam ipsi met rigidas censuras ferunt.

Asserimus 2.º ex mea & verisima sententia n. ee admitt. plures perfect.es inadequatas in diuina quod ea constituit indiuisibilis perfectio productiua indiuisibiliter horum corum omnium que solum ex parte sua n. repugnant in hac sententia solum expositum qua non uideat tota perfectio diuina & n. uideant clare & distincte oēs terminos possibiles ab eadem, uidet ingenue tota perfectio diuina quam clare & intuitiue uidet illa perfectio que productiua Leonis, & que productiua equi; n. tam uident distincte & in particulari oēs termi

q. n. videt ipsa objecta, in quantum ē deitate, & in particulari producti° omnia illorum, hoc n. n. pendet ab illa ex ipsa intuitione, sed ex tali s. talis generationis roē, quae ... pot esse major aut minor, quamvis ipsa visio intuitiva ferat ad totum complexum objectorum. s de hoc fusius in dis- sertia de diua incomprehensibilitate =

Disp. 2

An divina possit videri sola diua essentia quin atributa & personalitates diuinae clare simul videantur, et e contra?

§. 1.

Notatur aliquid & multiplex thesibus sermo.

Ut sine salebra huius gravis? inundatio ... inducere, hic ut plerique ... faciant plures notationes ... enumerant varias opiniones quae florent apud metaphysicos ... dictas ... fusius ... s. tantum frali ... arbitremur ... ... non esse in his demorari nec repetere illas quae ... non ... cant additis ... positis, ad illas expeditius paratis additis ... bis notationes aliquas varias admittamus. 1° ... notatio sit ... distinctio ... sive ... distinctio formalis & ... rei sint atributa & relationes ut ... ... sive ... personae distinctio quae ... huius

virtualis realis d. sive alia dist. rōis desinat, ō hec sit actiue precisiua. S. ibm stalit precisiua notatio 2a. sit duplex: aliqui solet precisio alia dr negatiua, altera abstractiua; prim. dat precisio negatiua, qdo de eadem oio entit. cognoscit vnum praedicatum, detractum, altrum praedicatum detrate negat de eadem entit. ut si qs cognosceret in hoe animalitatem et eodem hoe negaret rationalitatem tanqm n conveniret illi: precisio abstractiua hi sit qdo ex duobus praedicatis quæ n realr idem cognitio tendit ~~insuper~~ in vnum alterum, de altero verum nihil affirmat, aut negat, et hoc contingit, qdo homo cognosceretur abitum ut animal, nec tamen affirmaretur, aut negaretur per eundem actum lib. et ratio. In presenti ergo totum est difficultas circa precisionem ~~alteram~~ abstractiuam, an simul possit Deus videri ut Deus per visionem intuitiuam, qm Deus n videatur intuitiue ut trinus, nec affirmetur, aut negetur Deus ee trinus, imperfectione, et potens, omnipotens &c. =

= Notando 3o. n procedit proposita difficultas an visa intuitiue essentia Dei debeant aliqu perfectiones diuinæ enim videri mariliter, et identice; d. an formaliter, et immediate videri debeant. est enim apud omnes certum, omnes perfectiones absolutas, et relatiuas ee idem realiter, et mariliter cum essentia, et consequenter omnes mariliter videntur visa ipsa diuina essentia, quia hic modus cognoscendi n est aliud, quam cognoscere id, quod est idem realiter cum alio, eo hoc ipso, quod essentia videatur, quæ est idem realiter cum aliis perfectionibus, vtique mariliter, et identice dicuntur videri = Notando 4o. sit ab omnibus enim supponitur, nec essentiam diuinam posse videri, nec aliqu attributum, quin videatur existentia diuina; cum enim intuitio feratur ad rem, ut existentem in suo tempore, vis dicto debet cognosci formaliter existentia, coniuncta quacunque perfectione diuina. est igitur sermo de essentia, et re

la

personalibus, et reliquis atributis propter ipsam essentiam an scilicet unum atributum possit absque immutiua videri aliorum visibilis notabilis =

1a. Sent.a defendit, n' posse fieri, cum diuinitas, q essentia diuina videatur intuitiue, n' visis atributis, et personalitatibus, nec e converso. ita docent Vasquez in hac q. articulo 7 disp. 4 P. Valentia puncto 6 P. Sua. l. 2 de atributis cap. 22 et 23 P. Vasq. disp. 48 cap. 2 P. arrub. disp. 24 cap. 4 P. fasolus q. 13 artic. 8. P. Stanica disp. 50 cap. 1o. et 2o. P. Mercurius tom. 2 disp. 14 S. 1. cui etiam adhaerent plures Magistri ex Recentioribus. 2a. Sent.a docet essentiam diuinam ipso posse videri sine atributis n' tamen sine relationibus ipso hanc Sent.a refert P. Suar. L. 2 disp. 4, aliquos Magistros ex Junioribus =

3. sa. propugnat esse n' posse videri sine atributis, bene tamen sine relationibus, et relationes etiam sine essentia unam relatam sine alia pro hac sententia referunt Scotus, et eius illo omnes Scotistae: quia cum Scotistae admittant inter essentiam et atributa distinctionem ex natura rei, tamen debebant loqui eodem modo ac loquunt de essentia in ordine ad relationes. refert etiam Egidius Lusitanus in sua aeterna beatitudine tract. 5. q. 22. quod hic autor negat posse unum atributum videri sine alio et docet aliunde, essentiam videri posse sine atributis. Sunt quos etiam autores refert alius discriminis, et Scotus in 1. distinct. 1a. q. 2a. solum admittit posse videri unam personam sine alia cum n' in cognitione intuitiua nec opponit ut Deus possit videri sine persona. sic idem docet a Paludano et Baroli. Alii docent indiscriminatim unam personam sine quauis alia videri posse. Alii denique requirunt cognitionem saltem abstractiuam illius personae, cum opponit illa quae cognoscitur intuitiue, n' tamen alterius cum n' opponit

4 denique sa. statuit, esse videri posse sine atributis et relationibus et econverso relationes sine essentia et atributis et unum atributum sine alio, subscribunt

lavit etiam P. Salas 1. 2. tom. 1. tract. 2. disp. 7. sect. 2. P. Granado tom. 1. in 1. p. tract. 5 disp. 5. 6. et 7. Esfrcia Palavicinus Lib. 1 n. 32. P. Alarcon tract. 1. disp. 4 cap. 2 ubi agitur de visione clara et intuitiva p. spiritus puris, negat autem de visione clara et intuitiva et comprehensiva Dei. P. Arriaga tom. 1. tract. de visione disp. 9. Quique sect. 6 ac. 2 credit visionem an adaequate formalit. possibilem n. repugnare et P. H. disp. 5 metaph. sect. 5 asserit etiam hanc defendendam esse ab eisdem illis qui admittunt possibilem obiectivam. referunt etiam pro eadem Nominales et alij antiquiores Scholastici videri apud Adl. aligatos, sane etiam secuntur graves et docti Adl. Rdes.

§ 2. Exponitur assertio 1. pro resolutione huius litis.

Assertio 1. potest esse visionem intuitivam et comprehensivam qua formalit. videatur essentia non visis intuitive atributis, et e converso. Prob. 1. hoc assertum ex illa com. argumentatione. Id non esse deo denegandum nisi quod involvat contrariorum implicanciam. Atqui visio predicta non involvit ullam contrariorum implicanciam ut constabit ex solut. argumentorum. Ergo predicta visio non repugnat. Prob. 2. specialit. contra illos, qui hanc visionem denegant et alia ex parte credunt posse divinam v.g. non videri ex pluribus effectibus obiectis, adeo ut non videri possit a beatis intuitive, in quibus illa est causa omnium producibilium in particulari, quamvis videat intuitive in quibus est virtus productiva Dei ex se non repugnantis. ut Theologi illi credunt, non capio quae maior implicatio reperiri

intuitive
possit in nra ~~q~~ de visione cognoscente esse n' cognitis attributis intuitive. Aut hic in solis censeat et 2º admittat ut solis.

Pr. Surgentius opponimus ad ea negando fundatum fundatum principium ... opp. et supponimus admitti distinctionem obiectivam ... int. divinas perfectiones; nunc sic: ergo posset repugnare visio esse, quae n' attingeret formaliter attributa. Nec int. praedictas perfectiones datur summa identitas realis; similiter nullam habet efficacitatem ... quod visio intuitiva, de qua sermo procedit, ... liquet. maior est fundatum potissimum ... adverte modo autem probatur, quod visio corporea videt clare et intuitive lucem solis ut lux est et tamen n' videt formaliter alia ipsa superiora qualitatis et accidentis, nec etiam res productas auri specie et aliorum effectus quae perfectiones realiter identificantur cum ipsa luce ... bene stat, quod ex pluribus praedicatis realiter identificatis unum videatur formaliter, aliis n' tactis formaliter et clare.

Resp. 1º. adverti ineptum esse argumentum desumptum a visione corporea ad intuitionem intellectus, cum visio corporea n' possit attingere praedicata quae sunt extra sphaeram propriae visionis qualia sunt res accidentis praedicatum, ergo n' est mirum quod visiones hae praedicata n' attingant, sed sola res colorati, cum autem esse attributa et relationes stat intra sphaeram intellectus intuitive cognoscitivi, n' potest reperiri etiam intuitiva et qualitativa esse, quin ... attingant formaliter attributa.

Resp. 2º. hoc responsum ... verissimum sit omnia divina attributa esse intra obiectum potentiis cognoscere intuitive, n' tamen inde probatur essentialiter debere esse intra

obty quiuslis intellect.^s fralis. si ponit nec aliqua ey
ffalis que fralit. attingat vny predicaty et n' attingat
ffalit. aliam que realit. identificant ex eo vlt. qd
deus n' ab hiberet sumy perseriaty nec diversy ffea
ut alia pdicata viderent. sicut ꝫ identitas pdicatory
quę dant in luce, n' efficit, ut oia illa pdicata
tineant ad eand pon que cognoscit. luce. qt ro e
coloris ptinent ad vnq. distraty pon ad qua n' per
tinent alia pdicata cy roe coloris identificata
ita identitas int. est ꝫ et attributa n' det efficere
ut oia hęc pdicata fralit ptineant ad qualibet
cogn intuitiua hoc ipso qd sit intuitiua et pfecta
tiua est.

Dicent 2o alij ad nrã primy impugnatu
toty id, qd est in poa visiua reddere singu
fectiony que pot limitari visiony corporey q^d illa
ma et nimis crasa e eiusmod et imperfecti ablicret
intuitiua cog q^d e sensualis et ilm dt diversas cy
sobstantijs intuiu. e s impugnant d. qui sic
vint; nā lt dicat esse pp minus pfecty poni illa
que intueret vny pdicaty alijs fralit n' cognitis
n' inde pr abie fore impotts eiusmod cogn qr
n' obstendit fundaty aliqd, quare in cog sensus
corporei possit hęc imperfectio reperiri et n' in cog
intuali. Impugnant 2o qr intes cognoscit
lucy que videtur ab oculis et tn' n' cognoscit
fralit. eiusmod cogn lucy esse perfectā ꝫ
pfata solutio nullius e efficacitatis. ans pr

q^d illa cog^o stantis repraesentat id q^d i existit in
ocullis, & n fuit existentia visionis corporeae
ro productiua quae dat in Luce, & nec attingitur
per perfectiones ro productiua: similiter roe alioque sunt
intra eandem [illegible] inter se distincti formaliter [illegible]
una formaliter attingit intuitiue n visa formaliter alia
roe.

Resp. 2. Ratio discriminis inter
visionem corpoream et cog intuitiuam fundari in hoc q^d
visio corporea n est comprehensiua ac proinde formaliter n videt
quidditatem Lucis. At vero visio intuitiua est comprehensiua adaequata
adeo formaliter attingit totam quidditatem: n minus subtilis e
euasio hic quam prudentes [illegible] videt in obscure [illegible]
comprehendendum est. Difficultas e an quidditas Dei essentiae
rei possit attingi formaliter adaequate per unam cog, et inadaequate
formaliter per aliam, quod quidem negat abs[illegible] censent essentiam
adaequate formaliter cognosci debere per omnem cog intuitiuam in quo
quod claudit egregiam petitio ipsius Principii. nos vero
arbitramur cog comprehensiuam esse quae cognoscit essentiam
rei, et eius modi [illegible] posse cognosci formaliter et adaequate
inadaequate quod quidem probabimus [illegible] 3am opinionem varijs
infinius opponendi. Attendimus [illegible] modo roe [illegible]
et int attributa et essentiam Dei nullatenus obstare ut
essentia possit videri formaliter sine atributis formaliter visis.

§. 3 Ad 3^m Cons^d sic conti formato
amplius confirmatur.

Utilis

Virtutis quod est et nebulosa illa ratio 3. quam fecerint

distinctionis impositivas adhuc vires acquiret ex aliis efficacibus

ofratiobus. illius rois conatus eo dirigebat ut probaret identitatis realis quae sunda est inter essentiam divinam et attributa

non posse obesse ut essentia videatur intuitive non visis intuitive attributis ipsis, hoc autem principium veritatis ut in

maius muniamen. nam dicta ofrari potest 1. homo cognoscit quidditative et intuitive actus illius supernaturales quo credit misterium

Eucharistiae v.g. et tamen non cognoscitur praedicatum supernaturalitatis quod est identificatum cum aliis perfectionibus illius actus sicut quam

vis attributa identificentur cum essentia potest cognoscitur formaliter attingi divina essentia quin intuitive formaliter attingantur attributa

Ofrat. 2o quod aspicimus ad magnam distantiam aliquid

ad distinctionem quod est et non clare enuntiamus quod illud cognoscimus illud anobis aspectum vere esse ad et quamvis cum illa ratione qualitatis siuente sit identi-

ratio tangibilitatis aut invisibilitatis non tamen cognoscit anobis variali quae

dictis rois identificatis. videtur quod cognoscimus illius quod quam enuncia

mus obtum anobis vere esse ad non possumus enunciare illud

esse invisibile. vel tangibile. Ecce quo pacto identitas illarum

perfectionum non officit ut una attingi possit quin alia formaliter et

distinctive cognoscat. ofrat. 3. quilibet homo rusticus habet

claram et quidditativam cognitionem de ficulnea vel de quovis alia arbore

simili, et adhuc rusticus iste non cognoscit an arbor praedicta

sit substantia, an crescat non quiescit et alia praedicata talia

quae cum arbore identificantur ex intentione.

Non me latet effugium illud quod inveniunt fautores

opiniones sc. solent praedicti auctores cognitionem quidditativam debere

bifariam considerari, alia in cognitione quidditativa quae comparat perfectionis

alienas et huius generis ut Deus ille est identificata in tribus formalitatibus distinctis.
huiusmodi vero cognitio comprehensiva non debet videre formaliter omnia praedicata quae cum
re visa identificantur, alia altera est cognitio comprehensiva quae debet intueri et compre-
-hendere totum obiectum, et haec non potest non videre omnia quae sunt realiter in obiecto
et cum quaelibet visio Dei sit cognitio intuitive habita et comprehensiva totius,
quaelibet visio Dei debet formaliter videre omnia quae Deus [illegible] rem
cognitam, data est praedicta solutio non infringit [illegible] [illegible] confirmationes
nec conturbari principiis a nobis supra statutis.
Sic ergo secundam praedictam solutionem arguo. Primo etc.

Confirmatur 4. eadem formalitas divina intrinseca videt
de facto a beatis ignoratur [illegible] [illegible] non videt ignoratur libera
et contingentia denotat Deum effective tendentem erga mundum [illegible]
[illegible] praedicatorum in eadem entitate [illegible] non impedit [illegible] intuitive
videatur non visio alterius intuitive. Confirmatur 5. beatus videt
in Deo aliquem actum liberum intrinsecum ipsi Deo ignoratur denotat
liberum Deum ipsum, et tamen non videt Deum ut liberum Deum denotat
illo actu qui videt et reliquos qui non vident ignoratur liberi sunt
ipsi Deo realiter sunt in se ut certum; ergo ex duabus perfectionibus
realiter identificatis potest una formaliter et intuitive videri non
visa formaliter et intuitive alia.

Confirmatur 6. Angelus cognoscit comprehensive et
intuitive potentiam suam intus et tamen non cognoscit hanc rationem potentiae
obedientialem quam habet ad plures [illegible] supernaturales sicut nec
capacitatem quam habet ad unionem hypostaticam quam
consequitur in unitate personae cum aliqua persona ex divinis.
omnia haec omnia praedicata eandem cum Angelica realiter [illegible]
et haec approximatio exercebit [illegible] efficacia [illegible] illos
Deus qui constituunt potentiam obedientialem intrinsece connexam cum super-
naturalibus effectibus in hac non [illegible] rationi [illegible] videt
ex intuitiva cognitione potentiae obedientialis [illegible] esse cognoscens

nat. et clarè esse signalis. Confrat deniq. 3. quia scientia experimentali cognoscimus intuitivè nros actus amoris et odii, et tamen nullo modo scimus nec cognoscimus clarè an prædicti actus sint entitativè materiales vel spirituales. Quare licet reperiri possit aliqua visio Dei adeo imperfecta ratione intuitionis, ut licet illa cognoscat totum Deum, non tamen possit distinctè dicere et exprimere Deum in se esse unum et trinum, licet attingat trinitatem ipsam expressè obiectivè. Pro eadem veritate non erit difficile firmare alias confirmationes non minus efficaces quæ desumentur ad hos et aliquos ex illis negativis et ex nonnullis principiis traditis alibi obscuris.

Ad 4. præfata doctrina etsi est verissima quamvis inter esse et attributa non constituat distinctionem præcisiva obiectivè, et tamen præcisiva formalis.

Non leves doctores alliqui et ingeniosissimi Moderni qui nobiscum tenentur posse videri intuitivè divinum esse non viso intuitivè attributis, si velit sedeat inter eadem nullo modo perfectè distinctio ex natura rei, aut virtualis obiectiva aut rationis ratiocinatæ præcisivè expressè obiectivè, addunt virtualem ut ego met a nonnullis accepi et in alterius scriptoris legere licuit hæc omnia non posse . declarari si negent etiam in divinis præcisiones obiectivæ et constituat esse Dei unica perfectio in perfectis obiectivè per mentes quæ separata in-

in ord.^e ad tres diversos sortiatur diversas denominationes essentiae, sci.^e, pot.^e, etc. Nos vero praementes hac in re vestigia Granadi aliorumque Theologorum cum D.^o Thom. ubi s.^o definitamus doctrinam stabilitam in praecedentibus verissimam esse quamvis negetur in divinis perfectiones obiective, o illam sane sic sit exponendam esse edocemus.

Hoc ipso quod sapientia, et potentia virtualiter distinguuntur asserimus esse unica perfectio indivisibilis quae formalit. scat se ipsam producere et cognoscere quod est cognoscibile et producibile vel de illo quam sane perfectio cognosceret diversa cognoscere perfectio quae est pot.a, et quae est sapientia. et nunquam poterit cognosci eiusmodi perfectio est ingenita sub ratione pot. quin cognoscat explicative id quod sapientia est cum sit ipsissima perfectio utriusque atributi ut autem perfectio haec reduplicative cognoscatur ingenita illa sub ratione sapientiae cognosci debet quatenus autem formalit. perfectio ordinis ad res quorum est repraesentatio et ut reduplicative cognoscatur ingenita sub ratione pot. debet formalit. cognosci perfectio autem relate ad res producibiles, seu quorum est principium productivum. Ex dictis tria recte observanda deducuntur. 1.^m est cognita perfectio illa cognosci ut atributum pot., ingenitum formalit. cognoscit ut vis productiva rerum omnium. 2.^m quod cognoscit illa perfectio reduplicative ut productiva rerum et consequenter ut pot.a cognosci etiam specificative sapientiam et non ut sapientia formalit. est. 3.^m est cognosci illam perfectionem intuitive tantum ut est pot.a quod cognoscit intuitive ut potens producere quin

cognoscat intuitive ut ē res sintans obta

Iam hinc n̄ erit dificile declarare quo pacto p̄ hec p̄ria evenire possit ut cognoscat intuitive eadē pfectio ingenuy hᵗ ros. o̓p̄ quin tñ cognoscat intuitive ingenuy hᵗ ros sapientie, et ad rē istā dilucide exponendā e forma discursus isty. n̄ implicat, qd eadē indivisibilis pfectio que ex se extendit ad varia munia cognoscat intuitive ut potens ē exercere unū, quin cognoscat ut potens ē exercere alterū. q̄ n̄ repugnat qd eadē indivisibilis pfectio que pot p̄ se ipsā pducere et cognoscere res cognoscat intuitive ut potens pducere et coind ut pona, quin cognoscat ut potens cognoscere coind p̄ reduplicative ut sapientia. ans p̄. 1°. puncty illud qd ē centry globi ē entitas indivisibilis et q̄ se ipsy hᵗ esse triy. oīy linearū utriusq medietatis ex qua globus ille surgit. eius m̄o vᵗ puncti indivisibilitas n̄ impedit quin possit intuitive cognosci ut triy ē linearū unius medietatis, quin cognoscat intuitive ut triy ē alterius medietatis, q̄ sit ipsissima entitas que triy ē unius medietatis sit etiā triy alterius et n̄ possit cognosci ut triy unius medietatis quin sᵘl cognoscat specificative id qd ē triy alterius pot tñ reduplicative cognosci fᵃlit ut triy unius, quin sᵘl reduplicative cognoscat ut triy alterius que doctᵃ pot congrue et facile applicari esse divi o

atributis et tamen idem deo obiectum indivisibile cognoscat sed non tam ... cognosceret, et deceptus posset esse in adequatum idem non deo clare explicantes et visa est ipsa realissime ex... plicat per primum suppositum al explicat per aliud, sed modo diverso:

Probatur 2º quia idem, eadem est indivisibilis perfectio ... quae munte in ... divina actus, quo deus amat naturaliter se ipsum et actus quo libere amat existentiam mundi et non obstante ... identitate ... plures qui ... explicatis ... et altributa divina ... ad ... intuitivam ... et non intuitivam atributorum ... dia sint eadem ... perfectio asserunt posse fieri ... perfectio ... deus videat intuitive ... est amor dei naturalis et non ... amor existentiam mundi sive ... in ... non possum ... theologi ... eadem perfectio ... est ... et ... possit intuitive cognosci ut ... denotat ... non cognoscat intuitive ut denotat ... ... hunt esse ... atributa diversa; ... est efficax probatio et ut ... ad ... ex ipsis ... adversorum ...

... illi ... hac efficaci probat... ... dare illi manus, hanc evasionem ... asserunt non valere argumentum ab actu libero divino ad altributa, ... cedunt ... et negant ... in ... notari debeat in ... differencia ... volicioni divinae non est aliud ... actualiter in mundum ...

posset esse cognitio quae cognosceat intuitive et comprehensive vbitatem illam quatenus trahit ad Deum, et non cognosceat illam ut actualiter trahit ad mundum quam hac ratione cognosceret totum id quod in definitione essentiali vbitatis. Caeterum illa perfectio quae sic esset propria et cognitio eius esset essentialis essentiae divinae, et cognoscitivum ac proinde quaelibet cognitio intuitiva, et comprehensiva eiusdem perfectionis deberet cognoscere sub hoc utramque quod in illa datur, aliter non repraesentaret esse illius perfectionis.

Sed advertant, obsecro, qui sic tentant eludere vim argumentationis nostrae, ne vero ipsos in eiusmodi solutione deflectere iam ab illo principio, quod semel supponunt et solebant recipere ob indivisibilitatem rei esse quod intus ponere impedimentum ne possit videri unum attributum sine alio, cum hic libenter admittant posse id evenire respectu divinae vbitatis quamvis illa sit entitas omnino insepartibilis formaliter. Deinde recursus quem modo meditantur ad supplementum visionis comprehensivae, de cuius munere sit videre generaliter omnia, quae sunt de essentia Dei, parum potest illis patrocinari, cum hoc ipsissimum est, quod praesenti discussioni subiicitur an possit esse aliqua cognitio comprehensiva, quae non cognosceat distinctissime et clare quidquid est in essentia obiecti. Reddere quod responsio solutionis nostrae quae vero praesumunt id ipsum quod ex vi rationis nostrae probatur esse falsum nec mediocriter docti possunt ignorare quantis pateat irrisionibus. —

Cap. 5. Proponitur et stabilitur assertum 2m.

Assertio est 2. permanet condatione statutis dictis non repugnare visionem, quae formaliter et intuitive attingat divinas personalitates non visa formaliter essentia Dei. Probatur assertio hoc 1.º non obstante identitate reali inter naturam divinam et personalitatem Verbi datur unio hypostatica quae formaliter et immediate terminatur ad personalitatem Verbi, non tamen ad ipsam naturam divinam; ergo non obstante simili reali identitate possibilis est visio intuitiva quae terminetur intencionaliter ad solam personalitatem et non ad ipsam naturam divinam, ans constat ex concilio toletano 11. et confirmatur quia cum intellectus habeat virtutem cognoscendi quasi separatim ea quae sunt inter se identificata formaliter datur intelligi quare non possit esse magis praecisiva cognitio intencionalis quam unio physica et realis, si haec potest illam praecisionem facere quo ad realem unionem formalem et immediatam, ergo potest etiam fieri a cognitione quo ad unionem intencionalem.

Huic argumento communi quod efficax est ipsum evincit diversae solutiones ab ingeniosissimis theologis excogitatae sunt non designantes refferemus generaliorem tantum confutabimus. Dicunt enim aliqui 1.º discrimen inter unionem, et cognitionem intuitivam desumitur in eo, quod sit naturalis distinctio saltem ex natura rei inter illa praedicata et non possit intuitive videri alio non viso at vero unio terminetur formaliter et immediate ad ipsam personam et non ad naturam non est naturalis tanta distinctio sed sufficit alia minor quae ponitur; Refellitur haec solutio quia includit totalem petitionem principii cuius non potest assignari ratio a priori integre quod distinctionem divisam argumenti formalis distinctio in physica terminat formaliter cadit unitate unionis quod possit quasi praecindere inter praedicata identificata. Et hoc denique erit intuitu cognitionem intentionalem.

Dicunt alii 2.º ex diverso titulo desumendum esse discrimen et utilitatis sic explicandum esse. ratio terminativa unionis hypostaticae est ratio incommunicabilitatis sive autem incommunicabilitas ita competit personis divinis ut non conveniat ipsi naturae divinae et sine erit quod unio physica hypostatica quae est

pscindat int' na' et psonalit. de qua rōs trationis imte. rō est, quia est terminus
visionis est intelligibilitas quae tōs est na' et etiā psonalitati cū na' identifi-
cate ac pinde visio intuitiua et sub abstractiua neqt pscindere int' utrunq
pdicatu. ad spes pte dsa est psta solutio ... rē v. caret ... rigore
a fundato. fatemur equid na' et psona diua esse vere intelligibilis inque
discriminari pōs ab eadē na' et psona pordine ad phicēs trationē fratē
et imtē cuius trat' n' erit capax sōt utrunq extremū. ex eo vero, quod
na' et psona sint intelligibiles, n' possumus assequi quo pacto deducat
utranq pfectū debere fralit videri p quālibet cogn intuitiua et abs
tractiua quod est punctū diff, in qua mō sumus. dicimus pp ē, posse
dari cogn quaē fralit cognoscat na' n' cognoscat psona et cōuerso
Alii alij. et asignant aliā diff. Unio hyppos
tatica respicit ex na sua respicit intrincē cōpositionē pgmē
ssing et ex na' humana et psonalitate diua unū ens pse
subsistens ex quo fit, quod unio dicat hēre modū anexū cū diua
na et cū alijs psonis distinctis a Verbo quam hēt cog intuitiua
et unio slm respicit psonalit Verbi in ordine ad cōpositū cog vero
intuitiua respicit eandē psonalitatē in ordine ad psonalit Pris quia
relatiua sint sub cog n' pōt cognosci psonalitas Verbi n' cog
nita fralit psonalit Pris, et sic ab exercitio n' pōt cognosci n' cognita
na' cū qua identificat explatur haec solutio in sa quae statuit
relatio pdicamentalē in acci realit disto a fundato et trō. si
cōsideret relatio filiationis v.g. in Pro ingntū unit ipsi Pro
slm cōsiderat in ordine ad cōpositū quod resultat ex entit Pri et ipso
filiatione si vero cōsiderit filiatio pse respicit paternitatē
et cog quae trat ad filiationē det etiā trari ad ipsā paternitatē
Plura claudunt in hac solute sed quia n' pbant
etiā oibus illis qui sic oppo fabent. 1º quod unio ordinet
ad cōpositū s. n' ordinatur n' pōt esse rō sufficiens n' pōt illa
pscindi int' pfectus identificatas 2º quod re
latiua sint sub cog n' pbat unā relatē n' posse intuitiue

cognosci altera intuitive n cognita ad terminus n dicuit alterius relatibus debere cognosci indirecte aliqua cog. abstractiva l. confusa. 3º q. manet in suo robore argumentatio facta ante bis si n potest na realiter uniri personalitati, quin uniat eim. ne diue; ne repugnat q. intus uniat intencionaliter media visione ipsi personalitati eim., et n ne diue? Et aduersi defatigent n designabant discrimen aliquod, inquo plene quiescat intus.

C. 6. noua confutatio eiusdem doct. et maior explicatio asserti secundi

Pro 1º assertum est statutum in conf. q. centri int. ess. et personalitates, admittendae distinctio ex na rei, s. distinctio realis virtualis, aut distinctio rois ratiocinatae s. n ratiocinatae. Id quolibet ex praefatis distinctionibus sufficit, ut ess. diua v. coicet filio et paternitas n coicet, ut producat filiatio et n producat na diua; ergo eadem distinctio satis erit ut diua na coicet intui ad hoc ut illa videat et n coicet personalitas coeterne possit intuitive videri na n dita intuitive filiatione. Pro hoc Coa, q. magis difficile apparet, ut physica productio, quae physice et realiter respicit proprium terminum possit conscindere in roe producti physice constituta identificata, quam quod visio quae respicit obiectum intencionaliter, conscindat in roe cog. is praedicatorum identificatorum si ipsa respicit et verificat in diuinis quod realiter producat.

cum qua priori identificat, quae repugnabit quod cognoscat intuitive aliqua ro ut est in se et n cognoscat clare altera ro, quae cum priori identificat.

Dicunt aliqui 1º totum discrimen int. utrumque casum consistere in eo quod ad communicationem ess. et n personalitatis

litatis sufficit dist.º rois quę qd n' satis ē ad visionę intuitivam essentię n' v.º personalitatis, ergo ad eiusmodi comprehensionem requiritur dist.º realis. S.º v.º nullius ponderis ē solutio hęc quę recurrit ad id, qd ē ipsum pro quo procedit discussio, id qd rogamus quare sufficiat dist.º rois ut nã cognoscatur, & n' cognoscatur paternitas, & hęc eadem n' sufficiat ut nã videatur & paternitas n' videatur. Dicunt alij 2.º essentiam divinam propter suam infinitatem habere a se ipsa ut omnis paternitas n' possit cognosci cuius quęlibet cognitio sit intuitive finita, n' pot ex se habere neque videre, n' visa paternitate. S. d.º ē quod omnis cognitio creata finita sit n' repugnabit nec ex nã finita cognitionis, nec ex infinitate essentię divinę qd videatur ess.ª n' visa paternitate, & de hoc quęrimus rõe, quare contra adversarios repugnat id qd pertinet ad intuitionem & n' repugnet qd productio intrinseca videat & tangat filiationem n' denominando intrinsece productam ipsam essentiam Dei.

Dicunt alij 3. inter essentiam & personalitates reperiri distinctionem virtualem qd divinitus quodam inventum ē ut aliqua rõe exponi possint difficultates illę quę videntur reputari a theologis insuperabiles cuius modi primo dist.º talis ē ut ante rei det omnis n' sit dist.º realis, nec altera quę dicitur formalis aut ex nã rei et autem n' sit dist.º realis exercet plura munia ac si esset dist.º realis predicta autem dist.º virtualis n' pot deservire in ordine ad visionem intuitivam, qua videatur ess.ª & n' videatur paternitas aut filiatio deservit tamen ut ess.ª cognoscatur et n' cognoscatur paternitas quia in ea dist.º fundatur qd pater opponatur filio, & repugnantia quę datur ut D.º oppositus sint una persona at n' fundatur in ea dist.º qd ess.ª videatur sine paternitate neque aliqua repugnantia ut simul videantur, ergo per aliquam visionem possit videri simul ess.ª & paternitas. Sed contra ex dictis cuiusmodi distinctionem tantum

esse excogitatam in ordine ad fecunditatem divinam et actus notionales declarandos, ad quos exercet munus distinctionis realis, non vero respectu visionis intuitivae.

Miror sane quomodo haec solutio potuerit ingenerare in animis eruditorum Theologorum quietem aliquam, qui dum nec illam invenire fluctuabant ancipites, ut fatentur ipsi, circa veritatem suae opinationis. Ex pluribus quae nobis occurrunt contra illam haec selectiora dabimus refellentes quod 1° quia non est posterius alterius an per visionem intuitivam intenta fuerit in scholas eiusmodi distinctio virtualis realis. 2° an supposita dicta distinctione possit asseri quod sicut necessario, quia non potest aliter convenire, communicatur natura et non communicatur paternitas, ita ex vi distinctionis divinae possit existere visio quae formaliter tendat ad essentiam et non ad personalitatem, quamvis essentia et persona identificentur possint alias videri per aliquam visionem quae tendat formaliter ad utramque. 3° Nam asserere quod dicta distinctio non posse exercere munus realis distinctionis in ordine ad intuitionem sicut illud in ordine ad communicationem divinam est pura petitio principii quia si illa distinctio deservit in ordine ad praedicata contradictoria ponendo ita etiam deservire poterit in ordine ad declaranda haec praedicata contradictoria, scilicet videri formaliter, et non videri formaliter. 3° quia nulla potest designari ratio implicationis ut eiusmodi distinctio saltem necessario exerceat vices distinctionis realis in ordine ad visionem intuitivam quamvis necessario exerceat eiusmodi munus in ordine ad fecunditatem divinam et unionem hypostaticam. Sicut enim per eiusmodi distinctionem intellectio divina communicatur ad intra et non communicatur filiatio ita ex eadem distinctione convenit ut possit formaliter et intuitive videri intellectio non visa formaliter filiatione.

Asserendum est 2. visio quae videat intuitive attributum aliquod non debet necessario videre etiam abstractive reliqua atributa

det tn aliqd visa uno spati atributo videre aliqua alia. Duas spes stinet. assertus hoc 1.º e n' oia attributa dere saltus abstractive videre ofate sucadit q. 10. qs visa intuitive diva volitº vgr. nec abstractive opusq e cognos cat in mensitatis aut eternitas ut qs nullus spilles, onexiones hit vlitº diva ingmtas talis e. 2º e qs viso aliquo spati atributo s. pfectu ut relativa debere saltus abstractive cognosci alias pfectes et rõ hiuis qs quo talis est e qs pfectio intuitive visa sit esse essalit respectiva alterius pfectionis; et hoc ipso, qs hec intuitive Cognoscat ut e respectiva cognosci det saltus abstractive altera pfectio que hus e et ad qm refert illa, que videt intuitive, sic n. visa paternitate videret abstractive filiatio. si v inquirat aliqs, que 3 pfectes dive sint essalit respectivae, Rndus e eius moi. desiciones pendere ex alijs theologis qsts, aiginde ad psentes disps suffieire assertus 3. qs andbis gralit statutus e

Ultimo notdus e aliquos theologos esse qui doceant posse videri paternites quin saltus abstractive filiatio cognoscat qs qs ab ipsis hac roe cognoscit et pr. n dat mar onexio int paternitates, et illius quorelatus quas sint duo pdicata que realit identificant; si hic quasi respus identitatis n impedit qs unus pdicatus possit intuitive videre quin alius nec abstractive cognoscat, q nec pot impedire in alijs relativis. pfirant. qs lux dicit respus ad deus et ptam visiva cognoscit luces et colores quin allogautt cognoscat creatores lucis hec ides probabilta si e coior ls et veritati conformior doct.ª tradita in asserto 3º ex quo pot facile deduci solutio adros et pfrationes huius opinionis.

Cp. 5 diluunt obiectes adu[?]thor.4

Adversus doct. Stavility in assertis superioribus adduit 1. illud tritissimum celebre quod habetur in cap. 14 S. Ioanis; cum n. Philippus rogasset Xpum D. ut illi obtenderet Patrem suum adque se illum frequenter asseberabat, illius petitioni hanc dedit Xpus D. responsionem. tanto tempore vobiscum sum et non cognovistis me, Philippe? qui videt me videt et patrem meum quae verba exponunt ab adversis in eo sensu quod Filippus iudicaverit se iam assecutum esse cognitionem filij Dei, tantum quod superesse illi cognoscendo patrem ac proinde cognitionem patris a Xpo D. postulasse. Xpus vero D. illius inscitiam manifestavit et sibi edocet nec per fidem, nec per intuitionem posse cognosci filium sine patre nec patrem sine filio propter maximam identitatem quam habet utraque persona divina cum ista. propterea addidit Xpus D. non credis quod ego in patre et Pater in me est? cuius argumentatio quae fit a Xpo D. eo tendat potissimum ut suadeat non opus esse diversa cognitione ad cognoscendum Patrem sed eadem cognosci debere patrem, qua cognoscit filium quod si aliud esse diceret posse dari cognitionem Patris quae pariter non cognosceret filium, non esset efficax argumentatio facta nec per illam satis edoctus evasisset Philippus ut cognosceret suae prioris ignorantiae. sicut ergo in cognitione abstractiva non possunt separari Pater et filius ita nec in intuitiva separari possunt.

Adduit 2. Augustinus tract. [illegible] expositionem illustrans et conveniens faciens [illegible] doctrinam, in libro n. 1. de trinit. cap. 8 his verbis utitur est: sive audiamus, obtende nobis filium sive audiamus obtende nobis patrem tantundem valet quia neuter sine alio potest obtendi unum quippe sunt sicut et ipse ait ego et Pater unum sumus. et in psal. 45. ad illa verba: respice in me ita scribit. videtis quod in visione Patris et filij visio est, et in visione filij et Patris visio est, ideo

coniunctio subiecit et dixit: nescitis quod ego in Patre et Pater in me est ideo et me viso videtur et Pater et Patre viso videtur et filius: Patris et filii separari non potest visio ubi non unius separat natura et substantia visio separari non potest nil potuit urgentius adduci.

Adducit etiam S. Chrysostomus homil. 73 in Ioannem ubi ait: Philippe qui videt me et patrem meum videt quod si alterius esset substantiae, minime hoc dixisset. Adducunt etiam Tertullianus libro contra Praxeam cap. 22. Nazianz. orat. 49 de fide circa medium Hilarius l. 7. de trinitate ante finem. et S. Thomas 1a parte q. 12 ar. 4 ad 3. ubi ita loquitur summa bonitas dei eo modo quo nunc intelligitur per effectus potest intelligi absque trinitate personarum. sed prout intelligitur in se ipso prout a Beatis videtur non potest intelligi sine trinitate personarum. et idem docet in 3a parte q. 3 ar. 3 corpore et in 1o dist. 1a q. 2 ar. 2. et alijs etiam in locis.

Ad 1um testimonium ex adductis dicendum est ex illo non inferri visionem solius filij esse absque impossibili arbitror enim et hoc etiam a plerisque doctoribus et certissime supponitur numquam venisse in mentem Philippi visionem intuitivam Patris quod etiam egregie notatum est a divo Augustino tract. 70 in Ioannem et epist. 112. cap. 6. sed quia Christus D. saepe discipulis pronuntiaverat se iterum ad patrem exitatus est in Philippo ardens desiderium videndi Patrem in aliqua specie sensibili quae caderet sub specie rerum oculorum et in illa Patrem ipse perfecte videre posset. et huic desiderio Philippi recte quidem Christus D. dum asseruit ex eodem Christo cognito per miracula et doctrinam egregie cognoscit Patrem ipsius, quod si ex clarioribus operibus Christus cognosci debebat ut deus immensus deum solum posset esse filius dei recte quidem cognoscent ipsius Patrem deum quam si [illegible] fuerit alia quaelibet species sensibilis ut in illa Patrem viderit. et sane si Philippus postulasset notitiam claram ipsius dei Christus dominus nec iure nec apte respondisset deus dum dixit. tanto tempore vobiscum sum et non cognovistis me? etc. ad haec bene posset dici

Praeterea non est mirum quod ipse clare non cognoverit Deus cum non clare viderit divinitatem et personam Christi. Dicunt dubii quod Sulani interpretes expositiones ad dicta verba Damasi qui varias expositiones adhibent, quae nil faveant adversariis. Dico 2o ex dictis non bene dicitur tantum ibi declarare quod evenire debeat alicui ... rerum naturae et quod ordinaria non dicunt desiderata potestate absoluta quae non negat S. Doctor.

Dico 3. dicimus illos Patres posse explicari sicut etiam exposuimus. Dicitur etiam posse illos intendere quod ... filio ut deo videatur intuitive Deus ut Deus, quia divinitas est eadem sicut ... non tamen videatur intuitive ut Deus ... abstractive quod filiatio ut talis formaliter videretur. Verba S. Thomae non urgent quia illa possunt sine videntia explicari de eo, quod contingit de facto et ... de facto visa una perfectione intuitive eodem modo reliquas videri.

C. 8. Occurrit non nullis argumentis ex ...

Arguitur 1o ex ... illa divina visio intuitiva et quidditativa, quae tendit in rem ut est in se, sed est divina est in se identificata realiter attributis, et personalitatibus nec datur inter haec aliqua distinctio realis, ergo non potest essentia intuitive videri nisi videantur attributa et relationes. Confirmatur 1o non potest videri essentia ut est in se ... cognitione intuitiva, nisi simul videantur attributa et relationes. Confirmatur 2o non potest videri essentia ut est in se per cognitionem intuitivam nisi simul videantur illa, quae sunt eadem essentia ... essentia, et attributa sunt eadem ... unitas ... quod non potest videri essentia intuitive nisi videantur simul attributa. Confirmatur 3o ... repugnat videre Gabrielem ... et ... perfectius simpliciter ... Confirmatur 4o visio quidditativa debet necessario videre omnia, quae sunt de essentia rei, sed attributa sunt de essentia ...

ne quod dicant hanc intuitivam videndi visa naturae divinae = in praesenti solutionem illam, quam ex libenti argumento praecedentes sui confirmationibus aliqui theologi ex nominalibus, qui constituunt distinctionem virtualem realem inter essentiam personalitates, et attributa in ordine ad praedicata contradictoria, omittimus, inquam, illam, non quia forsan nobis videatur recta principia praedictae distinctionis; sed quia datur alia solutio, quae et communior est, et plene satisfacit argumento, nullo quae facto recurrit ad eius modi distinctionem virtualem, quam nonnulli vocant meram fictionem, sed immerito. Permittimus etiam aliam distinctionem, et solutionem Patris Alarcon, qui non admittit visionem intuitivam, et quidditativam cognoscentem solam essentiam; tamen quae concedit visionem intuitivam, quam appellat ipse apprehensivam, quae cognoscat unum altero non cognito, et ex eo videlicet, quod non spectet totam essentiam obiectum propositionis. His igitur omissis, multo verum aliam probabiliorem solutionem ad solvendum argumentum hoc, quod de nominibus fere ex adversariis videntur omnes judicatur =

ad nostram solutionem melius exponendam, opus est, praenotetur, rem aliquam posse bifariam cognosci, ut est in se. 1° si cognoscatur perfecte, et adaequate secundum omnia illa, quae formaliter in illa dantur. 2° si cognoscatur secundum aliquod praedicatum, quod vere datur in illa, quamvis dentur etiam alia plura praedicata, quae clare non cognoscantur; aut si eadem res non cognoscatur in ordine ad omnes suos effectus, quos dispicit per se ipsam adaequate semper tamen ut si cognosceretur homo clare secundum quod est intellectualis, non cognito clare eodem modo secundum quod sensitivus est, et haec appellatur cognitio quidditativa, sed imperfecta, et inadequata; erit tamen vera, sive, quoniam enuntiat de subiecto illud praedicatum, quod in illa vere datur, et cognoscitur clare: circa reliqua vero praedicata nihil affirmat vel negat eius modi cognitio

ctio, q. formaliter terminatur ad inv—

Ad 1am proxime praenotatione respondendum est ad aforatem omnem cognitionem quidditativam adaequatam attingere formaliter, et clare rem sub omnibus, quae claudunt intrinsece cognitionem vero inadaequatam attingere formaliter ad omnia praedicata, et tamen inadaequatam cognitionem repugnare circa praedicata divina nullo modo probat argutio propositionis, et possumus illam firmare solutionem nostram ex actu necessario, et libero in divinis, qui quidem cognoscitur a beatis, qui adaequate formaliter sub omnes libros tendentia licet quo materialiter, et identice cognoscatur omnia praedicata, quae formaliter tamen, et immediate posset cognoscere non cognito altero —

Ad 2am confirmationem dicitur eodem exemplo contra probationem deserviri ad expressionem nostrae doctrinae, quamvis requiratur praecisio ulterius quae eadem expugnandam, ut constat ex iis, quae diximus in cap. 4 § ex his: nec ullam alteram eodem exemplo Gabrielis similem impugnat dicta nos, dicta 3a adversarios, quia stando sit genus [struck] inferatur, nec per cognitionem obscuram cognoscere posse unam attributum non cognitis aliis eadem tamen, dicitur, quia tamen falsum est discrimen quod inter Gabrielem et essentiam, et attributa cognoscit, inde quod Gabriel immaginarie dispositive distinguatur ab ipso, quod vero distinguatur ab attributis, aut ex natura rei, aut virtualiter, aut praecise obiective sola formaliter praecisione, et hoc quidem sufficit ad repugnandam visionem inadaequatam, quam postulat propugnamus —

Ad 3am confirmationem eo posset 1o negari maior suppositum quia repugnat aliqua visio inadaequata et quidditativa, quae terminetur ad essentiam rei, ut ratio entis, claritatem in colore, et tamen non attingit ipsa visio corporea. 2o posset omitti maior, quamvis ipsa ex ipsa divisio falsa sit, et negabitur minor, quia quidem difficile probari posset, quoniam licet subscriberemus illorum placito, qui docent attributa formaliter claudi in essentia divina, de qua difficultate tractant theologi in materia

de

De divinis attributis, ut tamen inde promerere mar... ad secundum visa est intuitive deberi necessario cognosci omnia attributa divina, et siquis argueret cognita quidditative aliqua re, debent etiam cognosci clare omnia praedicata, quae clauduntur in illa, ergo cognita quidditative essentia divina debent cognosci clare attributa, si defendatur, haec includi in essentia divina. Si quis ita argueret, distinguendum esset antecedens debent cognosci clare omnia praedicata, quae clauduntur in illa, et formaliter constituunt eam, concedo antecedens talia non necessario omitto antecedens. Si non sint formaliter, hac ratione constituentia rei, quae ex alio capite diversa habeant, quod in illa re clauduntur, nego antecedens. =

Arguitur 3º cognitio, quae cognosceret quidditative essentiam, non cognosceret eam ut communem causam divinis personis, et ut fundamentum attributorum, quod cognosceret clare attributa, et personalitates. Ad hoc ex aliquo modo connexione illius divinis solum sequitur, quod si essentia formaliter et explicite cognosceretur, ut connexa cum attributis, et ipsis personalitatibus, cognita essentia hoc pacto intuitive cognoscerentur indirecte, et abstractive attributa, non vero intuitive. Sic enim visio, quae innititur amicitiae beatificae, ut intuitio Dei, quod amatur per divinis amorem, ... notitia omnibus attributis, quod vero solum cognosceretur, ut connexa cum aliquo speciali attributo, illud solum cognosceretur abstractive, et reliqua, nec abstractive, nec intuitive cognoscerentur, quod vero non cognoscerentur explicite ut connexa cum aliquo attributo, nullum attributum nunc videretur nisi abstractive =

Caput nonum

Aliae obiectiones solutae.

Arguit. 5. praedicata intuitionis et abstractionis repugnant in eadem cognitione sed visio quae videret intuitive esse esset etiam abstractiva ergo illa repugnaret. hac ratione ... Sed argumentum instaurari potest in corporea intuitione et debet ab adversariis dissolvi. ad illud fateor

Respondeo distinguo maiorem, praedicata intuitionis et abstractionis repugnant in eadem cognitione relata ad eandem formalitatem, nego ad eundem terminum secundo maiorem. relata ad formalitates obiective diversas, et ad tres diversos respectus ab eadem formalitate perfecta, nego maiorem. et eadem distinctio debet applicari minori, et negari consequentia. praedicta vero distinctio est clare constat ex dictis hac disputatione nihil occurrit illi denuo addendum.

Arguit 6. visio quae videret esse sine attributis non posset esse diversae speciei, ab illaque datur de facto, nec etiam esset eiusdem speciei ergo repugnat a se. probatur antecedens; et in primis illa non posset esse diversae speciei, quia respiceret esse divinum quod eadem est et a quo visiones desumunt speciem. Deinde non posset esse eiusdem speciei quia non videret omnia praedicata divina quae de facto vident a visione intuitiva. Affirmat me hoc argumentum formari potest in illo lumine quod esset praedicativum divinis illius esse;

Respondeo ad argumentum non solum visionem, quae videret attributa non visa divina esse, fore speciei diversam ab ista visione quae datur de facto sed etiam illam visionem, quae solum esse divinum intueretur. ad probationem quae in opposito adducebat, Respondere possumus duplici via. Primo asserendo cum plurimis Theologis esse divinum, et reliquas alias perfectiones esse obiectum formale visionis, et exercere vices speciei intelligibilis influentis in visionem in qua sancti visiones respicientes intuitive diversas perfectiones differunt inter se specie. Secundo est opinando cum aliis Theologis solum esse divinum esse obiectum formale visionis quo supposito, adhuc illa visio esset speciei diversa ab ista visione quae nunc datur quia ipsa divina natura, in proprio gradu detrahere ad ... sui.

et aliarum perfectionum, et cum ad hoc sit sufficiens dicere potius ad causandas diversas visiones in specie, in quo nullum relucet inconveniens.

Ad contrarium asserimus 1., non implicare lumen dictum ab illo quod existit defectu, quod lumen tantum determinetur ad visionem solius essentiae vel unius atributi. Asserimus 2°, lumen existens defectu posse causare deinde illas visiones specie distinctas et deinde posse concurrere cum illo inadequate in ordine ad visionem unius, et non ad visionem alterius perfectionis.

Sequitur 1. illa visio quae videret solam essentiam intuitive, non esset adequate beatifica, et implicat visio clara et intuitiva Dei quae non sit beatifica, quia implicat illa visio intuitiva inadequata. In hac objectione tangit illa difficultas cuius examen non est praesentis loci, sed ad 1. remitti debet ubi disquiritur an illa visio, qua videtur essentia sine perfectionis erit adequate beatifica. Partem affirmantem tenent scotus, filipus faber, pater Molina, Pater Salas et alii, negantem defendunt Pater Vasquez, Pater Alarcon et alii plures. nos cum dicto rebimus ad argumentum. si omnes divinae perfectiones pertineant ad objectum essentiale beatitudinis, ille qui tantum videret intuitive divinam essentiam, non esset beatus perfecte nec probari potest quod de ratione cuius bis intuitionis Dei sit esse beatificus. si vero sola essentia divina sit formalissime objectum beatitudinis essentialis, qui solam essentiam videret intuitive, esset essaliter beatus quamvis tamen si non videret atributa non esset perfecte beatus.

Disp. 3. an in Deo et ex Deo videant a beatis creaturae.

Soluta disputatione plures difficultates expendi porrant 1.° an in Deo et ex Deo possint a beatis videri creaturae

obiectis illarum etc. 2º an in quacumque ipsorum respectiva possit saltem abstractive cognosci tractis illius. 3º an beati videre possint obiecta creata in particulari, clare et distincte. 4º quae defacto videant a beatis, sed ipsi non nulle ex predictis difficultatibus examinantur a Theologis in tractatu de Scientia, et scientia divina cum disputant de modo quo Deus se habeat in ordine ad cognoscendas et amandas creaturas, quae propria tale possit applicari cognitioni beatorum in ordine ad Deum et alias proponendas si a nobis in ultima controversia nostra comprehensio sermonis instituamus, ideo nil in presenti definimus circa has difficultates sed illas reservamus discutiendas ad predictos tractatus.

Controversia 3.

De principiis effectivis et passivis respectu visionis beatificae.

Disputatio 1. an principium effective producens visionem intuitivam Dei necessario sit supernaturale?

Conclusio 1.

Nulla potentia naturalis defacto existens potest attenta quacumque Dei potentia elicere visionem intuitivam.

Dico.

Agitari solet hec dif.^{us} sub alijs teris qui re sidumt in eandem sensum an scilicet visio beata debeat esse nario eius spiritualiter; et an Deus possit videri oculis corporeis. pro cuius dif.^{is} resolut.^e dicendum est omnium theologorum doct.^m statuentium, nec oculos nec alium sensum corporeum posse naturaliter nec per divinam elevationem ad videndum Deum promoveri. Et huius rationis et certe doctrinae ipsius scripturae S. PP.^{um} et theologorum autorit.^e videndum est. Pro huius disp.^{nis} ... eruit ex eo quod Deus et reliqua entia spiritualia sint extra sphaeram obiecti potentiarum materialium quibus defectu dant et hec incapacitas oio sit comp.^{is} spiritualis. nec debet esse mirum, quod illis denegetur capacitas ad percipiendas res spirituales quum si ordinis eminentissimi cum ille non possint cognoscere substantias materiales nec oia etiam accidentia materialia sed postulant determinatum genus accidentium ut quod extendi possint ut visus ad colorem et lucem, auditus ad sonum et sic de alijs. huius limitationis sola natura specifica harum potentiarum, prius est quam natura nobis innotuit per ipsam experientiam.

D.^o Sane doctrinam eam probamus. 1. dico testim.^o S. Scripturae 1.º eruit ex cap. 19 S. Iobi ubi hec verba habentur ab ipsomet in carne mea videbo Deum meum que verba non te ... de Deo ipso incarnando ... in pluribus codicibus legantur ita verba haec nempe videbo Deum salvatorem meum quod verbum illud salvatorem nec reperitur in hebraico fonte nec in ipsa editione Vulgata correcta cum Sixtus V. ut inter alios bene notat P. Salas 1.2 trat. 2. disp.^e 5 sect. 2. n.º 8 loquitur per ibi S. Iobus de Deo inse videndo oculis corporalis. 2.º desumit ex cap. 42 eiusdem S. Iobi ubi dixit

auditu auris audivi te, nunc autem oculus meus videt te. Ubi Deus non est obiectum ita se motum aspicis malibus defectu productis ut negat saltem divinitatem ab illis intuitive cognosci.

Qui voluerit plures utriusque testimonij expositiones accurate discussas legere addeat interpretes Modernos S. Iobi et ex illis praesertim P. Pinedam. quod attinet ad nostrum institutum sufficiat ad illa vere nihil ex illis contra doctrinam nostram deduci. ad locum non dicendum est. S. Iobum non asseruisse se carne aut in carne visurum divinitatem quod subtilissime notatum est a S. Augustino libro 22 de civitate dei cap. 29 in carne quasi diceret S. Iobus ego post resurrectionem carnem meam reassumam et in hac carne restituta visurus sum deum meum non quidem oculis carneis sed oculis intuitivis, deque oculis mentis exponendum etiam est id quod postea subditur ab illo scilicet, quem visurus sum ego ipse et oculi mei aspecturi sunt. ad secundum adhibenda est expositio illa quam Doctor S. Thomas disputatione 40 ... probat et iure optimo. asserit enim doctissimus Doctor S. Iobum respondere se ipsum ... quod de divina providentia ... obmurmurasse videretur ait non ipse ideirco me reprehendo et poeniteo ago in favilla et cinere. et in verbis quae producta sunt in 2° testimonio loquitur Iobus cum ipso deo et asserit multa ob supremi mundi moderatoris de tua erga homines providentia et dispositione mirabili acceperam, sed ego his documentis non egeo iam cum me ipso eruditus sum et experimento cognovi post recuperata bona ... Paterna erga tuos providentia sollicitudine exercetas et quantum distat visus ab auditu

et id quod dicit ab eo quod tantum audit tantum distat illa cognitio quam prius de te habueram ab illa cognitione quam modo comparavi. Ex quibus habetur quod ipse longissime absistat a praedictorum verborum id quod intendit obiectio. posse videlicet Deum visione corporea intuitive a Iobo cognosci.

Opponens 2.º Potentia obedientialis omnis in qualibet creatura datur obedientialis potentia ad quoscumque effectus; Ergo in potentia visiva et in quavis alia corporea datur potentia obedientialis ad quascumque cognitiones Dei. Respondeo admittendo antecedens in sensu illo obedientialis potentia activa ad quoscumque effectus in qualibet entitate creata, cum quia obedientialis potentia non diximus nulla in natura dedimus visio potentia, et hoc autem tantum colligitur omnes potentias naturales posse elevari ad producendum in genere potentia instrumentalis cognitionis Dei intuitivae non aliter ac potest elevari Christus cum sit lapis, aqua, et reliqua entia: Et hanc autem cognitionem instrumentaliter productam a potentia corporea non denominarit cognoscens ipsa potentia corporea quae produceret sed illa potentia spiritualis in qua recipiatur cognitio producta. Non deducit ex eiusmodi obedientiali potentia, quamvis admittatur ullis posse potentias corporeas versari circa res spirituales ex quacumque elevatione divina.

Opponens 3. quamvis intellectus attentus secundum suas vires naturales dicatur incorporeitas ad visionem intuitivam Dei potest tamen accidente elevatione supernaturali elicere intuitionem Dei; Ergo similiter quamvis potentia corporea considerata secundum suas vires naturales censeatur incorporeitata

ad cognitionem spiritualis non erit incapax ut elibet ad eam cons
sendus. Ad nullum probari argumento opposito, quod inter intus
et propriis corporeis dat differentia ultima incommode ad intellectum dei cy. n.
deus continet intra sphaeram obiectivus et illius eliciat naturalis plures
actus abstractivos potest elibari ad clarius cognoscendum deum quam intuitionem,
quod quam hanc elibationem non extrahit ab obiecto proprio, at cum potentia visiva
non habeat pro obiecto deum ipsum nec eliciat circa illum aliquem actum quantumvis
imperfectum, non potest extrahi quam elibationem a proprio obiecto et consequenter
elevari non potest ad cognoscendum deum nec res spirituales inferiores.

An repugnet ipse potentia materialis quae sit Cognoscitiva alicuius spiritualis?

Expositis materialibus existentibus de facto gradum
facimus ad alteram discussionem circa potentias alias, quae non sunt productae
sunt, et examinamus, an nostrum malitiis in potentia possit amice
federi oppositum eius capacitate ad cognoscendum rem aliquam spiritualem, ita
ut in divisione nostrum utrimque inveniat implicationem
possit admitti inde tamquam non repugnans aliqua potentia
materialis, quae sit potius ad cognoscendum res spirituales. Expositam
difficultatem communis doctrina fere nostra statuit, repugnare ex se potentiam
materialem cuiuscumque perfectionis existentis intra lineam rei materialis
materialis quae sit capax percipiendi rem aliquam spiritualem quam in
hoc potentia materialis nostra rei spiritualis asserit afferendi incapacitatem
essentialem ut possit percipi in proprio corpore. Placet 1° ex
motivo discutientem veritatis quae continet in hac re communi

ea fundata roīs ꝯpendere qq dd̃s nituntur ad stabiliendā negationẽ ꝯs, ut inde ꝯmdꝯ ponderis in illis det, nullius clarescat.

Dicunt ꝗ aliqui d. excō repugnare ōīo pōg matꝭ cognoscitiuā illius rei spūalis ꝗ nulla eiꝯ mōi pōa ex illis, quę defacto pduitꝭ si pōt res spūalꝭ ꝯcipere. Hac rōe solent utī aliqui theologi docti in alijs eꝯ materijs, et illā sinꝭ iudicaui inefficacē eꝯ frequent athōis et theologis admitt̃. Ideoque ut poles ꝯclarē aliq erz ornatꝭ illis ꝯpriclatibꝯ spūalibꝯ, quę n̄ inueniunt in aliqua creaturis defacto pductis; et nec pbabilit inferri pōt, n̄ esse pōs eiꝯmōi pōg matꝭ cognoscitiuā alicuius entis spūalis corpꝭ nulla defacto det, quę posit res spūalꝭ cognoscere.

Asserunt alij d. obꝯ spālē debere cognosci ꝯlogꝭ quę sit illi ꝯporciata et posita in eodg ordĩs; ꝯ formalis n̄ ē ꝯporciata nec in eodg ordĩe eꝯ re spāli cognosc̃da ꝗ repugnat rꝭ spātꝭ posse cognosci aquacunqꝭ pōa corporea. Eiusmōi rō quę hic et alibi sumi solet ex eadē inmalitate et ꝯporcione requisita int̃ cogꝭ et obꝯ merito displicet prudentioribꝯ theologis ꝗ m̃ satis urgentes inꝯugꝭ n̄ oēs quę occurrunt apponemꝯ, ꝯtanti designare illas quę magis obiā sū. res creata n̄ ē in eodē ordĩe eꝯ ente increato hō n̄ ē in eodē ordĩe eꝯ angelo: et adhuc res creata pōt cognoscere increatū, et hō angelū ut ē euidentissi. ꝗ tt deꝯtꝯ rei malis n̄ sit in eodē ordĩe eꝯ re spūali pōt adhuc matis pōa cognosci ꝯ res spūalꝭ

si dicat. ad hoc, in roe effectus magis distare conceptu entis
creati ab increato, quam conceptus potentiae materialis a conceptu rei
spiritualis, et tamen in roe percipientis eius possibilitatem inveniri
in hac respons. rd. quod in priori disquiritur, quod velit potentia cor
porea non possit res spirituales percipere, sicut potentia res creatae
cognoscere res increatas non ne adest fundamentum sufficiens, ut
apprehendat in conceptu rei materialis tanta imperfectio, quae non possit
admittere effectum limitatum, quem dat in cognitione entis spiritualis.

Asserunt 3o non nulli, potentias corporeas non abs
trahere a materia, nec eius illarum cognitio ens spirituale, quae
abstrahit a materia, ac inde repugnat hoc ab illis posse
cognosci ... non est dicendum, quod ... quod ... cognitio
potentiae corporeae non abstrahat a materia non ideo videtur sufficiens
titulus hic ut negat cognoscere res spirituales, sicut non
potentia creata et finita non abstrahit a ratione entis creati
et finiti, ... non ... quae non ... a materia
cognoscere ens abstrahens ab ... materia ... spirituale?
obsecro ... in roe entis spiritualis ... fundit
... , ut attingat ... aliquam potentiam corpoream
... ... in conceptu rei spiritualis
... designavimus et id est quod nunc indagatur.

Dicunt 4 docti Mi. repugnat ut
potentia materialis cognoscat ... in se
ipsa res aliquas spirituales ... repugnat potentiam materialem ...
cognoscitivam rei spiritualis ... ad singulas

illius sps sic pr: in 1ᵘ illa pda requireret cog
noscere res spuals int.ᵉ. 1.º q. fieret pr illa pfectior
esset intu nro qui slm cognoscit abstractive res
spuales 2.º q. cognosceret de eas spuale intuitive in
quo etia excederet intus nrus. deinde n posset cog
noscere res spuals p discursus q. si discurreret esset
fralit pda libera repugnat aut pog mali libertas
bene l. male operari esse amicus l. inimicus Dei
p repugnat eiusmodi pog esse discursiva, p repugnat
etia, deam esse cognoscitiva rei spualis, q hoc
solis spuis spualibus reservbe.

In hac 3ª pre facta degmit
pdt militare in favore sg cois s adhuc illa n
suincit res ipsa de qua dubitat: & 1.º dici pot
ad illa n recte ex hoc discursu in illa pda nario
colligi rog libertatis, q 1ᵘ duplex separabilis e, de
2.º discurrere slm fralit dicit inferre vnu ex alio q
quo bene stat q illa pda cognoscitiva amaret
nario obis pontis oibus requisitis ad amore. n
p dat essentis dnexio int discursu & libertatis. 2.º quia
illa pda cognosceret res spuals qm intus nr slm abstra
ctive cognoscit sicut illa cog corporea intuitiva ignobilior
cog. abstractiva intus sicut ignobilior e cog in
tuitiva, qm visus frat de altitudine separata ad
cog abstractivas, qm frat intus de eadem altitudine

3.° posset esse pot.a s.lm se extendens ad cognos.m quinq. obta spualia ergo, et co[n]seq.ter ex hoc est q.a imperfectior intu nro, qui oia entia spualia cognoscere pot.

Dices hoc ipso q.d illa pot.a malis constituat discursiva constituit r.nalis, et co[n]seq.ter erit intus, intus sic corporeus exigens tris aparet Chymericus sed etiam Chymerica est pot.a malis discursiva. Ad hoc dici pot. s. noie intus denotari p.pos discursivus spualis, s. solus p.pos discurrendi capax sim. sed dicat. ergo illa pot.a, qu cognosceret res spuales et discurreret n[on] esset intus q.a n[on] esset rationalis discursiva, ergo ex utroque materia desurgeret denotatio intus. si dicat. ergo illa sine dubio dicet intus, et hic ergo sug.ros sfrati p.scindit ab ente corporeo et spuali, inqua q.d nullus relucet absurdus spuale r.one vel p.pria physica aut metaphysica.

C. 3.

Decernit q.d tenendus sit.

Cum D.r Valencia in disp.e 1. ad hanc q.d 12. punto 6. examinasse sed cog. et r.oes q.a deducit. concludit asserens, satis dubiam esse hanc q.d an vero repugnet aliqua pot.a malis cognoscitiva alicuius entis spualis. P.r P.o Arriga lib. 2. in 1.a p.te tract. de visione disp.e 6., sect. 1. aperte fatet n[on] aparere repugnanciæ alicuius momenti in ord.e ad absq. p.pos in pot.e mali qu. sit cognoscitiva alicuius obti spualis eandem r.os oppinandi assicuent

ex lucubrationibus alii docti alii quod nullum argumentum inveniunt
quod sane solvi non possit et quod neget urgeri sub iis
tria et in Deo adducunt quod eadem non repugnet potentia corpo
rea cognoscitiva rei spiritualis auctoritate divi Augustini
qui lib. 22 de Civitate Dei videtur dubitasse an Deus
videri possit oculis glorificatis nos in huiusmodi difficulta-
te duplici ... mentem nostram et iudicium aperiemus.

Asserimus 1. quamvis nobis non occurrat efficax
aliqua implicatio quae convincat sententiam ne possit assentiri ...
non repugnantiam potentiae corporeae cognoscitivae entis spiritualis
quod facile omnes implicationes enervare ... antiqui
ores ac proinde subscribendum duximus in hac ...
sententiae quae negat posse esse potentiam corpoream cognoscitivam
rei spiritualis ut talis bene ... Aristoteles
loquitur in 6 Ethicorum cap. 11. speculatorum hominum et se
niorum et prudentium enunciationibus et opinionibus absque
demonstratione non minus, quam demonstrationibus atten
dendum est. repugnat ... eiusmodi potentia corporea cog
noscitiva rei spiritualis ut in ipsa rei intrinseca
et facti talis potentiae clauditur essentialis oppositio essentialis cum
obiecto spirituali sicut in intrinseca rei lapidis clauditur
essentialis oppositio cum rei cognoscentis obiecto aliquid et in rei facti
intelligendi ut tali oppositio cum rei volendi obiecto. Adde
quod ut bene notat P. Fasolus ex possibilitate eiusmodi potentiae
corporeae confunderentur inter se intellectus et sensus, et secluderetur
via ut posset ostendi, nostrum intellectum in se esse spiritualem
et immortalem.

Sed circa expon[en]dam mentem S. Aug. super hac diff[icult]ate varie
theologi opinantur. Primi Vasq., Suarez, et Valencia exis
timant, S. Aug. non tantum dubitasse, sed etiam inclinasse ad asserendum
Deum posse videri oculis corporeis. Secundi Estius et Jasolus cum
cum S. Thoma, Aug. nil eo loci protulisse ex propria sententia, sed
illum excitasse difficultatem dubitative et conditionate; et 2. n. partis
fortasse quod si et aliis quae sat demonstrant illum tantum dubitando
et sub conditione loquutum. In epistola 112. ad episcopum
Fortunatum aperte docet quod ipse sentiat asserens Deum non posse videri
oculis corporeis, et ibidem refert pro eadem sententia verba Hieronimi
Ambrosii Atanasii et Nazianzeni sane quae explicate confirmans
Id. et Aug. non recessisse a dicta sententia loci sentimus.

Asserimus 1.o quamvis admittendo tamquam
non repugnans subiectum corporeum quod posset cognoscere obiectum
aliquod spirituale, non tamen admittendum est aliqua quae possit cognos
cere Deum ipsum. Prob. 1a pars: quia cognitio obiecti spiritualis non recte forma
ret arguitur ad ipsum Deum. Prob. 2a huius assertionis, quia cum
Deus sit ens perfectissimum et nobilissimum in linea obiecti spiritualis
in illius perfectione infinita fundaretur excessus respectu, ne posset
aspectu corporeo percipi, nec hoc creabilitas ut posset illum
percipere. Confirmatur: sicut potentia visiva quae potest percipere
colores, non ideo potest percipere alia obiecta sensibilia infra
extra colores v.g. sonus et alia similia, ita potentia materialis quae
posset cognoscere aliquod obiectum spirituale, non ideo posset percipere
omnia obiecta spiritualia et multo minus Deum ipsum qui est obiectum
spirituale perfectissimum, quod sua perfectione postulat, ne potentia
quae possit percipi habeat rationem materialitatis.

Disp. 2.

An lumen gloriae sit principium totale et adaequatum productionis visionis beatae.

§. 1. quaedam notatu digna praemittuntur.

Adverte 1.º nomine luminis gloriae significari a theologis virtutem quandam activam supernaturalem et quae erigit intellectum creatum ad productionem Dei visionem. Dicitur autem qualitas ista lumen non quia ipsa sit formaliter et in se ipsa aliqua lux, sed quia destinatur ad actum qui est actualis, et formalis illustratio, per quam intellectus manifestatur sibi summum obiectum quod est deus et dicitur lumen inaccessibile; praefatum lumen potest dupliciter elevare intellectum ad visionem, aut per modum qualitatis intrinsecae inhaerentis intellectui quae dicitur lumen habituale supernaturale, aut per modum virtutis extrinsecae non inhaerentis sed intime assistentis intellectui et concurrentis cum illo ad visionem in quo sensu nuncupatur a pluribus ipsa divina nomine luminis in quantum concurrit cum intellectu tamquam causa particularis ad productionem visionis.

Nota 2.º de facto dari lumen gloriae per modum habitus inhaerentis intellectui et ipsum haec radice elevantis ad visionem. Floret autem concertatio inter theologos an existentia luminis per modum intrinsecae qualitatis gaudeat suprema certitudine divinae fidei. Dicit heric disp. 48. n.º 6. sequens Patrem Suarez, et alios ostendit in concilio Viennensi in clementina ad nostrum de haereticis definitam esse existentiam luminis habitualis intrinseci. Pater ceterum disp. 7. sect.ª 1. sub sect.º 1. cum D.º Vasquez D.º Molina et aliis fuse

probat ex praedicto testimonio illo Viennensis non colligi defectum existentiae luminis habitualis intrinsici. Huic placito ego etiam libenter subscribo et in hac sententia enuncio hic dico 1°, mentem Concilii eo tantum dirigi ut definiat contra Begardos expresse intentum visuri Deum necessario requiri lumen aliquod gloriae sive lumen sit intrinsecum sive tantum extrinsecum quod haeretici illi asserebant intellectum ex propriis viribus posse videre Deum seclusoque quolibet alio principio elevante, 2° existentiam luminis per modum habitus intrinseci de facto posse probari ex paritate aliorum actuum supernaturalium virtutum ut fidei, charitatis etc. ad quos de facto constituunt a Theologis habitus supernaturales in ipsis principiis qui concurrunt intrinsece ad productionem illos actus.

Nota 3. quod communis Theologorum doctrina lumen gloriae concurrit ex parte intellectus per modum principii effectivi visionis Dei, quamvis negatum sit a non nullis quos refert Hinc Dicas lib. 9. q. ... ar. ... § 1°. potest probari efficaciter tum quia si secludatur concursus effectivus luminis in visione non satis conciliari potest necessitas eiusdem luminis ad videndum Deum, tum etiam quia reliqui habitus supernaturales qui ponuntur ad actus fidei et Charitatis, concurrunt in genere principii effectivi, quia alias vires naturales illarum potentiarum non sunt ex se sufficientes ad producenda illorum actuum. et quamvis hoc rationabile, sed non convinceret doctrina quae communissima esset apud omnes ut notavimus debuit praedicta efficacia luminis effectivae supponi ab omnibus illis, qui de proposita difficultate disputant, licet in praedicta virtute effectiva luminis.

fundat firmissima structura opinionis in quas theologi ibunt ut videbimus in seq.

Notandum 4. Scotus, Ocamus, Ricardus, et alios ex antiquioribus visionem beatam de facto non infundi a solo Deo intellectui beatorum sicut infundit lumen, sed intellectum creatum beati dici cooperari concursu aliquo effectivo in ipsam visionem. Et sub dubio positum est, an ille concursus sit proximus et immediatus, vel tantum remotus et mediatus. Ratio huius notabilis est quia, quamvis non repugnet visionem beatam a solo Deo produci in intellectu beati ut quasi illius denominari cognoscentis, adhuc tamen magis connaturale est effectioni visionis, si loquamur proprietate, ad alios actus naturales eiusdem intellectus ut visio procedat ab intellectu, qui est proximus vitale cognoscitivus in actu. Secundo quoniam posito quod a solo Deo producatur supplente concursum illius, qui exhibendus esset ab causa secunda, adhuc productio visionis non deberet refundi in illum, ut tangentem et in proximum partare [illegible] modo ubi non definimus an physica vitalitas sit de essentia visionis vel sola intencionalis, quia hoc pertinet ad aliam disputationem.

Notandum 5. dupliciter sumi posse principium remotum. Primo dicitur principium remotum illud, quod nullam immediatam activitatis confert in effectum, sed tota activitas immediata pervenit ad effectum ab alia intitate quae mediat inter ipsum principium remotum, et effectum productum. Hac ratione ignis dicitur solere a pluribus principium remotum caloris producti in ligno, quia inter ignem, et calorem productum mediat calor in igne producens immediate, et adequate calorem in ligno. Secundo dicitur principium remotum id, quod immediate concurrit ad effectum, sed cum dependentia ab alio immediato concur-

Su

sunt ceterisque principiis, qui inadequate concurrit ad effectum et hinc est quod dicitur immediate remote potentia ad effectum. Et eius concursu species impressae; quae requiruntur etiam

quod intellectus remote potens ad effectum secluso virtute ipsi insita gratiae et virtute ipsius ipsi non ut mere adequatiorem principij sed inadequati non est, quod insinuati dubitatio an intellectus destitueat adversus alterum inadequatum luminis gloriae ut producat visionem beatam certum non est, intellectus non posse esse principium totale et adequatum visionis; sed solum dubitatur an conspiret intellectus ad productionem visionis immediate aliquam activitatem quae iuncta cum activitate luminis constituat principium immediatum et adequatum productivum visionis.

Notandum est 6. hanc controversiam, quae de re gravissima est reductam esse ad controversiam vocalem a Sorcia 1a. 2ae disp. 31. memb. 2. § restat, Albelda 1a parte disp. 27 n. 20. 22. 41. et 42 et Curiel 1a 2ae q. 5. ar. 5. dubio unico § 5. et sequentibus; nam 1us author eatenus appellat lumen gloriae totam rationem productionis visionis quatenus illud est tota forma replens et perficiens intellectum. 2us hanc denominationem attribuit lumini quatenus illud est tota virtus elevans intellectum. 3us asserit lumen ex eo dici totam rationem agendi quia est tota virtus, ex qua mensuratur perfectio et intensio ipsius visionis beatae. Cum gravissima disputatio vocalis effecta nemo non potest inficiari solum lumen replere et elevare potentiam. Innumeri sunt qui admittant ex lumine mensurandam esse perfectionem et intensionem actus visionis: in quo duplici sensu ponens vocem tantum dissidium est an debeat lumen appellari

propter illos thomistas tota ratio productionis visionis, nec nec, cum tamen supersit dubitatio circa rem ipsam quam iam dilucide propono et opiniones reffero. =

Exponitur punctum difficultatis et quid Theologi referunt.

Ex notatis hactenus quae elucidanda sunt in gratia praecedenti colligitur iam praesentis difficultatis legitima quaestio, quae praemitti debet ante earum enumerationem. inquiritur enim an intellectus habeat aliquam intrinsecam et proximam activitatem in actum visionis beatae distinctam ab illa activitate propria et intrinseca quam sumit ex lumine gloriae confert ad productionem eiusmodi visionis. sive illa activitas intrinseca ad actum supernaturalem proveniens ab intellectu dicatur obedientialis sive dicatur naturalis aut innata in quo nunc non insistimus; vel potius asserendum sit activitatem intellectus et proximam, quae requiritur ad actum supernaturalem visionis, adeoque afferri a dicto lumine gloriae, quod inhaereat intrinsece intellectui, et remote tantum dicatur concurrere ad visionem mediante ipso lumine. gravissima est haec disputatio, et quae non tantum de lumine gloriae, sed de aliis supernaturalibus habitibus in ordine ad proprios actus supernaturales institui potest et solet, et si excludas celeberrimam illam difficultatem de efficacia divinae gratiae componenda cum libertate arbitrii creati, nulla altera celebrior est inter doctores iuniores familiae dominicanae et nostrae societatis.

Propugnat enim sententia prima intellectum cum libere virtute

intq partes producit actus visionis que diuntaxat altera
virtute int. luminis glo. restituit prius totale, et adeq.
productivum. in hanc sententiam constanti suffragio abire oes Scriptores
nre societatis et ex Scholasticis antiquioribus q. plurimi suffra
gant illi Magist. in 2. dist. 27 [illegible] que ipse Alex. 4 p.
q. 61. memb. 3. art. 2. Scotus in 3. dist. 13. q. 3. et 4.
et in 4 dist. 17. q. 2. Philippus faber Richard. Durand.
Greg. et Vasquez ex Thomistis eandem sententiam docuere
Caietanus Capreolus Ferrariensis, Paludanus et [illegible] Ledesma
Victa Canus Medina et alij quos refert P. Arriaga
lib. 2. disp. 30. sect. 2. ubi etiam citat alios externos DD.
asserentes hanc esse sententiam priscorum et nouiorum Thomist.
Pro eadem doctrina producit ipse P. Arriag. in sect. 21. plures
ex controversiarum [illegible] Stapletonii, Ri
ardus, Tappert, [illegible] Stevanitz et
aliorum quorum [illegible] verbatim [illegible] ut inde clare sta
tuat, quae merito illum pro nostra sententia [illegible] leueant =
Hinc est sententiae oppo
nitur extreme alia 2a. quae denegat intell. activitatem immediatam
etiam partialem in ordine ad visionem beatam, et activitatem imme
diatam attribuit soli lumini glorie respectu visionis, et
alijs habitibus supernaturalibus in ordine ad actus respectivos
sicut soli calori attribuitur adequate vis immediate calefa
ciendi lignum: nata est sententia haec ex ingenio [illegible] in 4m dist.
49 q. 3a. articulo 2o. [illegible] longe ante [illegible] expresse do
cet ex junioribus thomistis alvarez in auxilijs disp. 64
[illegible] et disp. 95 [illegible] theologi [illegible]
in theologia viriliter illam defendunt, reliqui thomistae, qui

so

solent recensentibus inter Patronos huius sententiae, aut obscure nimis loquuntur, aut nihil favent praedicto praedicto =

Inter has duas opiniones extreme dissentientes potest excogitari alia 3a opinio quae media est, et illas in aliquo conciliare videatur. Magister Curiel citatus in § ultimo capitis 2i asserit Ferrara in 3o contra gentes cap. 54 § ad 2um dicitur, et Capreolus in 4 dist. 49 q. 4 art 3 ad argumenta Durandi contra 3am conclusionem in solutione 2i docuisse intellectum beatum conferre specialem activitatem immediatam ad vitalitatem actus visionis, in illius vero supernaturalitatem totam activitatem adaequate conferri a solo lumine gloriae, ita ut vitalitas actus visionis realiter producatur a solo intellectu, et eius supernaturalitas producatur a solo lumine gloriae, sed nec Ferrara, et Capreolus tradidere praefatam rationem opinandi, ut falso illis Curiel attingit, nec ab aliquo alio authore tradita fuit, quare nullo patrocinio munitur, et prorsus despici debet animo theologico patrono =

Caput 3um Eligitur 1a sententia, et aprioribus probatur

Defendenda est sententia illa, quae docetur ut verissima ab authoribus nostrae Societatis, et tribuit intellectui virtutem immediatam partialem respectu visionis beatae, et cuiuscumque alterius actus supernaturalis, quoniam illa maxime consonat Scripturae sacrae, Conciliis, Patribus, et melioribus theologis; ut constabit ex dicendis in decursu huius disputationis gravissimae. Demonstrandum tamen sententiam conformiter tamen 3 rationes apriores ex eo negaretur intellectui virtus partialis immediate respectu visionis, quia haec est entitative supernaturalis: sed potest tegi conjunctione cum supernaturalitate visionis concursus immediatus, et partialis ex parte intellectus de eadem visione. Ergo non est prorsus, ut denegetur correspondens concursus partialis, et immediatus, quo conferat intellectus ad visionem, consequentia bene deducitur

tur

tur. maior conceditur ab adversariis, qui recurrunt ad super
naturalitatem actus visionis, nec negant intus concursum immediatum
cadibus. minor tamen probatione indiget, et hac ratione probari
potest =

// Quod visio sit supernaturalis absolute loquendo, solum dicit
quod sit supra omnes vires naturae et luminis naturae et
creatur: aut consideretur supernaturalis absolute ultra
quamlibet rationem ordinandi, quo ad exigentiam entis non attinet, cui
debet permittimus proprium sensum defendere rationem de
supernaturalitate entis, de quibus conceptum assignato, et alter
cuicumque non opponitur concursus intus immediatus, et par
tialis; quia ad hunc hoc opposito, dicitur absolute visio Dei
supra vires ipsius intus, quia necessario requiritur ha
bitus luminis gloriae ad elevandas virtutes intus supero per
elevato per se solam. Insuper praedictus habitus, nec exi
gitur nec debetur intus, de tantum se habet tanquam quid super
naturale, sine quo vires intus nequeunt elicere visionem
supernaturalem, et quando hoc lumen accedit, adiungitur illi
intus per modum principii conferentis aliquam virtu
tem in ipsam visionem. quae dicitur et simpliciter su
pra vires naturales intus; quod si recte perpendantur omnia
quae ad conceptum formalem supernaturalitatis spectant
concursus immediatus, et partialis intus respectu vi
sionis recte componitur cum conceptu entis absolute
supernaturalis. ac proinde non est ratio, ut [illegible]
de concursus denegetur = Ob hoc deest =

Ad rõ ista quae v.º urget rivi s.º pot singulari
tros in corp. intus exerceat virtutẽ aliquã intus in ordine ad
visionẽ corp. lumẽ o visis retineant supernalis intrinsecẽ
z si intui tribuat ea virtus quae efficeat ut habitus supernaturalis
naturẽ debemus ex alio capi asserere intus exigere habitũ
luminis. et consequenter exigere ipsã visionẽ quod quidem omnio re
pugnat conceptui supernalitatis, sed predicta solutio efficax
n e consequenter pot in illius autores retorqueri, sicut. n.
ipsi clare docent intus here virtus passiva visionis super
nalis quod ipsi concedunt intui exigentia intrinseca luminis
... s. alterius principii productiui visionis. ita etiam adversarii
pot in eodẽ intu virtus intã partialiter productiua visionis
quaevis n sedat intui intrinsecã exigentiã luminis aut al
terius principii complentis illã virtutẽ in ordinẽ ... elicito, illa
virtus passiva, quae datur in intu respectu visionis, ut reducatur ad actũ
vel recipiendã visionẽ, n minus indiget virtute productiua visionis, quaẽ
indigeret illa virtus intã et partialis productiua quae ponitur in eodẽ intu
ad eandẽ visionẽ: s virtus passiva visionis, quae se tenet ex parte
intus n exigit lumẽ, nec aliud principium productivum visionis, ergo virtus
intã productiua visionis quae resideat in intu n exigeret lumẽ
s. aliud principium supernale ad eliciendã visionẽ ita ut haec exigentia
obsit supernalitati visionis.

Diri pot 2. visẽ dei n dici supernalẽ nisi omnia
principia intã productiua sint supernalia, et cum virtus intus naturalis
n sit supernatis neque etiam partialiter attingere visionẽ. Sed impug
nat 1.º haec solutio quod sicut admittit virtus intã passiva
naturalis respectu visionis quae per se n pot reduci ad actũ sine

virt^e activa supnatli ita potest admitti activitas in^ta supernalis, quae n' dueerat ad visionem nisi a societ. principio supnali:
2°, si Deus supnalit^r in actu postularet quod princip. adeq^te productivus vit supnatle fieret inde posse dari effectus aliquis natlis qui sol exigeret duersum alterius princip. supnalis duoentis cum principio partiali natli quod hactenus inauditum e quod hoc ipso quod ad productivum visionis exigatur ut sic principium aliquod supnatle quamvis parciale, sed cum in^ta activit^e ipsius visio euaderet supnalis tota virtus adeq^ta product^a n' sit intiue supnalis =

Cadit sa 2^a. vor. Roborat.

Deinde ... 2. nra V^r. sa ex alia doct^na satis com. in schola Theologica qui fatent ex ipsis ex Thomistis quos impugnamus mo, Albarez de Auxilijs dispt. 28 n° 58 Banez 1^a p^te q^e 8 ar. 3. et Cab. 3. p^te q^e 11. ar. 6 disp. 1. ad 3^m. docent quod predicti ... 1^s actus fidei supnales et prudentiae infusae fieri in viatoribus per species natles, quae parant media instruct^a eclesiae, et privato studio fidelium. ex hac doct^a conficit productio haec n' repugnat quod species ipsa natlis in^te ducerat ad effectum supnatlem quod n' repugnat etiam quod intus natlis in^te producat actum supnatlem. pt eam quae ro natalitatis in utroque eventu eadem e, et comuniter utrobique dbt officere aut nullibi. ... ... species ipsa natlis n' duceret in^te ut sic ad actum fidei

aut concurreret mediô habitu supernali fidei, aut media
qualitate supernali neutro modo concurrere potest. Ergo minor
probatur [illegible] et in 1° non potest asseri habitum fidei
esse adaequate virtutem [illegible] insufficientem. 1° quia sicut alia, quae
iuxta principia Thomistarum tota virtute producunt substantiam pro-
ducunt effectum eodem modo sive sit praesens substantia sive absens
ita habitus fidei posset eodem modo producere actum fidei
sive daret illa [illegible] sive non daret [illegible] fieret ut
[illegible] fideles non egerent ad credendum quae sunt revelata
aliqua instructione ecclesiae et eruditione mysteriorum fidei
quod non potest dici. 2° quia sicut [illegible] a Thomistis respectu
visionis concursus obiectivus in genere [illegible] potest illum concursum
exhibitum a lumine gloriae, ita debet dici in ordine ad fidem concursus
[illegible] potest concursum habitus fidei. 3° si [illegible]
ornatus habitu supernali fidei non requireret concursum [illegible]
[illegible] ad actum fidei non esset titulus [illegible] qua Thomistae
probare possent requiri concursum alicuius [illegible] ad eliciendum
actum supernalem, nam sicut intellectus ex habitu fidei potens
est ad actum fidei supernalem, ita [illegible] potens est [illegible]
ad actum naturalem; si ergo ex habitu fidei non exigit [illegible] concursum [illegible]
ut eliciat actum fidei supernalis, [illegible] non indigebit [illegible] concursu
[illegible] ad actum naturalem.

Deinde non potest asseri, [illegible] in [illegible] naturalem producere
[illegible] supernalem media qualitate supernali, quae distinguatur ab ipso habitu
supernali. 1° quia sine fundamento adstrueretur eiusmodi qualitas, ut opera
[illegible] defendi possit. 2° quia eiusmodi qualitas esset supernalis
[illegible] quae conferret concursum obiectivum, [illegible] conferant [illegible] naturales ad eosdem

natus; species autem supernales non necessaria ad actum fidei supernalis. 3o

quod cum cuiusmodi qualitatem possit intellectus elicere actum fidei circa omnia revelata

quamvis non adesset species aliae naturaliter acquisitae, sicut asserebamus de

habitu fidei supernali cum sic fictitia ipsius sit praefata qualitas, quae

dicatur virtus immediate, et adeo species ipsius naturaliter fatendum est ipsas

species ipsas naturales dicere immediate ad conceptus supernales fidei.

Dicebit aliquis 1o. illas species naturales elevari

ad producendum conceptus supernales fidei medio supernali auxilio gratiae praevenien

tis. Sed omissis pluribus, quae possunt adduci contra hanc solutionem ex

modo, quo diceret auxilium gratiae praevenientis ad praesentiam habitus super

naturalis quando hic sit alterius loci, refutatur 1o ex eo, quod auxilium gratiae

praevenientis non inhaeret intrinsece speciebus naturalibus. at, ut ipse docet

adversarius non potest res effici intrinsece proportionata ad aliquem effectum nisi re

ceperit intrinsece id, quo proportionanda est. Refutatur 2o, quia cuiusmodi

auxilium dicitur species supernalis, cum exhibeat immediate diversum obiectum

speciei sicut arguebamus de illa qualitate supernali in antecedenti.

Dicebit aliquis 2o. dari modos quosdam supernales

qui modificant species illas naturales et reddunt illas potentes ad efficiendum

ex parte obiecti conceptus fidei supernales. Sed contra 1o, quia praedicti modi

essent species supernales; nam sive entitas modalis sit, sive absoluta

dummodo ipsa substituatur ex parte obiecti ad exhibendum adaequate diversum

immediate, habebit rationem speciei. Contra est 2o quia sicut asserit, species naturales affectas

modis illis supernalibus posse producere actum fidei supernalis, ita posset

dici quod affecte modis aliis supernalibus possint efficere actum super

naturalis spei infusae; unde excludendae forent omnes species supernales quae

nunc necessariae ad conceptus supernales. Contra est 3, quia si vera esset praedicta

solutio, sequeretur, non requiri habitus supernales ut proportionarent intellectus

ex parte sui ad producendum actus supernales, nam ad hoc sufficerent illi modi

intrinsece afficientes intellectum. sequela patet, nam illi modi supernales

possent esse virtus adeq. actus supernalis respectu obti et etiam virtus adeq. respectu pot. nulla n. relucet implicatio in coniunctione utriusque mienciis demum effectis et admissis eiusmodi modis intrinsece effi cientibus intus concedendus est spei nati im. diversus ad eosdem supernats et habitus, appreciabit virtus intus et virtus spei

Subit. 3. arguitur nullum here imm. quod spes nattes n concurrerent ad illum eosdem in gere cae efficientis et in gere cae fratis, ex quo nil deducit concursu effectivo visionis qui tribuit intui. hoc tri responsio n fabet ipsis tomistis quia illi cum com Theologorum opinione arbitrant spes concurrere ad eliciendam eosdem in gere p. effectivi qua supposita verissima doctrina exercet suas vires ro superius facto. adde etiam easdem reperiri diff. in concursu frati qui tribuit speciebus nalibus ac dant in concursu effectivo qui denegat illos. fuisset in ord. ad actus supernates ergo modo diversimodi eccitamus q. s. utrique diversus denegandus est, aut utrique concedendus. —

Cap. 5. probatio 3. et ultima eiusdem doctrinae.

Quemadmodum dictas quae hic expitamus eo. lumen gloriae libet etiam locum in reliquis habitibus supernalibus respectu suorum actuum debimus proponere hanc. 3. rom ut eadem doctrina quo ad reliquos etiam habitus probata maneat, et ad illos, ubi diximus extendat. sic ergo possumus argumentari. 3. vel. concurrit imm. cum habitibus ad actus supernates vel. ergo intus concurrit imm. cum lumine ad producendam visionem supernatis. cons. pt. apparitat quia n. est magis in proportionatus intus ut ad producendam intellectionem quam vol. ad producendas suos actus supernates. ad probat. antis plura possunt produci, quae late proponunt cum omnibus Doctoribus ex istis

pluribus selectiora probat. cum quo hic convenimus. et quod nobis probandum voluntatem immediate inducere cum habitibus ad producendos actus supernaturales.

Probatur autem 1. assumptum hoc ex sacris litteris et in primis 1a Corinthiorum 15. asserit Paulus: abundantius illis omnibus laboravi non ego autem, sed gratia dei mecum. quibus verbis indicat agere simul cooperando voluntati, quod si voluntatem induceret adesse media gratia cum omni veritate posset asseri gratiam ipsam seorsim a principio remoto, et mediato producere opus quod est contra verba divi Pauli allegata. et hanc expositionem ad se quadrare praedicto testimonio docent S.S. Patres, dum expendunt verba praefata divi Pauli. videantur Gregorius 16. 26 moralium cap. 12 et libro 18. cap. 22. Bernardus de gratia et libero arbitrio circa finem. Augustinus de gratia et libero arbitrio cap. 5. post medium, ubi inter alia satis apta pro praesenti haec verba habet: non ego autem sed gratia dei mecum, id est non solus, sed gratia dei mecum ac per hoc nec gratia dei sola, nec ipse solus, sed gratia dei cum illo. Deinde idem Paulus ad Filipenses 2. inquit, cum timore et tremore vestram ipsorum salutem operamini deus enim qui operatur in vobis velle et perficere pro bona voluntate. si voluntatem sola gratia produceret adesse opus tolleret omnino quodlibet motivum ad timendum. Denique ut alia testimonia praetereat, fert idem cum psalmo 78. adiuva nos deus salutaris noster ubi non est omittenda elegans expositio divi Augustini sic dicentis, non est David ingratus gratiae, nec tollit arbitrium qui non adiuvari cum quod se ipsum aliquid agit.

Pr. 2. ipsam ex testimonio plurium Conciliorum

1º. Synodus Palestina approbavit explicationem illam, quam Pe-
lagius attexebat suae sententiae, asserens lib. arbit. pro suo robore
et gratia Dei consequi salutem. Ubi nomine liberi
intelligitur immediate cooperatio arbitrii, quae coniunc-
ta cum auxilio gratiae supernaturalis producit illum ad salu-
tem. 2º. Patres Africani rescribentes ad Zosimum Papam
contra errorem Pelagii inquiunt, ut bene aliquid agamus Pater
suis inspirationibus suum ipse tangat corda fidelium. Ubi
non potest exponi quae sane tangi possit arbitrium, nisi simul
cum ipsa gratia concursum conferat immediatum.
3º. illius canonis … idem definit …

4. Tridentina Synodus contra Luther. et Calvin. in sess. 6. c. 5. ita loquitur: hominem
gratiae excitanti atque adiuvanti libere assentiendo, et cooperando disponi, ita ut tan-
gente Deo cor hominis per Spiritus Sancti illuminationem, neque homo ipse nihil omnino agat inspirationem
illam recipiens.

Quod autem in praesenti materia celeberrimum testimonium illud, quod ex eadem Tridentina Sy-
nodo in can. 4. de iustificatione, ubi res haec declaratur diserte: Si quis dixerit liberum hominis ar-
bitrium a Deo motum, et excitatum nihil cooperari assentiendo Deo excitanti, atque
vocanti, … veluti inanime quoddam nihil omnino agere, mereque passive se
habere anathema sit. In quo testimonio plura sunt expensione digna, quae non sunt
omittenda, neque praeteriri …, quae solent ab adversariis exhiberi, ut melius col-
ligatur illarum inefficacia. Primo dicitur hominis arbitrium cooperari gratiae Dei adiuvanti:
quod non dicitur cooperari id, quod immediate nihil producit cum alio. Sic ignis imperfecte di-
ceret cooperari ad calefaciendum, quod producitur solo calore. 2º. liberum arbitrium
excitatum, et a Deo tactum … si … excitatio non obstat, ut aliquid dicatur
exhibeat … in ordine supernaturali non tale declarari posset absque
requiratur eiusmodi excitatio. Denique non se habet mere passive respectu actionis
immediate, quod non solum recipit in se immediate gratiam et actus operantis ab
ipsa gratia, sed exercet etiam activitatem immediatam distinctam ab activitate gratiae,
contra haereticos, quos ibidem Tridentinum refutat, tantum denegabant quod ar-
bitrium efficiat immediate simul cum gratia, nec illi infitiabantur competere eis

arbitrio activitas m.ta, quatenus sustentabat gratiam im.te producentis.

Dices 1.o ad haec, non definiri a Tridentino, facultatem naturalem arbitrii pollere im.ta et partiali activitate in actus supernaturales, quia non destruebat a haereticis totalis activitas in ordine supernaturali, sed aliud diversum dogma, quod a concilio refellitur. Sed contra est, quia id quod ibidem statutum a concilio, est quod vehementer displicet Luthero, Calvino, aliisque eiusdem farinae haereticis, sed hoc displicet, et non solum haereticis in doctrina Chatolica est constituere facultatem naturalem cum partiali activitate intrinseca ad motus supernaturales, ergo haec doctrina definita est in decreto Tridentino. Minor probari potest efficaciter producendo verba ipsorum haereticorum qui aperte fatentur solum illis displicere doctores qui defendunt, ex arbitrio creato cum gratia componi integrum et adaequatum principium productivum effectus supernaturalis. Praedicta haereticorum confessio legi potest apud Patrem Maldonatum Joannis 15. 5. Stapletonium Antidoto in Joannis 15. et in Epistolam ad Rom. cap. 9. Jacobum Tiletanum et alios. Inter alia verba quae referuntur ex Calvino non sunt omittenda, quae explicat quid illi displiceat in doctrina Chatolicorum et ita ait: tale est Papistarum commentum nos sine Christo nihil posse ab eo tamen adiutos habere aliquid ex nobis per gratiam. Hoc autem est ipsissima societatis doctrina habere quod contra illos statuit a Tridentino, ergo doctrina quae defenditur a nostra societate continetur in praefato decreto Tridentini.

Dices 2.o haereticos istos mentiri, dum a frantibus Chatolicorum doctrinam tenere quod gratia non sit ita victrix producendi, quamquam in hac parte non est illis danda fides. Contra est, quia si non adhiberetur fides contra illa dogmata, quae opponuntur ab haereticis contraria sententia, non haberemus fundatum ad cognoscendum quae illi defecerint a Chatolica doctrina et quae refellerent a conciliis, sed Calvinus ut vidimus Tridentini pronuntiat, quod activitas in actus salutares esse prorsus extrinseca arbitrio creato, ergo doctrina opposita est quam statuit Tridentinus contra praefatos haereticos.

Dico 3. Heretici denegare omnem libertatem in arbitrio creato Thomistas vero illam defendere ac proinde dat discrimen inter hereticos et Catholicos, omnis enim conveniat in atribuenda tota activitate Deo gratiae et prodita libertas adstruit a Tridentino, non tamen parcialitas influxus. Sic patet, quod licet non sunt definit, arbitrium creatum esse liberum sed esse activum nec minus repugnat Tridentino qui negat activitatem arbitrio quam qui negant libertatem. adeo ex negatione activitatis immediate in opera salutis deducitur negatio libertatis in voluntate quam intendunt heretici destruere et stabilit a Tridentino.

Dico 4. in sententia Thomistarum arbitrium creatum dici agere ut quod, et hoc non admitti a Hereticis. Si qui haec diceret perfecte falleret, nam totum id quod asserit in eo quod est producere formaliter ut quod dicit ab ipsis hereticis, et sub ista locutione formali non explicat etenim, quod arbitrium producat immediate ut quod opus supernale nihil aliud potest esse quam quod inter arbitrium et ipsum opus, tantum mediet forma animalis producens adeoque opus aqua forma dendit ipsum arbitrium producens: hoc totum dicit ab Hereticis hoc ipso quod admittant gratiam inter arbitrium et ipsum opus tanquam principium adeoque immediate producens effectus supernalis, ex quo adeo ipsi non possumus distare a sententia hereticorum, nisi dicatur voluntati immediate virtus parcialis in opera salutaria. probatur.

Probatur 3. ex auctoritatibus SS. PP. qui frequenter docent activitatem naturae reperiri in hoc ad opera supernalia. Sic Sanctus Augustinus 160. de gratia Christi cap. 50. de bono perseverantiae cap. 24. de praedestinatione Sanctorum cap. 5. et 160. contra Julianum cap. 3. Fulgentius de incarnatione et gratia cap. 23. 24. et 25. Clemens Alex.

lib. 6. Stromaty Paulo post medium nitenus orat Chatequetica q. 5. Cirilus Alex. prosper Mazianenus Anselmus, Xpristos. et alij plures quos nostrates DD. res referunt et uideri potest in P. Ripalda pt. 1 et 8.

Caput 6. Concursus immediatus et Partialis Voluntatis ad actus supernaturales, ex rationibus probatur

Probabimus in Cap. precedenti ex auctoritate Voluntatem exhibere immediatum, et partialem concursum ad actus supernaturales, nunc probanda est veritas rationibus eiusdem doctrinae. et 1a ratio sit. In productione operis supernaturalis Deus ita se habet, ut adiuvet creatum arbitrium, et simul adiuvetur ab illo. Sed si Voluntas non concurreret per immediatam actiuitatem non possunt haec duo verificari. ergo illa concurrit immediate. Maior constat ex Psalmo 18. Ubi dicitur. adiuva nos, Deus Salutaris noster. et ex 1a ad corinthios 3 Dei sumus adiutores. Minor probatur. Prima ex mente Sanctorum Patrum Augustini, et Diui thomae, ut alios praeteream. Sanctus Augustinus Sermone 13. de verbis Apost. longe post medium sic scribit ipsum nomen adiutoris satis indicat illum, qui etiam ipse aliquid agit; nemo adiuuatur si ab illo nihil agatur. et post pauca sic enim alt. adiutor esse Si nihil agoris non enim cooperator esse Similiter operaminis. Sanctus thomas 2a. p. q. 23. articulo 8. et ultimo ad secundum eandem illustrat doctrinam —

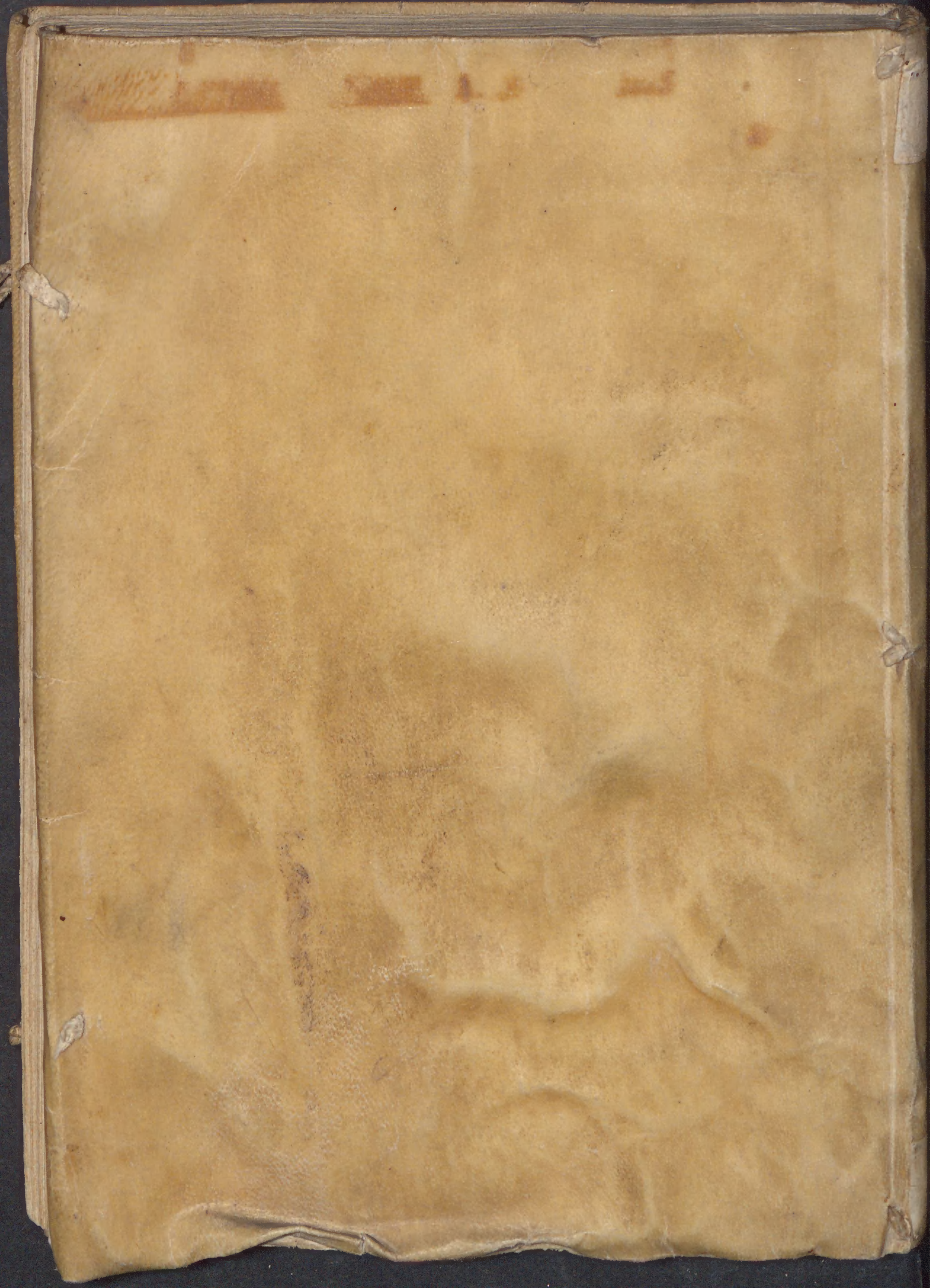
Pr. 2

Pr. 2a eadem maior, q. causa quae includitur ab alia n.
e totalis, et adequata in illo genere. q. si gratia juuetur
a voluntate, et e converso neutra erit virtus totalis effec
tiua. Cfr. 1o juuamen, q. confertur a Deo denotat ex parte cr
eaturae actiuitatem immediatam. Cfr. 2o forma ignis n. dicitur
dare calorem proprietatem adjuuari l. adjuuare calorem, quem pro
ducit adequate alterum calorem. q. voluntas n. diceretur pro
prie juuare l. juuari a gratia, si haec producat adequa
te actum supernaturalem. ac proinde solum partialiter illum
producit =

2a. ratio sit si voluntas n. concurrat immediate
ad actum charitatis, ergo n. diceretur libere producere illum actum
neque mereri laudem l. vituperium: de hoc falsissimum est, ergo
et id ex quo deducitur. minor, et consequentia constant. maior
pr. quia si solus habitus totaliter producat actum n. ...
efficeret voluntas, ut frenaret ipsum habitum, ne erumperet
in actum l. ut posset mouere habitum ipsum ad operandum
et consequenter per illum operans n. posset voluntas reddi
digna laude l. vituperio, q. melius intelligetur, si aquam
ad fingamus aquam esse sine liberam, et illam calefacere per
calorem, quem sustentat, certe hujusmodi calefactione,
quae preveniret a solo calore; nec laudaretur aqua
nec etiam vituperaretur, q. nullo pacto concurrit ad
producendum calorem. q. si voluntas nullo modo con
currat ad producendum actum n. esset digna laude
l. vituperio in productione ejus.

Respondent adversarii 1o vo
luntatem denominari bene operantem, ut q. et habitum ope

ran

Gonzalez de Visione Beatifica